λυόμενοι ἀναβάντι χριστῷ, ἐκχυνόμενος τὰ πνεύματα τῶν προφητῶν· τὸ δὲ σῶμα τὴν πίστιν τῆς ἐστιν ὁμοιούσιον θεῷ· ἡ δὲ τῶν κρειττόνων θεῶν διότου ἀμιγοῦς τοῦ ἐν τῷ ὑλικῷ θυμάτος, ἡ δὲ ἕδαος ἱέρηται.

ψ 20 α ἐν τῇ δὴ αὐτῶν ὁ κληρονομήσω. ἀφωρισμένων ἄλλων τοῦ θείου τὸ ἱερεῖ ὁ διαθήκης σφόνον ἀλλὰ ἡ ἐλπίδος διαθεῖς· τοῦ σὺν θεῷ ὑπάρχειν ἐν τῷ βασιλικῷ τὴν ἐλπίδα λέγειτο αὐτὸ τοῦτο ἔνεκα ἡ σεμνὸ, ὅτου ὁ κληρόω· σεμνὸ τὸ ἀπρίτον κρῶ ἰσοῦ. λέγει κύριος· τοῦ δὲ ἐκβανεζόβιον ἐν τῷ τῷ ἐν τῇ δὴ αὐτῶν ὁ κληρονομήσω, ἡ ἔχω σεμνὸ θαι ἡ κληρονομία θαι. τοῦτον ὕδιδιν εἶναι κρισὸς λον πάντα σὺν ποιηθάντα τὰ κεκτικὰ, θέλοντα δὲ ἴδ λιον εἶναι, τίπον· καλυλυόβι τὸ ὑπαρχόντα ἡ λοῦ πλουσίοι, ἡ ἔξιο ὑκβανεζόν ἐν ὀρανοῖς, ἡ ἰσοῦ ὃ ἀκολθῆσι σοι· τῷ τούτῳ φιλεῖ ὁ λαὸς δ· καλ τρύφυδον τὸ κυρίῳ ἡ ἐλπίδον ἐπ' αὐτὸν· ἡ ἀ τοῦ ποιηθεί· περὶ δὲ φιλεῖ ὁ βωτικὸς σὺν σεσωκέ τε τὴν ψυχὴ ὑμοῦ τί βλέπεδε, ἡ τῷ βαπτιζ ἐνδύνασθε, βαπτίζε δὲ πρῶτον τὴν ἐσβιδείαν θεῷ ἡ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ἡ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. ἀσπαζόμενοι εἰ καλῶ πάλιν τὸ υἱὸς ὁμοιοσίου δυσίνου ὕμνον ὁλοκληρῶ

ψ 26 α ἡ ἐλπὶς ὑμῶν ἀπ' αὐτὸ ἐλλειμμα τῶ κυρίω ὁποιος ἐβίν ὁ λεύιται· τῷ λαῷ δότο τοῖς λευίταις ὁ ἱερεὺς, ἱερεὺς ὧν ἱερέων ἡ τύπος χριστὸ. ἡ κατὰ πάντων ὁ δικαίος λογιζόμενον οὐδικαίωται. ἀλλὰ τότε σὺν ἐν Μελχιδεδεκ ὁ τύπος ὕστερον δὲ ἡ ἐν νόμῳ. δικαιοῦνται γὰρ τῷ λω ἐρίας ἡμῶν ἐνώπιον θεοῦ, τῆς ἐρίας ἐκκλησίας ἐρίων ἐρίω κατὰ τοῦ λαυϊδ μεμίχθη γὰρ λος ἐρίου, ἡ θεῷ θεῶν ὦ πᾶσα καταφοβία κα τὰ τὸ ψεφεσσεῖνον, ὅτι παντὸς οἱ κύκλω αὐτὸ ὁβαδι δῶσε. διὸ ἡ ἵ σὺ τῆς δικαίας λεύιτῶν ἀπαφὴ ληφθῆν ἐχ ἁμαρτάνει. ἡ ψ

λ32 ἐσι τὸ ἡ τὰ ἅγια τῶν ἡμῶν ἐβραϊκὰ ὁβ βυλεύσητε ἵνα σὺ ἀποδάνητε· ὅτος ὁ ἅγιος χρισὸ ἰδότες, ἀπαρχὴ ἁγίων ἀνθ' ἑαυτῶν ἐσῶτω ἡ τοῦ σάκτιας βασάζοντα, ἡ σιων ταῦ ψευσμένοι χρισὸ, παρεπιδημοι ἀνδρώπαις ἐβιν ἡ ὁ βυλευόμενος σοι, ἡ ὅπως αὐτοῖς ὁ χρισὸ τῶτο τοῖς ἀνδρώποις αὐτοῖ, ἐκ διγέντεσθαι ὑπ' αὐτὸ ὡς ἀπαρχὴν κόσμω· τοῦ δὲ ζῆον ἐξαίρετον ὄντες ἀπολῦ λαὸ διὰ τὸ ἐπὶ χρισοῦ

dulce assidentem, qui spiritus septenum sacer recipiebat. Corpus autem virtutis peregrinum notat Deum ad diem: Animum autem sanctificationem sacrificio sanctificationem: sed dum quid notet jam indicatum est.

Hereditatem eorum non haereditabis. Ab his segregabuntur sacerdotale genus non ministerio saltem. Sed sperent in te sperimine. Dic enim qui in carnality allocant spem sanctificationis quae Dei, hae portiones, hae sortes hae, portio quae qui incredulo mihi fuerit regnet Dominus in aeternum. Ps. LVII, 3.

Vos autem qui thesauros sibi parant in coelo posthaec ubi, in terra eorum non haereditabis, & ego portio & hereditas. Idem esse videbit Christus cum qui omnia quae ipse gregabit perfecerit, perfectus, esse dispositi, inquiens: venite qui habeo & da pauperibus & habebis thesaurum in coelo, & veni & sequere me. Matth. XIX, 21.

Ad hujusmodi hominem David dicit: Dixerunt in Domino & sperabo in eum & ipsos faciet. Et ad talem Ps. XXXVI, 3.

etiam pertinet Salvatoris dictum: nec solliciti sitis animae vestrae quid manducetis, nec corpori quid induamini. Quaerite vero primum regnum Dei & justitiam Matth. VI, 25 33.
ejus, & haec omnia adjicientur vobis. Peccatorum autem suorum appellant sacrificia pro peccatis illata pro Christi typi gerebant.

Et Demetrius voo de eo dominicum Dominum. Quod populo Levitae, hoc Levitis sacerdos est, ubique pro sacerdotum sacerdos typus Christi gerebat. Et juxta quidem illos pro decimas accepit, decimabat. Hebr. VII, 9.
Ad haec quidem in Melchisedech typus gerebatur, postmodum vero diam in lege. Decimas enim percipiunt pro principatum ea sanctae tabernaculo tenet, hoc in Sancta Sanctorum juxta Danielem. Many sanctificis sanctos, & Deo decimum: reges omnes sed secundum oblatio, secundum id quod scriptum est, omnes qui circa eum sunt dona offerent. Sumpsimus & nisi decima Levitarum primitias fumerentur. Sacra illa non esset. Et hae sibi voluit vita: & sancta filiorum Israel non profanabitis & non moriamini. Simul tabernaculum sancti. Chrisma cognitum habentes, sanctorum pro quo primitiarum locum tenendum: & peccata purgandum: ipsi Christum imitandos, peregrini inter hominum sunt, non vero eorum cohaerentes. Et quod ipsos Christo est, id hominibus sunt ipsi, ab eo electi & primitiae mundi esperi. Vitam autem degunt segregatam a populo

dum a Christianis sanctimonia seruantur. Hinc Christus pa-
nes quos benedictione sua produxit discipulis dat, hi ad
tem populo, naturae suae quandam praeminentiam habe-
Quoniam nimirum cum a mundo non sit, secundum carnem
tamen a mundo est, idcirco e mundo sibi adoratores, fa-
cerdotio instar pri Levitas sibi seposuit [adsciscat]
Ab quem generandi spiritum idem spiritus duos filios sui
gendum potestate sui assumens de se, & quemadmodum tibi, & mi-
nisterii tibi. Accurabitque autem ad hinc Christi spiritus
Moseu esse dicas, qui ab hominibus haud quaquam
nabus, angel Aaronem, divinam nactus & inviolabilem
unctionem. Non enim minor majorem consecrat, sed
lle qui praestat unctione divina. Hinc de scripsit Christ
nit: Hunc enim Deus Pater signavit Deus.
Jo. VI, 27
Hac est distinctio legis quae unq condidit Deus.
In hac enim mysteria spiritualiter omnis legis vis contri-
nitur. Juventus enim ad hinc vitio Christus est, in quo
Jo. XIV, 30.
nihil invenit princeps mundi. Et si Deus est, qui
Jo. VIII, 46
arguet me de peccato? Prem autem etiam Nitholy
Creator putemus Deus est & universi gubernator.
Sicut autem juventus sit de eam quam in carne sustu-
nuit submissionem. Subjectionem, sub legem, a pue
lamen immunis est, nemini enim debitus est prin-
patus ipsi omnis subest. Adam enim ille & sub
lege & super omnia est. Prophetia item prophetarum,
Dominus. Hospitem autem est vasa dei Deus ea quae in
carne gessit. Ad peregrinos professionem tendentia Deo
Jc. Theo. ap. Phot. p. 1376. 6. censummandus, tum & Jesum carnem adjunctam. Nam
& Adami nomen iterum regium significat, qua sunt
est. Hinc restiva autem illa Judaei est, nam Christ
Hebr. XIII, 12 gina prodam est passio extra Apostolum. Modalia
vero juventus secundum praeside erat, quamquam
merbi specialiter pollui negari est, ut hyssopi mor-
tui purificat immaculati qui sentiebat liberi ex morbus
est, non abominabilis coram Judaei qui de peccata
morti succubuerunt, sed & purificatus ut qui impuri
erant morte affecti, ab servi liberi erantur. Hel etiam
Deus est peccatos enim qui spiritu S. sunt incendi.
1 Petri II, 9 Ad credentes enim Adam est. Hos autem genus e-
lectum, regale sacerdotium, gentem sanctam est a filio
Christus sanctificatio, & redemptio, & sapientia, Salva-
1 Cor. I, 30 tor item & justitia: quos sequi illum gratia ipso-
Hebr. XIII, 13

ἀναλογῶς τὸ ἁγιάζω. διὰ τοῦτο χριστὸς τὸν ἄρτον
τῆς ἐυλογίας ὑφίστησι, ἵνα δι' αὐτοῦ ἁγιάσῃ, τοῦτ' ἔστι
τὸν λαὸν, φυσικὴν ἔχων ὑπεροχήν· ὅτι ὃν οὐκ ἀπὸ
κόσμου κατὰ βάσιν ἐστὶν ἀπὸ κόσμου, προβιβά-
ζεται τοῦτο ἀπὸ κόσμου, ὡς ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ λαοῦ
τοῦ Λευίτου. πρὸς ὃν ἔρχεται τοῦ ἀδελφοῦ ὃν
τοῦ ἰδίου Λευΐ. τὸν δῶρον τοῦ πατρὸς ὃς προσ
ἀφαιρῶ πρὸς ἑαυτόν, ἵνα προβιβάσηται ὃν ἐκ
λειτουργιᾶς ἐκβαίνειν ὃν, ἵνα δ' ἂν ἀκριβέστερος ᾖ
τοῦ χριστοῦ λειτουργοῦ, οὗ ἐχρίσθη ὑπ' ἀνθρώπων
χρίσει τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἔχων ἀόρατον χρῖσιν τὸ
θεοῦ ὁ ἐλάττων ἁγιάζεται τοῦ κρείττονος, ἀλλ' ὁ
σπίζων τῆ θεοῦ χρίσει. διὸ λέγει περὶ ἑαυτοῦ ὁ
χριστὸς· τὸν τοῦ θεοῦ ὁ πατὴρ ἐβδελόγλυπτον ὁ θεὸς
Αὐτὸν ἡ διαθήκη τῷ νόμῳ ὅδε συνέταξε κύριος
ἐν τῷ θεοῦ δυνάμει τῷ συσκιάζω πνεύματι
κῷ πᾶσι τῷ νόμῳ ἡ δύναμις. δέσποτα θεοῦ
ἡ ἀθανασία ὁ χριστὸς, ἐν ᾧ πᾶσι εὐφρανθῆναι ὁ ἄνθρω
τῷ κόσμῳ. ἡ τοῦ ἰουδαίου ἐλπὶς. τὸ φῶς
λέγει περὶ ἀθανασίας, ὁ δὲ αὐτὸς ἡ ἐκκλησία
θεοῦ λέγεται ἡ καθηγητὴς τῷ παντὸς. ἡ δὲ
ἡ δέσποινα διὰ τὴν βασιλικὴν ὑποταγὴν ἡ
τοῦ ὑπὸ νόμον ζήνειαν, ἀλλ' ὧν ζητῶμεν ἐλεύ-
θερος, ὑπόκειται θεῷ ὠνεῖ, πάντα δὲ ἐλεύθερον
αὐτοῦ, ὁ θεὸς αὐτὸς ἡ ὑπὸ νόμον ἡ ὑπὸ πά-
τα, ἡ προφήτης ἡ προφητῶν κύριος. πνεῦμα
λέγει τῆς οἰκονομίας ὁ πρῶτος ἐξ αἵματι
γενόμενος, ὅτε ἡ διὰ τὴν βάσκα. ἡ θεοῦ ἡ
Ἀδὰμ προβυθρία τὴν πυρρὰν αἰνίττεται
ὧν ἐξ αὐ εἰδωλῶ. ἐξω δὲ τοῦ παγκοσμίου
ἔρχεται, ἐξω θεοῦ τοῦ πόλου ἔπαδε κατὰ τὸν
Ἀπόστολον, ὁ δὲ ἱερεὺς ἐβδομάτην παγ
ὃν ἔξεσι πάντῃ θεὸς προνοίᾳ, ἵνα τὸ
καθαρὸν φαίνηται τοῦ τοιούτου πάντῃ· οὗ ἕ
ἐν πάντῃ ἐλευθέρως, ἡ ἐρυθρὸς ὡς εἰ ἐ
ἐπὶ καθαρὸν πάντῃ, ἐπὶ καθαρὸν δὲ τῶν ἀλάβαστ
τῶν πάντων ἡ δῶλων ἐλευθερίᾳ. ἡ
ὧν τύπος τῶν ἐξῆς πνεύματι χριστιανῶν
ὁ ἱερεὺς, πρὸς θεὸς τὸ πιστεύοντος ἵσταται,
σπὸ δὲ φῶνος ἐκλεκτὸν, βασίλειον ἱεράτευμα,
ἔθνος ἅγιον, οἷς δίδοται παρὰ τοῦ παντὸς ἐξουσί
ἁγιασμοῦ τε ἡ ἀπολυτρώσεως, δικαιοσύνης
ἡ δικαιοσύνη. ὃν δὲ ἀκολουθῶν αὐτῷ τοῦ σπη

λυθεὶς αὐτὸ φίλτατε τοῦτ᾽ ἐστὶ τὸν ἴδιον σαυτοῦ· εἰ τὸ δίδει φθονῶ· ὀπίσω σου ἐλθεῖν, ἀπαλλαγῆναί σου καὶ μὴ ἀκολουθεῖν σοι· διὸ ἡ χρεία ἐστὶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχειν ἀποδανόντα Χριστόν, ὁ ἐστὶ τὸν τοῦ ἔργου παρεῖναι τὴν βεβαιότητα σοί· ἵνα κατὰ τὸν ἀπόστολον συκοφαντῇ ἑαυτοὺς βλέπειν, ἀλλὰ τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἀποδανόντι καὶ ἐγερθέντι· ἵνα μὴ θεῷ θνῄσκω φθονῶ, Χριστὸς ἐνικᾷ σαυξομαι, μὴ δὲ ἐγὼ ζῶ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός, τὸ τῷ ἐν σαρκὶ ζῆν, ζῇν δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός, τὸ τῷ ἐν σαρκὶ ζῆν, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντος με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ· οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν

Mt. xxv, 6

ἀκαθαρσίας ἢ χάριν. ὅτις δὲ καταπαίων ἢ ὁ βυθὸς
τῶν ὑποδεῶν, ἕως ἐβαπίσθη ἀκάθαρτος· προσέτι
δὲ ἡ ὁ ἱερεὺς ὁ τῶ ὑποδῶ σπλὴν τὸ κύβευον ἢ
τὴν ὕνωπον, καὶ τοι πνευάσσυσι τὰ ἱμάτια ἢ
ὅτις καθαρεῖ, ἐφαπτόμενος τῶ νόμω τῶ τῆς ἀν-
θρωπίας φύσεως ἀδύνει· ὁδὲ γὰρ τῶν ἀλλων
δεῖ καθαρεῖ ἀπὸ ῥύπου, ὁδὲ τῆς τῶ βωπίσμα λη-
ψομένου ἄρχου ὁδὲ ὧν ἢ τῶν αὐτῶ μυσηρίων ἐμ-
πλεῶ· ἄσχε γὰρ φυβεὶν ὁ καθαρὸς ἐνώπιον αὐ-
τῶ, ὥστε ὁδὲ ὁ δεινῶν καθαρεῖ· ἢ δὲ διὰ βυ-
βῶ καθαρεῖν ἦν ἢ τῶ ἐβρεϊκῶ ἢ τῶ προφή-
των. ὅτι δικαιῶται πιστοσύνῃ ἢ ἀγορευσία ἐν
πίστει. χωρεῖ δὲ τῶ τὴν φύσιν σὺν τὸ ἀναφέ-
ρητον ἐπιδέχεσθαι, ἢ οἱ περὶ τὴν τῶν ἀκαθά-
των καθαρεῖν λειτουργίαν στιγμὴν ποιῶσι
καθαρεῖας, ἕως τῶ ἐνεστῶτος αἰῶνος τὸ παρ-
όντος ζῆν, καθ' ἣν ἄρξονται ὑπηκόοις βύβλοι
κεῖσθαι ὡς ἰαδίως πῶ λαῶ, ἢ συνεξαπαβλη-
σθῆναι πολλάκις, ὡς ὁ λεωῦβὼς ὑπὸ τῆς ἀ-
πιστίας τῶ λαῶ πικραυθείς, ἢ προχειρίσας ἑβδο-
μον ὅπιον, ἢ ὁ πέτρος αἰδεσθεὶς τοὺς ἐκ περι-
τομῆς, ἢ διαζεύσας γένος ἰουδαϊκὸν ἐθνικῆς αλ-
ὰκ ἐν τῆ συλλήβῃ κρίνει τὰ τοιαῦτα μυσηρ-
πνα βυβλακωφίας ἢ ἐφαπτίας. ἔβη δὲ τοῦ ἐρεβ-
λυθέντου τῶ ὕδατι τῶ ἀληθῶς περιρεύσεσθαι
τὴν τε ἢ ἑβδόμην ἡμέρᾳ· ἢ ἐστὶν γὰρ σαββάτων
ἀναπαυσεῖν, ἢ δὲ τοῦ ἐν ἑβραΐδι καιρὸν καθ'
ἢ ἐναυθρωπήσεις, ὅτε ἢ ἢ τῶ βαπίζοντος κα-
θαρεῖν, τῶ χρίσαι σωβῆναι τὴν νεκρωσίν, βυσσ-
νοσῦντι τῶ ὑβάτι τῶ τῆ βιοποσῶ στερεμνίῳ
ἢ καθαίροντι τοὺς ἀπὸ νεκρότητος μολυσμοὺς,
ὅκος δὲ ἢ βεσὴν στεμαβρένα παλιν ἡρπίσ-
ἀπλῶν ἀρεῖα σεῖν ἢ τῶν κυριακτόνων βυνεκ-
σῶ, βεσὴν δὲ σ' καθ' ἕκασον, ἀπολωρασον ἥτον-
τιον νέων, ἢ τοῖς ἐρεπιμιβῆι προκειμενον σω-
λυβοσῶ. οἱ δὲ πισοὶ τοὺ νέων ἔχουσιν ὑβδαδῆ,
ἢ τοῦ σολυνυβιν ὀχ' ἀλυβίσον. Ἀκαθαρεῖς
δὲ διὰ τὸ βαντιβῶς καθαιρόμενος, ἢ ὁ ἀπλ-
σενος τραυματιῶ τῶ τὴν καρδίαν τετρω-
μένω παθῆσι βαρκειοῖς, ἢ ὁ ὀστὶ νεκρῶ ὁ ὄσιν
ἀκαθαρεῖας λιψανον, ἢ σκήνατος τεθαμέ-
νου τοπον τινα ἢ ἀποδανάβνω ἀκαθαρεῖας.

" 16. σπαρ-
σειν

Mt. xxv, 6

...ipsius. Sanctificati autem qui exemplo Jesu Christi, imprimis vero ab operarum illorum & sacerdotio qui sincerum admisere lignum edendi & fructum qui lavacri vestimentum abjecere, purificati, & quidem non lavacri vestimentum, sed lavacri vestimentum lege innuendo. Nec enim Judaeum principem a sordibus plane immunis est, nec principum ministerium salvatoris docet, quoniam quis eorum abluendi dignus est. Nemo enim, inquit Jobus, pura non fuit coram eo, si Deo ne unius quidem diei est, qui labia esset mundus. Purgatio autem ob diversas actiones eadem erit Deo & proselyto. Semel nimirum & circumcisio & baptismum per fidem justificatus. Praeterquam autem quod natura nostra non permittit ut a peccatis plane simus immunes; illi quoque qui in purgatione impurorum versantur impuritatis quidem aliquam participes, & diem ducunt ...

... principio una cum populo subditis mala communicat, quemadmodum Josias cum populo Dei ... cum ipse simul peccavit, sicuti Moses incredulitatem populi gravabatur, & ob emittendam verbum fidei contrarium perfidus. Peccatorem eos qui ex circumcisione erant veritus, & discrimen inter Judaeos gentiles festinus. Ad talia in futuro judicia non occurrent, abolitis deliberum sodalitatibus ab peccatis. Operatio baptismatis autem godlikum; aqua purificationis desperyikon septimae die. Ita enim vocat nechemen, haec vero ultimum tempus quo incavabuo est Spiritu, quo & purgatio per baptismum est instituta, Christi morte significans, & aqua cineribus permixta pollutionem mortis abdegentes significata. Domus autem quae pollutio nos nuvoum sumus. Vel etiam significat domus Synagogam eorum qui Dominum indefecenti vase autem singulos & quia ita constat homines, igenibile animam habentes, & omnis generis pollutionibus polluendam. Fideles autem obnoxia a morte sunt, nec nebus pollutionis locum facile concedunt. Impurus autem qui dispensiones purgandus sit et deo ea qui vulnere confectum attingit, cui nimirum cumulibus afflictivo vulnerabum habentem. Item qui ex mortuo attractavit, quod est impuritatis cujusdam vestibus; aut qui sepulchrum hemy hoc impuritatis sepulcro quod ammodo ab emotus. Item postea e...

ἀνάγκη γὰρ ἡ τῶν ἀπὸ τραυμάτων διαφθορικῶν καθαιρέσεων λύπαν ἔχειν ἀκαθαιρέτως ἐν τῷ παρόντι βίῳ. ὅθεν γὰρ τὸ ἄπαν διαφθορᾶ πάσῃ θνητὸν ἐστιν. κἂν δὲ νικήσωσιν ταῦτα ἡ δόμωσιν, ἀλλ' ὕστερον ἰόντος σηλυνόσιδος, ὡς ἁπάντων κάλλιστα ὁ χριστὸς τῷ γὰρ σώζωσι ἄνωθεν ἡμᾶς πάλιν γεννῆσαι, ἡ ἐκ παρακλήτου πρὸς τὸν πατέρα πέμψαι. κἂν γὰρ τις μὴ ἀναγεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ μὴ δύναται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁπόσοι δ' ἦσαν μετὰ τὴν ἐξόδους αὐτῶν ἡ τὸ τέλος πᾶσι νόσοι. ἐξῆλθε γὰρ ταῦτα ἐκ τῆς παρθένου, τοῖς γὰρ ἐν δικαίοις καὶ δικαίᾳ θανάτῳ καθαιρεῖσιν φῶς ἐλάμψει σοφόν.

καὶ ᾠδεν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ τῆς «τὴν ἔρημον σινᾶ ἐν τῷ σηνεῖ τῷ πρώτῳ. ἀπροσδιορίστως φησὶν ἐν τῷ σηνεῖ τῷ πρώτῳ, καὶ προσδιορίζεται ἐξαναλυόντων αὐτῶν ἐκ τῆς αἰγύπτου. ἄνωθεν γὰρ φησὶν ὅτι δευτέρῳ ἐνιαυτῷ ἔτους, σίτανθα δὲ πρῶτον σῆνα φησὶ τοῦ ἔτους, ὁπόταν δὲ ἀπέδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τῶν ζώντων, ἐδὼ γὰρ πάλιν ὑποστῆναι φησὶν τὸν ἔρημον σινᾶ, ὅθεν φησὶν αὐλὼς ἀπηρεῖναι· καὶ πολλὰ πλανηθέντες παρεμείναι ἐν καδὲς ὅπου ὑπέστρεφαν οἱ καταλειποπαται ἐν καδὲς δὲ τῷ ὕδατος ἐκ τοῦ πέτρας ἔβλυσεν, οἱ μὲν τὴν αὐτὴν εἶναι φασὶ τῇ ἐν τῇ χόρῃ, οἱ δὲ ἑτέραν, εἴτε καὶ οἱ χρόνοι διάφοροι, πάλιν καὶ μὴ λέγειν οἱ πρῶτοι ἐπαναλῆψαι εἶναι αὐτοὺς δευτέραν λέγοντες ὕστερον φησὶν, πάλιν διὰ τοῦ ἔρημου ὁδοῦ, καὶ κατανοεῖται τῷ λίψῳ ὁ τοῦ ἔρημου ὁδοῦ, καὶ κατανοεῖται τῷ λίψῳ ὁ τῶν ἀμαδῶν τῆς ἐπαγγελίας ἀπεδήμησαν ἀφ' ὧν ὁδὸ λαοῦδος πάλιν αὐτοὺς κατακλῄσει διὰ τοῦ πέτρας τὴν ἔρημον, καὶ διάβασις τῆς μεγάλης ὡς οἶον εἰσὶ τὸ σινησήριον. σιτὰ γὰρ τὸ ἰσχὺς βαθῆ τῆς πέτρας, ἐὼ ταῖς λιγυπτιακαῖς νησίσαν ἡδοναῖς, ὅθεν τῷ διαβῆ τῆς τῶν ἀμαδῶν σιτραβίας κατεδικάζονται. ἀλλ' ἔστιν αὐτοὺς ἐν σιτραπελίας πάλιν τὴν πέτραν ἐν ἧν κατέλιπον. καὶ ταῦτα σεῖ τέκνῳ, ἀναβάσει δὲ ὄντες αἰχμάλωτοι εἰσῆλθον δάβαλο τῶν πεμπτόκοτο ἀπὸ ἐπιπεδῶν ἐνδὸ τῷ πασδοφωῷ καὶ σπαταλῆσι τοῦ ἐπὶ τῷ τῶν ὀρνυοσπαρῶν βεμβὶ διαδωδύτας.

aim non iter pro- [illegible] diabolico vulnere [illegible] [illegible] [illegible]

decreti perierunt: parum memores egregiæ Dei laborib⁹ & eruditionis intermittenda esse studia. Oportet autem affectum inexplicabili fuisse & præcipiti animo ibi viam ire. Verum vos hæc vires sublegite miraculum quidem, facilius vobis est Christi spiritu. Ravidens autem Deus parum absuturum esse quin Moses aliquando præ pusillanimitate fidei patientiæ naufragium, in Jordo inquit: Dame de seniority populi hujus, & bacculum tuo percutiendi fluvium, & ecce ego ibi consisto. Hic autem dicam. ait: congrega Synagogam tu & Aaron frater tuus, & scitote palam testium præsentium a populi animositate reverberari: atq⁹ diam virtutem quæ antea se gessit, in montem sibi vocandi, cujus auditu in sanguinem conversa aqua fuit: & item confidendi deo præsenti ab miraculum hoc patratum. Attamen licet omnia hæc dum Deus haberet, tamquam ipsemet tamen miraculum esset diluvij ait: quamquam & patres hæc dicere mos vobis apud ab bis patrum fuit, ac ei nihil nihil esset falsum, præter idumitum quo vos rebus perficeretur; nulla autem virtus divina, quam manifestare poterat nisi & ida petra percussio. Nihilominus tamen tantis præsidiis Deus fermatus, ne ab Israelitis eventuri infirmitati quia & tribuendum videretur. Moses tamen primordia incredulitatis pœna afficitur. Hyginus autem in fabularum & Judam showen legis figuram referre, Aaronem autem sacerdotium, Mariam denique cæremonias & cultum sublegit. Unde pro prophetam & Hierosolymam Dei Dei: Emisi antefectam Mariam showen & Aaronem & Mariam. Judæi enim showe, præsule vero Aarone per cæremonias cultum typicum salutem meruisse est Israelitibus propter. Unde & epinicium carmen Moses pudem composuit, præcinit autem Mariam: quæ primo meruit movitus, quo & Pastor mediatorem, & quo filiorum primogenitum propter. Mariam enim nouerum cultus pro legio desiderium, movitus, Dei autem verbum interpretari. Primodium ipsum quia illud verbum loquens Deus: assum indat vero supra montes, & Tarpam in montis vertum. Sic gentium Ecclesiam vocant imperans: Veni perfecta mea, formosa mea, columba mea, jam enim hyems transiit, pluvia abiit, recessit sibi, flores visi sunt in terra, tempus putationis

Cant. II, 10

ὑδωρ ἀνοδεύτερο ὅτι τὰ τῶν Χαλδαίων ἔθνη τὰ συνδαλεῖν πόνοι. δέον παῖς τῶν παλαιῶν προβολεῖν ἀντιξάμην νεανικῶς. ἀλλ' ὑπερβαίνον τὸ ἐν τόπῳ τὸ χεῖρα τοῦ ἐν χερσὶ πρωτοτύπωσε. προεῖδως δὲ ὁ θεὸς ὡς ἀληθῶς χύδαν ὁ Μωϋσῆς θρασύ τι περὶ τὴν πίστιν ἐκδάλοι, ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι λάβε φησὶν ἀπόλλυσι περιβυτέρων τῷ λαῷ σοι τοῦτο, ἡ τὴν ῥάβδον ἐν ᾗ ἐπάταξας τὸν ποταμόν, ἡ ἴδε ἔτηκε ἐκεῖ. ἐνταῦθα δὲ ἡ ἐκκλησία δοὺ τὴν συναθροιὴν δὺ ἡ λαοῦ, ὡς ἂν ἐρυθριάσῃ τῷ συκοψυχίας τοῦ καστυρίας, ὡς ἂν φανῇ τῷ παλαιῶν λυπήσεως, διὰ τὸ τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς ῥήγνυτο. ὡς ἂν ἀφορμὴν τῷ παρόντι ἡ τὸ τέρας ἐβλαστάνω. ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τοῖς ὡς αὐτοῦ τὸ θαῦμα τελῶν, ἐπ' ἐκ τῆς πίστεως ταύτης φυὴν ἐβλάστην ὕδωρ ὑπὸ ἡ διὰ παῖς τὴν πάτερων ὡς ὄλεγος ἐβδομήκοντα πλέον, ἡ τῆς πλήθη ἐνεχώρησε. ἀλλ' ὁ τῶν ἰδίων λυπήσεως ἐφοβήθην ἤρεμ εἰπὲ ἡ σὸν πλῆθι. διὸ δὲ τὸ τόπον θεοῦ, ἐπ' ἡ δόκιμος ἀδυνάτως αὐτῷ καταβάλλατο. δέχεται δὲ Μωϋσῆς τῆς ἀπιστίας τὸ πρόβατον. ἐλήθομεν δὲ ἐν τοῖς ἡ τὴν ἔξοδον, Μωϋσῆς μὲν ἐν τοῦ τόπου χεῖρα παρὰ Λαοδικείᾳ, ἡ δὲ τὴν ἐρυθρὰν λαοῦ, ἐξόδῳ τὸν ἐν τόπῳ λατρείαν τὴν Μαριάμ. ὅθεν διὰ προφήτην φησὶ θεοῦ πρὸς τὴν ἐρυθρὰν ἔξοδον πάντα πρὸ προβάτων δὲ τοῦ Μωϋσῆς ἡ λαοῦ ἡ Μαριάμ. σεβιτευόντος γὰρ Μωϋσέως περὶ τοῦ ἀκότου δὲ λαοῦ διὰ τῆς ἐν τύπου λαβεῖν ἔδοξεν δὲ τὴν βοηθείαν ἐκείσειν. ὅθεν ἡ τὴν ἐπινίκιον ᾠδὴν ἐποίει μὲν Μωϋσῆς, ἔξοδος δὲ Μαριάμ πάτερ ὑπὲρ ἡμῶν

εως τοῦ τοιοῦτο ἐφάνην. ἀνιδιάλειπτος γὰρ ἐν
Χριστῷ πρὸς καινότητα βιοῦν, ὅτι τῷ ἐν νόμῳ
παυλαζόμενον λατρείαν τοῦ διηνεκῶς πιστοῦ,
χιν ὁ Χριστός. ὑπνον γὰρ τὸ πνευματικὸν ἀπο
λωλέναι πίστεως φυβὶ, ᾗ δι' πίστεως μὴ ὁ Χριστος
πίστει γὰρ ἡμᾶς φυβις διὰ τὸ διεζεῦχθαι ἡ ἀ
βραυσὸν. παρόντων δὲ τῶν ἐξ ἴβερνιᾶ πρεσβυ
τέρων ἡ τῶν δεῦ διὸ παῦλ τὸν πίστιν ὁμωνύμ
ως ἐν περιοῦσιος γὰρ μωυσῆσως κατεδέδυκεν
τῷ Χριστῷ, ᾗτις αἰῶν σανῶς αὐτοῦ· ἡ πλανᾶσθ
αι, ἐπεὶ μόνον ἀπέκτειναν, ἀλλὰ ἡ κρυπλην
ἐπανιδον τὴν ἀνάσαβιν ἀζήτουν τοῦ σχηνάλαις
παζόντες. ἀλλ' ὅτως παρομοίντων ἐκδιδόναι
ἡ πίστις τὸ νάμα, ἡ τὴν ὀρεσσῶν ἐπαλαμβάι
τὴν τῶν ἴδιμον, ἀπὸ τῆς ἰσαίας ἀβδιεσσον. ὁ
ἂν ἐβαβεν ἐν προφήται ἰδὲ γὰρ ἐκκλίνω ἐπ
αὐτὸ ὡσ ποταμὸν εἰρήνης, ἡ ὡς χειμαῤῥοῦς δ
πλούτων δόξαν ἐθνῶν. ὅτον φυβὶ ἡ λαβεῖν τὴν
ποταμὸν τὰ ὀρμήματα εὐφραίνει τὴν πόλιν
τοῦ θεῦ, ἡ πάλιν ἄλλοδι, ἡ τὸν χριστὸν ἐν τῷ
τρόπῳ δὲ ποτιῶν αὐτοῦ· τὴν δὲ πλησμὸν ἡ
ἀπιστίαν περιέβαλεν· ἐπιβιῶνται δὲ ὁ σωτὴρ
ἡμῶν ὁ θεὸς νόμου ὁ ἐν τύποις, ᾗδὲ τοῦκαι
αὐτοῦ ἐφυβοῦνται τὸ ἀβλαβὲς ἡ γὰρ ἡμᾶς ἐπ
φυλίας ἠβάλλην δυνηθεῖσι, ἀλλ' ἐξ τῶν ἴδιων
πατέρων ἐκπεσεῖν ὁ καθηκοντὸς ἐπιβιῶ.

Ταῦτ' ἐλέγη ὁ ἀδιάλειπτος διὰ ἴβερνιᾶ· ὁ δὲ ἐ-
λθὼν τῶν· ἐστιν οἱ ἰδιμαῖοι ἐξ ἡβραίων· οὐ γὰρ ἐβραῖ
ὡσοιμάζετο· ἀβδιεσσον δὲ ἦτοσ ἰακωβ τὸ ἡ ἰσ
ραὴλ· ἀεὶ δὲ ἡ ὑπερνικᾶν πρὸς τὸ πλεῖον
ἡ προφωνῶν· ἡ ἐπινοεῖν ἡ τὰ πρώτων
κακὰ πεσεβδιόμενον ἡ τὸ διαβάλλειν ἑαυτὸν
ἡ τὰ θεῦ τὴν δύναμιν. ἀνιβόμβασεν γὰρ πρὸ
κυζον φυβὶν, ἡ ἐβάτευεν ἡμῶν, ἡ ἀποστόλας
ἄγγελον, ἐξαπέστειλεν ἡμᾶς ἐξ ὑγρωπᾶ· ὅτως
τὸ κατέβην ἐχαλάσθη αὐτοῦ, δι' ἀγγέλα ἰησοῦ
σθαι ὁ σωτῆρ. ἀλλ' ἐπεὶ ἐβαβίζει τῶν
σταυρωθέντων αἱ δόξαι, ἐ δι' ἀζώων ἐβλ' δι' ἡ
πιδώνων φυβὶ πεζευβόμενα, ἡ ἐπεὶ ἐκ τ
ὅσ ἔχον ἐν ζῶντων ἀναδημίᾳ, ὁ πομπὸς
φυβὶ ὕδωρ ἐν λάκκῳ δι πρῶτα ἔπιον ὅτι, τὸ
τοῦτο ἐπιπέσειν ὕστερον. ὁ δὲ σωθεὶς ἐνδυσ ἡ
πάντων ἀπιδεῖ· ἡ δι' ὑπόσα ὀρέων ἔδη, ἀλλ' ἢ
πονηρὸν ἡ ἔδωκ ἐν τῷ λόγῳ· ὡσ γὰρ ἐνδυτὴν

nos venit. Ita Christo enim de novitate vitæ vigilavimus, postquam abrogato cæremoniali legis cultu Christi Christi pascha immolatus est. Etenim inquit Apostolus de spi- 1 Cor. v, 7.
rituali consequente eos festa, festa autem erant Christi.
Significatum enim per festum divinæ naturæ ob fu-
turam & gratiam constantiam. Quo enim ad humanitatem & infirmitatem Christus & populo universo hic festum fecit Moses. Etenim ex mosaico velati perveniunt ipsi Christo "Ex parte cæcitas Israël
obstat: tolle, tolle crucifige eum, inquientes. factum est,
Ita his cum fierent, cum non intelligerent testimonium
illum, sed & accusare, reprehensionem contra Christum, pe-
cuniæ militiæ elargientes. Atque ex parte illi fuerunt cum regnum Israël auferret tantæ cæcitatis delicta
poena, ubeny habilitatem impleret; qui deorsum quæ
si prædam adire erat, a Judæa facies instant. Hinc
apud prophetam ait: Ecce ego declino ad eos quasi flu- Is. lxvi, 12.
vij pacis, & quasi torrens inundans gloriam gentium.
Quale etiam est illud a Davide prædictum: Flaminis Ps. xlv, 5.
petus lætificat civitatem Dei: & iterum alibi dictum: Ps. xxxv, 9.
Torrentem voluptatis tuæ potabis eos. Præcisi autem
illum ingressi dicas: ab Cum fuissetur autem eo quod in
perficere non potuerunt. Non enim ly. Jambris & hly
pocrisis, neque secundum ea quæ nomen instituti infir-
mitas ad terram promissionis pervenire non potuit, sed
ad festum perficiendum duo bono nobis ne esse potest.
Hæc ait Pastor bonus Israel. Bonus enim est. Ne-
mei & bonus progenitus sunt a pri Bonus etiam nomina-
tus: ab ille frater Jacobi erat principalis nomine dic-
tus Israel. Familiaris autem ab fraterna compul-
satio præcedendi causa dilectus. Ab misericordia
movens laudando autem malos commemorantes, nec non
religionem pietatemque suam, & Dei potentiam. Gala-
maring enim inquiunt ab Dominus, & quidam nos
& mittens angelum suum. Dixit nos ex Ægypto. Ita
nimirum ipsius descendi exigere eos per angelum fudus
esse moses novit. Quoniam autem nonne plusimum
plerumque afferunt gentium tranquil, non per agros
inquiunt, nec per vineas perdransitiny, & per viam
aquam & fontibus non habebant semper derivatam,
ny libemus inquiunt aquam de lacu tuo, gratis ni- Cf. II Esdr.
mirum: hoc enim despectus clarij dicunt. Dominatio-
nem nihil horum concedentes bellum etiam minantes.
Aliqui si fidem Israelitis non habebant juramento
obstringere eos debuisset, verum malitios: erant gloria

illorum invisibile videntur. Aperiens enim ad eos longanimitatem omnium consilia tu nosti omnem laborem qui inveniris nos. Ter ne sicuti: per similam incedamus & non per aquas, nam. Veteram significantes, quam regnum appellavit, eam qua omnes audiebant scripturas intellexit. Aquam autem inspirant suam non bibunt, propriam enim erat eorum qui labore [illegible] observatio indesibly upon which ordained nihil debri mentis thereto sua se ipsis esse studuerunt, style mentem spiritu liberantur. Destinavit autem Israel ab iis ea gustationis verecundiam, quamvis ipsos parum verecundos, reprobosque esse minime dubium sit. Ne ego ab ipsis renunciatus, nullus quamvis illi ministrent eos. Veniam hoc omnes fratres nunc sunt, magnanimo amore inquirimus vinca. Dei est memorias.

Appendix Aaron & populum suum. Abeunt in perfectionem serm agnoscendo Dei amici, gloriari enim aliquem ac si perfectam videtur [illegible] Graecum copiosius dit quamvis illi perfectam [illegible] Solemnitatem non habentes, qua indubii beneficium genere sibi adscribitur. Perfectam enim viri dilectionem naturae virtus adeo qui hoc licet, neque mentem quemquam agere principatum [illegible] efficere posunt], a quo tamen eorum discipuli, magistros suos sequi amore eorum duxi scribunt; cum tamen illi ne eos quidem caute observare potuerint & quae naturae vires sufficiunt. Dei autem gentilitas est, ut & viventes & decedentes indigentiam suam agnoscant & eo vero perfectionem allegi. sicut. Postquam enim perfectionem suam in primo homine naturae amisit, & simul in omnibus imperfectionis & in eum imperfectionis meritus, quae habens aliqua a quo de perfectionem pervenirent. Quam diam ii qui perfectionem inferos sunt desiderarunt, qui & indigentiam suam agnoscentes desiderant. Utile hoc facit, addiciosa causam ob quam Israeli sapientiae praestum sibi sequam non visit adscendi, sicuti & Paulo eam agnovit, ne quid alium sapere multum paganum. Animam autem immortalitas inutilis istius: opponatur ob populum suum, significant enim eorum [illegible] de confessum] pardet ac viventium populum Dei. Propterea autem ultimum loco ita adjungitur. Ubi enim in semen Abrahae, Deus restituit gratiam eum quam ob Jesum Abrahamum patrem appellavit, reponebatur. Et quae qui primus loco in familia natus erat successionem indubii. Natura enim honore praeditus quod [illegible] antecedit, nisi aliud quid impedit honorem qui naturae exigeatur. Hebraeis, ait: in Esau & Jacobo, evenit, in quibus etiam diversorum populorum hoc, natives representabantur. Si tamen etiam aliquid antea productus causa quod postea gestitarum est, sicuti mundi ante hominem; non ideo horum potior honor est honore eorum ob quae condita illa sunt, natura enim sua haec potiora sunt quamvis posteriora creata. Illustrio autem est sacerdotii gradus non minus quam ad sacerdotium ordinatio. Ejus enim praelatura & attentione digna sacerdotium est, & undique

δι δὲ ὕμνου τοῦ ᾄσεσθαι τοῦ εὐφρανθῆναι ἡμᾶς. οἱ δὲ πάλιν φασὶ διὰ τοῦ τέρατος ἀναβοῶσιν τὴν τιμωρίαν ἡ δὲ ἄλλοι ἀκούσαντες ἐδόξαν ὡς ἡ βασιλεὺς ἦτι τὴν ἀκοὴν ἐν Ἰουδαίοις. τὸ δὲ εἴδατος διὰ φωνὴ ἀπόφασις, ἵνα μὴ τῶν πονηρῶν ἐπὶ λαλεῖσι τὸ ὕδωρ· τὸ δὲ ἀβδελυτὸ τῶν παρὰ Ἰουδαίων, παρὰ τὸ ὄζω φασὶ Ἰουδαῖοι δι· ἐξεκλινε δὲ ἴδεσθαι ἀπ' αὐτοῦ, ἡ τιμὴ τὸ ἔθνος ἡ σὺν ἡ μεσότητος, τοῦτο μὴ ἰδόντι θεῖν σὺν τὸ ἔθνος ἀπὸ καὶ ἀδίκου. ἄλλη ἐπιδὴ παντὸς τῶν ἀδικοῦντι, ἀγάπησε ψυχὴν ἀκολούθησε ἀκολουθήσεται. προσβάσεται ἀφορᾶν· περὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· ἀπὸς- » 474
χονται τὸ ἀτελὲς ἀνεῶν ἐπιμένοντες ἡ θεῖν φίλη τὸ μὴ ἐπιλαλιᾶν ὡς ἐπὶ κατοχῆσθαι τιθέας, ἀβεττοῦ ἑλλήνων δόξιας. καίτοι σωδὲ τιθέαν ἀπλαίσιον ἐμκοτῶν, ἡν εἶδον κατοχῆσθαι. ἐλθὲ ἐν φύσιον τὸ κατ' ἄρετὴν ὁλόκληρα τέλειον, ἐπὶ τὸ ὦ δυνάμενον ἐπὶ δανάτῳ, ὁπερ ἀντὶ ἡ φαινόμενα τοῦ ἀκολούθου χαίρονται. σωδὲ τὸ καλὸν φύσιν πάντων δυναμένου. Θεὸς δὲ βούλεται ἡ ζῶν τας ἡ ἀπόντας ἐπιθυμῶν τὸ ἑαυτῶν ἰδεῖς. ἀτελῆ δὲ παῦ αὐτὸ τὴν τιθέαν ἀπλαίσιον ἡ φύσις ἐν τῷ πρώτῳ ἀνθρώπῳ γενομένη, ἡ ἀλλὰ ἀπὸ ζῶν, ἡ ἀτελὲς καταλήψει, προβδιορίσιν τῶν ἐλλήνων. οὐ γὰρ οἱ ἐν ἕδει ἐποθεν, οἱ ἡ τὴν ἰδίαν τὸ ἐπιθυμίαν τῶν ἰδίας ἐνδείας ὑπεκφεύγειν ἐπ' ὠφελείᾳ ὧν τὸ ἀκόμα ἡ ἐν αἴτιαν ἐκ ἐξ ἰκνοῦνται τῶ περιεχόμενα θεοπέ, ὡς ἡ πάντος ἄγνω κατανοούμενου ὑπεκτὸ σὺν συμβαλλήν. ἀπὸ δὲ τῶν ψυχῶν τὸ ἀθάνατον τὸ προβάλ- τω περὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· λαὸν γὰρ ἡ γῆ τῶν ὡς τῶν ζώντων· κατ' ὀξυσίοτητα δὲ ζῶ- των ἡ βύντας, ἡ λάβρεχος γὰρ ἐν κοίλοις ἀφ- ες, ἡ δὲ πλήθιος χωρὶς, καίτοι πάντες κεδον τοῦ ἀβρασὸ· τῷ δὲ περιβυτέρῳ τὸ γένος πορ- ἐπιφέρε τὴν διαδοχήν· τιμιώτερον γὰρ φύσι τὸ περιβύτερον, ἡ σὺν τὴν ἐκ ἡβίων ἐρ- πόδιζοι τιμὴν, ὡς ἐπὶ τὸ ἡβᾶν ἡ τὸ μανικὸν ἐβῆ· ὡς ἡ ἡ τύπος τῶν λαῶν ὀρχίσω ὑπολυπῆ- ται· ἡ δὲ περιχύδη τι διὰ τὸ σύλλον ἐβιάζωσ ὁ κόβρος περὶ ἀνδρῶν ἡ τὸ ἄλλο, ὁ περὶ τιμοτέρῳ ταῦτα τῶν δι' ἀ ῥέοντε, φύσιν ταῦτα τιμιώτερα ἡ ἡ δεύτερα· ἐμφανὴς δὲ τῶ ἰσχίου ἡ τελευτὴ, ὡς ἡ περὶ τὴν ἐξωδύνην κατάσβεσις. λαοῦ γὰρ ἀπε-

βλεπτον τοῦ ἐκκρυβύνου τὸ λέγεσθαι ἢ παντα-
λαμπρύνη θεὸς ἀρχὴν ἢ τέλος ἢ τινὸ διαφορὴν,
ὁ μὲν ἕδνο λύχνον ὅρασ τῷ κρυπῷ τι-
θηβι, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα παντες οἱ ἔρχο-
μενοι τὸ φῶς βλέπωσιν. ἢ πως ἡβαῖς φη-
σὶν τῷ ὄρει ὑφηλὸν ἀναβηθι ὁ εὐαγγελιζόμενος
Σιών, ὕψωσο ὁ κύριος ἐφ' ἑαυτὸ πεποίηκεν, ὅτι
προεβλήθη τὸ πνεῦμα διαλθεῖν τὸ βαπτισθ. ἵνα
δὲ κατ' ἄλλον τρόπον ἐπὶ τὸ βαπτισ-
μὸν ἢ κατὰ πνεῦμα ἐπὶ τὸ πνευματικὸν
διαθεσίαν ἐλθῃ, ὥσπερ ἤδησε ὄντος τοῦ ὁρόφο
πίου, ὡσ ἂν εἴη τὸ τύπον ἐνόμο, καθ' ὃ πάλι
πάντων λέγεται πίστιν ὁμοιότητι. ἢ τοῦτο ἐκκ
ότερόν τε ἢ ἐκνεύστερον, ὡσ ἢ ψυχὴ ὕδατα βα-
πτιστικὸν τετιμώτερον, ἢ σαλὴ δὲ πνευματικὴ
τοῦ βαπτικοῦ ἀβλητιμένο, ἀλλοῖα ψυχῆς
βλαστένη τῷ βάπτισ, ἢ τῶν ἐντεῦθεν ἐλατ-
τόνων. διὸ ἢ πολὺ τὸ ἀκατηρεῖον ἐπινδύ
βαπτὸ ἢ ἐγένετ δυσεύνοτο τῷ ἐπῆλθ βαπτο-
ἦχωσε χωρὶν βάπτισ θεοῦ καὶ τὸ πα-
λῶ δοκῇ, ἀλλὰ τὸ βαπτισ-
τῷ βάθ. τὸ ὀρθὸ δὲ τέλεστε ἀκούθω τε ἢ ἀκ
τοῦ, τὸ μὲ ὕψος ἀνθρήτον τῶν φυλῶν τε
τούτ βαπαίνοντος. ἢ δὲ θαλορὰ πολὺ τὸ πο
ῷ ἢ πλιθίον τῆ ὄρθιας ὑπὸ. πλιθίον δ' ἐστὶ
θαλ σταλλον ὁ μωύθω. ἢ ἢ τὸ τῆς ἐφ' ὑδα-
τος ἀπιστίας ταυτὸ ἐπ' ἀρθρῶν, ὥθαλ πρὸ
σεῖσο, ἀλλὰ πρὸ τὸ παῦ ἢ κεῖθι. κείθιος
δὲ ἢ ὀχρόνο κατὰ τὴν ὄρθιαν, ἐπαφορεῖς
θανατῶ πρῶτη μὲν τῷ σκαφαῖ, δευτέρῳ δὲ
τῷ λαρυγγ, τρίτῳ δὲ τῷ πωθῶ. ἐπιῶν ἢ
σκαφοπεῖα σιδὸς ὀρτηθ ἔκητο κατὰ τὸν
τόμον. πρῶτη ἓν τελευτῆ ἢ ἐπιλοιπὸν θά-
τόμον. πρῶτη ἓν τελευτῆ ἢ ἐπιλοιπὸν θά-
σταλλον ἐφ' ὧν κατὰ μωύθίους βλοδεμβι-
ται, θαλ σταλλον ὑπιεῖ ἀνδρὶ τὸ βιωπᾶν τῆ
σκαφοπεῖα πρόθυκει. ἐπαίρων δὲ πρὸ θάλασ
τῷ μωύθίους ὁ λαρυγξ.

Κἠκεῖθεν ὁ ξαναναῖος βαβιλεὺς ἀρχέλαος
ὁ τῆ κατ' ἰδέαν ἀναστατικὸς πορεῖα ἢ πολι
σεῖ ἢ νίκα; ὅτι διὰ πόνων αἱ κατορθώσις, ἢ
πρὸς θεὸν ἐπισκοθῆι τὸ πλῆν κακῶς, διὸ ἢ
ἐπιμηλίαν τὸ βιοτεῦσο ἢ ἔπεισ ἡσυχίαν ἀγά-
νεῖν νικᾶσι σοφὸν ἀβίβρῶς ἀλλ' ἐπεὶ ἀναγκ

quæ et splendorem condidit Deus, tum in principio quo
tum in fine tum in consecratione. Qui & dixit: ex nube lucet. Lu. 11, 36.
nam accendens in occulto eam collocat, sed supra candela-
brum, ut omnes introeuntes videant lumen. Et apud Psalm.
Psal. Lxxx mentem ipsa clam describit, qui evangelistas Spi-
ritus Domini, erga se ipsum se gessit, cum spiritum corpori
assistere vellet. Cum autem generis humani sub lege ca-
nali voluerit, homo qui secundum spiritum est in religi-
one spirituali obtinet, ubi similitudo novam gentis pro-
fert dam & regenerationem spiritus. Ita ad hujus cognati-
onis mos typus assistit, quia Abraham galeritas
est obsidis similitudinem. Ait hac ita justa majo-
rum fit, sicuti & animæ sanitas corporis sanita-
ti est præferenda. Sicut autem spirituali, ubi ista
corporali, ipsa animæ est, a corporeo quæ infirmi-
tatibus separata. Hinc & desiderat Paulus habitari 2 Cor. v, 2.
cum quo de coelo est superindui, desiderato terreno ta-
bernaculo, non de nil nisi corpore, sed præmedi-
tum Paulo placet, ubi ait ab eo quod graves ipsi est
fieri immunis, propterea enim ingemiscimus gravati 4.
In monte autem & Moyses & Aaron moriuntur, ani-
mas in sublimia evadas hoc isto significante. Spe-
cialiter autem inter eos hac de causa in re consistit
dummodo, quod longius abest a terra sanctæ remoto, ab
hac proprie ei fuit descendere. Moyses enim propi-
ci bonum accessorii: præmio eidem non debitum propi-
quare monstrabat animus. Illos tenuerunt: Non cum-
prati de judicium esse, ab in omnes, quicunque debet.
Tempus autem etiam judici pro meritis cujusque, ac
finitus, cum mortis primum, deinde diuini, sed illo
loco duos mors est fabricandus: siquidem & vita longissima
inter violatis præmia in lege reponitur. Primus
illa mortis ea quæ plus pœnæ meruerat, propterea
quod contra Moysen frigus animi fremit. Unum malum
majus illum quam vitium silentium venit ab indigna
manifestum autem est illum tam esse infirmum.

Et adiit Cananæus ille rex Arad, qui habitat
ibi qui habitat Dei adventum sibi suscepto impedimento
est, & bellum fecit, & vinxit. Quamquam fere clare non
sines labentis gerendus, duorum ordo videtur ab Deo
concedit. Propterea dum notum conservandi, ab
o quod præbuit conceditur sibi, vincere, plumando non

depraedari impios capientes. Memorandam autem in
horum retributionem completio vitae finis, qui
dixit: profecto Dei, nec non vocantis pietatis mercedis.

Ut noverit Dominus tentationem sustinere. Non sufficit
verbis istorum fundatam [illegible] ob incredulitatem eorum,
ob quam judicium vindictae meruerunt. Sed attendamus quem
modum [illegible] Domini ambulantes. Dixit enim et
nihil [illegible] quo sine fide impossibile
complendum [illegible] ob incredulitatem dixit
vidus: Si qui autem ad bona itinere [illegible],
fere afflictionibus postponam, praecellamus evasuros, sicut
Dominus [illegible] delicatum statim in statum durum
sum retrusus est, mandatum transgressus. Ut
ad humiliandos qui superbos se fecerunt, Deo obe
pondus, [illegible] suos [illegible] adaptantes. Bonum
enim [illegible] si qui castigatus est, ut obtemperet
jam coram quae apti reverenti causam, non ad
dem [illegible] odium, [illegible] malorum causa non
est, sed omnio boni studio [illegible]. Audit quod
pud te beneficentia divina experimenta, quibus
divini [illegible] sanctum probaverint. Sanctos vide
ne omnes qui sanctum Dei vivunt, quos [illegible]
spiritalia appellant. Propterea sequentem in his infe
pitur poena. Simili modo Adam [illegible]
ab eadem concupiscentiam, serpentis consilio ab ind
pulso cum Deo conversatione. Si modum praecipe fal
latus. Ut adeo novo [illegible] superveniens serpenti
monum meritofuerit appellandi, ipsorum [illegible]
labores reverti opus habuerit. Quemadmodum nunc
populo eum cui [illegible] obtenti fuerit lega
tum [sub Deum] conditus, melius post poenam reddimus,
ab medelam consequuntur ob oculos ea curam serpen
tem ipsi fomentes. Quum autem ita habent eorum pos
veniant nubes, qui ea Dei tot effecti beneficia, et tanta
confunduntur, gaudia voluptates iis praeferentes,
varies in creaturam impegimus, ab serpentem spiritu
alium mortalibus fasti domgii sumus. Deo ostitui tenac
plorantibus nostris nomen tradente, a patris [illegible]
manum mortem subtrimus, a principe eorum Domino
spositio [illegible], qui adamum primum intravemit, ac
posterginem a radice ad posteros quo proveniat ma
lum. Juventutem serpentem videmus [illegible]
adam, rationis usu natura [illegible] bonis, utpote qui Deum, [illegible]

Barnab. Ep. p. 40.

λούσεσθαι· ἀλλ' ἡμῖν οὐδὲ τοῦτο ἐστὶν ἡ περὶ
ἡδονὴν πολὺ, δικαιοσύνης Θεοῦ ἡ δυνάμεως ὑ
πόνημα ἐστὶν τῶν ἐφαπτομένων ἐνδεχόμενον.

Ἡ ἀπόστολε κύριος ὁ τοῦ λαοῦ τοῦ ὀφεως, ὡς 16.
τι πρὸ τῆς ἀρίστης ἡμῶν οὐδὲν ἔτι ἡμᾶ τῆς ἀ
τιστίας ἐδ' ἡ κατεργάζεται, ἀλλ' ἀνάπτυ πίστι
τοῦ ἱδιωτείου χωρὰν περιπεπανώμενον· ἀναλύ
ται γὰρ τὰ πεπλάσματα χαρίζόμενον Θεῷ, ὡς ἡ
αὐτὸ τὸ ζῆν διὰ τὴν ἀπιστίαν ἀναλύεται, ἡ ἡ
πρῶτον ἐπ' ἀγαθὰ βαδίζοντες ταλαιπωρῶ
σιν ἐφ' ἡμᾶς βαδίζοντες· ὡς ἡ ἀλκὴ ἐν τροφῇ ὑπο
νοηθήσεται τὸ πρόσταγμα παρέλθοι· ἡ δίον
ται νικᾶσθαι κατεργάζεσθαι, καταλαβεῖν Θεῷ, τοῦ ἡ
σωτῆρος καὶ ἑαυτῶν ἐπιτείνοντες, ἐγαδοὶ γὰρ
τῷ παιδευομένῳ, ὡς αἴτιον ἑαυτὸν ἀλλὰ θεῖον
αἰτιάσῃ, κατεῖναι ὡς αἴτιον, τηλικὴ δὲ ὀντα ὡς
ἀγαθότητος· ἡ ταῦτα ἐστὶ πᾶσαν ὑπερβολὴν
τοιαύτης, ἡ ἰδιότητας τροφῆς ἀποδαίνοντος
τῶν ἡμῖν ὄντων. ἐστω ἡ πάντες οἱ κατ' αἰῶ
νιον ζῶντες τὰ νοητὰ καλεῖσθαι διάκενα· τοιαῦτ
ἡ δι' ὄφεως ὑπαγόμενα αὐτοῦ πρωτεῖα. ἐστω
ἡ Ἀδὰμ ἡ ἀπιστήσασα τοῦ πρὸς Θεὸν ὁμιλίας
διὰ βουκρᾶν ἐπιθυμίαν ἡ ταπεινὴν ὠδάναλον
τῆς τοῦ ὄφεως βυσσελῆ κατεφίγετο. οὕτως οὖν
ἦκα τοῦ ὄφεως ἡκούσας ἂν ὁ ἐπιδὼν θάνα
τος τοῦ Ἀδὰμ ἤθροιτο, ἡ ἰδίᾳ δὴ τοῦ διὰ
νων ἐπισφοῦς· ὡς ἡ νῦν ὁ λαὸς καὶ ὁ καλ
λιέλιον περιβεβυτὴν προσβαλόντο κρίτλης
τοιαῦτα παθὼν ἔγνωσται ἡ τυφλωθεὶς θρασεῖ
ας καλεῖν ὄφιν αὐτοῦ ἀνασπάσαντος· τυπο
ῖ τοῦτων τῶν καθ' ἡμᾶς, οἱ τοιαῦτα παρε
θεῷ παθόντες καὶ, ἡ τύπτοι δυβαρεῖσθαι
νοι, βαρὺς δὲ προτισθέντος ἡδονὰς λα
βόσως προβεκεκράκασιν τῷ δημιουργῷ, ἡτε
πλώκαμεν ὑπὸ τὰ τῶν ὄφεων διήματα τῶν
νοντῶν, παραδόντος ἡμᾶς ταῖς ἐπιθυμίαις
ἡμῶν τῷ θεῷ, ὑφ' οὗ πληθύσαντο τὰ
ψυχὰς ἐνεκρώσαντα τῷ ἀγόντος αὐτῶν τὸ
ἀποστάθ δρόκοντος, οὐ ἀναιρεῖ τὸν Ἀδὰμ,
ὡ δὲ τοῖς ἐξ αὐτοῦ φύντες ὡς ἐν ἕξθησ δι
δεσθαι τὸ κακόν. ἀλλὰ τιθιάσθα τὸν ὄφιν
τοῦτ' ἐστὶ Χριστόν. ἡ πῶς ὄφεως ἄγαθὸς ὢν
ὡς Θεὸς ὄφεις ἂν ἔλθοτο; ὅτι Χριστὸς καὶ ἡ

φαῦ ὑφθῆι κακὸν, ἵνα δὲ περαιτέρω τοῦ πονηροῦ
ἀφρονέστερος, ὡσ δίκτυον περὶ ἡμᾶς, ἢ ἐὰν ὑμᾶς ὁ
πονηρὸς ὄντως ἢ τὰ ἴχνη . ὅθεν ἐν ὡσ ἐν ὁ
ποιότητι πονηρὰς ὅτι ψεύστην ἄνθρωπος, ἀλλ
ἢ τὸ αὐτὸν διάβαιτο νοητῶν, ἀσήμων ὄναι
φθορᾶς . ὀφράσθα δὲ χειρὸν βυνίστησι ἀρδῶ
τὸ ἐπ' αὐτῷ συμήρισον, ὅτι θεοῦ ὧν φθῆι,
ψεύστην ἄνθρωπος, σεμνὰς ἀλαθὲς ὅπερ ἦν,
πονηρῶν γαῦ ἴδιοις ἴδιον, ἐκ ἴνα γένηται πο
μεδὸ, ἀλλ' ἡμᾶς ἀλαθὲς ἀπιφάνηται . ἐπὶ
βυσικὲ γὰρ σημεῖον ὁ ὄφις, ὑφιδὴν γοῆς ἐπὶ
τὸ σαυρῶ προγνῶν τοῦ ἰεθείου, ὥδιπερ
ὁ μονῆνης ὕψωθε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅ
τῶν ὑφωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τῶ ἀνθρώπο. κ
πάλιν ὅταν ὑφωθῆτε τὸν υἱὸν τῶ ἀνθρώπο
τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι . γαλκὸς δὲ ὁ ὄφ
φις διὰ τὸ ἴσχες τῆ εὐαγγελικῆ κηρύγμα
τος . ἀλλ' ὁ μὲν θάνατος ὁ ἐν τῶν θνητῶ
των διραπύεται, ἀνατὰ δὲ τὰ θηρία ὧν φ
φανίζεται, λίθῳ δὲ τοῦ ἐπιθυμίας, τῶν
γαῦ ἐκ τοῦ σαυρῶ βεβιπότων ὁ μὲν πο
μεδὸ τῶν ἀσαβτωλῶν θάνατος ὧδε ὑπερῆ
ται . ἡ δὲ θεμιτὴν τῆ βαβεῖ κατὰ τὸ πνεῦ
ματος ἐπιθυμίαν ἐκ τὸ παντελὲς ὧν ἀπόλε
λιν . ἐγ γαῦ ἐν τοῦ πιστοῦ ὑπερῆται τοῦ
λάκις τῆ ἐπιθυμίας τὰ θνήματα . ἀλλ'
ὅταν τοῦ σαυρῶδεστερα δοξάζωνται, τὸν
τὸν διαλύσιν . τετράκις δὲ φαίνονται γοῆ
βαντες ὑδ ὕδατι ἐν πάθει τῇ ὁδῷ, ἁπαξ
ἐν δὲ ὄντες ἐκ μέσῳ ὡσ ἐν τῇ ὁδῷ
δεύτερον ἐν ῥαφιδεὶν ὡσ ἐκ παλιν . ἐγ
τον ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινὲ ἐν χαλκὶς ὡσ ἐν ἀρι
θμοῖσ ὅπερ ἐσὶν ὕδωρ ἀντιδοῖας . τέτραλον
ἐπὶ τὸ παρόντος φέρατος, ὅπερ ἐπιφέρη.
Ἐν παζινέβαλλον ἐν Ὀβωθ . ἐπὶ τὸ τῆς
ἐπαβῆι τῶν ποδῶν αὐτῶν ἄχει τῆ ἄπορ
βαίοις ὧδε, ἐκ ὄβιον δὲβει τὸν ἄγωνα δι
βίου αὐτῶ τὸν Μωαβῖτιν . ὑβεῖ γαῦ τῶν
κατὰ θεὸν γινομένων ἀπιδῶ ἰσορρέτας,
κατὰ θεὸν δὲ ἐν ἢ ἡ ποδία, ὥδιπερ ἡ τῶν
ἀποσβόλων οἷσ ἐδίδαξεν τὸ πνεῦμα πο πο
ρευτέον ἢ ὡσ διδακτέον. βιβαίνει δὲ ἡ ἀπο

serpens deus petebat. Egressum nobis similis fuisse est, non
natura quidem mali, sed seductio nostra debuit, ita et di-
abolus. Deus ipse in eo, qui mali species . . serpens ipse
est, postquam malitiae speciem habet, dum homo fallatur. Et
si tamen aliquis spiritualibus exulte cum intuetur, ex
ipsius serpentis esu. Et Liberius eadem Christum, sicut
de intelligentia veritatis dei ex Scripturis, quod fa-
cta sit cum natura hominis deus fit, homo quem fabu-
in bonitate quam habebat persistens: Malorum enim
speciem assumsit, non ut malus ipse evaderet, sed
ut bonos nos redderet. Signum vero quis erat serpens,
et Christus enim Christus super crucem est, Iudaeis pro-
dicens: Sicut Moses exaltavit serpentem in deserto, Io. III, 14.
ita exaltari oportet filium hominis. Et rursus:
Cum exaltaveritis filium hominis tum cognoscetis quia Io. VIII, 28.
ego sum. Aeneus autem serpens est, ob reservandi
in praedicatione evangelica sed mors per mortem
illata omnibus; ignis tamen serpentes non delentes,
concupiscentias imprimis. In his enim qui in eum
inhaerent non quidem peccatum mala praedicta mors,
concupiscentia tamen adversus spiritum carni inhae-
rens, non omnino inhaerit. Nam in fidelibus quae fa-
cillime concupiscentiae magnitudinem sentiunt.
Si tamen crucifixum mente inhaerant, discrepant omnino
venenum. Quales autem Israelitae ob aquas mu-
tatas in rubo minime inveniuntur. Primum cum
Marran venirent, quae de re in Exodo dictum est.
Secundo in Raphidin eti. in eodem libro habetur.
Tertio in deserto Sinae in Exodo, prout in Numeris
memoriae proditum, quae aqua est contradictionis
Gaude apud peccandum pro nunc agendi, aliquo subjungi.

Et castrametati sunt in Oboth. Post ista descri- 10 cc
ptionem itinerum eorum pergit ad terram Amor-
rhaeam, cujus terminum esse ait Arnonam fluvium, pa
lae magnae cum deserticis. Scitu enim eorum quod
Dei auspiciis gestum est ostendat ev. commemorative.
Dei autem auspicium hoc fuit susceptum est, postea
ac per Apostolorum, quae spiritu immutabat quo pe-
gendum, gentibus evangelio praedicando. Annuit autem

eliam descriptionem bellorum, libris tum maxime Samuelis: plenissime dicitur in libro bellorum Domini. Dantur autem bella dicuntur per quae assiduae populi impietates insignes: ad Dei enim judicium haec spectant, qui ab Abrahamum dixit, nondum impleta esse peccata Amorrhaeorum, et in eorum regionem deduci Israel possit. Congregat autem in unum populum & Deus et agnam libertatem. Quid enim Deus mirabilium operum suorum memoriam relinqueret, et non praesentibus tantum, sed eorum spectaculo utilitatem percipiendi, sed & posteris ejus rei memoriam & scientiam daret? Ita & Joannes ait: haec scripta sunt ut credatis quia Jesus est Christus. Non enim nudas historias memoriae, sed usum ejus exercitationis Dei accepisse studio & studium est miscentes quaevis semper, Deique voluntati contrarium, quae ea quae semel facta sunt, memoriae asservata, in suos usus homines caperit convertere. At vero antiquitatis illa quae facta sunt, nova semper gignunt. Hinc illud: generatio nulla signum quaerit, & signum non dabitur ei. Contra autem mentionem ingerens, bilaeos gratiarum actiones pro beneficiis fundendas esse innuit. Tantum autem illud: possitis gratiam &c. Nullus enim ad fontes effodiendos requisitus labor, Dei tamen voluntatis laborem in legislatione perfringendi vincit, sed rem in circumfodiendo baculorum fuerum opus diligentia, quae totum opus perficit. Ps. isto [illegible] in regno ipsorum, Aquila vertit, in bacula, Theodotion autem baculis suis.

Ab Aenon rege Sabor, rege de filiis Ammon, Sabor de Ammanitis Israelitam scripsit, erat enim de gentibus Lot. Nomen belua cum cognatis semper declinat. Terminus autem hic Amorrhaeorum erat quaerendus. Ager autem, quae cum de Moabitarum terminis pertinerent, in Semis postea potestatem venit. Jaazer autem postea Levitis cum expirarent, postquam illi primum incolas ejecerant. Heth Eusebius vero urbs Dan, hac est Metropolis, dicitur.

Simplevera dicunt aenigmatibus. Justitia Dei

Ἡβρὼν τῶν πολέμων ἐν Βιβλίοις τοῖς Βασιλειῶν λέγων, διὰ τοῦτο λέγεται τὰ Βιβλία πολέμων κυρίου. κυρίου δὲ οἱ πόλεμοι λέγονται, οὗ ἕνεκεν γίνεται τὰ γένη τὰ ἀθεμίτα, ὅτι θεώρημα τοῦτο, οὗ πρὸς Ἀβραὰμ εἶπεν ὁ Θεὸς πληρωθῆναι τὰς ἁμαρτίας τῶν Ἀμορραίων ἵνα τούτων ἀντικατοικισθῇ ἡ γενεά. συνάγει δὲ ἅμα καὶ τὸν λαόν, ἡ δώδω αὐτοῖς ὅλως πίνειν βέλτιστα γὰρ θεοῦ τὰς δαιμονίους ἐνεργείας αὐτῶν συνιστοῦσθαι, ὡς ὠφελεῖσθαι σὺν τούτοις παρόντας τῇ θέᾳ, ἀλλὰ ἡ τοὺς ὕστερον ἀκούσαντας ἢ ἰωάννης ταῦτα φησὶ γεγράφθαι ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ χριστός, οὐ γὰρ κενὴν ἱστορίας συνήσιν ὁ θεὸς ἀλλὰ τὴν ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν χαρίζεται. ἀεὶ ἡ σπάτιον τὸ σημεῖα ζητεῖν ἀεί, ἡ παρὰ φύσιν τοῦτο θεῷ, οὗ βούλεται τὴν συνήθη τῶν ἐξ ἁπαξ γεγονότων ὠφέλειαν. οἱ δὲ ἐπ' ἀνευρέσει τῶν παλαιῶν ἔστιν ζητεῖν ἀεί. διὸ τὸ γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ. ἀβασάνιστον δὲ σπουδαστέον τὸ ἐπὶ τῷ ὕδατος, διέκυδιν ὅτι δεῖ φαίδρυσιν εὐχαριστίαν ἐπὶ τοῖς ἐνεργήμασιν ἀνοδεῖν. τὸ δὲ ἄβραν ἀνίχνη θέσεις ἡ τὰ ἔμπροσθεν σὺν γὰρ ἐπὶ τοῖς θεωρουμένοις ὁ πόνος ἐστὶν δὲ βαθυνὴν δυνατώτερον τῶν ἐν λαλοῦσιν πόνων, περιεκράξις ἐν βαντηρίαις ὑπὸ τῶν ἀρίστων τὸ παῦ ἔθνον ἀνύκλια. ἀντὶ δὲ τῷ ἐν τῇ βαβυλῶνι αὐτῶν ὁ μὲν δεύλας φησὶν ἐν τῇ βαντηρίᾳ, ὁ δὲ θεοδοτίων ἐν ταῖς βάθροις αὐτῶν.

Ἀπὸ Αἰνὼν τοῦ Ἰαβοὺκ τῶν υἱῶν Ἀμμὰν. τὴν Ἰαβοὺκ τὴ Ἀμμανῖτιν ἔβαν ἐξαίρει, ἣν γὰρ τῶν ἐκ τοῦ λοτ γεγονότων, πανταχοῦ γοῦν τὰς πολιτείας τοῦ βυβλικοῦ περιίσασι, αὐτὴ δὲ ὅρια ἦν τῶν Ἀμορραίων τῶν ἡλωκότων ἰάζηρ δὲ αὕτη ἦτις ἐνέλαχε τῆ φυλῇ βὰ γὰρ ἐξαίρεσις ἡ τῶ Σηὼν ὕστερον γενομένη ἀφαιροῦνται δὲ αὐτὴν τῶν ἀδικηθέντων οἱ ἱβδανδῖται τῶν ἀφελεσθέντων τοὺς πρόγονους ἀνακτῶνται. τὸ δὲ ἔστιν ἑβεβῶν πόλις Σηὼν τοῦτ' ἔστι συντρόπολις.

Διὰ τοῦτο ἔλεγον οἱ παρεπιδημοῦντες. ὅτι

σθυνη συνίσταται. θεῖ κατὰ διαδοχὴν γενεῶν
δίκην ἀναπολόγητον ἐφ' ἁβλαίσεβιν τῆς γῆς
ἡ δικαίου ἀποσβέσει κατὰ δαίμονα ἀκατα-
ξήβλητον τοῦ ἀναβιτῶν πολιθνῶν, ὡς ἡ τῶν
παρισαίων ἀνδρῶν ἄλλη τὴν κατακλυσ-
τῶν προγεγενημένων. ἡ γὰρ ἡ σύγχυσις ἐπὶ
γῆς. φαίνοι λιαν ἀπώλετ ἡ τὰ ἔθνη. ἀνασα-
τοῦ γὰρ θυλὸν θεμένη τοῦ λιαβάτους, ἡ
δολεσδαδίτου τίστις ἡ τέλος, ὁ νῦν θεὸς ἐξ
ἐδίκευσεν, ἐπεὶ δὲ ὅλως ἀβρεμίας ἡ ἀκαδασίας
τέλος τὰ ἔθνη τὰ ἐνοικενθέντα δίδωσιν ἐξαδίνν
τοῖς ἰβραηλίταις.

Καὶ κατῴκησεν ἰβραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι 8 31 cc
τῶν ἀμορραίων, λιάτις ὁ δαβὶθ ἐν ὕστερον
κατοικήσωσι φηβὶ ἐν τοῖς θεννοῖς αὐτῶν ἐν
φυλαῖ τοῦ ἰβραὴλ ἐπὶ δυνάμει καὶ δικαιοσύνη θ
θεοῦ ἀνυμνεῖν. λέγων γὰρ πρὸς τὸν ἐξάτιμον
λεων τοῦ ἰάβης, κατεδάβοντο φηβὶ αὐτὴν
καὶ τὰς κώμας αὐτῶν, καὶ ἐξέβαλον τοὺ ἀμορ-
ραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐκεῖ. τοῦτο ἐφ' ἑνὸς ἐ
θνους καὶ δευτέρα γενόμενον ὑπὸ μωσβέως λη
καὶ ὅλης γῆς γενησομένην πορθμὸν ἀβρῶν
καὶ κατοίκησιν ὑπὸ δικαίων προφητικῶ.
γενοῖ δὲ φηβὶ ἔδονται σκῆπτρα γῆς, καὶ
ὅλιν ὑποκαθιδόμενοι ἐν αὐτῇ, σὺ δὲ παρ-
νομοι ἐξοδοδρεμιδόμενοι ἐξ αὐτῆς. δευτέρας
ἡμέρ ὁ τοῦ βαβαὶ οὐ δεδίως ὅσμαν πολε-
μικὴ περιβρέμειν ἀνίσιμεν, δαρεῖος σὺν ἐν δυ
νάμει. θεοῦ δὲ καὶ τοῦ ἐχυρὸ ὑποτάσσ λαὸς
ἀδενεῖν ὡς ἐν δευτερονομίῳ φηβὶ, ὅτι ἐν
σιμάλα καὶ ἐγκράτεια ἑαυτῶν ἔλαβον παρὰ
θεοῦ, καὶ ἐμπεσὼν νόμου ἐφ' ὧ κατοικίδιναν ἐφ'
δαζαν, ἐσκανὸ τὸ τῆς ἀβλαβῆ περιοχαὶ ἐμπυσ-
αὐ αἰχμὴν τοῦ ἐπὶ τοῖς πονηροῖς τοῦ δικαι
σθεὶ διαβάλλοντας. θεῖ γὰρ ὅσιον τὸ παλι-
τίαν ἀβαδὴ ἀντὶ πονηρᾶς ἀβάμεν ζωῆς, ὁ
καὶ δι' ἐνοικῆς τοῦ ἁγίου δίμβριν, ἐκδιδιποιεν
ἀσαρκωδοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ἄνομοι ὡσεὶ σκι
ὑποδεῖν αὐτοῦ. πῶς δὲ κ' ὁ βωτήριον τῶ
τόμῳ τὸ ζηνώβκιαβ θεοῦ; ὁ προσδοκῶν ἐκ
τῆς τῶν πονηρῶν ἐξαιρεθέντας γίνεται. ἐπὶ
δὲ τούτοις διπλοῦ ἔθνος ταραττεται τοῖς

confirmatur, in generationum successione quod damnandos ob terræ abluendam, quam Amorrhæi impiæ abluerant, inevitabile diluvium inferendos gerens: idea ut proverbio hominum celebratus quod fecerit priorum in ætatem gentes. Etenim lamechides nempe Noah: Hic tibi consolabitur &c. Sed ita ipsa deorum habentes vagos, Mosaïtæ evasisse, & deos eos esse filios & filias innuit: utpote in quos nunquam Deum genuerit Deus, prolapsum ob impietatem ingenitum, offendendo omnino Israelitico generis terram illabentes.

Et habitavit Israel in omnibus civitatibus Amorrhæorum. Evangelistæ Davidi in Psalmis adhæret: habitavit fecit in tabernaculis eorum tribus Israel, ob virtutem sui judicium suam celebrantis Deum. Deus enim ubes Dagon lapsus est: & egressus est ignis ex eo quo, & devoravit Amorrhæum habitatorem. Hoc ipsorum autem in una & altera gentes a Mose probatum, Israelem in omni terra impiorum gentium Judæorum, in locum eorum successionem prædicat. Boni enim, inquit nonnemo, eruntne habitatores terræ Prov. II, 21 & innocentes remanebunt in ea & impii perdentur ex ea. Secundus est Og rex Basan, qui nefimilibus sibi evenit malis, nec legatus primum & postmodum viribus primum suis confidit, Deus autem populus quos infirmis dignos fecit, quemadmodum in Deuteronomio ait, quod gentes magnas & potentiores a Deo Israelita acceperit. Et si igitur quæ prædixit, prædestinatum terræ nativitatem, observans sunt, manifesta omnibus evasionis providentia fontibus, confundens eos qui Deum opificem cuiusquandi & bellis occasionem capiant. Dignum enim Deo est optima instituta pro malo vitæ generes abstinere. Et qui etiam vel maxime in sorte sancti habent imprecidere: Defluant peccatores in Ps. CIII, 35. terra, & iniquitas ut non sint. Et an quæ e solido lave mundo non est ut Deus cognoscatur? Et quod fieri, si impii deleantur, potest. Istos autem duos alias gentes, Israelitas ex nimium & Madianitas

ejusmodi: quæ proinde à Balaam veneficas & magicas
artes confictæ. Earum tamen opus evertit Deus, nec
tantillum quidem Balaamo lumbos divellitur[a] præsens
permittens: non ac si maledictio impia nocere[t] Israeli
Psal. xcvii, 5 Salomonem enim maledictum verum non præveniebat
ull: sed quo cognitum suum patere oculis populi vellet,
ne à gentibus demoveretur, & alias etiam gentes Deo
cognoscerent, quem admodum ait: & annunciabitur no-
men meum in omni terra. Miraculo enim & Do-
ctrinarum & gentium causas dixit & Ecclesiæ conversa-
tiones. Superexcellentissimas enim Dei consilia multis simul
rebus inservientia, cum ad unicam spectare videan-
tur. Balac tamen miraculis nullam fidem adhibens
Balaamum ad se vocavit, ac si majora ipse pollu-
ce posset. Is pro odientis Deus, quod ubi animo
& voluntate Dei adversus fit, servus tamen ejus
prudentes execrationes est ejulatu, quæ invitus etiam
contra ipsum Balac volebat[b] sit diluvus. Ma-
jores autem animos Sanctitas etiam fumescunt
deos Deum perhostis quæ ipse confirmavit, hostis
autem perpetuo animo exhorrere. At Balac etiam
volenti rebus omnibus adesset, nisi nimirum e qui-
bus stellas, gentes saluturas, exoritura esset.

Quia scio quos cunque benedixeris[c] benedicti sunt.
Numerum vis in eos tandem qui tanquam vis sunt pecus
servit, voluntates autem Dei ipsos prædigentes no
adversus deos pulsari, quem admodum eventi iis qui
theosi obsolebant. Sæpe tamen & tempus ali-
quod prævalet quem admodum de sapiente David ait:
Psal. lvii, 5. incantatus incantabitur sapiens.

Et respondebo verbis vestris quæ cum locutus fuerit do-
minus. Divinationem pro somnio profitebor, non quo
veram Deum quærens, sed Dominum dicat, sed
quod Daimonem qui apparere ei consueverat, deos
falsos, qui per somnia nonnunquam, quando pau-
cas vel alia etiam ratione hominis quæ de eo sup-
sunt significant. Respicere debuerat[d] ait: non est
Num. xxiv, 4. Balaam visibi consuetudinem ipsi evenire in occursum mittit
eius, postquam audit nimirum invitas esse impias
preces, linguam impedivit quo minus quæ volebat, profere-

Μωαβιτικὸν ἢ τὸ Μαδιανιτικόν· ἢ ἀπηρ-
πάντετο τὸν πόλεμον ἐπὶ σωτηρίαν ἡβάπον-
το. διαλύσι δὲ τὰ ἀυτῶν ἐλπίδας θεὸς σω-
ζῶν, ὅδον φθείρηται βουλευομένου τῷ Βαλαάμ,
ἐχι, ὅτι κατάρα σὺν δικαία λυμαίνεται, κα-
τὰ γὰρ ἐσοδομῶντα ἀρὰ σωτηρία ἐκ ἐπι-
δύεται ἐθνεῖ. τὴν δὲ ἰδίαν ἐπικερδίαν ἐ-
φανῆ τῷ λαῷ κατακῶσθαι βαδόμενος, οὐδὲ
σὺν τῆς εὐσεβείας βαδεύονται, ἢ ἵνα ἢ λα-
μπὰς ἔθνη ἐπιγνῷ τὸν θεόν, καὶ ἀπὸ φθο-
ῆ καλῆται τὸ ὄνομα σὺ ἐν παβλῷ γῆ,
ἢ τὰ δικαία μὴ ἐπαίσι ἢ διὰ τὸν ἱβραὴλ,
ἢ διὰ τὰ ἔθνη ὡς ἂν ἐπισεβάσιν. πολλὰ
γὰρ θεῶ καταγνῶδιν οἰκονομίαι δοκῶσαι μὲ-
γον ἑνὸς ἴσχειν πεῖσματος. τῆς δὲ δικαίης
σὺν ἀιδεῖς ὁ Βαλαὰ ἐκάλει τὸν Βαλα-
αὰ ὡς σπίζω δυνάμενον. ὦ δείκνυδιν ὁ θε-
ὸς ὡς ἢ ἢ ἐχθρὸς διὰ τὴν παραίβδιν ἦλθ,
ἀλλ' ἀκίνδυ ὡς δικαιοῦμενα ἢ πανταλῆ
σὺ ἰδίων ἐρεῖ. ἐδαχθεὶ δὲ σαλλόν ἢ ἰδ-
βακὶ σανδάλων ὡς ἀυτοὶ σὺν διὰ ὠὴ
ἐχθρεῶν παραδαχθύνη θεοῦ, τῶν ἐχθρῶν δὲ
διὰ τῶν ἰδίων ἀναιρεῖ. δείκνυδι δὲ καὶ ὠβα-
λακ τινας κωλύειν ἐπιχειρεῖ, ἐχῶν τὸ
ἄσχον ἀνατιδὲ τὸ βοῦδον τὰ ἔθνη.

Ὅτι δὲ ἐδὰ ὅτι ἐὰ ἐυλογήδιις ἐυλογηνλαι, Ps. lxxii,
ἢ τῶν δαιμόνων ἰχὺς κατὰ τῶν ὑποκει-
μένων ἐστι, βραδύβεσας δὲ ἀνδρασπένης θεῖ
ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν, διαλύται ὡς ἐπὶ ὠὴ
ἀντιπάντων τῷ σωδῆναι. πλὴν δί τινος
πολλάκις ἰχύσι καὶ περὶ ἀβηλοῦ φηδὶν
ὁ Δαβὶδ βλασφαχῆται βλασφημοῦσιν πα-
ρὰ βοῦ.

Καὶ ἀποκριθήσεται ὑμῖν ῥήματα ἀνθρώπι- Ps. 18
δι κύριος. τὴν διὰ τῶν ἐνυπνίων ἐπαγγελ-
λόμενον, παρὰ τὸ ἀληθὲς θεὸς ἐαυτὸν
ἐκ ἐδὲ ἐνύπνιον ὀνομάζει, ἀλλὰ παρὰ τὸ
ἐν ἔθνη ἐπιφαινόμενον δαίμονος, ἢ παρὰ τῶν
ψευδωνύμων θεῶν, οἱ ποτὲ μὲν ὄνειρον
ποτὲ δὲ δι' ὀρνίθων, ἢ ἢ ἄλλως τὰ παρ' ἑαυ-
τῶν τοῖς ἀνθρώποις σημαίνειν. λέγει γὰρ
μετὰ ταῦτα τὸν ἀποριθὲν Βαλαὰμ κατὰ τὸ
ἦθος ἀνεῖς ὡς δυναμένη δι' ὀνείρου ἢ ὀρνέων ἢ ἄλλου
ἀπαύτου αὐτῷ τὴν ἐπιβολὴν, ἢ τὴν γλῶτταν
ἐπεποίηκεν αὐτοῦ ἐπὶ ἡβάλετο φθέγγεσθαι.

Κ β ‘Ηλθεν ὁ θεὸς πρὸς Βαλαὰμ ἡ ἦτην αὐτῷ· ἐπιφάνειαν ἄγγελος δικαίου καθάπερ ἡγοῦμαι ὀνόμα ἡ θεὸν τοῦ ἀγγέλου δικαίου ἡ ἡγεῖτο. ὁ δὲ ἄγγελος λαβὼν ἐν χειρὶν τῆς πρὸς Ἰακὼβ σφαγῆς, ἡ τῶν ἀμφίλεκτα δὲ λέγεται· ὡς δὲ ἡ δευτέραν ἀπέδειξεν ὁ Βαλαὰμ ἐπὶ σφάδασιν ἐπαγγελίαν καλῶν, τοῦ δαίμονι πεσβάζει πάλιν ἐρωτῶν, ἡν πρὸς θεοῦ παιδεῖς φυλῆ· ἐπιφάνειας ἡ ἄγγελος ἐκκλεθεῖν ἐπιτρέπει· ἡ δὲ ὁδὸς ὑδοῦ συγκωφθεῖσα ἀβαθὴ, ἐξ ἀπειθείας γοῦν ὧν ἡκεβε πρότερον ἠρώτα τὸ δεύτερον ἐπιδιορθοῦν ἐθέλει χρημάτων, ὅδεν αὐτοῦ ἐξαπίνης κατὰ τὸ δίκαιον αὐτῷ· ὅθεν ἐνδὺς ἐπέβαζε τὴν ὄνον μὴ πάλιν ἀναπεπλῆσθαι παρὰ θεῖ φοβηθείς· διὸ ἡ ὡς κατέχθη ὀρθίζεται, ἡ ὡς ἀποσείσει σπ ἡ δοκεῖ παῖς αὐτῷ ἴχνος, πείθει δὲ ὁ δεσπόσυνος τὴν βοῆθεῖ ἐν τῇ παιδείᾳ αὐτῶν, ὡς ἡ τῆς θέλεσθαι ἐσὶ δικαιοῦσθαι ἄθλων ταύτην ὡς βούλεται. ἡ ὡς ὁ δυνάμενον αὐτῷ ἀπειθῆσαι ἀναιβάται, ἵνα στὰ τῷ βαλαὰ, ὁσῷ δὲ ἡ τὸν λαὸν πᾶσαι πρὸ τῶν αὐτῶ κληρονομίας βαδίσοντος.

Κ γ ‘Ην ἄγγελος θεῦ ἐνδιαβαλῶν αὐτὸν, λόγω παιδεύσας ἔχον ἐναντίωσιν τῷ φόβῳ πρὸς ὑποδοχὴν δίκαιο περιπετείας προδιατιθεὶς τὴν ψυχὴν, ὡς ἂν ἡ δι' αὐτῷ ζήσῃν οἱ ἐξ ἐβραὴλ τὰ ἀποκείμενον αὐτοῦ ἀγαθὸν δι' ὑπεραίλθειν κακονίαν θεῦ. ἡ ὡς ἂν σπ μόνον τὸ ἐβραὴλ εἰ πεῖ ἐξοῦ πορφυρῆς, λεγθέν. ὁ ἐν φόβῳ ἀπεῖναι σὺ σαφικῶ ἐπιναίας ἡ τὰ σπ ἀπειθῆσαι τῷ θεῷ τῷ βαλαὰ χαρισόμενον· ὡς ἡ τῷ λαῷ σὺν στὰ τὰ αὐτὰ ἐφαίνετο χάματος ἀβάσανον τῷ φόβῳ παῶν πρὸ τὸ σπ πλανῆναι τὸν φαγεῖν ἡ παρακοῦσαι θεῦ. ἐντρεπίζει δὲ πρὸς τὴν δίαν αὐτοῦ περιφυτίαν, φόβος γὰρ ἡ ἀγγέλῳ ἐπιφάνεια, δικαίῳ ἡ ὡς θεὸν ἔλεγεν αὐτῷ ἄγγελε· τῆς σεν γὰρ ἀκμὴς τεχνικὸν ἡ τῶν ἀγγέλων ἐπιφάνεια, τοῖς ἐναντίοις δὲ φοβερόν· ἡ δὲ ὁ ὄνος περῖδε τὴν ἐκείνου ἡ λέγει ἀντιπαθεῖσθαι, κρεῖττον γὰρ πονηρῶν τὸ συμπίεσον· ὅσῷ δὲ ἡ ἐλέγχει ὡς ἀγανακτῶν πεποιημένου αὐτοῦ παρεκτὸν θεῦ. ἄμεσα δὲ τὸ πρῶτον τὸ δεωρούμενον, ὁ γὰρ σαφαίρα παῖς ἀγγέλου ἡ βίβλος ἐν ἑαυτῷ, πάντα δὲ φοβερὸν τῷ φόβῳ διαπίνας, σαφὲς ἡ ὄντι φανῆς· τὸ δὲ δεῖσθαι

Et venit Deus ad Balaam & dixit ei: Apparitionem Angeli innuit, forsit nimirum Dei nomines angelos innuens scripserunt audoth. Quem etiam Labani apparuisse ei in gregre cum Iacobo committendas cum suadevere, Abimelecho item ob Abraham. Cum autem secunda vice adhuc mitteret Balac, magnis pollicitationibus eum invitans, Daemones rursum interrogat Deum inclinet ut eum se dirigat; apparuisse tamen ei angelum id nunciare sibi dare permittit. Hoc autem ideo propterea quod permittendo pro bono neutiquam habuerat; sic enim quae adhuc accepturus fidem non haberet. Secunda vice interrogavit, quum cupiret dirigendus cum voluntate sua duce eum proficisci promisit Deus. Quamobrem sine nova visione stetit, ne revocaret a Deo veritus. Sine & tanquam improbo ei irascitur Deus, ut retro gradientem non pulset nec per vim agere, cum eo moderatus. Docet tamen sapiens Sapientes in cohibitu sua, linguae abstinentes esse profectus, per habili hic eam gubernans. Asinus neutiquam ei Deo videbit profuisse, cum Balaco enim periit. Simul autem populum quae de cuna sua perduxere cupit.

Et invenit eum angelus Dei differens eum. Sed quum verbis eum indirigisset, reipsa quae ad praesentem animam ejus melius disponendo ad recipiendas divinas prophetias apta evadat. Et per eum quae falsa Israelitis reprobatum ita bonum percingabilem de cunctis, nam non in Israelitica gente tantum prophetias Deo Christo profuerit. Medius ita a magico studio eum averti, nam ab inobedientia diversus Deum in Balaci favorem committendas. Humanissimus Dominus eadem habitu [horribili] apparuit, malis hi ad offensam quo minus Naturam extimescens. Asinus inmovigeny esset. Ad divinam [illam] oracula recipienda eum preparavit, metum enim angeli apparitio incutit, (quae etiam clare ostendit Deum suo quo angelo [Nostrum] dixisse). Nam amicis de pacandis, inimicis autem terribilis est angelorum apparitio. Asinum autem prius angelum videns Balaami vel angeli in spiritu dirimens [aliasque animi] duorum malorum alterum, melius mely non est. Simul vero etiam vel asinus cum, qui indigne ferebat se despici, cum ipse sed tamen Deo absentiens non esset. Quicquid autem hic conspicitur habuit, non revera sed speciebus fallentibus ita fere habebat, angeli enim gladii non sunt, nec ferrum in coelo habet, omnia autem ad mentem composita sunt, cum melius quae habeat [Balaamus], ita ad asinum quae vocem adhuc debeat. Speculum autem, ipsique

additu percepereat multo plus temeritatis habere posse
ei offerre, cum angelum conspicere. Sequeo autem istam
lectionem non ea erat ut iter impediretur, id enim permit-
tum ei fuerat, sed ut ab inaudito fraudis accelerandae,
spiritu dei in ei promitteretur. Angelum autem dei
(illum dicit Theo. apud
Syncellum p. 208b.
chaelem enim ejus, qui Israelitis populi mandata
fuerat cura. Verbo autem differre in Hebraico locis
ea quae Angelum respondet vox Dalan quod Theo-
dotionem certe approbatum est.

Et nisi declinasset ad me, Hyrtacides quae ingeniem
saltet tibi fuit. Ita pervi quod Deo contrarium est, quae
dandum lucis affulgente fecerunt tenebras.

Non enim fletibus quia tu mihi resistebas. Ini-
mentibus tanquam veritatis inimicis, manifestum at
ne sic putem & verbis id eam tribui Deum mon-
strasse: quamdiu eam quae erat ab angelo ei oppositi.

Ascendens eum sacrificio de gratia Baal, ubi impia
sacrificia, ubi diros machinationes contra Israelitas
construendas, ad damnum vel augendas infirmitas,
ubi & multitudinis sacrificiorum, arbitrio Balaami. Q
miaenim vota nihil manifesto contra Dei voluntatem of
fieri valuerunt. Abstinuit autem & ea facere fraud
Balac. ut eo melius, informidatem illam perspicerent.

Et ibo ei apparebit mihi Deus. Quasi Dei pudor
eos quos adesse dixerunt homines, ausplicia enim ab eo
fectum ei erat: Deum nulli eorum apparere licebat,
sed Dei [illegible] angeli, qui non valebat offere
tur, & mente ejus inspiratio accederet. Dixit, ut
pro mente inspecta dictum, non enim prosecutus
tur verba, & anima certa visione percipietur.
[illegible] patig. 2. [illegible] quod non vano fuerit, ubi ac
tio [illegible] percipiens, ex quo certo comprehen
sionem [illegible] cum [illegible] [illegible]

Et factus est spiritus Domini super illum. Rapuit
enim ad illum verisimilem terrore eorum quae ante
apparuerant ei: nec minus hic est, cum Evangelista
praedicit. Divinus saepe fecit, eorum quae loquebatur
necessitatem. Deus enim e lapidibus, quos accen dicere pot
est, filios Abrahae [illegible] Lucae xix. 40.

Et adimens parabolam suam. Ita scripturae [illegible]
piens dictum [illegible] [illegible] [illegible]
in parabola os meum. Et dixit ea quae ad nuncios Bala
dictarum non poterant non pervenire, inter eos
ea pervenirent, abituros, existimans eorum [illegible]

τῆς ἀκοῆς φοβερώτερον οὐ ἐπιφέρεται διάβασιν
τοῦ ἀγγέλου. τὸ δὲ τέλος τῷ φόβῳ ἐκ καὶ μᾶλλον
ὀξὺ, τοῦτο γὰρ συνεκχώρητο, ἀποστροπὴ δὲ τῆς
ἐπιβουλῆς, ἣ ἐκ συμβίας πορεύοντο. τοῦ δὲ ἄγ-
λου φασὶ Μιχαὴλ εἶναι τὸν ἐπεκαθηκόντα τοῦ
Ἰσραὴλ. τὸ δὲ διαβαλεῖν τὸ μὲν ἑβραϊκὸν ἐκ ἀ
κόλουθα Σατὲν ἔχει, ὁ δὲ Θεοδοτίων ἀντικεῖται.

Κ' ἐκ ἐπέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ. τὸ ἐναντιοῦσθαι ἐ κ 833
κείνῳ φησὶν ὁ θεὸς ἐνεργοῦντα. ὅτως ἀπόλλυσθαι
παρὰ θεοῦ ἐναντίωμα καθαιρεῖ ἀπόλλυται ὑκο
τοῦ ἐπὶ φωτός.

Ἐ γὰρ ἠπιστάμην ὅτι σύ μοι ἀνθίστηκας. Ἐ' κ 834
σὺ ψεύδεται ὡς ἀληθὲς ἐχθρὸς, δικαίως ἐπι
ὡς ἐκ ὄντως ἀπὸ τῶν ἐμφανῶν λόγων ἐπωκη
θεοῦ. ὅθεν ἀναγκαῖον τὸ ἄγγελόν τὸ διάκ. ε νεμ.

Ἀπεβίβασεν αὐτοὺς ἐπ' ὑψηλὰ τὸ βαάλ. ἔτω
δα αἱ συναγωγαὶ, δυθίαι ἐκεῖ τὸ συνάγεσθαι
κατὰ τὸ ἰδιαζόν ἐν ὑπάρχον ἀδικίας διαστο
των, ὡς ἐκ τῶν πολλῶν τῶν δυθιῶν ἐ τῆς θ
χνης τοῦ βαλαὰκ· ὑδὲ ἔμελε γὰρ ἐναντίον
θεοῦ τὰ τοιαῦτα πεποιηκέ. παρέσταται θ
ἐνυνδίᾳ βαλαὰκ, ἵνα ἐ φαίδλον ἐπιγνῶ
τὴν ἀδικίαν.

Κ' πορεύσομαι εἰ σοι φανεῖται ὁ θεός· ὁ μὲν ν. ἐνν. 3
τὸ ἡμῶδες· ἐμοῦσαν ζητῶ, οἰονεὶ δεῖσθαι γὰρ ἐ
ὠδὶ χρῆσθαι· ἀλλ' ὕδεις αὐτῶν ἐπετρέπησε
πῆναι, ἀλλ' ὁ τοῦ θεοῦ ἄγγελος ὁ λίγων ἀλλ'
ἐνεργῶν ἐν αὐτῷ τὰ ἐνυπόκρινα· τὸ ὧν ἐ
πιν αὐτὸ τὸ ἐνυπῆρχεν, ἐ γὰρ ἐβλέπε ὄμμα
τα ἀλλὰ παρεκινεῖτο ἡ ψυχὴ. φαίδλον δὲ
νοητίον, ὡς ὅτε ἐχρῆτο θυμῷ τῶν σῶ
νοῦ δοξῶν αὐτοῦ συναντήσεσθαι τοῦ βαάλ
ὅτι ὁ ἐν εἶπε βοῦ λαλήσειν.

Κ' ἐγενήθη πεῖσμα θεοῦ ἐν' αὐτῷ· τῷ ν. κ 6
ὁ φόβῳ τῶν φαινέντων πεποιηκέναι, ἐ
ὁ δαῦμα, ὅπε ἐ ὅτος ἐλέχατο τὴν ἐνέργειαν
ἀγνοοῦσα ἅπερ ἐβλέπετο. θεοῦ γὰρ ἐ ἰσχύ
δων ἐγίνετο φωνὴν, κατὰ τὸ καὶ ὕτοι θυ-
πολοῦσθαι οἱ λίθοι κεκράξονται.

Κ' ἀναλαβὼν τὴν παραβολήν· τὸν βοδὸν ν. κ 18
λόγων ἡμῶν λέγειν ὕτως ἡ βαάλ, κατὰ τὸ
ἀνήκον ἐν παραβολῇ τὸ σῶμα σὺ· ἐ βλέπε
πες τὸ ἄτοπο τῷ ἰσραὴλ ἀναγκαῖον ἐλέγετο
πολλάκις ἀναλλάξ, πολλὰ ἐνεδεχόμενα

πρὸ θεοῦ διὸ θεν, ὡς ὑπομιμνήσκει τὸν ἱε-
ραπὰ διὰ μιχαίᾳ ὁ θεὸς ἐν τῷ λαῷ σου τὸ ἐ-
πόνυμά σου ἡ τὰ ἔθνη. τὸ γὰρ ὄνομα ἐξυσιν-
πω θεῖ ἡο κατάκριν ἁπάντῳ τοῖς ἀπειθοῦσιν
οὗ ἡ λέγεται τοῦτο ευγῶ ἀνταποδίδοτε, ὅθεν
πρὸ θεοῦ φησὶν ὁ δαβὶδ ὅπως ἂν δικαιωθῆς
ἐν τοῖς λόγοις σου.

ψλθ « ὥσ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς διαστηθῆναι. ἡ λη-
ποι ἐζήτουσαν ἵνα φονεύσωσι. πιστὸ δ' ὑπερ
πισθῆναι ἡ παρεδοθῆναι ζημιοῦσαντο. οὕτως ὠφε-
λησεν αὐτοὺ ἡ ἀπειλὴ τὸ ἀγγέλου. ἡ ποινὴ δὲ
δὲ ἡ ἀπώσις δι' ἀκουσίαν τοῦ φόνου ἀποκαλύ-
πτεται, ὡς ἡ τοῦ φαραὼ ἡ ναβυχοδονόσορ ἡ
τῶν τότε παιδί.

ρ. xxxv, 3 « ἡ ἐζήτησε ἐν αὐτῷ πνεῦμα θεῖ. ὑβρι-
μὴς δύναται ἐπὶν εὐρεῖν ἐμὴ ἐν πνεύματι
θεῖ. ὅτω ἡ καὶ φαῦλα πεφυτευμένη. τὸ θεῖον
ἐν τῇ θεοτίμῳ φύσει, ἡ ἡ θεοτόκος αὐτοῦ ἡ καλ-
λιεβάνη. ἵνα δὲ μὴ θαυμάζωμεν τὸ τῆς οἰ-
κείων ὃν προφητοκοπῆθη, ἡ διὰ τούτων ἡμᾶς
ὡς διὰ πτύνεο ἰδάλιβι. τῆς δὲ διαφορᾶς
διδάσκουσ ὁ βαλαὰμ προβιδικὴν ὁ ἀλλὰ
νεῶς ὄφεων, ὁ φαῦλος πρὸν ἡπατημένος, ἵνα
ἡ τὸ ἀποκεκαλυμμένοι ἡ ὀφθαλμοὶ ἀλλὰ οὐ
διεφατιεῖ. πιστὸ δὲ φαῦλ ὡς διὰ τῆς ὀρκωμο-
πῶ ὅτι τε περὶ τῆς πρακτικῆς αὐτῷ βιω-
βίου ἐδιδάσκετο ὡς ἡ διὰ τῶν ἀρνῶν, ἢς λογ
φθόγγου διὰ τοῦ βυνήδους αὐτοῦ ταῖς τῶν
ἀλόγων ζώων φωναῖς κατὰ τιναβαιονικὴν
ἐνέργειαν βυσβαλλούσης ὡς ἐναθρονῆ λογι-
κὴ διηνήβατο. ἀλλὰ δι' οὗ ἠπάτητο τὸ α-
ματον τοῦ ἴδιας ἔργου δυνάμεως. οὕτως
ἐν εὐαγγελίοις ἡ λίνων παρεβεκτύασοφ
σιν ἐφ' ἀντίσαξιν τῆς τοῦ ευρεῖν ἐξουσίας, ἡμ
βλαβαντος δὲ ἐξουτος κατὰ πάντων το
κράτος ὅτι θεοῦ ἀνεβόνθι κειτὴν αὐτοῦ ὑπ
ἀρχὴν ὁμοδομῆβαλας.

ρμθ « ἡ ἀπὸ βαννῶ προβκοπῶ αὐτοῦ. ἐκ γῆς
τῶν ὑψηλῶν τῆ βαὰλ ἰδίωσι δὲ ἡ ἀσχεῖ λατ-
ἰδὼ λαὸς μόνος κατοικήσει, ἡ τοῖς γῆς
ἡ τοῖς κεχωρισμένοις, πνεῦμα δὲ ἡπὶν ὅπερ ἐ-
κείνοις ὁ τόπος, σπουδὲν ἐγένοντο τὸ τόπῳ τῆ
λαιζθεῖν γνώμῃ, ἥτις ἡ τὸ συνοικεῖν ἀβλα-

lum constituavit: pro eis autem benedixit pro Moyse
Deus in memoriam reduxit eos: Populus mi, quid feci- Mich. VI, 3.
bi, aut in quo molestus fui tibi? Responde mihi. Quia enim quod ex parte culpae Dei fuerunt est,
immo ex eorum condemnationem cedit, ad Dei gra- Deut. XXXII, 6.
tiam refert: Haec Domino reddis? Iste est populus tuus et pater tuus qui possedit te? Ps. L, 6.
Dixisti: ut justificeris in sermonibus tuis.

Non quasi homo Deo fluctuare, religiosi interpre-
tes dixerunt ut mendacium. nonnulli autem interpre-
tati sunt ut negligeret & condemnaret. Ita minimum
jam propius ei angeli comminatio. Malo vero etiam
& infidelitas. Sapientia profectum consilio futura revelat pro-
fundum Pharaonis, & Nebuchadnezzaris ab hinc ges.
Effudam eos spiritum Dei super illum. Homo e- I Cor. XII, 3.
nim peccat. Peccet Dominum mentis spiritus D. Sa-
pientiam diem praeparationem dixit. Lux enim in tenebris Jo. I, 5.
lucet & tenebrae eam non comprehendunt. Quo ad
eam minus nos eamus. prudenti quidem consilio dixit
sermo praecepit, quod magno cum nostrum factum: fortasse
per hujusmodi etiam homines longum per peccata lo-
cum ad Deum. Saepe autem discrimine Balaam di-
cit: prius videns. Non enim decipiebatur nunc sunt
antea, propterea diem revelati oculi ejus, ubique
jam percipiaeditimi. Quod autem nonnulli per ora-
culum dictum eum esse dei ne ea quibus fides
quae faciant ne ipsi evanes
quae per mortem
animantium voces, diabolica quadam virtute, de-
rebus fuis contrueba, tanquam articulatam ve-
cem ferigbus reprae sentavant. Verum & nos ipsi
in pube, deceptus fail irretractabilem divinae vir-
tutis nim agnoscit. Sic in Evangelio Dominum
pudem legio ut Dominus potestatis obsistere erat
comparatus, cum autem propius accederet illos pri-
mum potestas, confitentes Deum illum esse Judicem
suum cum agnoscens.

Ita celsitas tuorum rum. In gentilate enim Baal
constituta extrema populi spectant.

Unus populus solus habitabit. Tam leges enim
quam loca hujus regnis sub alio populo esse. Arabio aut
lem defunctis, est, quod loco illis fuit, cum parum confe-
rat loco & voluntatis discrimen, quia efficere potest ut

Since damno inter gentiles habitare possim, non enim
imitamur ea quæ faciunt gentes, inter eas versari.
Et quia enumerabit populus Israel: Ἐν ἀριθμῷ
λαῶν καὶ φυλὴν κληρονομίας σου, quam
possidet primogenitus incremento, quo in laude multitudinis gentium
gaudet, et incremento. Memento mei Domine in morte populum tuum, et
visita me in salutari tuo. Videam bonitatem electorum tuorum, lætari
in lætitia gentis tuæ, laudare cum hæreditate tua. Quoniam
enim amantibus Deum omnia cooperantur in bonum. Rom. VIII, 28.
Quandoquidem inordinatum contra populum tuum bellum
tibi effecit ab dei quo se avum agnoscere. Nec
monum dam. infirmitatem, quæ nec minimam pri-
dem contra Dei voluntatem efficere poterat, adeo
ut licet etiam efficaciæ aliquid, non fuisse tamen
invitum, qui Dei permissu id faciant: qui scilicet pro
tegat prius quam iubet: qui vos lanxit, tangit pos-
tea. Zach. II, 8.
tam oculi eius.
Nunc quæcunq; immiserit Deus. Hoc est non
solum sum facere ea quæ ante me peregere alios
tus sum. Hoc scilicet est quod dicitur: abstulerunt omne
os loquentium iniqua. Balaci autem loco mutato Ps. LXXIII, 12.
mutatum quæ consilium divino divinum est. Deo vocabulo.
Inventicem quia: Nunc quæ locum quia habitatio
empiricam delegit, in hujusmodi enim locis idola
consuescendo facere fecerunt, idolatriæ assistentes
locorum celsitudine celebrare arbitrantes. Quam
buri enim ad prophetæ est, homo, et humiliabitur ho Es. II, 9.
mo. Israelis autem causa Deus omnia facit, qui
magnum quæ loquens: cuius gratia Deus quæ, ut
ad indignos magnum imperium consecrat, ut
Israelem liberaret. Ad præscriptum quæ propheta
dam Deus dixit: propter servum meum Israel et Is. XLV, 4.
vocabo te nomine tuo.
Eradavas principum in eo. Apud Latinos vertit: Iudex
clamor Regis in eo. Symmachus: decretum. Theo
dotion: clangor tuba. Ostendit autem Balaccum
non solum detrimenti nihil Israeli allaturum, sed
et ipsum vincendum esse; ipsorum pulcherrima ea
quæ facere mente decreverat, quamvis enim
Deus dixisset: Non oppugnetis Moabites, filios enim Deut. II, 9.
Lot dedi terram istam. Generaliter excepit Scri
ptura Dei spiritu illo edoctus esse. Quamvis cum ipsi
usque ad ultimum ipsum fecerunt, finitimos
sequerentur iudicium illis immittente deo qui unicuique
Βιὸ ἀπεχθάζεται, ὡς μὴ διδῶσιν τὰ τῶν ἐ
θνῶν θεοῖ τοῖοις ὑπαίχουσιν.
Κὴ τὶς ἐξαριθμήσεται λῶος Ἰβραὴλ; ἐξαίρεθμον Num. XXIII, 10
ἐστιν, ἢ τῶ κατ' ἰδίαν οἰκήσεως ἢ τῶ ὑπὸ πλήθ
ους ἀριθμοῦ.
Ἀποθάνοι ἡ ψυχὴ μου ἐν θανάτῳ δικαίων, ἢ γέ Id.
νοιτο τὰ ἔσχατα τῶν ὁμοίως αὐτῶν. ὁ περὶ τοῦ
βωμῶν λόγος κοινωνίας ἔχεται τῶ περὶ τόπους
λεῶν. οὕτως τοῖς ἀγαπῶσι τὸν θεὸν πάλα δικ
αίῳ τὸ ἄδηλον. ὁπότε ἢ κατὰ τὸ δοὺς βούλεσθαι
αἰτίαν ἔχουσιν αὐτῷ τὸ γνῶναι θεὸν κυβερνῶν
βαιότων ἀδίκειαν οὐκ ἐξεῖ ὅμοιος ἔμοιο
των παρὰ γνώμην θεῶ, εἰσὶ ἢ θεωρεῖν ἐκ
ἴδιᾳ δοῦβι συνάσει, ἀλλὰ συμφωνῶν θεῶ τὸ
πάντος ἐκπόντος τὰ εὐβιβαῖ, κατὰ τοῦ ὁ
ἀπόστολος ὑμῶν ὡς ὁ ἀπόστολος τῶ κόρης τῶ
ἐβδόμῳ αὐτῶ.
Οὐχὶ ὄβα ἐμβάλῃ ὁ θεός. τοῦτ' ἔστιν ἡ δυνάμ Id. XII
νοι ποιῶν ὅπως βυνηθεῖ ἐκ τῆς τέχνης. Ἢ
τὸ ἄρα τοῦ ἐμβεμβήσεται ναῦ σῶμα λαβόντων
ὕδωρ. ὁ δὲ Βαλαὰμ οὐκ ἔστιν τόπον ἀλλάξας ἀλ
λάξειν τὴν δίαν βούλευσιν.
Κορυφὴν λιβάδων σκέψ. ἢ τὸν ὑψηλὸν ἢ Id. XIV
ξιώνιος τόπον, ἐν τούτοις γὰρ ἔθνων ἰσωθέν
τα ἐβδωλα, τοῦ ταπεινοῦ τῆς ἐβδωλολατρίας
ὕψη τόπων ἐπαίρειν νομίζοντες. ἐσωμ γὰρ
ἀνέβασπος ἢ ἐπαισχύνη ἀπὸ ὕβεως τῶν
ἐβδωλολατρούντων ὁ περφυτὸς ἀδικ. Θεοῦ
δὲ διὰ τοῦ Ἰβραὴλ πάντα ποιεῖ, ἢ διὰ σωτῆ
ριαδῶν, διὰ σὺν Κύρος ἀναίσιος ὢν βασιλέας
περίσσης ἐπέτυχεν, ὡς ἂν ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰβ
ραὴλ, πρὸς ὃν εἶπεν ἕνεκα Ἰβραὴλ τῶ παι
δός μου καλέσω τῶ ὀνόματί σου.
Τὰ ἔνδοξα ἀρχόντων ἐν αὐτῷ. Ἀνθλασα Id. XXI.
λαβρῶδες βασιλέως ἐν αὐτῷ, σύσματος βα
σιλία, θεοδοτίων βασιλιβῶος. δείκνυθι δ' ὡς
πρὸ τῶ σὺν βλάψαι νικηθήσεται ὁ Βαλαὰ
πρῶτον ἐ ποιῆν ἐτοίνοβε. ἵνοι τῶ θεῶ φόβῳ
σὺν ἐκδοσίνετε τοῖς ἀκοαβίταις, ἵσπιεν τοῦ
νῦσ λαὸ δόξωσι ταύτην τὴν γῆ. ἐς σπεῖ ὑπ
τῶ φόνος ἔρον τὸ σὺν ἀνάσατοι γενεᾶ, κατα
βαντος δὲ ἀδικίας ἀντιπεπόδαῃ καταβεβλῆσθαι
ὑπὸ θεῶ τῶ διδόντος τὰ ἀδικίας ἐκείνων χῶρ
βακὰ αὐτῶν. βασιλέας δὲ τὰς βαδιπήλας

Sequerentur judicium illis immittente deo qui unicuique injustitiam suam reddit in capite suum. Signa autem

νοητὸν τοῦ ἐπὶ βημάτῳ τῷ ᾠδείῳ Δαβὶδ ὡς
ἀξιοῖνας, ὃς αὐτὰ βαδπίλλων ἐξήρανε πᾶς,
ἴσαι, ἀποκαδισασ τὴν ἐπαγγελίαν. τίς ἂν μο
δὸς ἐυτοῦ ἀπὸ τῶ Βαλαὰμ; τὸ δὲ ἐυδοκήσω
αὐτοῦ ἢ ὡς ἀποσβέψω, φανερῶς περὶ τῶν ἐ-
θνῶν λεγόμενα προφητεία.
Ps xxxv, 7 ἢ ὑψωθήσεται ἢ βασιλεία αὐτῦ, τοῦ-
τέστιν ὑπερ τὴν τῶν, ὡτως Σύμμαχος ἢ Θεοδο-
τίων ἐξέδωκεν.
Num 24 8 Θεὸς ὠδηγησεν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτῳ. ὡς ἀφ-
πάνη φωνὴ ἢ ὁδὸς, ὡδὶ διατιθῆται Θεοῦ γὰρ
ὁ κεκηρυγμένος.
16. ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ. ἀκρότατον γὰρ
ἀνδρῶπων ζῴων ὁ μονόκερως δοκεῖται· τὸ γὰρ
ἄπλητον τῶ κέρως διὰ τῦ παραδείγματος δηλου-
ται. ὡμολόγησι δὲ Βαλαὰμ τοῦ ἑαυτῦ ἥττας
ἡττῆσθαι ὑπὸ τῶν ἐπ' ἀληθείαις φαύλων, ἀλλ' ὑπὸ
ἔθνεσι φωνὴ διὰ τῦτο ἐπιδιδόντων περιγινό-
μενοι. ἀλλὰ περὶ τὸ λεγόμενον ἀπίθονται τὰ
ψεύδονται. κατὰ καιρὸν αὐτοῦ φωνὴ δηλοῦ-
ται τί ἐπιτιθέδει θεοῦ, τὰ γὰρ δαιμόνων ὑ
περὶ τὸ λεγόμενον· ὁ σὺν γὰρ Ἀχαὰβ φανέντας
ἀναπεσόντος τῶ ἄδυτῦ τὸ ἐπιχαίρ περφη-
τείας ἐξεκρότο. ὁ δὲ Δαβὶδ περαιτέρω ὧν
ποδέσεων τὰ τέλη κατὰ τὴν περσφὴν ἐκι-
νῆτο. ὅτω ἢ Ἰωσαφὰτ ἐλέγετο, ἐμπιστεύσατε
τῷ θεῷ ἢ τῷ περφήτῃ αὐτῦ.
xxiii, 24 ἰδὺ λαὸς ὡς δυνάμενος ἀναστήσεται· ὁ γὰρ
κατὰ φύσιν τῷ λέοντι ἐν θεῷ τῷ ἰδραὴλ. ἐξ-
ἀῳ σωσοδηῦ Βαλαὰμ, σὺν ἐξ ἐυδοξίας λοι-
τὰ λέγειν, ἀλλ' ἄκων ἢ σὺν βασάνοις.
Num 24 27 ἢ ἀρχῆσει τῷ θεῷ. ἐκ ὡς θεοῦ ἐρχὸς ὁ Βαλαὰμ
ὁ γὰρ ἂν ἐκάδει τὸν μάντιν. λέγων δὲ περὶ τῶν
ἐνοικιβεσθέντων παρ' ἑλλήνων, οἱ ἐυδοκίας σπεῦδ-
δαι λέγονται παρ' αὐτοῦ.
Ps xxxv, 5 ἀποστραφήτωσαν οἱ ὀπίσω αὐτοῦ, οἱ
λογισμοὶ ἐξέδοσαν ἐσπερχόμενοι ὡς ἐν ὕπνῳ
ἐλλοι ὅτι κεκλυκότες, ὑπίσω ἀνάπαυσιν προ-
φητικὸν δὲ βιαίνει τὴν ὄρεξιν.
Num 24 6 ὡς κάδαι οἱ σκῆνοι σῦ Ἰακώβ. παραβάλλει
ἰδραὴλ ἐν περφητείᾳ τῷ περὶ τῦ ἐξ αὐτοῦ
ἀναστήσοντος, ὅτι κατὰ παῦλον ἡ διαστολὴ
τῶν ἰυδαίων. διὰ δὲ τῶ αὐτῶ περφη-
τείαν ἢ τὰ ἐν τάξει διὰ χριστὸ περδήμη, ἢ

Iudæa intelligendæ sunt, quæ ei signum sint futuri
salutis. Regis cœlestis inglantes; qui cum subito e cœlo
descendit, promissionem adimplens. Quamobrem, mo-
lestiam illis facere Balaã? Illa autem tenebrarum
quædam ac tristissimum species sunt de Christianis fa-
bulas conspicari.

Exaltabitur regnum ejus. Hoc est Spiritus
Gregum, Sic Symmachus & Theodotion interpretati sunt.

Deus eduxit eum ex Ægypto. Non humano ingenii
consilio ista suscepta esse liquet, ne quis credat populum illum
Deus enim duxit eum.

Sicut gloriæ unicornis ei. Est unicornu animal
quod ab hominibus in fabulam vulgi negatur. Ne-
cidit exemplum invidum esse populum ostendit. Fa-
lso autem est Balaamy antea suos superandos esperas
illis primo eodem debellatos, quia tamen, ubi ad
propheticas rerum salutarium scientias non pertinuit
turi sed ubi profecit ita de futuris instruendus
Indempore, inquit, dicetur ipsis quid facturi sint
Ea enim quæ a Damonibus prædicuntur, non utilitati
hominum causa sed circumventionis.
Demum debet
callimus deceptus, quasi debeat prophetiæ cupidus
David autem beluarum exactas actus deorum, quia
quamobrem ita dicam se movet. Hic & Sarepta
ex his autem Deus & Prophetæ ejus.

Quæ propter illud Vulgi Latinis exhortans, ubi
nimirum nativus hoc prodidit leo de Israel
habes. Post quæ profectus Balaam non pigebat, dulcis
sed invitum & vexantem ac vix illa dicere.

Dii placabit Deus. Non hæc Balac dixit verum
Deum agnoscens, Jam enim si agnovisset eadem mi
nime ad se vocasset, sed de ea quæ gentes fa
bris venerabantur loquitur, quorum illi odia etiam
sacrificia immolavi dicunt.

Requiescens cubavit. Ut pro interpretatis habe
runt veteres, absurdum. Sed in somno, hoc est vis
lavi, quæ pro non semina pro vano dictum. Sed
prophetiæ videndi vis intelligitur.

Quam bonæ domus tuæ Jacob. Recte de hoc
de prædicatum prophetiam quæ de ea qui profectus
vus ex ea ac gentes evasi & proniam Jesu Paulum
Salvo & Dei ore. Eadem eadem prophetia ea
gratiæ quæ infra per Christum evasi procreata

& ecclesiae populo populi Israeli. in finibus & in quotannis
populi inviolationem quodlibet exercitatis in ecclesiis &
& ecclesiae, & studiosissimam hostium depopulationem
eorum proficientes in Dei. Qui ultimam molitus con-
tra sanctos Dei insurrectionem, ignis & sulphureo
exercitus quondam cum gravitate pro, psalmi Ezechielis
prophetiam. Dei vero adiutorium & gratia & dona
Deus edidit, quae investigandi & ad incrementa pro-
ducendi. Quod enim etiam dicit Dominum de-
serum esse, instar phoenicis in nulle. Post ista autem
Balaam Iudam divisit pergit de vi populi Israelitici
per diversas gentes actum. Iam autem omnia ista
in Iesu magis propria de Christo licebit accipere.
Iam enim quem Isaias in Aegyptum peregrinantem
concubitum dolo Aegypti Christ, quem inde reducentem
laudi. Christ enim in Evangelio predictum est Chri-
stum Nazaream fugiens una cum parentibus in Ae-
gyptum delatus est, ex quo rediit inde, qui etiam
Deus & Israel multis gentibus dominatus est, ad
quem ipse, non alius sit, ad quem haec prophetia per-
tinet. Illius etiam auo incrementa simul cepit regnum
Dei, quod & Iudaeorum sententias Romanis imperii
notat, cum propinqua doctrina Christi effloruit, quae
Gog Gedriel principem Rhos & Mosoch & Thobel
docent. Per Rhos nihil aliud gentem Romanam ille
rum intelligens, significat & nominis principalium
& caput Hebraeorum linguae significat. per Mosoch
autem Aegyptum & vicina quaeque Romanis subiectas
per Thobel Iberiam, ubi Josephus est &
nicenis autem gloria, pollebat Christi, quoniam in
eo omnis divinitatis plenitudo corporaliter habi-
tabat, secundum habitabat, secundum corporalem
Qui etiam Christianos, hoc Galliam gentes &
Romanum saeculum invidia potentiae profligavit.
Ab exemplum multis gentibus dominatus, exadam
eorum indolem Hebraeorum referens, censum in
quem carny, ad angustiam vitae quae ad vitae
aeternam Iudaei eos praeparans. Qui spiritu,

ἰούδας σίλλου λέγει κατὰ τὴν οὐδὲν τῶν ἱερέων
πλατυνόμενα τὸ λαὸ. ἡ ὡς ἐξ ἀέρος αὐξάνον-
τος. ἐν τῷ ἀέρᾳ ἐφιδρῦσι τῷ ἐξ αὐτῶν ἀνίσα-
σθαι, ἡ τὴν ἐπιφανεστάτην ἐπιτελέσαντι τῶν πο-
λεμίων κατάλυσιν τὴν ἐπὶ τὰ τῶν. οὗ τὴν ἐξ
τὴν ἐπανάστασιν ἐξαβάσιος κατὰ τῶν ἀλίων
τὸ θεὸ, τῷ ἐξ ὠρανὸ πυρὶ ἡ θεῖο κατακαυ-
θῆναι μετὰ τῆς στρατιᾶς κατὰ τὴν ἰσχυρὰ
περφυσίαν. ἀντὶ δὲ τὰ ἡ ἐξελεύσεται ἄνδρω-
πος ἐξεδώσει Ξυμμαχω. ὕδατα ἀέδοντα ἡ ἐξ
ἀσβυῖν ἄγοντα. ἡ ἵνα καταβήσεσθαι ὡς ὑετοὶ ἐπὶ
πόκον ὁ λαβὶδ τὸν κύριον λέγει, ἐφ' οἷς ἐπαίρη
τὴν ἀντίκα ρεβέλλιαν κατὰ τῶν ἐθνῶν ἰδοὺ
τῆ λαῆ. ἤδη δὲ ἡ πάντα τῷ τὸν χριστὸν ἀπει-
τῶν ἐκπληρωθῆναι. οὐ γὰρ ἦσεν ἡβαίας ἐξ
ῥητὸν ἐβίωσαν τὰ χαροπάντα βάβιον ἀβίκιλ
νῶν διέκυνδυν τὸ ταύτας ἐπανιχρόσιον. ὡς γὰρ
τὸ εὐαγγέλιον εἴρηται, ἡ ἵνα ἡρώδην μετὰ τῶν
γονέων ὁ χριστὸς ἐβάλθη τὸ δίγυπτον, ἡ ἐκεῖ
τελευτῆσαν ἐκεῖ παῖν ἐπανελάλυσεν. ὃς ἡ
μόνος ἐκ ὑπεξήκατος ἐβασιλ πολλῶν ἐθνῶν
ἐκυβέρνησεν, ὡς αὐτὸν ἐκ ἄλλον εἶναι τὸν προ-
φητευόμενον καθ' ὃν ἡ ἡ τῶ τῶν βυνπύξηται
βασιλία, ὃμαίνβα καθ' ἑβραίκο τὴν ῥωμα-
ων ἀρχὴν ἡ βυνήκμαβεν ἡ χριστὸ διδασκαλία
ὃν ἰσχυσιμὶ ἄρξοντο ῥὼς ἡ μοσὲχ ἡ θοβὶλ
ὀνομάζει. διὸ σὺν τὸ ῥὼς τὴν ῥωμαίων ὡς ἐ
ρικὴ πόλιν αἰνιττόμενος ἐπὶ ἡ ἀρχὴ ἡ κέφα-
λὴν καθ' ἑβραίκο ὃμαίνει. διὰ δὲ τὸ μοσὲχ
τὴν μυβίαν ἡ τὰ πίβιξ ἴδιν ταύτης ῥωμα-
ων ὑποτιθὲ. διὰ δὲ τὸ θοβὲλ τὴν ἰβηρίαν
ὡς φησὶν ἰώσηπος. λόζα δὲ στοιχεῖωσεν πα-
ὴν τῷ χριστῷ, διὰ τὸ ἐν αὐτῷ κατοικῆσαι
πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς
κατὰ τὸν ἀπόστολον ὡς ἐν κύριος νομίζουσι.
οὓς ἡ ἐβίδιν νοητοὶ τὸν ξατεκὼν ἡ τὲ βύ
αὐτῷ εἶφι τῶν δαιμόνων διὰ τῆς ἐξελέ
δυσαίμων ἤλασεν. ἡ ἐπὶ τε νῦν ἐθνῶν κυ-
βίνει πολλῶν, ἀπολύων αὐτῶν τὰ πάχη,
τὸ θεοῦνμα τῆς θεοῦ, ἐπὶ εἰνὴ ὁδοὶ ἵνα
αἰωνίᾳ ζωὴν ἐπιμηδίως καταβευσαμένοι, ἐξ ἡμῶν

καταλιπὼν ὡς λέων ἀνεπαύσατο, ὥστε δυ-
λοῦν τὴν ἀνωνομίαν ἣν ἀντέξατο, καὶ ἵνα ὡς
μὴ τὸ ζωβιτικὸς θαρραλέως ἐποιήσατο θη-
σαι, ἐνδεὲς αὐτῷ κατεπαύσοντος τὴν ἀρχὴν
οὐ δυναμένου ὡς θεόν, ἢ τὴν αὐτὸ ἐκδε-
καλέιν βιαιύναντος λόγῳ τε ἢ ἔργῳ, τὴν τῶ
θεῶ σεπτὴ ἀφαιν ἐυλογίαν, ἀξιοῦντος ὀδύμε-
σαι ἢ πληθύνοντος, κατὰ τὸ αὐξάνεσθε ἢ πλη-
θύνεσθε ἀληθίσεσθαι ἢ διοπετείσεσθαι. ὡς
ἐσπαλιν ἐυδαίᾳ τῶτον ἀζωσινοι τὰ ὅλου
τω πεπονθαβί τε ἢ πάσχειν. τοῦτος ἢ νῦν
ὁ βαλαὰμ, ἀζαλῇ ἰδίλων τὸν ἰβραὴλ, ἐκκαλ-
ζαται, τῶ παλιεῶ ἐλπίδος πεισεσπείσας
τῷ, παζοίσειν δὲ αὐτὴ τῷ τῶ ἰακὼβ πεζ-
φικέῳ, τῷ σεῖ ἐκ βλασῶ ος, υἱεῖ ος αὐτ-
ζου, τὸ ἐξελήλυθεται ἐκ τῶ δηεῖσματος αὐτῷ
Ἰνδον δὲ ὅτι τὰ ἰακὼβ, τῷ δὲ αὐτοῦ ἔσαι πεζ- Num. xxiv, 9.
λοιὰ ἐθνῶν, τὸ ἢ ἐνεχεῖβει ἐθνῶν πολλῶν
ἢ τῷ αἰχμῆσο βε ἐπάνω τῶν ἐχθρῶν βε. τὸ
ἢ ἐβται ἔθνη ἐχθρῶν αὐτὸ, ἢ ταῖς βαλίδιν
αὐτὸ κατα-ζεύβει ἐχθρὸ. ἢ τῷ βκύμνος λέον
τος ἰούδα ἢ τὰ ἔχνη τὰ παζοῖτα πάλιν ὡς
πεῖ λέοντος. τὸ δὲ τοὐχεῖσον κατακεκλι-
βεῖν ἐθνῶν ἢ ζαχαζίας φηβὶν ἐπεφθόβεδ
λέγων τὰ τέκνα τῶν ἐλλήνων ἢ ἐβεδ τὸν
ἡγεμόνα ἰβραὴλ ὡς λαμπαδα πυζὸς ἐν κα-
λάμῃ.

Καὶ ποιήσει ὁ λαὸς ἕτος τῷ λαῷβε ἐν ἔθνε Ps. 14 cc
τῶν ἡγεμόνων. ἀλλ' ἢ μόνα τὰ πεῖ λαικῆ-
τῶν λέγει, ἀλλὰ τὰ πεῖ παύτων ἐνδεχο-
μένων, πεβῶτον σεῖ λαβὼν τὸ πρακείμενον
ἐν αὐτῷ δὲ τὸ καθ' ὅλε προδηλῶν.

Λέγει αὐτῷ ἢ ἐχὶ νῦν ὄψεζαι ἢ οὐκ ἐγγί- Nu. 17 cc
ζω. ἀνατελεῖ ἄσζον ἐξ ἰακὼβ, ἐπὶ ταύτη
φαβὶ τὴ προφητίαν κινηθέντες τινὲς διω-
δόχου τῶ βαλαὰμ, βιβώσῃ φασ' αὐτὴν ὡς ἢ
χοῦ πας' αὐτοῦ, ὡσ' ἢ δοκ ξενίζοντά τινα
παζ' τοῦ βυνηθεῖος ἀσέβα κατὰ κεῖβεον
τῆς ἰουδαίας ἰσπεζεῖσθαι ἐλθεῖν ἐφ' ἑπιβ-
τηβειν τῶ θπασινοσένα ζαβιδίωσι, καθ'
Ματθαῖον ἐν ἐναγγελείοις παζέμυκεν, ἀλλ'

et leo recumbens quievit, hac ratione innuens inau-
ditionem quam fecerat. Deudum quam barbare rapto
quodam animali strenue vendicat operam dedit, prin-
cipatum quo nemines fidebat. Quem quicunq; beatus
Deum venerabi fuerint, quoq; dubitant & formas &
recipsas suppeverunt, benedictionis divinae verbis fuit
participes, crescentes gaudio & incrementa capi-
entes, dicitur enim: crescite & multiplicamini vene-
ri & magis divino sensu assequam. Exercendum
& bona avices Dei male dedito cum quo ipse quod
tam graviter passus fuit & diuturnum patrocinatus his
similis jam quoq; Balac ad maledicendo domo eliodey,
deq; ipso maledictionis effedy, spes quo quamin praed-
ijs collocavit eveuit. Similes eidem personas im-
plebat hac Isaiae vaticinio dr: hujus enim verbis ipse
de germine ejus mi descendit, respondent illa ejus
de semine ejus, Jacobi filius. Istis autem & spe-
cialis quidam gentium illa & dominatus gentil-
bus multis. Illis porro manus suas figet inimicis suis
suis: comedet gentes inimicorum suorum, & gen-
tis suis sagittabit inimicum. Istis denig; catulus
Leonis Judae & ea quae hoc loco quoq; de eo tanquam
de leone praedicantur. Quibidem eadem gentes quoq;
in potestatem suam redactarum Zacharias quoq; de eod. xii, 6.
isto, insuperbientes ejus filios gentium, Judaei
Graecos Ducis Dorael fuerunt in regulo.

Quid faciet populus hic populo huic in novissimis Num. xxiv, 14.
dierum. Ad non ea solum quae ad incolatus spe-
ctant dicit, sed quae de universum quoq; humanum
pertinent, schematis quidem ab imaginis quasi expri-
mendo ductis ea quae in manifestat ea ipsa in univer-
sum significans.

Videbam ei & non modo beatificis & non appro- Num. xxiv, 17.
pinquat. Videbo, sed non & procul. Hac ipsa dicunt Origenes apud
quidam de Messia progeniem posteros Balaami. Et probabile Theodoret. p. 202. b.
quoq; ejusdem inter ipsos celebratam fuisse (cum ei-
dem ad Balaam dispari praeter ea quae ad navi-
gia Chaldaeorum spectant, ineptiae vaticinia Judaeae deferam, inqui-
rere coeperit de in Legem per eam significationem,
quemadmodum Matthaeus in Evangeliis prodidit. Verum

similar yearly festival was held, plagam accepturum
ades ait Israelitas, quos Speciosa dominam appellat de
reditu eo tempore. Prophetes: pro 8 Deo quod idola
eorum secutus populus Israelitarum, Israelitas vocat
idolos suos. Prophetes: pro 8 Ducum
Israel praecipuarum meminit, per quos Israelitas ab
reditu eo tempore, quo 8 cum Israelitis seminecis fo
nicibus, Daemones intellexit. Prophetes verum in
contrarium mutationem praecinit. Daemones aliquan
do idem contra Israelitas spiritales, plagam accep
turos esse, & mirifice pacem non invenire. Symbo
lice Israelitas, pro Deo & Dominum Israel, imo
omnes gentes per eos significatas Jechabi quondam
suo zelo, per filios Deo omnes homines imitatis, &
specialiter Romanos, quorum simili modo Israelitis
Deo quaerendi. Omnes 8 superstitionibus suis
renunciaturos Deo. Mentionem etiam facit tem
plorum, atque pri Israeli, area dominali, manua
moris vehementer detestatione. Sinai etiam me
minit pri invictum animum contra spiritum
tumentes: pri etiam cognationem abnegabat Mosi
quemadmodum in Iddim libro de Chaber Ci
neo dictum, pri erat 8 & filius Jobab Soceri Mo
si; gloriosque tabernaculum suum quo 8 Deum
pro eo propre Sodes. Obtinuit enim [Cinaeus]
perdem terras Sanctas, limites, duos longissime
extendit. Alia 8 de eo ut filiis habitatio tua.

Omnia ita vita ei de pro vaticinatus cessuros
esse, pri ea in hereditatem a Patre accepit,
pro Dixerat 8 eum: posthac a me, & Jobab tibi
gentes hereditatem tuam. quas postquam in her
reditatem sanctorum transierunt, contrarias 8
realitas eventuras vaticinatus. Dixit 8
vel fecit in fortitudine, percussum omnia magnifi
prophetes pugil ab eo & recedat ab eo. Ipse
eadem ille Ipri verba 8.

Verbum Dei Symp
stasiarchi, de pro vaticinium prospectus; pri etiam
perdit cum pri salvatus de civitate, pro qua

[civitate] Misericordiam intelligit, & pro pricum excepti
& profugi pri Sacb. sunt peregrinare: vel etiam

ἐπὶ τῷ τοῦ ἄσχα ἑπιτολὴν ἡγεῖσθαι ἔθος ἦν
τοῦ Μωάβ, ὃ κατ' ἰδίαν σύνταξιν ὡς ἀντι
καθεστῶτος τότε τοῦ Ἰσραήλ. ἡ ὅτι τῶν εἰδω
λείου αὐτῶν ἀκολουθῆσαι ὁ λαὸς ἐπειδὴν ὡς
βασιλέως θεοῦ τοῦ Μωάβ. διὸ ἡ ἀχρεῖος ἀρ
τοῦ, τοῦ πας' αὐτὸ πεπωκότος ἐδιδάσκει λέ
γοντας ὅτι ἡ ἐξιπορύσυαν τὸ τοῦ Μωαβίτι
δος. διὸ προφητεύει τὴν εἰς τἀναντίον τῶν
πραγμάτων μεταβολήν, δεικνὺς τοῦ Σαβαδα
χθέντας ποτε κατὰ τὸ Ἰσραὴλ δαίμονας
τῶν Μωαβιτῶν ἐπὶ τῷ σιδδοντος ἔθνος
ἡγεῖσθαι πεδίου, ὧν πιθούντων τοῦ ὑμᾶς ζημ
ἡ ἐδωκέναι ἡ πάντα τὰ ἔθνη διὰ χείλων
δικάσεως. σάδδον δὲ πάντας σεῖ ἀνθρώπους
διὰ τῶν ὑμῶν ζημ ἐδώδωσεν, ἴδιᾳ δὲ τοῦ Ἰ
δραίους ἐπεὶ τοῦ αὐτοῦ τρόπου προδηνεῖ
δαν τῷ Ἰσραὴλ. πάντας ἐν φυῖ τῆς ἰδίας
παύβαδ δεδιδαι σονίας. σεῖ σαντει ἡ ζῆ ἀρα
μικὸ ὡς ἐπιδδότου πῷ Ἰσραὴλ πρέπειν
ἡνικάθετος ἑκτάθη τῶν ἀλωβίους χεῖρας
πίσνται ἡ τὸ ζιναϊκὸ δυβσενεῖς τῷ λαῷ
θεμένου ὡς ἡ κατὰ Φέγος προβὰς ὧν ἀλα
βεῖν ὡσ ἐν κεῖται πεῖ χαρέρτε ζιναϊκὸ
φυῖ, ὃς ἦν ἐκ τῶν σεῶν ἰωβαβ τὸ πεν
θερὸ σαυϊβίους, ἡ ἐζέτεινε τὴν βενιν αὐλὴ
ἕως Βαβυσνεῖ τῷ παρὰ τὴν κίδρο· κατέβη
βὰδ σεῖρο τῷ ἁγίας ἦς, ἡ ἐπὶ πολὺ παρε
βὰδ σεῖρο τῷ ἁγίας ἦς, ἡ ἐπὶ πολὺ παρε
τείνει. διὸ λέγει πεῖ αὐτὸ ἤγεε ἡ λαοι
κία βε. πάντα ἐν εἰρεᾶ τε ἐθνιβοσεῖνε
λέγει ζεκνβεδ, ελλῆρον αὐτὰ πας' τὸ πα
τρὸ ἡδιφότου, εἰ πεῖρὸ αὐτοῦ φυῖ αἰμ
βαι πας' ἔσαε ἡ δώβω βοι ἔθνη τὴν κληρο
νομίαν βε. σοῦ εἰς τοῦ κλῆρον τῶν ἁγίων
μετασαλέντων πἀναντίο τῷ Ἰσραὴλ ἔθνη
ζεκνβεδ. φυῖ. γὰρ ἡ Ἰσραὴλ ἐπαίνου ἐν
ἡμῖ τῆς πάντων σεῖρίσην ἄβεζειαν. διὸ ἡ
ἐζεγδύβεται ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἀπανασηβίτα. ἡ
ἔτος; ὁ προφητεύσμενος τὸ διὰ λόγος, οἷς
ἡ ἀπώλβε βεβδομενον ἐω πόδσω, τὴν ἐς
βεβδιμὴ αἰνιττόμενος ἐζῆ ἀπωλίδο πας'

βωβόμενος· ἢ γὰρ τοῦ παντὸς τῶν ὅλων αὐλῶν πολίτευμα· τίδε τὰ ἄστρα κατίδωμεν ἀ
ΨΤΘ ἐστίασιν; ἢ ὅτι σπινθὴρ ἢ τὸ καιρικὸ τοῦδε
πάντας φησὶ λαοὺς· γίνονται γὰρ ἐπὶ
παραδόξων πραγμάτων ἢ λαμπρῶν ἄγαν
προδοπῶν, ἐκλάμψας ἀστέρων τὸ καθ' ἓν κο
σμήτας, ἢ λουκίδας, ἢ πωγωνίας, ἢ λαμπάδα.
ὁ δὲ τοῦ βωτῆρος πάντων ὑπῆρξε καινότερος
λαμὼν τὸν σείριον ἢ νοητὸν ὄντως φωσφόρα
ἐκφανῶν τῷ παντὶ διαλάμψαντα τόδε.
τί γὰρ τοιοῦτον ἐν ἀνθρώποις σείριον γένοιτ' ἢ
παράδοξον; Βουνδία δὲ Ἑλλάδος βυθύνου ἀπὸ
ΨΤΘ. βουνδία τὸ φαινόμενον τῷ ὑπτίῳ· ἢ τὸ διὰ μέσου νο
ητὸν δι' ὅπισθ' ἔσι ἢ τὸ φαινόμενον, ὥφελεν
ἀντὶ δυνάμενον ἰσοφικώτερον· ἢ νῦν ἕκα
τέρων ἑβδόμη τὰ φανέντος ἄστρου δηλοῦσα
του τοῦ ἐξάγγελος θεοῦ ἐπιλαμφθέντα, οὗ ἡ
ἀνθρώπων διὰ τὴν οἰκονομίαν ἡ προφητεία
καθ' ἡμᾶς· κατὰ γὰρ τὴν δεύτατα ἢ ἀδιάκτῳ ἀ
νατολὴ ἢ φῶς ἢ ἥλιον δικαιοσύνης καθ'
ὅτε φωτιῶν πάντα αὐθρώπων ἐχόμενον
ΨΙΖ ἡ τὸν κόσμον. οὗτον ἢ νῦν τῷ ἀναστελ
λὸ τὸν κόσμον ἐξέχηται, τὸ δὲ ἀνδρώπινον διὰ τὸ συμβαί
νειν περὶ αὐτὸ παθος ὡς ἀνανεπλωκὸς ἀνασ
βαθμηθὲν. ὥτε ἢ ἡδαίος ἢ ἔσαι ἡ βίβλος ἢ
ἴσαιαι ἢ ὁ ἀνίσαμενος ἀρχὴν ἐθνῶν ἐπ' αὐλῶ
ἐθνῶν ἐλπιοῦσιν. ἐξ ἰσαιοῦ γὰρ τὸ τῆς περι
τομῆς λαὸς παῖον ἔξέλαμψε· περὶ οὗ δε
ῥηται ἰδοὺ τέθνηκε ἡ ὁ βασιλεὺς γένους ἢ
φῶς ἐθνῶν. τὸ δὲ δήλῳ αὐτῷ ἢ ἀμέσως
ὁ σπὴρ ἀκύλας ὄψομαι φθεῖν, ὁ δὲ Σύμμα
χος ὁρῶ ὡς ἂν σπαρτοῦ ὑστέρου χρόνοις σπέ
λοντων τῶν ἐπιτελεῖσθαι, ὅστε γὰρ ἡμέ
ρια τῆς προβρήσεως ὕστ' ἀπαντήκειν. ὅτεν
ἐν τῇ προδεδομένῃ τῶν ἐθνῶν ἐπανασ
βεῖ κατ' ἀδιάλειπτον, ἣν ἡ Ζαχαρίας προῆκτο,
ἢ ὁ βωτὴς ἐν ἐναβρεῖαι προφητεύεται, ἢ
ὅτος ἐκπνεύσεσθαι τῆς ἀδίκου ὑπ' αὐτῆς
καταβρεθέσθαι φῶς, ἢ ὡς ἀληθείαν ἐχομένου
σεως, ἐφ' οἷς τὸ φοβερώτερον ὁ βαδαακ

universam gentis eorum Respublicam. Et
autem stellas sibi velit, paulo alibi ostendamus.
Omnes igitur stellas in signum & tempora positas
esse, docere ait. Prominentes enim istam rebus imminentibus mirabilibus, & quarum laudibus valde consulendum est stellarum splendores, quos cometas, & trabes, & stellas barbatas, aliosque hujus generis nominibus appellant, stellas autem quæ salutem ac non apparuit planeti aliquid quasi vel spiritu emittit, peculiare habitu magnum illud & spirituale luminare, insuetus quod e cœlo nuntio universo effulsit. Quod enim haud scitu videri homines visum fuit magnum & mirabile. Quo autem scripturæ est tempore id quod literas quas innuit locutus, & id quod quem per eam innuitur spirituale, & quod etiam id quod literaliter significatur est, quod & ipsum in primo & literali suo sensu simpliciter prædixit, potest. Et hoc quoque loco dictum implendum est, cum nimirum stellas quæ apparuit Deum cœlitus fulgentem significet, qui ob incarnationis mysterium hominem evasisse quod appellat. Secundum Aquilam enim naturam stellas alibi quoque orientem, & lumen, & justitiæ solem eum scripturæ appellat, atque quod illuminet omnem hominem venientem in hunc mundum. Unde & nunc verbo quo utitur, humanam corporis naturam ob passionem quæ ei obvenit quasi collapsam recurrendum ait. Sic & Isaiæ dicit. Et gentes videbunt justum tuum, & omnes reges inclytum tuum, & vocabitur tibi nomen novum, quod os Domini nominabit illud. Et eris corona gloriæ in manu Domini, & diadema regni in manu Dei tui. Et non amplius dicetur tibi derelicta, & terræ tuæ non amplius vocabitur desolata, sed vocaberis voluntas mea in ea, & terra tua habitata. Quia complacuit Domino in te, & terra tua habitabitur. Ædificabunt filii alienigenarum muros tuos, & reges eorum ministrabunt tibi. In indignatione enim mea percussi te, & in misericordia mea misertus sum tui. Et aperientur portæ tuæ jugiter, die ac nocte non claudentur, ut inferatur ad te fortitudo gentium, & reges eorum adducantur. Et gens & regnum quod non servierit tibi, peribit, & gentes desolatione desolabuntur. Gloria Libani ad te veniet, abies, & buxus, & thyina simul, ad ornandum locum sanctificationis meæ, & locum pedum meorum glorificabo. Et venient ad te curvi filii eorum qui humiliaverunt te, & adorabunt vestigia pedum tuorum omnes qui detrahebant tibi, & vocabunt te civitatem Domini, Sion sanctam Israel. Pro eo quod fuisti derelicta & odibilis, & non erat vir per te transiens, ponam te in superbiam sæculorum, gaudium in generationem & generationem. Et sugens lac gentium, & mammam regum lactabis, & scies quia ego Dominus salvans te, & redemptor tuus fortis Jacob. Pro ære adducam aurum, & pro ferro argentum, & pro lignis æs, & pro lapidibus ferrum, & dabo pacem principatum tuum, & justitiam exactores tuos. Non audietur amplius iniquitas in terra tua, vastitas neque contritio in finibus tuis, & vocabis salutare tuum portas tuas, & laudem omnes terminos tuos. Non erit tibi amplius sol ad lucendum per diem, neque splendor lunæ illuminabit te, sed erit tibi Dominus in lucem sempiternam, & Deus in gloriam tuam. Non occidet amplius sol tuus, & luna tua non minorabitur, quia Dominus erit tibi in lucem sempiternam, & complebuntur dies luctus tui. Populus autem tuus omnes justi in perpetuum hereditabunt terram, germen plantationis meæ, opus manuum mearum ad glorificandum. Parvulus mille, & fortissimus gens infirma. Ego Dominus cum tempus fuerit, subito faciam istud. Hæc ille. Quæ omnia ex parte quidem facta sunt, ex parte autem futura, & quæ in Evangelio promittuntur. Hæc quæ nato Domino facta sunt, cui terribilissima eorum quæ in

finem fuit vaticinans annunciando Balaamus, Quae
impetu, quo vivens cum fuerit haec Deus
tempore impletam, quoties fierit, quod per
diam praedixam est: Deo non parcam ultus
habitatores terrae. Ecce ego habeo inuncupatum in
meam Regio sui, & considet terram, & non evadam
de manu eorum: cedentibus nimirum tum populo
gentibus, quod fere in furorem nitebant: pro diam tem
pore poenas infidelibus infligitur. Quemadmodum
& Isaias dicit. & Iuniam baculum meum decorem
& Ampatabo eum, et dividam testamentum meum,
quod pessimo omnes populos, & multitudines in Stella
Multas item calamitates ultimis temporibus reservan
tur, quibus fore praedixit, ut Dium qui Christum vi
ni sunt affligant Assyrios, & affligant Hebraeos, alia
men & ipsos Dium evit persecuturos.

Et egressus Balaam abiit revertens in locum
suum — non desit in patriam suam — sed in di
versorium ad quod diverti cum de Balac venisset,
in urbem nimirum de supra vocant Diversorium.
Quomodo enim alias una cum Balaco ab Is
raelitis inde vimi fugerunt & Dyrod paulo post di
cet: Et pedibus tui populus ad fornicandum. hi
bit hominibus negam inferre valet, nisi ab ipsis
vim & impedimentum nanciscatur: sicuti nunc ubi
voluptate procedit. Dei dememinere. Quemadmodum
sepiorsibus diam temporibus Salomon in quorum gesti
am templum exstruxit. Quandoquidem diam Deus offi
me perspectam habens spiritu ignaviam, et emi
nem mulierum commercio et idolorum. Hebrio
eadem qui fuerit amplectimur consuescere cum ibi
per Paulum idolothyta, dicebat quod idoneos esse nos
ad qui abilia possit illis persuadevent, quam ubi
gnia ab illis perfuderi posterentur. Deut phegorim
autem mathi Phegorim Statham esse dicunt, Sanc
tuarii enim super Davides Sacrificia mactarunt,
& tentatorem Dium in desuetudinem huic. Videntes
autem Madianitae nullo pudicitiae vinculo se valentes posse,
nisi in Deum praecavent, mulierum vetita expandere
cunt, consilio, ubi legibus aut Balaami. Mulieres e
nim istae ad eos qui confugerant cum illis Dium

Ps. cv, 20

Ἰωδαὶ τοῦ ἐν τῇδε γενηθησομένων φιδὶν ἀφ
τὸ διδύεται πανάγιον τοῦτο τὸ θεῖον, ὅταν ἐ
κεῖνο δηλαδὴ πληρωθῇ τὸ διὰ Ζαχαρίου. διὰ τοῦ
το ὁ φιδόμαι ὅτι ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἰω
δαίαν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ἕκαστον εἰς χεῖρας
ἑβδιλέως αὐτοῦ, καὶ κατακόψουσι τὴν γῆν, καὶ ὁ
σοὶ ἐξαλῶσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, πανοπλίαν
τότε τοῦ διαθήκου τοῦ πρὸ τὰ ἔθνη τοῦ
πὶ τῇ πίστει κυρίου. ὅτι καὶ κατὰ τῶν ἀπιστούν
των ἡ τιμωρία. καὶ φιδὶ Ζαχαρίας ὁ πα
τρὸς αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ
προφητεύσας τὴν ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὴν ἔνδοξον καὶ
περιλοίπως αὐτοῦ τὸ διαθρέξαι τὴν διαθή
κην αὐτοῦ ἣν διεθέσατο πρὸς πάντας τοὺς λαοὺς
καὶ διαθρεξαθυδίται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. πα
ρὰ δὲ λαλεῖται πρὸς τῷ τίδει τῶν κρόνων
ὑποδείκνυται, ὅθεν προδήλη ὅτι Σιὼν ὁ
ἀνάκλιτα χειρίσει καταδύειν δαιμόνιος καὶ
κακοδαίμονα ἕξεις, ἀλλ' ὅτι καὶ Παῦλος ὁ Σιὼν ἀναλη

καὶ ἀνασὰς Βαλαὰς ἀπῆλθεν ἀποστρέψαι
πρὸς τὸν τόπον αὐτοῦ. ἀ τὴν πατρίδα φιδὶ, ἀλλ
λὰ τὸ καταλῦσαι ὅπως καταδύσει ἐλθὼν πρὸ
τοῦ Βαλὰκ τὸ πόδιν ἐπαύλεων εἰς ἀνοικο
δὲ φιδὶν. ἐπεὶ πῶς ἀναιρεῖται σεται Βαλὰκ
ὑπὸ τῶν ἰδραηλιτῶν ἀς σεται ὀλίγον ἐχθέ.
καὶ ἐξεβαλεῖν ὁ λαὸς ἐκπορεύεσθαι. ἀδύ
ἰκεῖ κατὰ τῶν ἀνδρῶν, εἰ σὺ πᾶς ἀνδρω
δέσμευσιν τὸ ἑλάφου. ὡς νῦν ἰδοὺ πυλωδῶν
τὸς ἐπιδέδοντο τῷ θεῷ. ὡς καὶ Σολομὼν
ὡς ἱερὸν εἰς φυναικῶν χάριν ἀδώλοις νεὼν
ὡ κοδόμησεν. ὅθεν ὁ θεὸς τὸ βάθρον ἔδω
τῷ δαὺ, ἀλλοφύλων αὐτοὺς φυναικῶν ἀπέ
κωλύθεν. ἡμῖν δὲ διὰ τοῦ ἐν πίστει συνείναι
διὰ παύλου ταύταις ἐπιτέτραπεν, ἱκανὸς ἡμᾶς
πρὸς τὸ παίδειν ὠφέλιμος ἡ παίδευσις ἐλε
γεσθῶ. βεελφεγὼρ δὲ φιδὶ τῶ νικητὴ τῆ
φοῦς ἰδόλου θεοῦ φιδὶ ἰουδαίους νικητὴν, ἡ
παραζύναν τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἐπιθυμίαις αὐ
αὐτῶν. παθόντες δὲ μωαβῖται ὡς ἀνάλογ
ὑπὸ πάσης ἐπιβαλὼν ἰβραὴλ πάντ ἡμᾶ πρὸ
κεκλῆν θεῷ. τὴν τῶν φυναικῶν παῖδα συσ
σαν κατὰ φυσιαν ὡς φιδὶ βαλαὰς, αἳ γὰρ
φυναῖκες τῶν πρὸ αὐτὰς ἡδονὴν ἦλθον,

ἐαν σὺν τῷ θεῷ ἡμῶν προβοηθήσητε, ὁν καλῶ
Βερεδοσλοὺς ἡ Φοβοὺς . . . . . .
Λάβετε πάντας τοὺς ἀφηγουμένους τοῦ λαοῦ ἡ παρα-
δειγματίσατε ἐκείνους· σύρατε φιλανθρωπίας, ἡν ὁ
λόγος τὴν τοῦ παντὸς περιέχουσιν πεφυκέναι,
κατὰ τὸ παιδίων ἐπαίδευσε με ὁ κύριος. διὰ
τούτων γὰρ οἱ λοιποὶ σωφρονίζονται, ὡς διὰς
τῶν ὑπὸ παιδὸς βλαπτόντων ἡ κατηχωδεύ-
των ἑῆ· ὃς ἔφην ὁ βοηθὸς ὅτι ἐαν σὺν σοὶ στῆται
ἠβουλε, χίλιοι πεῖσθε. τοῖο δὲ ἄρχειν οἷς
ἡ ἥδιον τοῦ ἡσσητέστατος ἐυβίην τὴν ἡσυ-
χίαν, ἐπίστεψε ἡ τὴν ἀναγέμαβιν αὐτῶν
πρὸ τοῦ τὰ πάλιν ἐνῶσ ὡς ἂν φοβεῖν ὄφω-
πνοι. ὅπως ἀναβαῖν νομίζειν ἕλλυνες πάλιν
ξυκύναι βῶσα νεκρὸν, ἀθνοῦντες ὡς ἀδικία
σθὸν σοδύσιν ἐπίσταται, ὁ πεῖθμα παιδευ-
τοῦ ἡ ὠφέλιμον.

προβοήσατε τὸν ἀδελφὸν αὐτῶ πρὸ τὴν ἀ-
δανάτιν. ἄβαλον ἡ προβοήσειτε καλῶς,
ἡ ἡ περιέπνυε τῷ ἀδελφῷ τὴν γυναῖκα. πο-
λὺ δὲ φαβὶ τὸ τῶ ἀναιδείας ἔτεκνώσινον
τὴν δικαίαν ὀφθὴν τῶ φίνεϊ, ὃς ἐν ὀφθαλ-
μοῖς μωῦβέως ἡ τῶν ἀρχόντων ἡο ἀβίδ ἡ
ἀν ὥρτο, σπὰς τὰ τάντων πρὸ τῶν βεκνῶν ἀ-
δρώπινος δάκρυσι. πεῦδεν γὰρ ἡ ὁ παῦλος ἐφη
τῶ ἐμαστάνοντας. ἀλλὰ νῦν σὰν ἡο στατ-
ναν ἡ τῆς πιμωρίας ὑπερβάβιν, τότε δὲ πρὸ
τὴν κόλασιν ἡ ὀπαδὴ ἐδέν τὸ ὄνομος ὀφθὴν
κατεβέβεται. διὸ ἡ ὄφυ τῶ φίνεϊ ὁ θυμὸς
ἐκ ἐφωτήβαντος ἄρχοντα, ὁ ὑμβαβὴν ἀνα-
σεὶ πάντος, ὑπερ ἐνβιείως γὰρ ἡ ἀδελφὸς
κολάζων ἦνδα τὸ δυασβεβὲ, ἡ δι' οὗ ἡ ἀβέλ
ἦνα σφῶν ἡμαστάνετο. τὸ γὰρ κεκινεῖσθαι
ὁ σὺν ἀκύλας τῆθοο, ὁ δὲ ξύμμαχος ποσ-
τέον ἐξέδωκεν. ὑπωμβὸς δὲ ὧν τῶ πρεσ-
βο τῶ ἐπιεικῶ· τὸ κεῖ ὅλως κατέπαυβεν, ἡ
σὺν γὰρ ἐφόβει τοὺς ἀνεμπαύτους. ὁ δὲ ἡ ἐ-
τως ἐμαύβεν. ἡ ὁ δεῦτερος πεπαῦβ δυσω
ἡ κατὰ πάντων ὡσ δικαίωβις διὰ τῆς σταυρικῆς
ἡ τὸ τὸν ζῶντων ἐξιλώσεται θεῶ τὸ τυπῖν τῶ
ἀληθοῦ σώματος, ἡ ἄπαξβεν ἐβλαφῶς τὴν ἐ-
σωβυνὴν τέλεστο. ὁ γὰρ ὑπὲρ πάντων ἀπόλλυς γὰ-
βις σωβαρὸν, τὸ δὲ δικαίου ὑπάξιον ἴσης ἰσης,

nios Deum nostrum, quem Beelphegor aut Phegor
appellat deceuerit? . . . . . .
Accipe omnes Principes populi & ordina eos.
Exige manu exercitationes. Debitam omnes, poenam pec-
catis tantum infligendo emendandi. Ipsa enim: castigans
castigauit me Dominus. Eorum enim exemplo reli-qui
diam meliores efficiantur, quemadmodum exemplo eo-
rum qui a Pharaone mandati leuare oppressis onera
erant, de quibus loquens saluator ait: nisi poenitentiam habueritis, deleuerit omnes similiter. Luc. XIII. 3.
Principibus
autem grauis facilis est si quid peccauerint poenam in-
uenire, poenam ordinauit ut suspenderentur duo
ex eis uiuentibus, ut cadaveribus eorum mortuis exhibitis crederent.
Id quod abominabile Graeci esse arbitrantur, ut Plinius
mirum cadaver mortuum exponatur, ignorantes flamini
gratiam, nec quam eadem rem ad castigationem pu-
nitentiae ab eadem petuere.
Abdiam fratrem eorum de mortuis non
solum liquet ex illo accusando nomen quo defuncto,
ut ab ejus agens fratrum meliorem perduceret,
maximam eadem impudentiam quo iram Phinees
quae provocauerat, ut pote qui in conspectu Moysi
& principum in latibulum prouerebat, nec lacrymas
eorum quas pro labe uniuersum effundebat reue-
rebatur. Vigere enim peccantes saepe dicit, 2 Cor. XII. 21.
sed hic dilatio poenae ad poenitentiam concedit, non
uero ad poenam festinabatur. Unde est illud: Ioh. III. 15.
ram operatur. Subitas ira Phinees iva invadit,
non principem interficiens, non offendendum con-
sulem, Athletas enim pro pietate & religione erat
poenam inferens ubicunque impietatem offendebat, ab
eo parili pro libido & intemperantia perueredi
faminum eadem Aquilas conclave Symmachi
lapsum interpretatus. Prouidentia autem ministri
in uno aliquo agens poenam omnibus debitam sup-
plicii. Ille enim quidem terrorem incussit per eos pri
inleuari sunt, hic autem eorum numero minuit. universali &
Ira autem qua cedebatur victus, poena est omnibus
debita, sed praetendari supplicio terminata. & signi
ficat iram Dominum ad plenam impletionem tolerabili
abominabilis mali poenam est sanguinis proprie sensu accepti

divinae, cujus rei praemium succedentium obtinuit. Elenim

profusio, & præmium potiq; meruerunt justitiæ. Viri autem illustres sunt qui inter primates, cæteris præcedunt quo sunt illustriores.

Atque summam totius Synagogæ, numerum vnus studio mittit denique inire gaudet, postquam Dominus mandatis transgressorum populum esse exterminandum. Cum enim cecidissent in deserto ferme bis centum millia virorum, eorum tam isti numerandus. Id quod Davides Psal. xcv, 11 Deum dicendo edit: Lætentur cæli & exultet terra coram Domino, quia venit, quia venit judicare terram. Quorum filii Jesus sunt populi fidelis, legis finem & circumcisionis amplectentis, & baptismatis spiritualis circumcisionem edocti, secundum Paulum, dicentem: Non enim circumcisio sumus, qui spiritu Deo Phil. iii, 3. vimus Deo. Et rursum: Circumcisio nostra circumcisione manibus non facta. Quorum Ismahelem Abrahæ Col. ii, 11 filium non fides circumcidit. Amen quoniam verba Deut. x, 16 circumcisionis non est propterea dictum, ut cumdamini præputium cordis vestri. Filiorum itaque numerum initio, quorum non eadem ratio antea retinere, primo loco numerando tribu & ingenuis, deinde & servis natos. Sed utrumq; genus permixtum est, primo loco quia tribus & lia ornandas recondens, deinde omissa, quoniam illis propriam locum habitura ministerium erant. Deinde tribu Gad & Aser generalia natali enarrans. Postea tres tribus, & Rachelis ingenuas, quæ gentes inter quas primo loco & secundum Josepho natos Manasses & Ephraimum, ultimum vero Rachelis filium Benjamin edocet. Cujus rursum subjunxit & ancillas gentes Dan & Nephthalim. Eo ipso autem significavit Israelitarum spiritu servitutis adoptum, permixtionem cum nobis liberis, filiationis spiritu accepto. Quapropter dixit dominos: Idcirco gentes cum populo ejus. Et saluabuntur Is. xi, 10 ipsi unus, & unus Paulus. Reliquorum tamen tribuum numerus minor evasit quam antea fuerant, levitarum tamen genus incrementa cepit. Semper enim augebitur genus electum, cum infensos contra deficerat.

Per versus deinde tribuendas terras, & sortis ductum compositi mentem & evidentiam inserit, ubi sorte nondum divisa volantes. Nam enim fortunæ auctoritas sortes fuit permutandi. Id quod Paul. innuens

Num observat. Pellicanus & Josephum p. 209

ἐπιφανεῖς δὲ οἱ ἀνηγμένοι, ὡς αἱ τιμωρίαι περιφανεῖς εἶχεν.

Λαβὼν τὸ κεφάλαιον πᾶσης τῆς συναγωγῆς. Ἡ Num. xxvi, 2
σπατεύθιμον πᾶσιν ἰδίαιν ἀφιδρυθῆναι ἐκ τοῦ θεοῦ τὸν ὅρον ἐνέβαλε διεκνύ. πεπλώκοτων γὰρ τῶν ἡγιδυσμένων πατέρων σῶν δὲ νῦν ἀριθμοῦνται. ὁ δὲ φυλὴν ὁ ἀριθμεῖναι τοῦ θεοῦ ἢ ἰδιοκτησύνται εἰς τὴν κατανάμα τὰ ἔθνη. ὡς οἱ παῖδες τύπος αὐξήσεως τῆς πίστεως τὸ δηλοῦντος τὸ τέλος τῆς νομοθεσίας. ἐν τῷ βαπτίζεσθαι νοητὸν ὑπάρξει περιτομὴν παῦλα λέγοντος· κρίσις γὰρ ἔσονται ἡμῖν περιτομὴ οἱ πνεύματι λατρεύοντες θεῷ. κ' πάλιν περιτεμνόμενοι περιτομὴ ἀχειροποιήτων ἐκβολὴν ἰνδυὸ ὁ τοῦ παίδος περιτομῶν ἀλλ' ἐπὶ σὺν ἐδώδιμα σκύλων περιτομὴ, λέγει, τὸ περιτεμνῆσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἀριθμεῖ δὲ τοὺς παῖδας ἀλλ' ὁ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν καθ' ὃν πρώτου πρώτας κρίσασι τὰς ἐλευθέρους φυλὰς, ἔπειτα τὰς τῶν δούλων. ἀναμίγνυσι τὸ ἔθνος ἑκατέρων. πρώτας μὲν τὰς ἐκ τῆς λείας, ἡνίκα ἔμελλεν λεύειν, διότι τάχιν ἰδίαν κοσμεῖσθαι ἔχειν τὴν τιμητικήν. ἔπειτα τὰς ἢ δὲ τὰς ἐκ δούλης ἡνίκα· ἔπειτα τὰς ἐκ βαχὴλ τρεῖς τῆς ἐλευθέρας, πρῶτον ἡνίκα τὰς ἐξ ἰωσὴφ παῖδας κατὰ τάξιν τῆς γενέθλιος μανασσῆ καὶ ἐφραΐμ, εἶτα τὸν τελευταῖον ἐκ βαχὴλ τὸν βενιαμίν. ἐφ' οἷς πάλιν τὰς ἐκ δούλης δύο ἢ νεφθαλίς. ἐσχάτας δὲ τὰς πρὸς ἡμᾶς τὰς ἐλευθέρους ὑποδείξας πνεύματι κεκληκότας τὰ ἐβραϊκὰ ἀνάσκιζιν τὸ πνεύματι δουλείας ἐχθέντος. διὸ ὅπερ ἐλέγην ὅτεν ἰωσὴφ, ἐνθυμηθέντος ἔθνη εἶτα τὰ δοῦ ἐστὶ· ὅλη βοστὴ ἔσει εἰς ποίμνιον ἓν ποιμήν. ὁ σεν τῶν φυλῶν ἀριθμὸς ἠλαττώται παρὰ τὸν πρότερον, τὸ δὲ λευϊτικὸν πεπλεονάκει, αὐξήσεως ἀεὶ τὸ ἔθνος τὸ ἐκλεκτόν, τὸ δὲ ἐχθρὸν ἀεὶ τὸ ἔθνος τὸ ἐκλεκτόν, πιτιμωθὲν εἰς ἔλαττον ἔρχεται. Ps. 55

Διὰ κλήσεως συμβιβάζεται ἡ γῆ. πρὸς ἀνταίσχυν ἀντιδοῦναι ὁ κλῆρος εἰ πρὸς διαλογὴν γίνεται, τὸ δὲ κλῆρος ἢ τὸ θεῖ ἐκβολὴς. ἡ τύχη μὲν ἐπιτρέπεται παρὰ θεοβούλου τὸ πρᾶ

γενεα, ὁ δηλοῦ ὁ παῦλος φησὶν σὺν ὧ ἐκληρω-
θημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάν-
τα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος
αὐτοῦ, τοῦ εἶναι τὴν λαὸν ἰδιοποίητον ἰσόν κ
δόξαν γίνεται κατὰ τὴν πίστιν· τοῦτο δηλοῦσιν
οἱ ἀπόστολοι φασὶ κύριε καρδιογνῶστα πά-
των, ἀνάδειξον ἐν τούτων τῶν δύο ὃν ἐξελέξω
ἕνα. ὡσ ἄρα κατὰ τὸ ευαγγέλιον ὁ ἐκλεγόμε-
νοσ κατὰ τὸ δοκοῦν τῷ θεῷ· ἡ νῦν ἐν ἡμῖν
τὸ καθ· ὁ ἀν ὁρίσῃ ὁ κύριος, τὸν θεοδώρητον
κλῆρον ἐ τοῦ εωσ τέλους φησί, καθ· ὃν ἐκλε-
γόντεσ παρ· ἑλλήνων οἱ κληρωτοὶ ποιοῦνται
τοὺσ ὅρκουσ. δίδονται δὲ τοῖσ ἐξηρημένοισ πα-
ρὰ τοῦ ἰορδάνου γῆσ τῆσ ἁγίασ οἱ κλῆροι. ἀ-
πὸ θεμένοι γὰρ οἱ βεβαπτισμένοι νέοι παῖδεσ,
ἕωντεσ ἡ τὸ κατάλοιπον τὰ ἱδρυμένα διὰ
χαλκοῦ ἡ ἰωβὴλ ἐκκαινούμενοι· οἱ δὲ παῖδεσ ἡδὺ
τεραίαι ἡ τὸ ὑπιάζον ἐυβιβαστότεσ, πολιορκῶ
τεσ δυναμεῖ τοῖσ ἀφάτοισ δυνάμεσι, ἡ ἡ
σπάνιο πολίσματ πεπίεσμενοι· τῶν ἐν νοσῳ
γὰρ παῖδεσ ὁ τέσ τοιοῦτο λαοῦ, οἱ ἡ ἀξιώσαν
βίβλα τῆσ τῶν ζώντων ἀποθεσθῆσ καλεῖσ-
θου τῶν ἁγίων ἀποθεσθέντων ἕκασοσ ἡ ὡσ
τῶν πεσόντων ἀποδοκίμων γῆσ, ἡ ἡ τοιοῦτο λυκω
ὡσ ἐν σίτῳ πλέοντι. σίτον γὰρ φησὶ καλοῦμε
πεπεσμένον ἡ ἐκβαλυσμένον ὑπερεχυνο-
μένου δοθῆναι ἐσ τοῦ κόλπον ὑμῶν· πολ-
τα δὲ ἐνδεχῶσ ὁκνηροὶ γίνονται, κατὰ τὴν
παροιμίαν· διὸ φησὶ τοῖσ πλείοσι πιστευθῆ
ἑκάστῳ περὶ σίτου τῆσ ἀποθεσθῆσ κληρου-
μένου. ὅθεν ἡ πληθυντικῶσ βίβλοσ ὕστε
ὥχθαι φησὶ δανιὴλ, τῆσ ἀποθεσθῆσ τὰ δια
φορα σίτα δηλοῖ· ὅθεν κατὰ φυλὰσ τε ἡ
ἰσχυσ ἡ ἐξ ὀνόματοσ ἀποθεσθῆναι περιβ
τασ. ἡ τοῦτο δηλοῦ σέλαβιν οἱ σκαταγῆσαι
ἰδίᾳ ἡ ἀνὰ σχῆμα τοῦ ἀγεται τοὺσ ἀποθε
κοπούμενοσ, ὧν σίτῳ οἱ καθαροὶ ἑαυτοῖσ
καρδίαν, τοῦ γὰρ θεοῦ φησὶν ὄφονται· ἐσ ἡ
ἱερατικοῦ ἐντεῦθα παῖσιν ἰησοῦσ, ἐξηγεῖσ
νην γὰρ ἔχειν τὴν ἀποθεσθῆν, ἡ σπερμ αὐλῆσ
ὡσ ἐν τῇ γῇ· οἱ ἡ ἔπαιεν ἐν ἐν τοῖσ χιεσ

---

impit: in qua sorte vocati sumus, praedestinati secundum
propositum ejus, qui operatur omnia secundum consilium
voluntatis suae; quibus de quibus sorte dicatur, quae tamen
non ubi ve consistit, sed habito a filiis repetitur.
Ait apostoli, qui innuentes inquiunt. Domine, qui cor- Act. 1, 24.
da nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus
unum. Non ergo casu sors cadit sed voluntate di-
vina. Hac igitur loca etiam dum aut secundum pro-
positum suum, solum a deo, non casu, abunde
intelligi, qua ipsa verba quae ait: qui inter gentiles
principatum sibi commiserunt. Tandus autem mu
nerabis magno Jordanem, terra sanctae sortis in
canum enim retia referendi. Jam sunt qui baptismo
accepto uti, tenui, potuerit, qui & religiosi Jovi
alio habent qui Israel & Jovam significat.
Quasi autem sunt juvenes qui infantum etatem
sunt egressi, ab bellum contra invisibles potestates
jerere valent, quamvis ipsa bella nondum finis
gerit. Verum enim qui sub lege formati filii pro
positi qui novam populum constituerit, qui etiam
in libro universum describit digni habentur, ubi
pro nihilum valerine sed vanum ejus ethnes, &
militum terrae fructus, quamvis eos Jovam adhuc
quam pro merito[?] mensura potuit videatur. Mat. Luc. VI, 38
Jovam enim imperii Salvatoris bonam confessam, & ea
gitatam, hypocrisin autem salutis in finem redituram. Ja
cobum qui quatuor indigent afflictos & ignavos red-
demerebuntur. propterea ait: ita qui plures sunt mal
luptiones. unoquoque observanda descriptionis propor
tione haereditatem nanciscentes. Unde & in numeratis
quibus operibus esse. Daniel ait, diversam descri
ptionis proportionem innuens. Quamobrem etiam sem
per tribus & familias & nomina descriptionem sic
ni poscit. Ab hac indicavit etiam videntes beatitudi- Matt. V
nes qua sperantibus & praedicantibus divinis nihil
tibi gravius adsignant, quorum magna obtinent
ii qui puri sunt corde, Deum enim impii videbunt.
Jovae hoc loco haereditatem genus representat, qui

---

culiarem enim & servum in descriptione; nec portio ei ulla in terra obvenire debet: cui dicere proinde licuit

Ps. xxx,16 In manibus tuis sortes meæ, & pervic meos Domine[ ]
eadem horum ne infantes quidem, innocentiam ndan
tes, repudiandum. Christus autem tot pri mundo defen
dit, ut pote quem & summus pontifex & legislator
representaret, pri nullam sortem immergeris indul

Ps. cxxv,3 get, fugula odit: Relaxantur delictus vivendo & cum justitia
non revelandus.

Si accedentes filios Salpaad Judam illic postulatio
nem inclinavit, vocantes ut paternam sibi licerat dice
haereditatem, cum frustra mayes habuerit nullos,
cum nihil peccaverit parens [illegible] perpetuo pecca
tum proprium ferri mortuo. Hoc autem deo dicunt
poniam vita longa usus pri secundum legem vitæ
instituit. in lege a deo promissa est. Solent autem
hac etiam mente earum esse: Sit sorte, hoc peccati
jus argumentum. si jus pudet masculos destituendi,
attamen non gravidet deo peccatis [illegible] parentis nostri
ut nomen quo planet abolevi sus sit quemadmodo
Lord. Quod malum etiam predixit imprecatus da
vides: Relaxatur de terra memoriales ejus. Gravissi

Ps. cviii,15 mum enim hoc celerity nomen fuit, non ming ac nunc
Si vita alimus pri gignant, e qua nemo sine causa
fugitat nec de gignum aliquod peccatum. Samaritæ
tem ly hoc casu masculorum loco feminas esse
debere, ut hac vidimus patrium nomen salvetur.
Si autem nec filias [illegible] succedere velit patrium
non malevum agnoscens, Jesus masculini prærogativam
eum honorem habens: Videtur eorum esse ordens
expugnatas premia ly professiones, pri pro iis in
bello decertaverunt. Unde & cum juvenes filiabus la
tes possessionis non delectus, donum illam non haere
ditatem vocat. Imo & hoc proprium earum illam non
esse inuit, quod [illegible] haereditas dicitur, sane
cum ejus quod omnibus pavo non est ipsi propria
& quod omnibus causa ei [illegible] omittuv. Ab Chri
stum etiam Genealogiæ [illegible] Joseph illa
le filias non propter hujusce sed patris causa haeditat
tem dicunt. Quapropter & ab patrem qui in alternam
vitæ feminas cum mavis haereditatem attribuit, hujusce
autem non meminit quavenus illi qui filios non
habet, ut eum haeredem constituat, si quidem hic
pater illi [illegible] Satis nimirum liquet ideo D. omitti quoniam

βιν δὲ οἱ κληροῦχοι αὐτῶ, ἡ σορὸς αὐτοῦ ὁ κύριος· ὅθεν
ὁδὲ τὸ ἀκριβὲς ἐν τούτοις ἀποβλητον τὴν ἀκα
ίαν διδάσκ. ὁ δὲ πάντος ἀποβλέφων χριστὸς, ὡς
ρεσιβάτις ἡ νομοθέτης τοιούτοις συγ διδοὺς κλῆρον
τοῖς ἀπιδιδόναι, κατὰ τὸ ἐξαλειφθήσεσθαι ἐκ βί
βλου ζώντων, ἡ στρὰ δικαίων μὴ ἐγγραφήσεσθαι

Ἡ προσελθοῦσαι θυγατέρες Σαλπαὰδ. δικαίως Ps. xxvii,1.
προσβλέψαν αἴτησιν κλῆρον ἀξιῶσαι παρέσον
λαβεῖν ἀδελφῶν ἐκ ὄντων αὐταῖς ἀδελφῶν μη
δὲ τῶ πατρὶ ἀδικβάντος κατ' ἰδίων δὲ πλη
κότου ἀσεβείαν, ἡ γόνου ἀ ζηδόντων πλόνα
τῶ τὸ δὲ φαδὶν ἐπειδὴ συγκεχεόνιος εἰς λοῖ
νομίσως ζηδαβὶ κατὰ δόλον ἐπομνιδίαν ἐν ὧ
νόμῳ διείρεσο. ζύνανται δὲ ἡ ἔτους λέγειν, ἡμῖν
ἄρξ εἰνὶ ἀσαφεῖα τὸ γένεσ ἄρξεσος ἀποι
βῆναι, ἀλλ' ὧν ἔτους ἡσαφεῖ φαδὶ ὡς ἀπολ
νυσον αὐτὸν ἐξαδιδφιδῆ δεῖν ὥβησεν τὸ περ
χορὲ, ὅπερ ἐπαφεῖται ἡ τῶ περιόντι λαβεῖν
ἐξαδιφθεῖν τὸν ζηδ τὸ συνεσόβυνον αὐτῶ, ἡ
τοῖς ἐδόξει τοῖς παῖσαι δεινοῦ, ὡς νῦν τόλμ
αἰωνὶᾳ ζεσθ ἐκπεσθῆν, ἡδ ὧν ἐκβάλλεται τὸ
αὐδίκως, ὠδὲ δ' ἀφαιρεῖται ἐβαχύ. περιόδι
δὲ νόσος ἐπὶ τῶν τοιούτων αὐτ' ἀρξένων ἐγγ
τοῦ ἰδιότους, ἡ δι' αὐτῶν βωβιαῖ τόπορα
τῶ πατρός. ἐὰν δὲ μὴ ὧδὲ δυγατέρες τες
λαδοχαὶ ποιεῖται διὰ πατέρων ἐ συγγόν
προτιμεῖσ τὸ τὸ ἄρξενος ἡμιτονικόν. ἡ
ὁπὶ τῶν ἐν πολεμοις ἀβλόντων δίνοιτ' ἂν
ἐγένετος ἡ τῶν κτιδένταν μὰ ἄβλω. ὃς ἡ
ὡς μὴ πάνυ προβιέκοντος „δοκεῖ τὸ ἰσοτονεῖ
ὁ κλῆρον ἐκάδεβε. ἡ τὸ περιτιδίνοι δεῖ τὸν
κλῆρον αὐταῖς παῖσηβι τὸ μὴ ἴδιον, ἡ ἄλ
τῶ κοβμικοῦ συγέρος τὸ πρὸ κόβμον περὶ
τιδίεσνοι. ἡ τὸν χρίσον δεῖ ἡ ἐγκιαλοῖα πρὸς
κλῆρους τῶν ἰωβὴβ. ἡ αἱ θυγατέρες δεῖ ὁ
δι' ἑαυτὰς κληρονομῆσι ἀλλ' ἔνεκα τῶ πα
τρὸ· δηὸ ἡ τῶ πατρὸς ἕνεκα τῶ ζώντος
τῶ τὸ ἀῶνας τὸ θνῆν θυγκληρονομεῖσθαι
ὁ τὸ ἀῶνας τὸ θνῆν θυγκληρονομεῖσθαι
ἀφεσει. πῶς δὲ μὴ ἐφυλάδι πατερὰ τὸ ἀ
παῖδος κληρονόμον παῖσι, ἵνα τύχῃ τὸ ἴδ
πατρὸ; ἀλλὰ δῆλον ὡς ὁπολοβησόμενον πα
ἑαυτὸν διὰ τὸ παῖσι φησιν. εἰ γὰρ πατερὸ
μᾶλλοδὸ διὰ τὸν πατέρα κληρονομῆσι πολλῷ

[illegible] cum ejus condiscere de eo possit, inaus picabimur
videlicet. Si enim patruus ob patrem haereditatem dari, multo magis ipsos pater eam adibit.

μᾶλλον αὐτοὶ ὁ πατὴρ, ἀλλ' ἵνα σὺ παλιὸς
ἡ σπυτὴ περιδυσταξ δοκεῖσι τὰ ἐπ' ὠκυ-
πόρου πτέρυγος ἀποσηβόμενα πένθη, πλοῦ-
σιος αὐτὸς διὰ τῶν θείων ἐδιδάχθη. στέγε δὲ
θαρσῶν τὴ δυσπάτερον ἡ ἀδιάφωτ ἡ δίκαιον,
πλὴν τάξιν ἡ ὑπηρεσίας.

Ἀναβαὶνει εἰς τὸ ὄρος τὸ ἓν τῷ πέραν τῶν
καβάβεων. κρείττων ὁ Μωϋσῆς λαῶν, διότ'
βλέπει τὴν γῆν ἡ τὴν αἰτίαν σκανδάλου δι' ἣν
ὑβριδῶν ἓξ ἠμέρωται· ἡ τὴν ἰδίαν τελευτὴν
προαγόρευον σμᾶλλον δὲ ἡ τὴν λαοῦ, ἵνα
τὸν σπόρον τῶν ἱερατείων ἀζιωθέντος. οὐδὲ
γὰρ παῦλος σκανδάλου τὴν αἰτίαν τῆς λαβίδος
εἰς ἅβυσσον σὺν τυχών. ἀλλ' ἓν' ἔσωνται σὺν αὐτῷ
τὸ βυσσάτερον, ἡ ἵλαος δύναμις σὺν ἐν ἀδενείᾳ
τελεῖται. ἐπὶ δὲ θεωρίᾳς τὸ δίκαιον ὅτι
παρέβητ τὸ βῆμα σὺ. ὁ δὴ ἡ βύσσολον εἰς
τὸν νόμον τελείαν σὺ δυνάστινον, ὡδεῖλον
ἵνα πλείδιαν ἀποκατασταθῶσιν, ὅτι ὁ δίκαιος
ἐν πίστει ζήσεται. τιμὴ δὲ, αὐτὴ τὸ πρόσω
κατὰ ἱβρίσεαν. ἐν βυσσάδιας δὲ ἡ τελείου
ζῆται τὸ λαὸ, ἡ ἀξιοῖ κατασῆναι διαδοχῆ.
ὅτ' ὄντως ἰδίωμα τῶν ἀνθρώπων αὐτὸ πο-
ῆσει, κατὰ τὸ αἰτεῖτε ἡ λήψεσθε. ἐπιτύλας
λαβεῖσθαι αὐτῷ προσῆλθ τοῦ ἰησοῦ πλὴν σὺν
ἡμαθσίνου ἐν τῆς παραμονῆς θεωρίας,
τὸ ἀρχικὸν δὲ πᾶς αὐτῶ σμᾶλλοντος πνεῦμα
λαβεῖν πρὸ τὸ οἰκείως αὐτ' αὐτὰ καλασῆναι
ὡς ἰωάννης ἐν πνεύματι παρῆν ἠλίᾳ, πρὸ
ἔρων ἵνα ἡ περιβαρῶν σμᾶλλων κυρίᾳ ἡ ἐν
πεπίδαι τοῦ λαοῦ. ἐν ἵλαος τῶ αὐτῷ πνεῦ-
ματι τὰ αὐτὰ κατιεψάζειδ δεῖ. τὸ κυδεμο-
νικοῦ δὲ τῶ ἄρχοντος ὡς ἐπὶ περιβάτων
ἰωδαῖ, διὸ ἡ ὁ χειρὸς τῶ πέρας φυλιβόβκε
τὰ περίβατα σὺ. ἡ ὥβτιες οἱ ἀπόσολοι πνεύ-
ματ ἁωσοποιοῦ ἔχοντες ἀπὸ τῆς ἐμφυσήσεως
τῶ χριστῶ κομίζονται τὸ ἀρχικὸν ἡ ὅραπτὸ κα-
τασκοπούμενον ὀχ ἕτερον ἀλλ' ἐνεργείαν
τίσαν ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι κατὰ τὸν ἀ-
πόσολον. ὅτω ἡ νῦν ἡ διὰ τὸ ἱερέως περόβη
ὥτῳ θεοῦ λαὸς ἱερέως γένοιντο ἡ λαὸς ἵνα διὰ
δεχόντος τῶ λαῶ χορηγῆται ἀπερόβητος κομι-

Sed ne Pater & mater eandamenti alienos procu-
pere videantur & luctu inconsolabili ad praemedeus
liberorum fata discepta, deo diligere eos per fa-
lium naturam fatres innuit. Sed parentes autem
filiae & fratres patrum dem & avunculos spiritu-
lem agnatio concedentur.

Ascende in montem istum qui trans Iordanem
respicit Nabon ducem Moabitarum propheticum & terram ha-
bitat et liberi, imo & caput ac dextram eius ingredi in
eam non permittitur. Videre autem Synagogam post mor-
tem et dominici sacerdotii festivitatem est, quia & de morte
Domini, quem Deus verum istarum omnium nullus dubi-
tandus est. Et & Paulus causam mali fui Dathan
cum gratiam ei indentem emoeyn non potuit. Verum
eorum pro illi Dominicam causa invigilat ultionis
erat: virtus enim mea in infirmitate perficitur. 2 Cor. XII, 9.
ei autem quod ad dominici Iudaici causa erat, quo-
niam transgredi edicto Dominum. Quod possunt
legis quae symbolum est ad perfectionem perducere
non valentibus, nec praemissionem instaurare, promi-
am Iudaeis & filii vitae. Homo namen etiam ille Hebr. II, 4
est praenoscere eos quae dicta sunt. Amore autem
Ductus movens quo populi curam gerit, ab Iesuo-
rem constituit Deus regat. Et certe faciet hic Ps. CXXIV, 19
volentibus timentium eum & Iesu rebus petite & Io. XVI, 24.
accipietis. Annuens enim ei Deus Iesuam di-
lam dignitatem praebuit, quae & Ebraeis contubernio
difficultas Iam fuerat, Spiritum autem principalem
ab eo esse accepturi, & quo locum quae prodest obtinet.
Quemadmodum Ioannes in spiritu Eliae descen-
similis cum illo putaretur & praecursor Domini fu-
turus populum salubriter instruebat. Unus enim es
dem spiritus eadem gratia Dei operatur. Quam autem
quae principi incumbit, talem esse significat, quale &
unius generis est. unde & ad Petrum Christus ait: Pasce Io. XXI, 17.
agnos meos. & Spir. Apostoli Spiritum vivificantis
ab inspiratione Christi habentes, principalem illam
virtutem coelitus demissam recipiunt, non naturam
ea etiam. Nec operationem eandem in eodem spiritu
juste Apostolum dicimus; Ille nunc quae percepe-

adsidem a Deum recedit, qui multis fidei facendam & populum constituit, ut per principem populo Dominico

yus a Deo facerdos impetrat. Per amborum autem
conjunctionem ſtrictus ille fœdus Pontifex ſignificatur,
Et dabit Deo gloriæ hujus ſuperbiæ eum. Neque enim
poſſet ad eo ſpiritu ſe aſſerere. Non autem dat in-
fœcundæ inexplicabiliter præmeditatum. Chriſtus, qui
nam Spiritu ſuo & ſectatores ille non eſt, quamvis
nec ſeminarij inexſtant, ſed tum quos Deus ſumſit
de ſpiritu ejus et per illej vivo diſtribuit. & hic
quos Deus ille eſt per ſpiritum ſuum, inquiens inqui-
nebis magna veſtra & ego benedicam ut dauidiant

ei filii Israel. Quæ pro enim ego per me ſtatua pacis
ſecum tenet, pavliſque non eſt, Spiritu ingeam ſanctis,
illes imperare non poterit. Sine me, inquit, nihil
Jo. xv. 5. poteſtis facere. Et Apoſtolus ait: per quem accepi-
Rom. 1, 5. mus gratiam & Apoſtolatum ad obediendum fidei. Simple-
nem ſuggen & poteſtas & ſapientia in ſatis, vere tamen
imperare hom poſſunt. Apoſtoli enim omnibus hu-
manis paradiſiis deſtituti imperium in universum or-
bem ſunt conſecuti.

Et ideo regabant eum judicium manifeſtorum ante
Dominum. Et populo quidem ſacrificium, ab hac re-
ve ſacerdotem, a ſacerdote item Deum interrogari:
populum manifeſtis per hæc ſacrificium fidem habet.
Psm. xcviii, 7. In tempore enim, inquit Balaam, victus Davidis ſa-
perfecit Dominus. Hac ita diversissimum unius
Chriſtus autem Evangeliſta many ſuffrinens, a ſeipſo o-
mnia tenetur, nihil alienum adſumens. De ſacrifi-
ciis inde ſabbatinis die Sabbati dem & in novi-
lunio inſtituendis ſermonem denuo gerditur: in hoc
ipſos ſacit eam potiſſimum de cauſam, ut quanta cura
legum latis a quo habeat advertat; jam vero etiam
Deo et Succedionem cultus quasi recens conditus prin-
cipi indeat. Deputatus autem cultj ordinatio,
refigeſcere fieldem non ſinit inſervatio quidam.
Rom. xii, 11. Hinc & Paulj ait, Spiritu fervendo, Domino ſervi-
les. Peculiare tamen eſt ideo eo quæ nunc Num
tur ſi quod de decima quinta feſti habemaudio
dies. Decernitur. Prima enim die xiii Aſtulos ſacri
ficavi, paſſa; ſecunda autem xii, ſed ita unum tempus
intuidem dat vabit, ut ad diem adhuc quam vide
tionem vocat, certum non habentem, ſed omni-
modam quidem, ſua ſignum eſt ſeſtidie ad Deum

δει παρὰ θεῦ. δικαιοῦται δὲ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς
καὶ ἀρχιερεὺς διὰ τῆς ἀποβολῆς βυακρίσεως.
καὶ δώσειν τῷ δόξῃ τῆς ὑψηλοκαρδίας αὐτοῦ. ὃ μὴ ἀδύ- Ps 20
ἰσαται τῷ διδόντος τὸ διδόμενον. διδοὺς δὲ ἐκ
ἐνεφυσήσει καθάπερ χριστὸς, ἐπεὶ σὺ ἐσὶ πνεῦμα
τῆς πνεύματος, διὸ καὶ ὧδε τοῖς περιβ-
τέροις ἐμπεφυσήκει, ἀλλὰ καὶ θεὸς ἀδελφῶν
ἀπέστησε τοῖς ὁ. καὶ ἐντεῦθα θεοὶ ὁ διδοὺς δι-
δόναι ἐπιδώσειν τοῖς χείρας ὑφῶν καὶ ἐμὲ ὑλο-
ῥήθω, ὥπως ἂν ἐβακαβώσιν αὐτὸ οἱ υἱοὶ ἰσρα-
ηλ. ὁ γὰρ σὺν τῷ φθόνῳ ἄφθονος συναγόντι τάτ'
ἐσὶ τὸ ἁγὶν πνεύματος ὃ δύναται ἀρχὴν χω-
ρεῖ ἐμὲ φθονεῖ ὃ δύναδε ποιεῖν ὑδέν. κ' ὁδὲ
πόσοδος. δι' ὃ ἐλάβοσιν λαβεῖν κ' ἀποσοδικ
τῷ ὑπακοὴ πίσιως. διὸ βοᾷοι σὺν κ' δυναδὸ
βαβιλὼν ἀρχὴν ἐκ ἠδυνήδησαν ἁλιδῶσ, οἱ
δὲ τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιεικεσέρων ἠξίωσαν κ' κε-
κατηκαβι κόβῳ παντοῦ οἱ ἀπόσολοι.

καὶ ἐπισεμοτύβησιν αὐτοῦ τὴν κρίσιν δίδω- 77 Ps 21
ἀναντι κυρίῳ. βάλλεται παρὰ σὺν ὧν δοῦ ἐ 77
βωτᾶδῃ τοῦ ἀρχοντα, παρὰ δὲ ἧτο τοῦ ἱ
ρέως, παρ' ὃ τοῦ θεοῦ. κ' πειθαρχῆ τοῖς λαοῖ
τοῦ ὃ διδασκόνοις διὰ τῆς ἀρχοντος. καὶ
καιρὸν γὰρ φθεῖ ἐνδηλῶται τοῦ ἰβραὴλ ὁ πο-
ηθεὶ κύριος. ἀὐτὰ σὺν ὧν ἐν διεσῶσιν ἐνω-
βιο. χριστὸς δὲ ὧν ἀποδόσερα δίδωσι ἰδ' παρ'
ἑαυτῆ σὺν δὲ ἐξωδεν προβλαβὼν, πρὸς δὲ
τῶν δυβιῶν τοῦ καθ' ἡμέραν κ' βαββαλον
κ' νεφονίαν ἐπανιλάβῃ κὐδὶς, κ' πολλα-
κις τοῦτο ποιεῖ τὸ τῆς νομοδεβίας βιβλί-
ου διηκνός, κ' νῦν ὥβηβε τὴν διαδοχὴν ἰησᾶ
τείας ἤρχεσθον τῷ νεοκατασκῶ ἀρχιε-
τὸ δὲ τῆς λατρείας ἐνδελεχὲς ὡς ἀφοβοῦσθ
ἂν καταψῆναι τῷ διαδιδομαι. διὸ κ' πα-
λος φθεῖ τῷ πνεύματι βλέποντες τῷ κυρίῳ
βελεύοντες. ἴδιον δὲ τῶν νῦν ἱερωμένων 6, 7 18
τὸ ἐπὶ τῆς πεντηκαιδεκάτης ἑβδόμου σὺν
τῇ δεκανοπηβίᾳ. τῇ σὺν γὰρ ἥμερᾳ ἡ
πρώτη τριβκαίδεκα τάτῃσι σκήνας τῷ
δυβίαν, δευτέρᾳ δὲ δυο καὶ δέκα, κ' ἑξῆς
ἑβδομάδι σκήνον ἕνα σκήνῃ τῆς ὁρδόνος, τὴ
ἐπιῤῥιβιν. ὀνομάζει σὺν ἑορδὰν ἑβδόμ, ἀλλ' Ps 35.
ἀναπαυβιν παντελῆ, ὑποσεῖον τῆς τελείας

κ' συνίστατο τῆς ἐκκλησίας ἐξ ἐθνῶν πιστῶν παρὰ
θεῷ. ἔσχον δὲ ἑορτὰς ἐν τῇ ὁδῷ προστάται κ' κεφ-
οὺ ἕνα, καίτοι πολλῶν σὺν τῶν ἑορτῶν, δύο δὲ
τῶν χρόνων προβαθμιόντων ἐν ταῖς ἄλλαις ἡμέραις
κ' τοῦ ἀρνοῦ ἑκάστου ἀντὶ τῶν πεντεκαιδέκα ἔ
κατὰ τὸ ἄλλο ἡμίσεαρ ἐξὸ μὲν τὸν ἑσπέρου ἐνέ
πολλῶν κ' χρεῶν εἰς ἀντὶ τῶν δύο τὴν ἕνωδιν δὲ
ται προβιβαίνειν ἑκατέρῳ δεῶ ἐπ' ἐκατέρων
βαίνην ὡς ὁ εὐχόμενος βάλλεται λέγων. ἵνα παν
τὸ ἐν οἴκῳ καθαρὸς ἔμω κ' οὐ πατὴρ ἐν ἐδωκεν.
ἑπτὰ δὲ ἀντὶ ἑβδόμου κ' τὴν ὄγδοην ἀνθυπατον
τῶν ἐν ἑβδόμῳ καὶ νόμον γινομένην ἑπτὸ
τε κ' πάσιος προβαθμίδιται θεῷ τὰ ἑκάδυνα
τοῦ ἀγίου ἔθνη διὰ τῆς τῶν ἑορτίων ἀφέ
βιων αἰτεῖσθαι κ' τὸ ἑκάδιον εἰς ἐλευθερίαν
ἀβροτικαι. ὅτι κ' ὁ ἑβδομος ἑβδόμῳ ἔτει τὰν ἐλεύ
θεραν κατὰ νόμον ἐκομίβατο. ἀξιοῖ δὲ ἡμᾶς
ἐν ἑορταίῳ σκάδισα ἐνωδιάζειν τε κ' ὁλόκαυ
προσφῆ θεῷ. διὰ τί δὲ τὰ ἐνδιάγκιον ἡ δυσίαν
ἐωδεν τε κ' πρὸ ἑβδόμου, τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἀγεν
τέλως ἐνωδιάζειν δημαίνεδαι κατὰ συμβολὴν
ἀρνὸς τὸ προβεν χάδυτος ὑπὲρ ἡμῶν τῷ θεῷ
κ' πατρὶ κ' δυναφέροντος ἑαυτῷ τὸ ἱλαρὸν
τῆς πάτερας δωδῆ ὡς τὸ ῥυβερδύνειν τὴν σκάδλε
λαν. τῶτο γὰρ ἡ δυὸ ἑλαίᾳ κ' οἶνῳ δεμαίδαδις
δημαίνοιτο δὲ κ' διὰ σεῦ τῆς περσινῆς ἐνδίας
ἡ πρὸ τῆς παρασβάσεως ἐν παραδείῳ δωή. διὰ
δὲ τῆς ἐσπέρας ἡ διὰ τὸ βωτῆρος ἡμῶν ἐπαν
ὀρθωδὶς ἐν ἐχάτῳ φανέντου ἡμῶν. ἐν χρεῷ
δὲ βαπτιζόντες σπένδα τὰ τῆς πνευματικῆς
ἐνωδίας ἀνοίβοσιγκ τῷ θεῷ. ἡ δὲ νυμφικὴ δὸ
ἐν χρεῷ πάλιν νέον αἰῶνα δηλοῖ, κ' τὴν σκά
λεβαν τῆς ἀνασάδεως καινοτάτην ζωὴν κα
ἡν ἀποδυήσειν δενδεῖ θεῷ (μηκέτι ζῶντας ἐν
ἁμαρτίαις ζωὴν δὲ ζῶντας ὑπηρετᾶν. δὸ
δὲ τῶν ἑορτῶν τὸ σχῆδος. ὃ δευτέρου τὴν ἐν
χρεῷ, ὃ ἑλαῖσιν τὴν ἐν ἀρνοῖ, ἑκάστῳ περσ
σέτερον δημοσίᾳ τὰ ῥῆγα. οἱ δὲ δύο λαοὶ δύο
τῶν σκάδων τῶν δύο δημαίνοντα, ἡ δὲ τέτων ἕνω
δις δὲ ἑνὸς τὸ ἐν σάββῳ χρεῷ. τὸ δὲ τῶν ἀρίων
τέλειον πεδήρωσιν δὲ ἑπτὰ τῶν ἀρνῶν ἐνέκεν
κεν δηλώσειεν. ἑνὰ δὲ τοῦ ἑκάστῳ σκέλεος
ἡ ἰδέαν κ' πρὸ ἰυλλεβύνης ἐβδόμου τέτε δωή.
τῶτο γὰρ πάλιν ἡ δυὸ ἑλαίᾳ κ' οἴνῳ δεμαίδαδις

bilis habitaculorum pactum cum Deo. Odava autem die
vitulum unum pro se offerri, [illegible] unum, unum tamen
completo vitali, & duo arietes reliqui diebus festis
offerendi; agnos denique septem tantum loco religiosi die
tas immaculatum XIV agnorum. Tenue itaque vituli loco
mallorum & aries unius loco duorum sacrificabat, ubi
usque quidem ultimus temporum perficiendi
significare potest; quemadmodum Dominus ipse inquit: Io. xvii, 21.
Ut omnes unum sint, quemadmodum ego & tu pater
unum simus. Septem agni autem XIV loco oblati
remissionem forte significant secundum legis præ
ceptum septimo quoque anno fieri. quo decimo
tempore Deo perfecte placentes gentes Sanctis ser
vientes per peccatorum remissionem ipsi consi
liatae & ex servitute in libertatem adoptatae, ip
gaudent & festo septimo anno pulla lege libertatis
donatae est. Postulat autem a nobis ut festis nostris
nos dicuntur [illegible], tales consecrantes
Deo. Geminum autem est sacrificium prout diurnum
& matutinum & vespertinum oblatum, ab initio principio ad
finem usque [illegible] [illegible] significa
bant, ad similitudinem agni oblati pro nobis Deo &
Patri, cujus una secum simul subjecit vitæ nostræ pe
cuniariam & lætitiam festivam. Id enim similago &
vino & oleo notat. Forte autem etiam matutino sacri
ficio vitæ in Paradiso ante lapsum actæ significatur,
per vespertinum vero redauctio per Salvatorem pos
pri ultimis temporibus nobis apparuit. Oblatum autem
in festis celebrantes duplex offerre debemus benedi
ctionis spiritualis sacrificia. Festivarum prout vene
randum in festis munerum varietatem significat, vitam
novissimam post resurrectionem futuram, qua Deo
nos movi non amplius viventes peccato, sed vitam vera
tas maximæ sublimem aperiebat. Id enim vitulorum la- Luctam in porcem
tera insignis notat, quod quam secundum locum obtinet [illegible]
nes per arietem reprehendenda, qua tamen inferiori
tatem est quæ in agnis scribitur. unoquoque pro manu
ra sua [illegible] accipiente. Duo autem populi qui Dei
vitulos significabant, alterius vero unius per arietem
unionem in medio earum constitutam. Septem inde fan
dum in plenitudinem septem agni referunt, eorum in

[illegible] est hilaris & lætitiam decanta vita hujus.
nocentiam de oculos ponunt. Unius cujusvis autem mensura,
doc enim vinum & oleo perfecta similia notat, Hircus vero mortem Christi salutarem signi-

fuit, per quam omnes sacrificium accepturi Deo vobis-
tum fuit. Quae nec, enim inquit, nihil poterunt facere.
Propterea illa veteris sacrificia, quasi inanibus. Do-
mini Sacrificium festivum nouum significat, solemnitas, ubi
nam tubam significans, qua mortui excitandi. Deni-
ma autem mensis die festivum instituitur; per nouem
rum festivum designans mortificationem. Nimis sa-
crificia diei decimo quinto expiati, quae festiua festi-
dies erat, accurate. Nouem quidem eorum pri-
dierum de festa legis institutae vitam designat, per
sacrificia indicat, tam summa nimirum quam infima
& media animalium excellentia & vilitates innuens.
Feminum autem eorum qui sub lege disciplina sunt
tempus est. Alterum S. Joannis ut Baptistae alte-
rum postmodum est quod ait praecessit, quo de-
bene verorum nonnulli primis virtutibus homines, quales
Zacharias & Elisabeth; Verumtamen quidem semper
virtutum Christi egregiorum huiusmodi hominum numero
sed, cum semper deficiant tales simili; varitate
eorum nunquam non laborando illo tempore; quam
& septimam etiam diem, hoc est sabbatum.
Christi aduentus, quo tempore sabbatismus erat
cedendi peccato, jam ad finem praesente hoc
autem tendit. Quamobrem quitum manifeste octava
appellauit diem, quae legis cultus transit per
resurrectionem & prefigurat. Nouo quoque nobis
perfectis & innocentiam per virtutum & variet
genus recreauerat, qui perfectissimum numerum
hoc est septenarium implent, quod quasi Christi sacrifi-
cium per litteram quo de scribit primitus.

Non profanabit verbum suum. Si enim hominem
diri grave est, quanto magis Deo, cujus gratiam
incolarem est; quoniam Dominus in vocis supra
& le ingressus in terra. Habet autem hoc quoque
etiam Dei imitatione ingrediens non profanabo
sedum meum. Verbo autem de anima sua dicit
Deo est: si voluerit abstinentiam a cibo, vel tempora
vel rerum vel virtutum. Malachias vero etiam
optima quae offerri jubet. Maledictus impietas enim
Mal. 1, 14 greg suo mas calum est, qui votum faciens mactet do-

ὁ δὲ Χίσαρος δηλοῖ τὸ χρυσοῦ βαστάζον παῖδος
δὲ ἡ δεκάτη παῦσα βιβλίου Μέρους τῷ παντὶ χα-
ρὸς θεοῦ ἐρωτᾷ φησὶν ὁ δύνασθε ποιεῖν ὑβρίν. διὸ κ
αὐτὴ τοῦ ἄλλοις ἰουδαίοις ἐννεακαιδέκατος. ἡ
τα ἡ τῆς ἑβδόμης μηνὸς τὴν ἑκάτην ἐμφαίνοις
βάπτισμα ἀνιασεῖσαν ἐπ' αὐτῇ τῶν νεκρῶν.
τῇ δὲ ἑκάτῃ τὸ μηνὸς ἡ νηστεία, τὴν τῶν πα
δῶν ἐμφαίνοις νηστείαν. ὥτα φησὶ τῆς πενθ
κάτης ἡμέρας τοῦ ἰουβιλαίου ἥτις ἦν ἑβδόμη
τῆς ἑορτῆς τῶν διαφόρων ἐν νόμῳ πολιτευ
βασίλεων ὁδῶν τὰ διάφορα εἴδεα λέ τῶν δ
σάτων ἐμφαίνοις ἄλεξα τε ἡ σκέπη ἡ πάνυλ
α κατὰ τὴν τῶν ἡμῶν ὑπεροχὴν τε ἡ σκέπη
ἀλλὰ τῶν ἐν νόμῳ παιδαγωγιῶν ἐντολ
ὁ καιρὸς. ὁ μὲν σκέπη ἰωάννη τῷ βαπτιστῇ, ὁ
δ' αὐτ' αὐτοῦ. καθ' ὃν πάλιν εἰκὸς ἐνδυκνυσθ
ναι τινας ὡς Ζαχαρίαν ἢ Ἐλισάβετ. ἀλλ' ἐν
ἐλάττοβιν ἀεὶ τῶν σοφῶν ὁ ἀριθμὸς, ὡς ἐκλι
πόντων ἀεὶ τῶν ἐξομοιουμένων τὴν βπάνιν
νοβιώντος ἀεὶ τὰ καιρῷ ἡ σκέπη τῆς ἑβδόμης
τοῦτ' ἐστι τῆς τῷ βιοτικῷ ἡμῶν ἐπιθυμίας, κα
ὃν ὁ βαββατισμὸς παυομένης τῆς ἁμαρτίας
καταλύοντος ἤδη πρὸ τὰ τέλος τῆς παρουσ
ἀιῶνος. ὅθεν ἐξόδιον ἐναρτῶ τὴν ἔξοδον ἐκ
λιβὸς τῆς νομικῆς παραδόξης λατρείας δια
τῷ ἀναστάσεως, τῆς δὲ τὴν νέᾳ τυπωσύνης λα
ἡ ἔγνου τε ἡ τελειότητος ἡ ἀκακίας, ἥλιος
τῷ σκέπε ἡ τῷ ἑβδ ἡ τῶν ἀιώνων, οἳ πνες εν
ἀμβλῶς τῷ τελειοτάτῳ τυπάνιβι τῶν δ
ἀθῆ· ὃς ἡ τὸ χρισὸ δηλοῖ ἡ διὰ τῶν χιμαιρ
τυπῶται.

ἡ βεβαιοῖ τὸ ὕπερ αὐτὸ. ἡ θεὸς ἀνθρ
πω ψεύδεσθαι δεινὸν, πολὺ μᾶλλον θεῷ· ὁ
τὴν ὑπεροχὴν δείκνυσι φησίν, ὅτι ὁ θεὸς ἐν ὧ
ἄνω ἄνω, ἡ ἐν ἐπὶ τῆς γῆς κάτω. τὸ λο
ἡ θεὸς σώματιν ἐχει λέγουτος, ἐ σωββη
λόγω τοῦ διαδήκην σε. τὸ δὲ περὶ τῆς ἐκ
τῆ ψυχῆ τῶν ἐστιν ἡ προθῶν ἀποκτῶν
χαιτο οἱ ἀποκεκρίν ἡ προσκατο ἡ σκέπον, ὁ
δὲ Μαλαχίας ἡ τὰ κάλλιστα προβάλλειν ἐπι
τάξεν. ἐπικατάρατος λέγων ὁ ἐνῷ πορευ
αὐτῇ ἄρνιν ἡ ἐυχόμενος δύπ τῷ κυρίῳ θυ

φθορεύον. ἢ δὲ τὸ ἰκέσθαι δυνάτης ἡ ἀποδο-
σιν εἶδεν θαλλον ἢ ψευδῆναι τῷ πατρὶ
τὴν εὐχήν. ἢ ἡ τὸ δημόσιον ἀριστοβούλου
ἐπιδημῆς τοῦ βωτηρίου Ἰουδίας. εἰ ὅπως ἐπιβίβα-
ειν ἐκ τοῦ ἄζαρα τὸ πρόβατον· ἡ ἄπαξ ἐπεκρίθη,
ἵνα τοῦτο τὸ πρὸς βωμὸν ἐκφωνεῖν, ἡ
ταῦτα θεῷ τοῦ τῶν ἀνθρώπων Ἰουδίας ἀπα-
ρασκευάστου· ἐγὼ δὲ ἐν καλῷ τὴν ἐπ' ἀλμα
Ἰουδαν ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ἰησοῦ κατὰ τοῦ πον-
ηρὰ διδασκάλου λέγειν παρασκευασθέντας τοῦ-
τον ὁ ἂν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇ, θεῷ καθ' ὁδηγη-
σαν πατρὸς ἡ συντέρα προβλέψαντος, οὐ ἡ
ἀνεῳγὼ ἰουναικὸς τέως ἐγὼ συνυπενδύσας
τῷ πατρὶ· ἡ πάλιν ὑπάνδρῳ συν τῷ ἀνδρὶ
ἐπαινέσαντος· τοῦ γὰρ ψευδεῖν ὑπεξηλθεν αν-
θρώπου· καν ἐστὶ ταῦτα χαρίσων ψυχὴν ἢ ἡ
χαρίζῃ τῷ ἀνδρὶ. βιβάζεται δὲ διὰ τελῶν
τοῦ ἐξ ἀρχῆς, ὅτι διὰ τὸν ἄνδρα ἰδίωτεν ἢ ἰουν
ἡ περθρικὸν ἐστιν ὑποτάξεσθαι, ἡ κατὰ πάντων
ἰδίωτα ἢ ἰουν ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα· τοῦτο
κεκωθαι ψυχὴν τὸ νικῆσθαι ἢ ἀλλως ἀδικῆ-
σαι. ὅθεν ἡ πρὸ τῶν μηνῶν τῶν νικητῶν φυβεῖ
ἐν αὐτῷ κακωθῆτε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.

Βαδίσετε τὴν ἐδέτεμεν τῶν ἡμῶν ἰβραὴλ
τελευταίαν ταύτην πρᾶξιν ἰνδιαλεῖ θεοῦ τῶν
ὑβεὶ, ὀφθῆναι ἰησοῦ ἑαυτοῦ ἐπιβλαγῆναι οἱ ἐν τῷ
διαμ, καθὸ δὲ παρεβλήθημα ἐσχῆμα τι πρᾶγμα
πρὸ τελευτῆς, ὡσπερ ἐφόδιον πρὸς τὴν τῆ
λον. ἀσθένειαν δὲ τῷ θεῷ ταύτην παρέσχει τὸ
παρατάξαι δῆμον ἑνανται ἀνεῖα ἐπὶ σκαθμοῦ
κατὰ θεοῦ ἰησοῦ οἱ πρὸς ἐκκοπὴν ἀδικῶν ἰηνε
στερὰ πόλεσιν, ἐπὶ ἰησοῦ ὄντος καθαστικοῦ,
καὶ βαδιζομένων οἱ τὴν κακίαν ἐνυπόσαθον
λέγοντος. ἐκ τούτου δείκνυσιν ὁ ἰησοῦς βυνεζιαν
ἡ τὰ βεκὴν τὰ ἄρια ὡς ἰσχατικὴ πρᾶξις παρ-
τοικίαι τὴν πολεμικὴν, παῦ ἰησοῦ δίκαιον πα-
τὸ θεῷ καθαρὸν. ἐδεῖ τῶν περιβωδύντων καὶ
πρόταξιν σκωνίβιον τὸ πλῆθος τῶν ἀνομο-
μένων ἐπὶ σαδεῖν. ἀναιρεῖται δὲ παῦ μὴ ἄβρα
ὡς πολεμίων ἔπερ ἐβάλη πρὸς ἰβραὴλ καθισα-
μενον· ἡ τὸ ἴδιο τὸ πᾶραν βυνεβίνο δαβὶδ, δι
τὴν ἐμβασιλεύειν πορεύειν ἐβώσ ἡ σαδδαβαν.
ἐπὶ ἐστιν πρὸς ἰησοῦ ἰουδαν τὴν ἐν τῷδε θδο-

mine corruptum. Sophia sane filia mori malebat
quam eidem parendo invitum videre: ah si quod re
praesentabat licet ignoraret, hypocrisin tamen satisfecit gestabat. Praeceptor & reprehensionem ipsius ne
gotium in deliberavit. nullus notandum est. Ally semel tan
tam fadum est. legis enim vim haud obtinuit, quod ide
o nullum ut signum exhibet, permissum fuerat, maxime
cum Deus respexerit hostias humanas. Ydi autem
nomen non mutatur, quod ex filio in parentum ydo
neum suscipitur, justo praedominorum solorum magistrorum
traditionem, qui dicere soleant Gorban, quod Marc. VII, 11.
hoc mihi profuerit, cum Deus universum pater
& matrem honorare jubeat, qui etiam pueilla Ydo
invitum permanentia, nisi parens ejus consentiat.
Solum enim invitum quo qui sit potestate alterius
culpa vacat. Si autem, inquit, vidua postea fadus
fuerit vel a marito separata &c. ad hoc ipsum com
pimet id quod ab initio fuit, quod Scriptor propter
vivum mulier sit; ach deo ei obligata esse debeat, qui
dicit mulier ut timeat virum. affligere autem
animam dicm est ac jejunare, vel alio modo eam ex
cercere. unde & de manoe jejunii dicit, in ee afflixi ani
mas vestras.

Ulciscimini ultionem filiorum Israel. Ultimum hoc
opus est quod duces perficiendo Dei committitur am e-
nim sibi quasi accumulavisse videntur. Videtur
autem peracepium est quo eam egregiam gentem arbo
bitam pulverem velit, quod quasi irritum fit vita hac
patet. Ultionem autem hanc placere deo inde
& colligo. quod militare dicantur Regis Madian coram
Domino. Probantur enim Deo bella quae indicendo
improborum causa suscipiat, quando pietas, terra repor
tatur, quamvis ea incrementa ii qui edentiales ii o
esse malitiam videant. Ally ipsud etiam inde patet
quod unus egregiales sacerdos cum vasibus sacris,
deo & bellica & pacifico sacerdotali simili videatur
omne enim quod justo & pure quae est in conspectu
Dei. & ita eadem qui gentis ducem servati fuerunt in
terfectorum multitudinis conjurare licet. Interficiunt
autem vero omnes mares, capite qui pubertatis annos con
secuti inimici Israelitici esterit evasuri: nemy femi
nas qui virorum consuetudinem nisi fuerant, servan-

de fornicationem commissam & deinceps quae committendam. Simili rationes probabile est magnis imminere sed finem ei-

tion, Iesu Christum, nec dis quidem religiosis similem
salutem esse alteri quam communiter omnibus hominibus portam
Iram autem appellare scripturas solet, non tam iniqui-
tatis non parcentem, sed nihil habere cum affectibus com-
munis sicut in homine, ita et hic absentia nihil as-
sero relinquendo penitus divina ab malis commixta.
Si porro qui accusant homines detesti evadunt, ut pote
qui pro gloriam concertatores reges universum popu-
lum. Iesu Saulum enim et populum unum membrum
compaginandum omnes membrum, quemadmodum et corpus
vivificatum. Sanctis autem militantibus semper adsistit
magnus ille Archistrategus, nec non angelorum mul-
titudo, quae pro nobis ad Iesum repraesentandum. Il-
lum enim nostrum deo nobis misit amantissimo Christum.
Prodorum autem divina loquentium sermones sunt pri-
tubae et signa his vocandum. Sic enim facile fa-
cerimus evademus nostros et Christi adversarios,
cum David clamantes: in te inimico nostro vo-
ventibimus cornu. Cornua cuiusvis et Israelarum
et universum populum dixit sunt. Sacra enim
Christi sunt praclara a sanctis gesta, nec po-
pulo ea sunt recondita, nihil enim sunt sine
occultum est quod non manifestabitur. Obviam
autem principaliter processit Moysis, et hos praedendo
novi testamenti. Reprehendit tamen eos de captivos:
Iremo enim pung ac sorde est, et ab occultis mei
purifica mei. Et si iniquitates observabis Domine,
Domine quis sustinebit? quoniam omnis nostra sicut
vestimentum menstruatae. Et Paulo quamvis di-
cat nullis ex mihi conscius sum, attamen non propterea
justificatus non sum. Non dicamus autem quod
eo ipsum quo gravetur praecavit reprehensio pe-
nitentia. Splendet enim splendor tormenta publicitus.
Nam cui ingrat Salvator multa commisit
ab omnibus exigatur. Unde et Jacobus ait: Quotes
quisque magistri fieri fratres, sciantes quoniam ma-
jus judicium sumemus. Etenim vigilias eorum qui
animas nostras pravunt, sustinet ut bene se habeant sub-
ditorum vos. Hinc ait Apostolus: obedite praepositis
vestris et subjacete eis, ipsi enim pervigilant
animabus pro animabus nostris vobis tuis. Subjici autem hostes decenter potestates et eam quam divinus sanctum

ξεν κατὰ τοῦ ἡδέως ὡς διεγείρων ἢ τρέφουσα
πῆς λεγόμενον εἶναι τὸ περιβόητον. τὸ δὲ
τοῦ θεοῦ ἀφειδὲς κατὰ κακίας ὀργὴν εἶδε κα-
λοῦν ἢ θεμιτὴν τοῦ θεοῦ. ὁπόσ ἐστὶν ὁ παθητικὸν
ὡς ἐν ἀνθρώποις, ὃ σὺ περιόντος ἀπάντων
εἶναι τοῦ θεοῦ τὴν ἀθεότητα λείπεται περὶ
ορῶν ἐν τὸ πονηρόν. οἱ δὲ κατηγοροῦντες ἡδέως ἐ
πίλεκτοι ὡς ἐναντοὺς ἐνδοκιμοῦντος ἐξ
παντὸς. κατὰ γὰρ παῦλον τὸ πᾶν ἐστὶν ἐκ
λοῦ διαπέρχει πάντα τὰ σώματα ἀθροίσαν ἐνω
βιβάζεται. τοῖς ἁγίοις δὲ χριστὸ ἀεὶ βυσβολεύε
ται ὁ σύμμαχος ἀρχιστρατὸς ἢ τῶν ἀγγέλων πλῆ
θος διὰ τῶν θρεπτῶν τῶν ἁγίων διαδίδοσιν. ὁ
πικαρσία γὰρ ἡμῶν ἔστι παρὰ θεῷ. ἢ τῶν δὲ
ἡμῶν διδασκάλων οἱ λόγοι βαδιστικοὶ τε
ἢ βυσαβεῖαι δρόσιστοι. ὅπως γὰρ ῥᾳδίως πεσεῖ
δεσθε τῶν ἀνθρωπίνων ὑμῶν ἢ χριστῶ.
κατὰ δαβὶδ βοῶντος τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν
κερατίσατε. ὧν καὶ σαλωμὼν πρὸς διδασκάλους
συναφθῆναι ἐκομίζετο. ἱερὰ γὰρ χριστοῦ τῶν ἁγί-
ων τὰ κατορθώματα, ἢ ἐκ ἀποκρύφων τοῦ λα-
οῦ τὰ ἐδεῖ γὰρ φανῆ κρυπτὸν ὃ οὐ φανερωθήσεται.
πρόσωπον δὲ τοῦ ἀρχισώτα ὁ σωτὴρ, ἢ πρὸς
τὸ εἶναι τοῦ τριπόλου. ὑπὲρ δὲ τῶν ζωγρη-
θέντων ἐθνῶν γὰρ καθαρὸν ἀπὸ βύπου, ἢ πρὸς
τῶν κρυφίων σε καθαρίσου σε. ἢ ἐὰν ἀνομί-
ας παρατηρῆν κύριε κύριε τίς ὑποστήσεται;
ἢ παραλλάσσεται τὸ ἐπιστήσῃ βυνῆσι; ὅτι
παῦλω ἡσυχὴ ἡ δικαιοσύνη ὡς ὅλκος ἀποκα-
θαίνων. ὁ δὲ παῦλος καὶ πεῖθόμενος ἐδὲν ὑφ
ἑαυτῷ βύνοιδα, ἀλλ' οὐ τούτῳ φησὶ δεδικαίω-
μαι· πλὴν ὁ περὶ τούτου περὶ δὲ τοῦ ὑπὲρ
βεβαίως τῆς δυνατῶν ἐταδιδοῦται, ὃ φησὶ
μὴ παρέντος φησὶ, πολὺ ζητηθήσεται ἀπ' αὐτῶ
ὅθεν τὸ σὺ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε ἀ
δελφοὶ εἰδότες ὅτι μεῖζον κρῖμα ληψόμεθα
παῖδες θεοῦ νήφειν τῶν ἡγουμένων ἐνδοκιμεῖ
τὸ ὑπήκοον. διὸ φησὶ πειθάρχει τοῖς ἡγουμένοις
ὑμῶν, αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσι περὶ τῶν ψυχῶν
ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἐπέρασε δὲ
δῶσιν ὡς ἐπὶ τοῦ λυομένου, διὰ τὸ ὑπαρχειν αὐ-
τὸν ἀμεταβλητὸν τῇ τοῦτ βυβραινούσῃ τοῦ ἐπὶ κρῖμ

τούτου καιροῦ φησὶ τοῦ νόμου ἢ τοῦ προφήτου
ἢ τοῦ ἐν ταύτῃ ψηφισμένου ἀναίσθησιν ἢ ἕξιν
ἑβδόμου ὑπομενεῖν τὸ τέλος τῶν παρόντων αἰ-
ώνων κατοφθοῦντα πτῶσιν τῆς ἐφαρμογῆς, ἢ
ἕξιν δεῖν πρὸ τῆς ἁγίας ἡμέρας τοῦ παρεσθ-
ῆναι ὅπως ἕξαι χιλιάδι τῶν ἑπτὰ ἑβδόμη. πρὸ
δὲ τῆς ἐπιφοβοῦ ἢ καθαρίου. εἰ ἢ ἐβδομὴ μοῦ δι-
καίου ἀλλ' ὢν τὸ αἷμα ὑμῶν ἐκ, ἢ ἐκείνου
ὢ παλιν ἀνθρώπου φθορᾶ. ἐπιζῶν μοῦ ξύμπαν-
τὰ ὑμῶν. διὸ κεκάλυται ἢ τὸν ναὸν οἰκοδομεῖν
ὁ Δαυὶδ. ἐκεῖνον δυνάμεων ἔθνων ὢ πεσόντων ὑπ'
πολεμικῶν τῶ θεῶ καὶ ὑπακοῆ τῆ τελεθ-
λῶ. διόπερ ἱερέως ἐλαόντων ὁ βαβιλῶν λιπ-
τοφθέν λαχούτος περιποιοτέρων. διὸ ἢ ὁ νόμος
ἢ τῶν φόνων κεκλεῖσι καθαίρεσθ, δόνοθαι ὡσ
ἢ ἔξω ἀλλ' ἐπὶ ἐωφρονιβαῖ. ὡσ ἢ τὸ ἀπο
λύειν γυναῖκα διὰ τὴν ἐκληρονομίαν. ὡσ ἂν δὲ
κατ' ἐκείνα τρόπον πολυλογοῦντες, ἢ ἐκεινῶν ἢ
περιεβόλεσ ἐξηλθε καθαρίου διὰ πυρὸς ἢ γ
λατος. τοῦτο μοῦ τῶ λόγῳ λεωνίδου ἐδείξα
προβήκει κατὰ τὸ βιωπαθεινον καλὸν ἐν θ
ῶ. ὡσ ἢ λεωνίδης τοῖς περὶ τὰ πάλα προβήκ-
κι τὸ τῶ ἰουδαϊκὸ ἢ τὸ ἐκ ἐξίεναι τὴν δύναν
ἐκῶν περὶ. ἢ δὲ τῶν ἐκεινῶν καθαρίου τὴν ἐκ
ἀνθρώπων δηλοῖ. μὴν προκηρύτθει εἰσὶν ὑμῖ
σοι ἢ διορίζεται τὸν καιρὸν, τὸν δὲ τοῦ πονηρ
ηρᾶται χρόνου ἐκ λόγων περὶ καιροῦ, ὧνπερ
μοῦ ὁ καιρὸς, ἐβαπτίδι μοῦ ἡμᾶς ἐν πνευ
ματι ἁγίῳ ἢ πυρί, δηλαδὴ τῶ πνεύματι βα
πτοῦ τὸ ὕδατος. οὐ μοῦ τις ἐκ ἀναβεννη
δῆ φησὶ δ' ὕδατος ἢ πεπνύματος ὁ δύνα
ται ἰδεῖν τὴν βαβιλείαν θεῦ. ἔτω μοῦ κα
δαίρει τὰ βεῦν ἁπὸς ἔκ τῶ τῆ ἀγνοῦ δι
πόθεν ἀγίου. καθ' ἢν καθαρίαν ἢ ὢ τὴν
παρεσβολὴν ἡβδόου ἐν ἕβατῳ καιρῶ τῆ τέλ
λίαν καθαίρω. ἔξαι μοῦ τότε φησὶ ὁδὸς
καθαρὰ ἐ ὁδὸς ἁγία καλεῖται, ἢ ἐκ πα
ἐλθε ἐκεῖ ὁδὸς ἀκάθαρτος, ἀλλὰ πορεύσον
ται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι διὰ κυρίῳ. ὑμῖ
βαλον δὲ φαβὶ τὸ σεῖν πῶς τῶν διὰ πυρὸς
κατὰ πάντων βαβυλωνίων, τὸ δὲ ὕδωρ ἐκεῖ
νο πῶς ἢ ἱέρεται τὸ ἀναχαλβίται πηλὴ
τῶ οἴκω βαβιλῶν περιφαντιβοῦ, δύναλα

Sitiuit anima mea ad Deum fortem. Psalm. xli.

gani festivitatis, quæ tantum tempus, quod legis & prophetarum tempus dicipit, vel quidam eo vocabulo nomen significat. Septima ista die, qua illam præsentis ævi quietem, quæ plane absoluta præstabit, sanctus propheta in sacra inspectione vidit, id quod septime annorum millenarius evenit. Reliquum autem Divinitatis pars gaudii præsentis quamvis enim juste & sanctæ illa existent, sanguine tamen cognatæ prophetæ, & erunt, nec a Dei hominum dando, quidam, ad vitam enim condidit eos. Hierosolymam templum Davidum construere prohibet. Secundas illa, non primas bellica negotia apud Deum tenent, quamvis ipse conditor illa promovet. Propterea inferior sacerdotis Regis Symbole ad, cum ille hominis cædis, nadus ad miserationem. Hinc & malis supplicio affici hominibus lex patet, ea lex nim non ab initio fuit, sed emendationis causa inducta est, occisi id divortium cum vero Deo cedis devitatum. Quo minus autem illo modo polluantur, favorum [illegible] precationem & [illegible] ipsis & aqua purgationem instituit. Si enim Moysis dicto Deus dixit, a deo ad te, [illegible] præcedentium dictorum, e dedus. Quemadmodum de eos diam legi de pascha observanda, addidit ea quæ bydoros prægressa sunt, ita intelligendum ne forte, expectantes usq; ad mane, [illegible] sorum autem expiatio, hominum fœtus ultimum [illegible] quam ly judem pronunciat, tempus ab eis defunct modum nexa Christus docet, de tempore nihil dicens, quod est enim tempus erat. Baptizavit enim nos Spiritu & igne, Spiritu nimirum aqua præsente. Ignis enim, inquit, aliquis regenerator per aquam & Spiritum non potest videre regnum Dei. Illa enim [illegible] vera, quæ a Deo & filio diiunct. Quam purgationem secundo & exitia ultimis per fide purgationis tempore quique. Erit enim tum, ut Zc. xxxv Prophetæ ait, via pura, & via sancta vocabitur, ne quo in eo incedet immundus, sed prophetis eorum iis ex redimti a Domino. Ignis autem & pestilentia quorundam Symbolum est eorum qui pejus deadus [illegible] sunt, aqua autem ejus &c. quo

telligi. Opus autem ignis appellatur, ignis probatio. Vel per aquam diluvium probamur. Inducti enim nos in[to] laqueos, ignitis nos flagris verberavit, per argentum, per tranquillitatem per ignem & aquam & refrigerium. Aly locum per ignem & aquam & refrigerium. Aly locum [illegible] ignis locum aquae frondam penitentiae per quae reatus ignis videtur animis purgationem per ignem, quam vitia illa nobis antea profuerit. Ita nobis quo illum magis prodigi aquam largiente.

Accipe caput [illegible] capitum capitum. Distributi sunt quidam inter eos qui bello interfuerunt, & qui domi manserunt. Opus enim se invicem habent illae pars, laudes & laudes possillae non debent eadem debere aut potest eorum qui in mari bona vel ida acquirebant, quam illorum qui divitiam laudi procedebant. Et sicut Hymnus excellentius & splendor partis unius in totum maius redundat. Illenim inter nos duae ordinis vicem permittas sunt hominum classes, earum qui in mundo manent, & earum qui bellum contra Diabolum gerunt. Nam participant per gloria magis illustriam ii qui infirmiores illis sunt: siquidem & paulum de iis qui prius Hebr 11,39 declare non credebant aut, & hi omnes non accepere repromissionem, & non sine nobis consummarentur nunc & vitae partant: unam regnabit Ioh 18,36 & nos vobiscum regnemus, & vobis in Psalmis: Benedicit Domine timentibus eum, parvis cum magnis. Opus enim benedictus eis qui operam prudentem volentes inferiores filii tamen religiosi gerunt. Ille autem qui prudens praemia dicitur aut Christus est, in Summo Pontifice & legislatore representatus, adiutorio & angelis, qui ad angulum credentium destinatis, quos per priores hoc loco significant. Veniet enim e caelo

δι' ὑ βαπτὸν ἑτάσε τὰ ἔθνη τοῦδε. ἑτάσθη δὲ τὸ ἔθνον ὁπόταν ἴσι τὸ πυρ δοκιμάσθη. δοκιμαζόμεθα δι' ὑδατος. ἐδοκιμάσας ἡμᾶς φιδίν ἡμᾶς ὁ θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον, διήλθομεν διὰ πυρὸς ὑ ὕδατος ὑ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀνάψυξιν. ὑ δεύτερον ἴδιον τὸ ὕδως ἐπιβίβεται τῷ πυρί· ὡ κωλύδαι τὴν διὰ πυρὸς δύναμιν καθαρσίαν καὶ ἡμῖν προφυλάται· περὶ ἀπο φθὴν ἐκείνε τὸ ὕδως ἡμῖν ἐδώκοτο θεῖ λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν βενδίων τῆς χαλδωβίας. τὰ βένδια διαιρεῖται εἰς τρεῖς πολεμήσαντας ὑ τὸ οἶκοι μείναντας. ἀλλὰ δοῦναι δεῖται τὰ μέρη· ὡσ ὑ λαβὶδ μετὰ ταῦτα φιδὶν ὡς ἐλάττωσ ἦναι. ὧν σφαγεισμένων τοῦ τὰ ἐκείνων ἀγαθοδαίμονας. ὑ ὡς ἐλήλυθεν ὑ τὸ μέρος λαοπρέπειαν κοινὴ γίνεται τῷ παντος. ὑ ἐφ' ἡμῶν ἡμᾶς ἀνάπαυσις τῶν δύο βλημάτων τῷ τε ἐν κόσμῳ μένοντος ὑ ἐν πολέμῳ ἀγῶνος περὶ τοῦ διαβόλου. βυκυδοκιμεῖ ἡμᾶς τοῖς περιφανεστέροις τὸ βεβαιότατος. ἐπεὶ ὑ παῦλος περὶ ὧν ἐνδοκιμηκότων ἔπαν φιδὶ· ὑ ὅτι πάντα ἐκομίβαντο τοῦ ἐπαγγελίας, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι. τοιοῦτον ὑ τὸ ὅλον· μεμεβαβιδύβατε ἵνα ὑ ἡμεῖς ὑμῖν βυκβαβιδύβωμεν. ὑ ὁ σωτὴρ φασκοῖς, ἐνδόμενον κύριος τοῦ φοβεῖσθαι αὐτόν, τοῖς μικροῖς σὺν τοῖς μεγάλοις. βυκυδοκοῦνται γὰρ ἴβως ὁ σπέρμα μὲν ἔργων καταδεεῖς, πίστις δὲ ἔσται μεγάλη. ὁ δὲ τὰ ἔθνη διανύσων παρεβόμενος. ὁ δὲ τὰ ἔθνη διανύσων χριστὸς ἐν ἀρχιτύπῳ ὑ τοποθέτη τυπικῶς τοῦ, παρεσκηκότων ἀγγέλων τῶν ἐπὶ χειρῶν τοῦ πιστοῦ τεταγμένων, οἵ νυνὶ διὰ τῶν ἀρχόντων ἐνδιδοῦσιν. ὑ ἐν

Ps 16. Inscription

Ps 22 ,,

καὶ ἡ ὡραῖα ..... διεπέμποντο ἀναλο-
γως τοῖς καταβαίνουσι τοῦ τιμαῖου τοιοῦτον
παρὰ τῷ ἡσαΐᾳ τὸ αὐτὸ ενιγμῆσει παλλὼν
ἡ τῶν ἱματίων στιγμὴ βοῦλας. καὶ βυβλιο-
γονοῦσι δὲ τοῖς πρώτοις οἱ δευτεροι, ἀλλ'
ὡς κατὰ λόγον ὁ κλῆρος· ἐπεὶ καὶ ἡμεῖς τὸ
ἴδιον λαμβάνειν οἱ ἐξ αὐτοῦ σπερμάτικοι χλη-
οι. οἱ δὲ ἡ τὸ πενταπλοσιον σέβας τῷ ὄρ-
χιερεῖ προσάψειν ἀπαρχὰς ἀπ' ἀνδρώπων
τῶν· ἕως γυναικῶν ἡ τῶν ἄλλων ἀπάντων
τοῦ παθνο βυναψωμεν παρεπομένης βοῖς
λυπτοις πενταπλασιον. ὁ μὲν γὰρ ἷς ἡ δὲ λε-
γεται πολλά· ἡ ἄλλως οἱ δυνατοὶ τῶν
πιστῶν ὀλίγον ἐποφείλειν τῷ θεῷ κα-
ὁ μισθὸς ἐν ἀνθρώποις ἐστὶ καθαρός· οἱ δὲ
δευτεροι πλείονα πολλοὶ γὰρ κλητοὶ ὀ-
λίγοι δὲ ἐκλεκτοί· ἡ ὧ πλείονα ἀφειδῆ
βεται πλεῖον ἀβανίᾳ· ἡ οἱ μὲν πρεσ-
λαβόντες ὧδινος προβαίνει χρεσ-
βάλλε ἀρχιερεῦ ἡ χρεῖα ὅπως ἔλθωσι οἱ
γαδυται, ἡ ὄβρι τῶν λαῶν ἡς ἐστι νῦν ἡ
βάντα, τὸ ἐπὶ τῷ κυρίῳ πούτες
ἀναπιδέντο θεῷ. δι' ὧν ἐξευσεβίζονται
τοῦ χριστοῦ. ἡ δὲ ἄλλα βυναψωμεν προβαί-
μεν ἀπαρχὰς, πλὴν διὰ μιβίων ἀρίων ὡς
τότε διὰ τῆς τῶν λευιτῶν ἱερατείας φυλῆς
ἔρχεται γὰρ γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱ-
ράτευμα· οἱ δὲ ταῦτα καταλογεῖν μεν,
ἀλλ' ἐν ἰδικαῖς τῷ περβώπῳ χριστῷ πρώτῃ
καταλογίαν. τοιοῦτοί τινες ἦσαν οἱ τῶν
λοίας βυμφέροντες λόγῳ τῶν ἐν ἐρεσ-
βαλὴν ἀβίαν, οἱ ἡ πλείονα προβλέπειν
ὡς ἡ πλείονος δοσίνοι τῷ καθαρβῷ
ὁ γὰρ δεδομένος φυβὶν ὁ κύριος ἐχέιαν
ἔστι ἡ σὺ τὰς πόδας νίψασθαι, ἔστι γὰρ κα-

cum angelis suis gaudia sempiterna bene gestorum
retributione donaturus. Vale est quod apud Isaiam
dicitur: Ipse possidebit mullos & fortium dividet
spolia. Examinis autem eius cum primus secundi
solem aliquam narrauerunt, non tamen ebu, vel
one sono illas dividunt. Omnia tandem accipiunt
quantum integra tribu mille viri prae ceteris ele-
gantiores fuerunt. qui etiam quinquagesimam partem
sacerdoti summo offerunt, primitias nimirum hominis
pecoris mulierum, & reliquarum rerum omnium, reliqua
vero populo fruitis quinquagesimo partem concedebat.
Superiora Summus sacerdos ungebatur autem complu-
res erant. Haterecz " pri sedes" in pro sunt
paulo minus Deo debent, quatenus nemo inter
homines pari omni & perfecte: reliqui autem
plura, multi enim vocati pauci electi sunt: & cui Matth. xx.
plura dimittuntur illi plus amabit. Et illi
quidem nullo mediatore noi Christo magno sa-
cerdoti & Iudici offerunt: id quod Discipuli fe-
cerunt, & ii faciunt qui etiamnum populi pec-
cata, laborem suo in Evangelio praedicando pasca-
pisco deo sacrantes; per quos benevolum sibi pa-
ctum reddunt. Reliquos autem populus suas
quidem primitias offert, interdum tamen san-
ctis, electis tum interdum sanctae gentis tribu.
Dicitur enim Genus electum, Sacerdotium regale. 1 Pet. II, 9
Fideles autem fructus quidem offerunt, non tamen
Christi immediate, per manus eorum offerunt. Tales
erant qui edificias congregabant Sanctorum qui 1 Cor. XVI.
Hierosolymis erant more, qui etiam plura offe-
runt, apostolo majore purgatione opus habente. Jo. XIII, 10
Totus enim est, inquit Dominus, non indiget nisi
ut pedes lavet, purus enim est. Peregrinus

nam, gongrione, opus est Iudeis, quoniam ne
mo quidem a pestatis primis immanis est
Iremiorum autem discretio, ista quo indicatur,
quod unus prius alius decem urbibus praefuit Iudei.

Quem locum accepimus apud Ciceronem Verrem

Obtulerant quidem ea quae offerre pie debuerant,
nihilominus tamen precario quo motu praedictum
mio signa offerunt ob servatos filiolos suos, quo
rum nullus in proelio ceciderat. Igitur numerum
vedovos decemvirubus pro se populus, subscrip
donio Deum honorant, dum addunt semper faci
unt plus quam praecepta requirunt: quia
Paulus erat qui plus faciens quam lex mandat
dum, Christi praedicabat, nullum tempora
lem ab illo quae docebat in se redundare pate
batur, sed gratis evangelium praedicabat, quam
vis ii qui evangelium annunciant victum
suppeditare evangelium iubent Christus. Quum
Sum cum de virginity Christi praeceptum non
habeant ipse de illo statuit. Est modus offici
enteo tamen tenebo donum offerunt Christo.
Et sicuti in tabernaculo reposita fuerunt dona
ditias, ita Ecclesiarum quae diuitiae sunt
rum sunt gloriationes, quae perpetuam apud
Deum memoriam consequuntur, ab conspectu
Divino dignos se exhibent. Hoc enim significa
tatur eo quod coram Domino collocandae dona
Haec autem materia quidem mundana est, non vero
spiritualis. Quamobrem dum & donas & materia
li quidem auro pretiosa, & labore facta, figura aute
quam representant anti debebat, nec materialis
est Sanctus Spiritus. Describuntur autem dona
ria quae enim per quae fructus primo ad visibilem
pace ea quae nostri apud Deum exigat memoriae.
Nec enim Noam de area exiens, in precio aut

Ἰαχώ. Ἐπιεικέστατος γὰρ τοῖς ἀξίοις καὶ
δαβίτου δεῖ, ἐπεὶ σηδεὶς ἀνεκτότητος, τοὺς
τῶν ἥττω διάφορον δηδόται, ἢ διὰ τὸ πλεῖ
στοι ἐπάνω πέντε πόλεων, τὸν δὲ ἑπένω
δέκα ταχθῆναι.

Οἱ παῖδες δὲ ἐδιδάχθησαν τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμίων. προσηλθοσαν γὰρ ἐπροβεταχθῆναι. προσαγαγεῖν δὲ ἡ τὰ ἐκ πιεζήσεως χαρισήρια ὑπὲρ τῆς τῶν ὑπηκόων βεστηρίας σὺν ὁδοῖς ἐν τῇ συμβολῇ τελευτήκεν. ἡ γὰρ λαῶν ἡγήσεται ὑπὲρ ἑαυτῶν τι ἢ τῶν λαῶν ἐπιστηστέρεια ἀναθήσαι τιμῶσι θεοῦ, προβιβιάζεται ἢ τὰ ἐντολὰς ὑπερβάλλοντες, οἷσο μὴ ὁ παῦλος ὑπὲρ τὸν νόμον ἢ τὸ χριστῷ προστάγμα σιδὲν βαρικὸν ἀπὸ τῶν διδάκτων καταστήσεσθαι, ἀλλ' ἀπαν δὲ πᾶσι τὸ εὐαγγέλιον, ἤτοι τὰς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλοντας ζῆν ἐκ τῆ εὐαγγελίῃ προβεταχθεν ὁ θεὸς χριστὸ. ἢ πάλιν διαταγὴν ὑπὸ ἔστανε ἐκέλευσε περὶ τῶν παρθένων αὐτοῦ ἐδιδάξατο. ὡσὰν ἡ τὴν βασιλεῖαν νικεῦντες, λαμπρὰν ἀνάθημα προβεβλειν τῷ χριστῷ. ἢ ὡς ἐν τῇ θεωνῇ κατεστεῖν τὰ δῶρα τὰ προβεβλέντα, ὅτω πλήτου ἐκκλησιῶν ἢ ἀθλίων αὐχήματος, δινυκεῖς τε παρὰ τῶν ἀθλίων αὐχήματος, δινυκεῖς τε παρὰ θεῷ τυγχάνει συνέσις, ἢ τῆς θεᾶς ἐπιβεκέρσεως ἀξίως ἑαυτὸς ἀποφαίνει. ἔστω δηλαδὴ τὸ ἔτανται κυρίᾳ τιδύναι τὰ δῶρα. τὰ δὲ χρυσᾶ ἢ σὺν ὕλη κοσμικὴ, ἡδὲ ἐργάσια πνευματικὴ. καθάπερ ἢ τῶν ζώων ὑλικὸς σὺν ὁ χρυσὸς, τὸ δὲ ἐπ' αὐτοῖς εἶδος ἀπὸ τῆ τέχνης ἦν, ὑλικὸν ἀλλὰ τῆ κτίσεως. ἀπορράπτεται δὲ τὰ δῶρα, δι' ὧν θεὸς καταφορεῖται ἢ ἀξίαν, ἃ τούτων μνημονευόμενα παρὰ θεῷ. ἐπεὶ δὲ θεὸς ἄλλως τίμιον τὸ φυτὸν ἢ μὴ δι

τὸ καρπὸν τοιοῦτον ὁ τῶν ἀποστόλων καρπὸς ὡς πρὸς φθόνον ἵνα γένηται ἡ προσβολὴ τῶν ἐθνῶν ἐυπρόσδεκτος ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

Ἐξ ἐκείνης πολλοὺς μὲν τοῦ νῦν λαβὼν πατὴρ ἀπῆλθεν προδίδωσι δ' ἐν τῷ ἐμὲ τὸ ἰσραὴλ ἐνεδύσαντο, ἐχ ὡς ἀποδιπλῶν προσεγγισῆ τοῦ τὰ ἔθνη φυλακὴ. ὁ δὲ διεώδηθ ἀνθρώπινος ἀντῶν ἐζητήσε τὴν διάνοιαν, ὅτας πάντα προφήται ἀποκαλύπτεται, ἀλλ' ὅτα ἐδύνατο τότε πρὸ τὸ συμφέρον. ὅθεν ἄλλος ἐπιτίμησεν ἀχρείως, ἢ τῶν περὶ ἀπειθείαν λεων πρὸ τὸ σπείρεσθαι εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὑπισχνοῦσιν οὐκ πεπονθέναι. τὸ δὲ ἀναβῆναι εἰδὼν συνεχώρησεν εἰπὶ συνθήκαις τὸ συστραφῆναι τοῦ ἄλλου, ὁ ἢ διέκρινεν ὡς πρὸς τὸ συμφέρον ὑφεώρησεν. πάντα δὲ πὸ θεοῦ ἀναγκαῖα, τὴν τε ἀπόσασιν ἀθρόαν ἀναγκαίαν ἔναντι κυρίου, ἢ τὴν δοξοκρίσην ἀτοῦ κατάκρισιν ἔναντι κυρίου δοξοκρίσεως ὡς διδάσκαλος ὑποδείκνυσι πὸ θεοῦ ἀναστῶν παντοκρὼ τὴν διάνοιαν, ἢ συνάπτων τὸ ὅμοιον τοῦ λαοῦ. τοιαῦτα ὡς αὐθεντεύοντες ἐπαγγέλλονται διαβιβάζειν ἑκατοντατετράγωνα κατὰ κυρίου, διὰ ὧντινο ἐυάγγελοι πόδισον εἶδεν. τῷ δὲ ἰησοῦ ἢ τῷ ἀρχιερεῖ περὶ ἀντῶν ἐνετείλατο, ὡς ἄρχον ἁγαθὸς, ἢ ἐπὶ τῷ χριστῷ μόνον τὸ καθ' ἑαυτὸν περιγενόμενος. πνεῦ δὲ φαδὶν ὡς ὅθον ἦκεν ἡ ἀντῶ κτηνοτροφίας ἐνίκα γυναικῶν τε ἢ παίδων, ἐδ' ὅθον ἰδεῖν ἤνεγκεν ὅλως τοῦ ἰορδάνην, ἐδ' ὅθον ἰδεῖν ἤνεγκεν τὸ πολίσμα ἢ σκήνης, καιρωνοὶ τῆς εἰδέας εὐκλείας ξενόφοβοι. ἀλλ' εἶδεν ἀπειλεῖ τι λαοῦδ τὸ σπεῦ πολίσμα ξένιαδ καὶ νοῖ ἢ σκηνὴ ἰακὼβ τῆς ἁγίας σκέπεται. ἰησοῦτοι τινὸς οἱ σκεπόμενοι τὸν θεὸν κεκλῆσθαι, ἢ σκηνὴ δωδεῖοι κατὰ θεοῦ, πολλοὶ ἴσως

nior ob gradum. Et latio Apostolorum gradu est quemadmodum alicubi Paulus ait. Ut fiat oblatio gen- Rom. xv, 16
tium accepta & sanctificata in Spiritu S.

Et pecora multitudo erat filiis Ruben. Ruben primitiæ ob quam terram in ulteriore Jordanis parte sitam sibi cedere voluerit: quæ non fece- rat, nisi reliquis tribubus esse separatæ. Moses au- tem, ut pote homo, mentem & intentionem eorum ignorabat. Non enim omnia prophetis revelantur Dei: dilectionis causa quædam aliquid ignorant: unde pro autoritate sua indicia eos reprehendit, ac eos qui autem immergi fervent in terram repromis- sionis ingredi vetuerit, eorum pecora ibi manere ipsis vetuit. Cum autem accedentes de intentione eorum deorsum essent, voluntati eorum cessit ea con- ditione ut arma cum reliquis bellum sustinerent, quod ipsorum fecisse utile fuisse, quod eam rem Moses ignoraverit. Omnia autem a Deo fiunt, & defectionem peccatum coram Domino appellans, & possessionem ipsis largiendam coram Domino. Eadem ipsis esse dicens. Tanquam pietatis studiosus Deum ubique mente sustipe- ret amice conversabit. populus efficiens. Deus insigne commendum nobis efficiens se transiit eos esse in acie coram Domino, in conspectu Domini bellum gerendum esse significans. Ionas autem summos Pontifices de iis rebus præcepit, tempora optimi principes, nec eorum tantam tem- porum curam gerens. Manneli autem statuunt, quod quantum ad ipsos suos attinuerit, peccatrices eorum & liberorum causa, omnino transgressuri non fuerint Jordanem, nec vel minimam belli pati- endi partem interesse voluerint, vel quod gloriæ participes: sed quod mox minuerit cohortati, & belli gerendi socios esse præbuerint, non tamen bona sanda partitos. Hi fines sunt principatus ortæ eum simplicitate, nec intento fidei Dei opus agunt, multis Num. x

nim vocati, sed pauci electi sunt. Quamvis enim affidem vocati sint, ob voluptates tamen suas in gratificatione sunt accensi vindictæ: segnes ad cibum ipsum baptismi gratiam gerendo, multoque magis ludos fulvi simulacrum sanctæ, quando ego fuit [Exodus] spectaculi debeant. Ego autem divinus eos reprehendens, & ira divina tanquam efferuescentes, ignaves quidem & segniter ad baptismum accedant, atque mediocres quodammodo labores suscipiant, ignauiter forsan una cum egregiis [Israelitis militibus], & cum iisdem similiter eligendi, quandiu bellum Ecclesiæ incumbit. Attamen ut mandatis rebus renascientes, nihil umbraculi, sed ad feruendo voluptates, & delicias tanquam ad propriam sanctam sortem reuertentes, Prophetica mandata Christi; attendite ne forte grauentur corda vestra crapula, & ebrietate, curisque huius vitæ. Luc. XXI, 34.

Filium autem hominum typum habet ad Dei genitricem, quorum ille primogenitus, hæc vera, & unica Ecclesia natus est. Nam, ubi quos habito ad Ecclesiam vocabit Deus primogeniti sunt, Ecclesia enim primogenitorum est, quorum nomina descripta in cœlo sunt. Sortem a Deo primum nacti, quam quidem ad gratiam salutis ipsorum datam] attinet, & libertatis amandatos non sunt effecti; sui seruitutis oblivisci. Forsan tamen populum hoc primogenitum intelligis, genus illud animalis, & improvidum, & seruile, quod Israelitarum fluvio Hebr. XII, 23.

Ægyptiaco deodexerunt, nec participes fieri voluerunt ea, quæ templum & cultus Dei erat, quamvis eadem sedes vocationis, & destinatum, ut una secum ducendos per legem in eam adducerent. Aliæ illi cunctati sunt, alio pedem vertendo agrum emi, alio uxorem ducti &c. Quamobrem ad amicitiam Luc. XIV, 10.

Domini non perveniunt, qui dicit: Jam non dicam vos servos, quia servus nescit quid facit Dominus ejus, vos autem vocavi amicos meos, quoniam omnia quæ audivi a Patre meo nota vobis Ps. XV, 13.

feci. Illud quoq; quod numerus defuerunt sunt

ἐκλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. καὶ τύχοι μὲν τὸ πίστιν κεκλήκεναι, διὰ τὰς ἡδονὰς ὧν ἐφίεσθαι τοῦ ἐνδοκιμεῖν ἐφεστάλθαι ἢ πρὸς αὐτὴν ἀνυσάντιον τὴν τοῦ βαπτίσματος χάριν, πόθῳ δὲ σπεύδον πρὸς τὸ τοῦ ἁγίου ὁδοὶ ποτὲ βυνδιώκεσθαι. νόμῳ δὲ ἰδίᾳ κατοικίσθοντας. ἢ καταπολεμῆσαι ἐδ' ὅτε τῆς ἁγίας ἁγίως χωρεῖσθαι σὺν ἀνυσίμως ἐπὶ τοῦ βαπτίσματος, στρεῖον τε πόνων ἐφαπλουτεῖσθαι, οὐ μὴ σύντος τοῦ ἐνδεχέτου τυχοῦ, ἢ βυβλιάσθαι ἐδ' ὅτε πολεμικῶν ἐκκλησιῶν. ἢ μὴν ὅτι καταλεγοῦν τῶν ἐν κόσμῳ πραγμάτων, ἀλλ' ὥσπερ ἴδιον ὑπονοοῦντες κλῆρον τὰ ἐπὶ τοῖς ἐπιθήμοις ἡδονὰς τε ἢ τέρψιν. διὸ προβάτειοι χριστοὶ προβάτοις ποτὲ βαρυνθεῖσιν ἡμῶν αἱ καρδίαι φορτίοις ἢ σπέρμασι βιωτικαῖς. τυπικὴ δὲ τοιούτου ῥᾳθυμίᾳ τις ἢ τάδ', ὁ σὺ προλοδόκος ὁ δὲ ἐν δάδνῳ τοῦ Σελφαῖ. ἢ γὰρ ἔστιν πρωτότοκα σὺν διὰ τὴν πίστιν, ἐκκλησίαι γὰρ πρωτοτόκων ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς, κεῖσθον δαλοῦντες παρὰ θεῷ τοῦ ἁγιάζειν, ὅδον ἥκειν εἰς τὴν χάριν. ἀνοήβι δὲ ἀδιάδοχοι δεδεσμένοι παίδιον. ἧπαις δ' ἀνάδεκτοι δεδεσμένοι παίδιον. ἧπαις δ' ἀνάδεκτοι ἢ ὁβραϊκὴ τοῦ πρωτοτόκου, γένος κλῆρον ἢ ὁβραϊκὴ τοῦ πρωτοτόκου, γένος κλῆρον ἢ ἀβύσσιον ἢ δεδομένον, ἐδὲ νοῦς τε ἢ ἀβύσσιον ἢ δεδομένον, ἐδὲ στενον ἰορδάνη διείβεσθη ποταμῷ, ἢ σὺν ἐλαστρίνῳ ἢ ἐν ᾗ βρέ ναος ἢ λατρεῖα, καὶ τοῦ πρὸς ταύτην κεκλῆσθαι, βουλεβρέγειν δὲ διὰ τὸν νόμον λεγόμενον τοῦ πισσώσαντας. ὑσσεβεῖν δέ, ὁ σὺν λέγων ἀβροὶ ἡβόβεβα ὁ δὲ ἰορδάνεια ἔμπα ἢ τὰ ἔμπ. δοπὲς ἄφθαναίνειν εἰς τὴν φιδίαν κυβεῖν, τὸ δίφοντος, ὁ δὲ ἄδος ὡς ἄδε τί ποιῷ αὐτὸ ὁ κυβεῖος, ἵνα δὲ κεκλῆκα φίδιος, ὅτι πάντα ἀπέκεβα πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν, ἢ τὸ ἐλαίβας φαῖνειν τὸ τὰ ἔξω τὸ ἰορδάνη κλῆρονομοῦντος ἀρμοῖσι τὴν βραδιτικὴν ἐπεῖσι

figuris ritus docuerunt Israelitarum sedes subintrabat

servo alibi ex gentibus convenit] Deus eam per illos designari confirmat]: multum enim numero eam excedit

τριῶν φυλῶν ἡ κατὰ Χριστὸν ὡς ὁ θεὸς ἦλθε πρὸς
Μωϋσῆν, τοιοῦτος ἦν ἡ τοῦ ἁγίου τὸ παρόν· ἐξ
ἧσπερ σῴζει ἡ παλαιὰ βάλλον ἢ τόπο.

ℵ 33 "

Καὶ τῶν ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ. τούτων μεντοι
γοῦν ἐπιπλὴν τοῦ προδιωδέως, ἐν δὲ τῷ Ζαχαρι-
τικῷ κεῖται καὶ τῶν προειρημένων· τινὲς
δὲ φασὶν ῥηθὲν ἡ τὰ ἱερὸς εἶναι τοῦ διαλ-
των περὶ τοῦ προβάτου ἐλέγχου· ἐν δὲ τῷ
ελληνοδοβία ἡ τοῦ ἡμίσου φυλῆς Μανασσῆ
προβεβιβάσθαι. διὸ ἐπὶ τῇ δόξῃ ἡ τοῦ προφή-
του ὑπερκατηρτισμένη τὸ ἡμίσου τῆς φυλῆς Μα-
νασσῆ. τοῦ ἡμέρας σοφοδοκηθέως δὲ πόλεως ἐπὶ τῆς
τοῦ ἀπαγγελίας. ἀλλαλεῖται φασὶ θεοῦ φρέ-
τοῦ τῶν ἰουδαίων αὐτῶν τῶν ἀνεμένων· ὥστε κα-
τασκόπως ἐν τῇ μέσῃ τοῦ δικαίου ἡμέρᾳ κατὰ
Δαβὶδ ἡ τοῦ Σολομῶνος. ἐπὶ δὲ τέλους ἡ
ὁ τῆς κακίας ἀρχηγὸς διάβολος ἐκβαλλέλη-
λυται τε ἢ τε κακὰ πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀν-
τίσαβιε, ἢν ἄλυτον εἶναι φαντάζονται ἑλλη-
νο οἱ κατὰ τὴν φιλοσοφίαν.

κ 40 "

Καὶ τῷ Μαχὶρ υἱῷ Μανασσῆ. ἐβδ ἐσὶ ὧν ἐξ
Μαχίρ.

Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς τοὺς ἀπαρθμοὺς ἀνδρῶν
καὶ τῶν σαδμοὺ αὐτῶν διὰ ῥήματος κυ-
ρίου. παρέχον Ἰαζὴλ υἱὸν, ἐξ οὗ συνεσύνθη-
γία. παρέχον Ἰαζὴλ υἱὸν, ἐξ οὗ συνεσύνθη-
των κατὰ θεὸν οἰκονομικῶν, ὅτι θεὸς
βούλεται εἶναι, ὅτε οἱ ἐθνικὰ ποιῆσι. διὸ καὶ
τοὺς ἡμέρας ἀναβαίνειν οἱ προφῆται, ὧν
ἐκ θεοῦ δεδομένων αὐτοῖς. εἶναι καὶ ἐπὶ
Μωϋσῆ ἐπίσασθαι βάδιον τοῦ· ἐξ οἰκονομικῶν
οὐ ἕκαστον τῶν προβάτων ἀλλ' ὅπως ἡ
κονομεῖται ἡ γίνεται διανοῆσαι ἡ σεσυνῆ-
σθαι, ὥσπερ τοῦ κυρίου τοὺς τὰ ἐκδικεῖσθαι ἡ ἐκ
οδοὺ ἡ τοῦ ἐπανοδοῦ θεοῦ ἐν ἐναγκ-
λίσαι ἡ τὰ πραττόμενα. τὸ δὲ ἐναντι πα-
των τῶν λεγομένων ὅτι, ἐπὶ θεοπιστεύσης,
ἐξεπέμποντο θεοῦ ὁ κατεῖχοντο διὰ τὴν ἐξ
βα τὴν ὑφιλὴν. ὥστε ἡ ὁ κύριος εἰ ἡ ὑποκεί-
βιλιος ἐποιεῖτο τύπον ἐπιμελείας διδοὺς,
ἀλλ' ἐν ἐπιδεικνῦ τοῦ δυνάμεως ἐποίει, δικαίως.

Christ populus, quemadmodum Deus ad charen
dixit: faciamque domum Pharaonis gentem magnam, Gen. xxvi, 10
multo magis quam hanc.

Et Dimidias tribui Manasse. Horum nunc meminit nullas antea eorum facta mentione, in Samaritico tamen codice etiam in præcedentibus simul memorantur. Dicunt autem nonnulli probabile esse quod Ruben & God primum ex deserto egressi, cæperint cum autem per solem terra ad Dimidiandum accessisset etiam dimidiare tribum Manasse: deq; commentatam illis dimidiam tribum Manasse tum demum fuisse cum terras illi concessas non adeo amarent. Inundavit autem ubere hisce divitiis, cum metallum enim eorum incolarum genio cum impio & genere. Sed deo favorem in patres justi habitent secundum Davidem & Salomonem. Sue finem autem princeps quæ malitia Diabolus ejicitur, ab bello quod nisi bono meditur finis imponitur, quod tamen finis cavere Druci somniant inaniter Philosophiæ curantes.

Machir filio Manasse. Hoc est Machiri posteris.

Et scripsit Moses per mandatum eorum & manifestationes eorum per verbum Domini. Nihil enim eorum quæ agerentur Deus ordinat tantum impios & mendacia indicium, vel Deus vult, vel saltem ashimandi. Quapropter & mensem & dies eorum quæ a Deo gesta dicit sunt memoriæ prodendi propheticæ, quamvis enim facile non sit nosse rationem quæ Deus singulos eos moderatur, quando tamen ita mirabiliter gubernantur & sunt nostræ & memoriæ tenere licet, quemadmodum Evangelista Dominum ea & valde & gesta defendere. quod quidem dicit coram omnibus Pharisæis id innuit non quasi fugam capessendi eos gratia, emittebantur enim [illegible] Pharisæi non detinebantur ob manus Domini gelatam. Sic etiam Dominus licet se quando [illegible] cavit, lenitate & moderatione speciem præ se ferens, [illegible] tamen miracula edidit, ostendens se non [illegible]

timere, sese struere: quamdiu Absalon
quidquam per tempus aliquod se subduxisset praestu
te multitudine suscitauit. Siquidem & prudenti consilio
Samuel ut Saulem caueret docuit dat, sacrificii pre
textu ad Dauidem ungendum veniens: Ipse etiam cer
tior a Deo reddidit futurū] concessum esse Saulo
ut viueret, dhac ꝛ ignaret, quo se malitia verteret
Dauidis prodita.

Supra autem quidem alio
rum locorum nomina recensens, manserunt memo
rans. Verum hic eorum solummodo locorum meminit
in quibus castra posuerunt, & e quibus promoue
runt: ibi autem eorum quae per quas uias fuerint
transierunt.

Et Aegypti percelebrant mortuos & ipsos. In
cumbens enim iis plagis praeter eorum reprehensibi
& ut aqua ferrent cruentam, nec omnes fructus pe
rirent, effecit. Ita nimirum illustris Sanctorum e
rudit uidentia, prodiquam Dei gratia exercuit sapienti
am consilia praeuisit. Deus ultionum, ipse Dominus
Deus ultionum egit. Occultat itaq; se Deus ut ultionis
suorum causas. Quam magna enim multitudo dul
cedinis tuae Domine, quam absconditisti timentibus te.

Et in Deo eorum fecerat ultionem Dominus.
Inuidiosa enim contra impios omnes gentium Di
os euidenter uanos, ipsa ueluti Prophetes: Deorum
nomina ne edouum, & non erit ultra eorum memoria.
Eorum autem primogenitos quos Deorum loco
Aegyptii habebant una cum aliis primogenitis pe
cudum, ut significetur futura Israelitum redemptio.
Liberatus vero omnes Chananaeos interimere, ne
impedimento iis fiat quo minus terram habitare queant,
& ne una cum iis religionis eluporo impietate ibi
remanendi, quae terram polluere possent.
Hoc est quod scilicet uult istud: non habitabit impius
& malignus, nec permanebunt impietatis amatores ante oc
los tuos. Quare ego pro Salomone rogare
bam prodiuit ad dona & alloquia coelestia,
& quod accepi eos pro nostra pace gratiam quae

τὸ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ἀφαίρεσιν, ὥσπερ
τοῦ λάζαρου ἐπὶ πλήθους ἀνίσης κατὰ τὴν
ὑποχώρησιν· ἐπεὶ ἡ τοῦ Σαοὺλ οἰκονομικὴ
φιλανθρωπία ὁ Σαμουὴλ ἐδιδάσκετο, προφάσει
θυσίας ἐπὶ τὴν χρίσιν ἄλλου τοῦ λαοῦ. ἡ
βουλευομένη θεὸν ἐπὶ ἡ βασιλεύσιν ἐπὶ θυμη
θεία λαβεῖν. ἀνω σύντομα ἑτέρων τόπων ὀνό
ματα καταλῆξι ἀναγεγραφότινος τῶν σκηνῶν.
ἀλλ' ἐνταῦθα τούτων τῶν τόπων σύμπτωται
ἐν οἷς παρενεβάλλον, ἡ ἐξ οὗ ἐπορεύοντο ἐκ
ἀπαίρειν. τίνι δὲ ἡ ὡς διὰ τῆς πορείας παρ
ηκολούθουτο.

Ἡ οἱ Αἰγύπτιοι ἔθαπτον τοὺς τεθνηκότας. ,, ψλδ.
ἀντῶν· παρόδον φαίνεται τὴν τοῦτο αν
ἐκαλυεῖ, ἡ ἀδικεῖσθαι ἐπεὶ τὴν ἔξοδον ,,
ἡ πάντες ἀπόλοιντο. οὕτως ἡ νίκη τῶν ἐ
χθρῶν ἐφαινόμενος ἐπεὶ δ' αὖ τὰ τῶν ζώντων
βίων ἱκανῶς οἰκονομηθῇ. Θεοὶ ἐκδικήσεων
φυσὶ κύριος ἐπαρρησιάσατο. Θεοὶ ὧν ἀπο
κρύπτεται πρὸς τὴν τῶν ἰδίων ὠφέλειαν.
ὡς πολὺ γὰρ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σε
ἡ ἐκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε.

Ἡ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίησε κύριος τὴν ,,
ἐκδίκησιν. ἐν γὰρ τῇ κατὰ τῶν ἀδίκων νίκη ,,
ἑρμηνεύονται πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν.
ἐξολοθρεύονται πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν.
κατὰ τὸ προφητικὸν ἐξολοθρεύσω τὰ ὀνό
ματα τῶν εἰδώλων, ἡ ὡς ἐπὶ συρίας ἐσται αὐ
τῶν. τὰ δὲ πρωτότοκα τῶν θρεμμάτων
ἀπὸ ἀδίκων ὡς θεοὶ Αἰγύπτιοι ἐστὶ ἰδίων
ἀλλων πρωτοτόκων. ἐδίκαιοῦτο πρὸς δι
λωσιν τῶν τῶν εἰδώλων σκελλύθρου καθα
ρίσεως. περβαίνονται δὲ πάντες ἀνεμπό
δίστως τοὺς Χαναναίους, ὡς ἂν μὴ ἐμποδὼν ἦν
πρὸς τὴν ἐνοίκησιν ἡ ὡς μὴ λίμφανον
ἀδικίας ἀποκείμενοι. σημ
τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ὑπερ
σημεῖον δὴ πονηροῦ ὠδὶ διαστιν ὠδὶ παρα
νομοῦ κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν θε· ἡ θα
βάντας τὸν ἰορδάνην ἀξίᾳ κατασχεῖν ἡ
δοῦλα ἡ θωμεῖς, ὅπερ πρέπει τοῦ ψυχῆς

,, ιϛ. σιαιτην
συνοψινες
τὰν γῆν.

τῆς διὰ τοῦ βαπτίσματος υἱοθεσίας, κατὰ τὸ
εἰρημένον ὑπὸ προφητικοῦ πνεύματος τοῦ θείου ἀνδρὸς
ὃς καὶ
ὃς ἐστὶ διδάσκαλος αὐτοῦ, ὁ ποιήσας τὰ
πάντα αὐτοῦ, ἀλλὰ καθαρισθῆναι καθαρίσαι γὰρ ἑαυτοὺς
συντέλειαν τοὺς οἴκους αὐτῶν

Ἔδωκα γὰρ ἔθνη τὴν γῆν αὐτῶν καὶ τὸν κλῆρον. διὰ γὰρ Ps 53 cc
τοῦτο ἔδωκα αὐτὴν πρὸς κληρονομίαν μέλλει κατὰ τὸ ὑπόσχεσθαι
τοῦτο ὡς ἀνάξιον θεὸς γίνεται διὰ τὸν
πρόπατορα, καὶ τοῦτο τὸ ἔθνος πρόφωνος
ἀπονεῖμαι τὴν γῆν εἰς ἔναρξιν πιστεύσοντι
τοῦ ὑπὸ τῶν ἁγίων συμβόλου καθολικῆς ζωῆς

Κατὰ φυλὰς πατρικοὺς ὑπὸν κληρονομή- R 54 "
σειν. ὡς ἀναστησομένου ὡς πολλὴν εἶναι
τὴν εὐκολωσίαν καὶ τὴν ἑκάστης φυλῆς ἀκίνη-
σιαν. δὲ αὐτοῦ εἰ μὴ πρὸς τὸ δίκαιον θεοῦ
ἀλλὰ πρὸς φιλανθρωπίαν τινὰς ἀποληφθῆναι
ἀδύνατον ἦν τῷ ἁγίῳ τὸ μὴ ἅγιον, οὐ
δίκαιο ἀρέσκεται πρὸς ἀνομίαν θεὸς φιλοῖ
ἐκδίδοται, καθάπερ οὐδεὶς τῷ καίσαρι,
τοῦτον ἐλθεῖν παῦλον βασιλέα ἢ τὸν δι-
τῆς χρίσεως ὑπὸ ἦν τῶν ῥωμαίων ἀλο-
τις ἀπώλοντο. προφητικῶς δὲ μωϋσῆς
τὰ ὅρια περιέλθη τοῦ ἰησοῦ, οὐδὲ ἦν ἐπὶ
σιβίῳ πρὸς ἀπαρχεσίαν ἢ ἰουδίν, ἢ σεσάν-
ται τῶν δυὸ ἡμιφύλων φυλῶν, ὡς μὴ ὑστέρ-
ἀντιποιεῖτο τοῦ ἤδω ἰησοῦ ἐν ἢ φυτεύει ὀν
ὄφεων καὶ ἢ κατὰ νόμον λατρείαν.

Θλάσας ὁ ἰησοῦς καὶ ἐνέβω ὅτε λαυεὶ ἦν Ps. xxxiv, 19 cc
ἀγόντου πρὸ τάξεις τοῦ ἰσραὴλ διὰ τὸ μᾶλλον
πιθυμῆσειν θεῷ.

Καὶ δώσει τοῖς λευίταις ἀπὸ τῶν κλήρων. G. xxxv, 3 cc
ἔρχεται τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ σεσαν κεκτημένῃ κε ἀπὸ
κληρώσιος ἀλλ᾽ ἐξ ἀφιερώσεως, ὡς σημεῖ ἦν
ἐνδυσι μίαν πεῖσιντο, σωστε τὴν ἀνδυσι ἦν-
φῶτα. ἔχοντο γὰρ φυλὴ διατροφὰς καὶ θεσπάρ-
τα, τούτοις ἀχειαθυσόμενα, ἐξ θεῷ γὰρ κα
τεῖαν ἀγωγίαν αὐτοῦ ἐχωρίσθη. διὸ φη
σὶν ὁ παῦλος πεῖσθοῦ εἶναι σεῖλαν τὴν δι-
βέβειαν σεῖ᾽ αὐτοκρίσεως. καὶ διαπιστεῖ ἦν θεὸς

per baptismum imperitiae, prout rebus non adu- Deut. VII, 6.
rabis Deos eorum, neq; servies iis, non facies secun-
dum opera eorum, sed destructiones destrues, & con-
terendo conteres statuas eorum

Dabo enim dedi terram in sortem. Hic enim
propter Abrahamum dabo eam & semini tuo Mat-
minimum indignum Deo non erit ob prævarum, iis
quæ quos parum bonos esse cognoverat concedere
& hoc typo
terram, clarissime prædignificans terram a sanctis
occupandam.

per tribus familiarum eorum hæreditatibus.
Etiam promisisse, non ut apte omnia disposita sint
tribus per unamquamq; servorum habitet. Minus autem
ne intendat si forte contra justitiam divinam mi-
sericordiæ tuæ superabilis quodam esse patian-
tur. Cum Deus enim de quo sanctum non est
consideret neque. Iniquitatem autem qui contra
Dei voluntatem delectatur, hoc idem tractus, sicut
Cæsari subesse, quam legem fuisse malue-
quam Christum. Romanis enim expugnabi
pierunt. Prophetice autem oportet eos
ra terminos prædicti nullam enim cum quoquam
Mosi commercium fuit quæ ea eos ei annunciavit
aut a quo vociferavit illos. Memini autem Ma-
quarum & Manassæ tribuum, nec postmodum sibi
terram trans Jordanem, in qua arborum planta-
tiones erant, & sacra legis cæremonias obtinebant
sibi vindicaverit.

Theodori Sacerdotis & Scripturæ Magistri. Principi
Sacerdotum adsponsi, propheta quo Deo hisse proprie.

Et dabunt Levitis de sortibus. Sanctos tantum
quantum sufficere iis poterat possidere sunt, non
& hæreditatis quæ ad & sorte sacerdotii obvenit, ne
ta ut ne egestatis nimia premantur, nec abundan
tia effluant. Habebat enim apostolus aut, alimo- 1 Tim. VI, 8
ta & quibus tegamur, his contenti simus. Ad Dei enim
cultum non ut agrorum culturam eos elegit. Nimi
rudus magnum quæstum esse aut pietatem cum sufficientia.
Ab hac pars tribus dispergit, peculiaris

ter fuisse sanctificatos, ut omnes sanctificentur. Parumper Salvator Apostolos in medio gentis emittit, non Dominos terræ fuisse, quemadmodum nec levitæ sortem in quam dominium habeant obtinuerunt. Attamen hi quidem terram & urbes primitus acumlow, ut corpus animas acciperunt, tantum scilicet quantum necessarium eorum postulabat habitus a quibus recipiebantur sumentes, & hi magis multo quam isti parce viventes, siquidem & sanctiores erant illis. Sed enim quod in rebus æternis deterius erat conditio est; major eorum in spiritualitate est prærogativa. Cum enim domum propriam non habeat, unicuique urbis dum eorum est. Præcipit autem eoyli jure potentes urbes Levitis qui ex eis genus hominum pauperiorum maxime obviam, maximeque agitis & modeste tam verborum quam operum indigens, Sacerdotum qui verbo præsunt curas committens, nec simpliciter illis determinans, doc ipso autem Ecclesiæ exemplum proponitur curas mundorum. Mementote enim inquit Paulus, mundorum tanquam vinctus vinciti, & laborantium tanquam & ipsi in corpore morati. Hæc enim laborantium refugium & spes vitæ est, populi præsidium in rebus quæ ad humanum pertinent. Tres autem in unaquaque Judææ parte urbes sigregat, ut quas confugere possit cædis rei asylorum nameorum nameve SS. hinitudio non multum dissimilem constituit. Præterea autem alias quatuor urbes in singulis tribubus pro levitis eximit, plures ab iis quarum major erat sors, pauciores ab iis quorum hæreditas erat sumens, accurate satisfacit justitiam in ida segregatione observans, atque vero asylorum jure cum inquilinis peregrinis fuit, valde prudentem quæ quidam institutum sapiendi Israelitarum cum gentibus honore. Quare autem asyla constituantur, ne si nimis longe distarent ab ea fit confugiendum, in via ab

Acts. xiii, 3

ἀπὸ τοῦ φονέως. τὰς ἀφιερωθείσας ἀπάντων δὴ ἐξαιρέτως ἡγιασμένας. ὅτω γὰρ ὁ κύριος τῆς γῆς τὰ ἔθνη τοῖς ἀποστόλοις ἐπιστέλλει, οὐκ ὢν δεσπότας τοῦ φωῦ, ὡς ὧδέ ἔτοι κληρονομήσουσι δίκαιον εἰλήφασιν. ἀλλ' ὅπερ ἐπὶ γῆν ἡ πόλις μεταβάνειν ἀπαρχήν, ἐκείνη δὲ ψυχὰς, ὅσον εἰς τὴν χρείαν παρὰ τῶν ὑποδεχομένων λαμβάνοντες ἡ πολλῶν πάντων δυνησομένη διὸ ἡ ἀφιωτέρα. ἡ γὰρ ἐν τοῖς ἔκτος ἐλαττοῦσθαι ἐν τοῖς κατὰ πνεῦμα ὑπερέχει. ἄξιον δὲ ἐξαίτιας ἐξαίτιαν πᾶσαν ἔχειν αἰτίαν τῶν οἰκείων. ἐπιτρέπουσι δὲ τοῖς λευίταις τοῦ τῶν φυλαξομένων ἐντέλλεται πόλεις. γένος τὸ πάντα πενομένου ἡ πλείστης ἐξέτασις, ἡ λόγων ἐπικρίσεως δεομένων, τῶν ἱερῶν ἐφεδρῶν λόγια τε προφητικὰ θεωρεῖν παρατιθέντων, ἀλλ' ἐξ ἁπλοῦ ὑπηρεσιασμοῖων. τύπος δὲ τοῖς ἐκκλησίαις εἶδεν ἐπιμελεῖσθαι δεήσεων. συνομονεύεσθαι φυεῖ τῶν δεομένων ὡς συνδεδεμένοι, ὧν κακωμένων ὡς ἡ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. αὐτὴ δὲ τοῖς ἀποπίπτουσιν ἡ κατάφυγὴ ἡ ἡ πρὸς ἐπανόδου ἐλπὶς, ἡ τὸ λαὸ προσάται τὰ πρὸ τοῦ θεοῦ. πρῶτος δὲ ἡ τρεῖς ἀφορίζει πόλεις ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Ἰορδάνου πρὸς καταφυγὴν τοῖς ἐνόχοις φόνῳ φονοπτίνοις ἀκωλύτως, ἡ πόρρω τῆς ἀθλιοτριάδος τοῦ ἀφιστοῦ τῶν καταφυγῶν ποιησάμενος. ἄλλας δὲ κατὰ φυλὴν τῆς βασιλικὰς πόλεις προβήκασιν τοῖς λευίταις, πλὴν ἀπὸ τῶν πλείονα κεκληρωμένων, ἐλάττονα δὲ ἀπὸ τῶν ἐλάττονα κληρωσαμένων. ἄκριβῶς τὸ δίκαιον ἐν τοῖς ἀφορισμοῖς διαβάλλων. τὸ δὲ τῆς καταφυγῆς ἦθον δηλοῦσιν ἐγγενεῖ τε ἡ ἑξῆς προσιζοῦσιν ἤδη τὴν τῶν ἐθνῶν πρὸς τὸν ἰδιαπὶ ἰδιοτιμίαν. εἰ δὲ πολλαὶ καταφυγαὶ, πρὸς τὸ μὴ συκνοστένειν τῆς ὁδῷ πρὸς τὴν

βωμοῦ καταλαβόντας ὡς βαθεῖαν τὴν
Δευτερονομίῳ παρῄνεσιν, τῷ δὲ ἑκουσίῳ δο-
κεῖν φόνον τοῦ τυχηρέστερον διέσυρεν ὡς
οὐ δήπου ἑκάστων ὡς ἄκων ἐποίησε, σφᾶς
ἡγεμονεύσειν τοῦ τῶν ἀνδρῶν ἀσεβῶν
θυμοῦ, ἐπιβουλὴν φόνων ὠδίνοντας. εἰ γὰρ
τὸ πεισθῆναι ἔοικεν τῷ φόνον, οὕτω φθόνος ἐ-
κούσιος. ὃν ἀπίθανον δὲ τὸ αἴσιον τοῦ ταῖς ἀ-
νοσίαις ἐγκατειλημμένοις φονευτὰς οὐδενὸς
τινος τοῦ ἰδίου ὑπαιθέχειν ψυχῆς, ἀκουσίως
διαδύεται τὸ προκρῖναι θεῷ, διὰ τὸ
φιλεῖν τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τὰ
ποιηρὰ ἐκ νεότητος, διὰ τὸν ἐν ἡμῖν λεῖον φι-
ληδονίας τυραννεύσαντα τόπον. φυλὴ δὲ ἀγα-
ὲν ἀπὸ κόσμου ἢ βάπτισμα ἢ ἀδιάλυτος ἄνδρα
πᾶν ζωωθεῖσα ψυχή, ἢ ὡς ἐν πόλει τινὰ φυ-
γαδευτηρίῳ τοῦ τῷ θανάτῳ ψυχοὺς ἐνιζάνε-
σα καιρὸν διττὸν ἀναμένει χρόνου, ἀνίδη δὲ σαφῶς
ἀποθανόντος Χριστοῦ τὸν σωτῆρα ἑαυτῆς. ὃ δὴ
κατὰ θεωρίαν ὁρῶσαν ἥβιον δέον ἐξελθεῖν
ἢ τοῦ ἐνοικοῦσι ἀναπαυθῆναι. οὐ γὰρ τοῦτο ἐστι
μέγας ἀεὶ τοῦ κατὰ τὸ ἔτος ἔσαι σαββατισμὸς ἢ νέος
ὑμῖν σεμνύνεται. ἄλλως γὰρ ἂν ἔχει λόγον
ἀποθανόντος τοῦ πρεσβεύειν δυναμένου, τοῦ νῦν
τοῦδον ἀποδεικνύειν, ὁ σαββατισμὸς ἦν ζῶντος
ἢ πρεσβεύοντος. ἐν ᾧ δὲ τὰ τῆς ἀνέσεως
ἐπὶ τῷ παύεσθαι ἢ τῷ πρὸ ὁδοῦ φυγόντος,
ὡς ἢ παύεσθαι τε ἢ νέος χρόνος τῶν ἐν ἅ-
δῃ καταχθονίων, ἐφ' οὓς ἅπαντας ἡ χριστὸς
κατάντησις δύναμις τοῦ κατόχους ἀνιέσθαι.
πρεσβεία γὰρ σωτῆρι πρὸς βοτηρίαν λόγῳ τῷ
ἐσίσων ἐκ παραδόσεως χριστοῦ, ὁ τοῦ ἑκβλη-
τον ἐπαναβαθμὸν τῷ θανάτῳ. ἐν ᾧ δὲ δῆ-
θα δίκαιος ὅτε τὸ ἐνόχλει ἄβιον ὅτε ἐξ φυλῆς
τῷ ἐκτινάντος ἀκουσίως. ἴδιον γὰρ κατὰ πᾶ-
σι βίον δέον κακῶν ἀποδυσίν, ἐξ ὧν τὸν σω
ἐπὶ δώροις φυλῆν. γενέσθαι δὲ τῶν ἀνιέσθαι
ἴων τὸν ἑνίοις· σὺ φυλῆν, ἵνα ᾖ σωθῆσιν λαβεῖν
δῶρα ἐπὶ τῷ βωμῷ ἐνέγκῃ τὴν οἰκείαν ψυ-
χὴν ἐπὶ σῇ φυλῇ.

a quodam agnatorum interventi apprehendantur, in quo
lucubrante in Deuteronomio indicat. Eadem autem
voluntariam, ab involuntaria clavio signis di-
gnoscere docuit, ne quisquis dicere queat invi-
tum se eadem commisisse: immoderatas simul he-
minum iras praecindens, quas cruentas insidias
parare solent. Si enim id quod manu projectum
modum inferre optum est, pro voluntaria cedes ha-
beatur. Non absurdum autem fuerit existimare
eos qui peccatis implicantur propriam animam
suam suavum, quasi esse indevenientes, qui invitis
cogantur offendere Deum; ex quod permanet mag. Gen. III, 21.
hominis super mala a juventute sua, ab tyranni-
dem in nobis exercentem voluptatis legem. Fugae
ex, & egressa a mundo lavacro sic misera pu-
nitur animus, & tanquam in urbem profugam a-
liis juxta gaudentes in morte penetralis, considens
longissimam in hoc tempus exigit, ubi liberatio
est magno Judice Christo moriente. Qui cum
apud inferos esset vinculis eam exsolvit impiis:
egressus, & his qui in tenebris sunt ait revelatus. Qui Ps. XLIX, 19.
verus est Sacerdos magnus, juxta istud hinc Luc. I, 32.
est magnus, & filij Altissimi vocabitur, Sanc e-
nim magnus, & Sabbatismum indetur, cum dimitti mortuo
rum alios absentium videtur, cum dimittit mortuo
es qui intercedere pro illo poterat, quod vivo
fieri videbatur vivente, & intercedente isto. Non
autem, eadem [illegible] dimittionis qui pro
eadem antea & qui nuper damno ad asylum con-
fugerat, quemadmodum & qui apud inferos detri-
nebatur antequisimio tempore alij, alij nuper
adhuc pervenerant, ad quos omnes virtus Christi
penetravit captivos dimittens. Magna [illegible]
[illegible]
pro & qui e paradiso gloriantes Sunt per Christum
peregrinus, qui eyedos e morte reducit. Dona autem
accipi prohibet suos dimittendi, ut [illegible], sive inve-
stantis homicida fugas causa gravantes, aliquando
nim est ut & illos de interitum suum moriatur, &
huic fine donis fugere licuit. Scribitur autem
in exemplarium nonnullis non fugere. Ita ut

Senex Sit, non accipiendo dona esse ut liceat ei in patria terra habitare, nec gentium fines cognoscere.

Et non contaminabis terram tuam, quam ego dabo tibi, neque polluas terram in qua habitas. Ego enim Dominus qui habito in medio filiorum Israel. Custodite ergo omnia mandata mea, et universa iudicia mea, et facite ea: ut non evomat vos terra illa, in qua habitare vos facio, et ingredimini eam. Non ambuletis in legitimis gentium quas ego ejiciam ante faciem vestram: omnia enim haec fecerunt, et abominatus sum eos. Vobis autem locutus sum: possidete vos terram eorum, et ego dabo eam vobis in possessionem, terram fluentem lac et mel. Ego Dominus Deus vester, qui separavi vos a populis. Habebitis ergo et vos discretum animal mundum et volucrem mundam, et non polluetis animam vestram in pecore et in volucre et in cunctis quae moventur super terram, quae ostendi vobis ut haberetis ea immunda. Viri sive mulieres in quibus fuerit pythonicus vel divinationis spiritus, morte morientur: lapidibus obruent eos, sanguis eorum sit super eos. Locutusque est Dominus ad Moysen dicens: Loquere ad filios Israel, et dices ad eos: Sanctificamini, et estote sancti, quia ego sanctus sum Dominus Deus vester. Custodite legitimum meum, et facite illud. Ego Dominus qui sanctifico vos. Qui maledixerit patri suo et matri, morte morietur: patrem et matrem maledixit, sanguis ejus sit super eum. Si moechatus fuerit vir cum uxore proximi sui, et adulterium perpetraverit cum conjuge amici sui, morte morietur moechus et adultera. Si quis dormierit cum noverca sua, et revelaverit turpitudinem patris sui, morte morientur ambo, sanguis eorum sit super eos. Si dormierit vir cum nuru sua, morte morientur ambo: nefandum scelus perpetraverunt, sanguis eorum sit super eos. Si quis dormierit cum masculo coitu femineo, abominationem operati sunt ambo: morte morientur, sanguis eorum sit super eos. Si duxerit vir uxorem et matrem ejus, nefarium est: igne concremabunt eum et illas, ut non sit scelus in medio vestri. Si quis junxerit pecus suum cum jumento, morte morietur: pecus quoque occidite. Si dormierit mulier cum omni genere pecoris, morte morietur: et pecus interficite. Si quis acceperit sororem suam filiam patris sui vel filiam matris suae, et viderit turpitudinem ejus, et illa videat turpitudinem ejus, nefarium est: interficientur coram populo filii gentis suae: turpitudinem sororis suae revelavit, portabit iniquitatem suam. Si dormierit vir cum sorore patris sui vel matris suae, turpitudinem carnis illius nudavit: portabit peccatum suum. Si dormierit vir cum amita sua, et revelaverit turpitudinem uxoris patrui sui, portabit peccatum suum: sine liberis morientur. Si duxerit vir uxorem fratris sui, immunditiam fecit: turpitudinem fratris sui revelavit, sine liberis erunt. Custodite ergo omnia praecepta mea et judicia, et facite ea, ne forte evomat vos terra in qua habitare vos facio, et habitetis in ea. Non ambuletis in legitimis gentium quas ego ejiciam ante vos: omnia enim haec operati sunt, et abominatus sum eos. Vobis autem locutus sum: possidete terram eorum, et ego dabo vobis eam in possessionem, terram fluentem lac et mel. Ego Dominus Deus vester, qui separavi vos a populis. Habebitis ergo et vos discretum animal mundum et volucrem mundam, et non polluetis animam vestram in pecore et in volucre et in cunctis quae moventur super terram, quae ostendi vobis ut haberetis ea immunda. Viri sive mulieres in quibus fuerit pythonicus vel divinationis spiritus, morte morientur: lapidibus obruent eos, sanguis eorum sit super eos. Locutusque est Dominus ad Moysen dicens: Loquere ad filios Israel, et dices ad eos: Sanctificamini, et estote sancti, quia ego sanctus sum Dominus Deus vester. Custodite legitimum meum, et facite illud. Ego Dominus qui sanctifico vos. Qui maledixerit patri suo et matri, morte morietur: patrem et matrem maledixit, sanguis ejus sit super eum. Si moechatus fuerit vir cum uxore proximi sui, et adulterium perpetraverit cum conjuge amici sui, morte morietur moechus et adultera. Si quis dormierit cum noverca sua, et revelaverit turpitudinem patris sui, morte morientur ambo, sanguis eorum sit super eos. Si dormierit vir cum nuru sua, morte morientur ambo: nefandum scelus perpetraverunt, sanguis eorum sit super eos. Si quis dormierit cum masculo coitu femineo, abominationem operati sunt ambo: morte morientur, sanguis eorum sit super eos. Si duxerit vir uxorem et matrem ejus, nefarium est: igne concremabunt eum et illas, ut non sit scelus in medio vestri. Si quis junxerit pecus suum cum jumento, morte morietur: pecus quoque occidite. Si dormierit mulier cum omni genere pecoris, morte morietur: et pecus interficite. Si quis acceperit sororem suam filiam patris sui vel filiam matris suae, et viderit turpitudinem ejus, et illa videat turpitudinem ejus, nefarium est: interficientur coram populo filii gentis suae: turpitudinem sororis suae revelavit, portabit iniquitatem suam. Si dormierit vir cum sorore patris sui vel matris suae, turpitudinem carnis illius nudavit: portabit peccatum suum. Si dormierit vir cum amita sua, et revelaverit turpitudinem uxoris patrui sui, portabit peccatum suum: sine liberis morientur. Si duxerit vir uxorem fratris sui, immunditiam fecit: turpitudinem fratris sui revelavit, sine liberis erunt.

Et non contaminabis terram tuam quam ego dabo tibi, neque polluas terram in qua habitas. Ego enim Dominus qui habito in medio filiorum Israel. Custodite ergo omnia mandata mea, et universa iudicia mea, et facite ea: ut non evomat vos terra illa, in qua habitare vos facio, et ingredimini eam. Non ambuletis in legitimis gentium quas ego ejiciam ante faciem vestram: omnia enim haec fecerunt, et abominatus sum eos. Vobis autem locutus sum: possidete vos terram eorum, et ego dabo eam vobis in possessionem, terram fluentem lac et mel. Ego Dominus Deus vester, qui separavi vos a populis. Habebitis ergo et vos discretum animal mundum et volucrem mundam, et non polluetis animam vestram in pecore et in volucre et in cunctis quae moventur super terram, quae ostendi vobis ut haberetis ea immunda. Viri sive mulieres in quibus fuerit pythonicus vel divinationis spiritus, morte morientur: lapidibus obruent eos, sanguis eorum sit super eos. Locutusque est Dominus ad Moysen dicens: Loquere ad filios Israel, et dices ad eos: Sanctificamini, et estote sancti, quia ego sanctus sum Dominus Deus vester. Custodite legitimum meum, et facite illud. Ego Dominus qui sanctifico vos. Qui maledixerit patri suo et matri, morte morietur: patrem et matrem maledixit, sanguis ejus sit super eum. Si moechatus fuerit vir cum uxore proximi sui, et adulterium perpetraverit cum conjuge amici sui, morte morietur moechus et adultera. Si quis dormierit cum noverca sua, et revelaverit turpitudinem patris sui, morte morientur ambo, sanguis eorum sit super eos. Si dormierit vir cum nuru sua, morte morientur ambo: nefandum scelus perpetraverunt, sanguis eorum sit super eos. Si quis dormierit cum masculo coitu femineo, abominationem operati sunt ambo: morte morientur, sanguis eorum sit super eos. Si duxerit vir uxorem et matrem ejus, nefarium est: igne concremabunt eum et illas, ut non sit scelus in medio vestri. Si quis junxerit pecus suum cum jumento, morte morietur: pecus quoque occidite. Si dormierit mulier cum omni genere pecoris, morte morietur: et pecus interficite. Si quis acceperit sororem suam filiam patris sui vel filiam matris suae, et viderit turpitudinem ejus, et illa videat turpitudinem ejus, nefarium est: interficientur coram populo filii gentis suae: turpitudinem sororis suae revelavit, portabit iniquitatem suam. Si dormierit vir cum sorore patris sui vel matris suae, turpitudinem carnis illius nudavit: portabit peccatum suum. Si dormierit vir cum amita sua, et revelaverit turpitudinem uxoris patrui sui, portabit peccatum suum: sine liberis morientur. Si duxerit vir uxorem fratris sui, immunditiam fecit: turpitudinem fratris sui revelavit, sine liberis erunt.

ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ

Ὅθα μὲν ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ διʼ ἐπαναλήψεως ἔθηκαι δικαιώματα παρεμπίπτοντα ἐξηγήσεσι· ἃ δέ τι τετύχηκεν ἰδιικῶς ἑρμηνεύεσθαι, ἡμεῖς δείκνυται. τὸ δὲ ὄνομα προλεγόμενον τοῦ ὅλου ἔχει παρονόμασιαν τοῦ βιβλίου. ἔστι τοίνυν νόμος λόγος προστακτικὸς μὲν ὧν ποιητέον, ἀπαγορευτικὸς δὲ ὧν οὐ ποιητέον. οἷον τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι· καὶ οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύσεις· καὶ ὅλως λόγος φύσει πολιτικῶν ζώων προστακτικὸς καὶ ἀπαγορευτικός. φύσει γὰρ πολιτικὸς πᾶς ἄνθρωπος τῷ πεπεῖσθαι κατὰ τοὺς νόμους πολιτεύεσθαι τοῦ πόλιτος τοῦ θεοῦ, περὶ οὗ μέλλεται διδάσκεσθαι ἐναλλὴν περὶ θεοῦ καὶ πόλεως τοῦ θεοῦ. ἡμῖν δὲ πολιτικὸς ὁ βιώσιμα κατὰ ὀρθοδοξίαν τοῦ φύσιμου ὄντος θεοῦ καὶ δυνάμενον λέγειν, ἡνίκα δεῖ τὸ πολίτευμα ἐνεργῶς ὑπάρχει. ἢ ὅτως· διορισμὸς πολιτικῶν περὶ πραγμάτων καὶ ποιητέων. πολιτικὸς γάρ ἐστιν ὁ τοῦ θείου ὄντος μιμήσεσθαι καὶ ὁ βιώσιμος αὐτὸς, περὶ οὗ μέλλεται κεφαλαιώσασθαι ἔνθεν ἐνεστώτων δεῖ, καὶ καλῶς ἔνθεν νομοθέτην ἐπʼ αὐτοῖς· καὶ πρὸς ὃν μέλλεται νομοθέτηνον εἰσκύρως τῷ ὅλῳ δεῖ. ἢ ὅλως λόγος προστακτικὸς καὶ ἀπαγορευτικὸς περὶ πάντων ὁπόσα, καὶ ποῖα, καὶ πῶς πρᾶξαντες πράξομεν τὸ καὶ συμφερόντως καὶ ὁπότε καὶ ποῖα καὶ πῶς πρᾶξαντες πράξομεν καλῶς καὶ ἀσυμφόρως. ἀσφαλῶς δὲ τῷ ὄρῳ τοῦ καὶ περὶ τοῦ βίου τῶν δικαίων ἐπαγγελία, ὃ ὀναντο συμφερόντως ἑαυτοῖς πράξαντες, νόμος προφορευομένη, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ λέγεσθαι ὅλον νόμον ἀναδιπλωθέντος τοῦ νόμου ὧν ἀκούσῃ, μὴ ἔχεσθαι ὅτι ἄβρασσι δύο υἱοὶ ἦσαν καὶ ἡ μὲν λοιπὸν ἔσται ἡ τοῦ βίου τῶν ἀσυμφόρως πραξάντων δίκη. ὅθεν ἡ τοῦ βίου τῶν δικαίων ἐπαγγελία ἐστὶν ὁ ἀσυμφόρως πραξάντες κακῶς πεπούσθασιν. ὁποῖος ὁ τοῦ καταγωγέως τὸν Ἡρακλέα υἱὸν τοῦ Δίγυπτος καὶ τοῦ Ἡρακλείτιδος ἐν τῷ Λευϊτικῷ καὶ ὁ τὰ ἐκπορευόμενα ποιῶν τοῦ Μαδιανίτιδος ἐν Μεσοποτ. ἢ ὅτως· κανὼν δικαίων καὶ ἀδίκων, ὡς φασί οἱ περὶ κανόνα ἀρχιτεκτονικὸν πραττόντες καλὸν ποιεῖν

Liber Deuteronomium

Quemadmodum in hoc libro repetita nobis sunt [ea] quæ superioribus a Mose
sunt, in iis ad unguem illorum interpretationem venimus.
Si autem aliquid peculiarem interpretationem
requirens fuit obtinuit, eam aperiemus. Præmittens
autem totius libri nomen, constituta libri
definitione. Est igitur lex oratio quæ jubet ea quæ
facienda & prohibet ea quæ omittenda sunt. Ut ait
honora patrem tuum & matrem tuam, ut amabilis de-
mineris & non occides, non mœchaberis. Vel ita
Lex legem definimus, est oratio animati naturæ suæ politici s.
sociabili quæ faciendæ aut omittendæ sunt persuasi-
bens. Omnis enim homo naturæ suæ ad societatem
(politicæ)
progenitus est, ea quæ agenda naturaliter secundum legem
civilitatis Dei vitam instituere, de qua dicitur: Gloriosa Ps. lxxxvii, 3.
nimis dicta sunt de te civitas Dei; Jam vero
politicus sive societati civili aptus est, qui inclinationes suas naturales corrigit, vitiosas, & di-
cendi facultate instructus; nostram autem modestiam Philip. iii, 20.
sive conversationem in cœlis est. Vel etiam legem
ita dicas dictandam politici sive civilis civitatis
quæ faciendæ & omittendæ constitutionem. Ut enim
Politicus sive civilis legislator est, qualis Mo-
ses & ipse Salvator, ita quo didum est: judicastis Ps. lxxxii, 2.
legatos in conspectu duo. Legislatus Domine legisla-
torem in conspectu tuo, ut quem pertinet ipsius Ps. xxvii, 11
legem super eos, id quem illam pertinet ipsius
legem mihi pone Domine in via tua. Pone ita quæ
lex politici definitio, quod sit oratio vel præcipiens
vel interdicens sanciens de omnibus in vita agendis,
qualia & quomodo & quando peragenda, si bene &
utiliter quo in eorum genere; qualia dem sint & quando
& quomodo perficienda, ut male & perniciose si aliter
& quomodo perficiendo. Ut male & perniciose complectitur id quod ea
genere dictum. Ut ita definitione communi patuit
quod & de vita pudorum dictum, qua utili dem ipsi fa-
cientes, quæ sibi conducant operantes, quas & ex appe-
titum, quod manifestum evidit ex ipso: Scitote mihi qui Gal. iv, 22
legem legetes, ei mecum non genitio, scriptum enim est quod
Abraham duos filios habuerit &c. Ad & narrationes de-
vitio peccatorum ita complectitur, ab quas opera mino-

me profutura deades gravissima pasti sint. Talis vita erat
filii Egypti & Israelitis, qui Israelitas male, erat, de
quo in Levitico mentio est, item quo qui cum Midianitide turpiter consuevisset de quo infamevis legimus. Vel ita quæ
legem definiemus, quod sit canon sive norma judicii & ingeniorum, siculi enim ii qui ædificia ad normam exigunt, optimus ea ef-

ſciunt. Sic etiam ii qui adiecto ſcan. ad prohibi a nov
mam gignunt, iuſta opera dicunt. Vel ita: quoniam ma
ſora ſactorum & iniuſtorum operum. tamen poſtq; que
hominum. Ita enim mensuranter a lege determinata,
luc. VI. 38 correctitur autem Iuſta legis aptitudem unicuiq; ea
que mensus fuerit, mensura: iuſto quidem mensura
bonaq; cogitabo & superextuere, iniuſto autem ma
lem mensuram, quoniam iniuſtitia eius superexcrit eius
uenit. Vel ita legem definiens: quid sit ordio
Decem quoniam vita sit instituenda, quae definitio
aptus cum quo mente consentiat, qui actiones suas
Phil. III, 20 reſert ad conuersationem in coelo. Vel ita: ecclam
tio simul iubens quae facienda & studendum quae fu
giendo sunt. Vel ita: est ecclesia Vel S. Ly ma
dem christus est qui legem literalem mandatorum
Eph. II, 14 in decretis euacuauit. Vel ita: est ordo scientiam
regiam instituens, quam christus sapientia traduit ho
mines ad eas ad regnum coelorum huc dei contendant.
Vel ita: est consensus ciuilitatis circa ea quae vel
facienda sunt vel omittenda. Ciuilis uero est u
niuersa ecclesiae corpus, consentiens quae vel fa
cienda vel non facienda sunt. Vel ita: est dispen
satio eorum quae hominis & deo & virtuti diuinae
debeng. Ambitu autem sua lex complectitur omnia ea
quae ad magistratus ecclesiasticos & tribunalia, ita
ad bellum cum aduersantes ei pertractanda, & ad pa
cem mutuo colendam, sancq; item de deo opinionis,
matrimonies, literorum institutionem, quam & ad quae
parationem ad gerendum sub finem huius vitae, item
ad officia [illegible] ei ge eas priuere pertinent. In unaquaq;
enim istarum rerum vel iusta legis praescriptum vel
contraria ei facienda [illegible] uocabuu. Dicitur autem
lex etiam testamentum, quam ita definimus: quodcu
scriptum vitam & mores sanctorum ignorans. Quare
autem deuteronomium Iudaeus hic liber dicitur, quae nos
testamenti
docuit docere inquiens: Haec sunt verba quae locutus
Deut. XXIX, 1. mandauit dominus [illegible] filiis Israel in
terra moab, praeter testamentum quod locutus est eis in
horeb

Superiora uobis habitauit in monte hoc. Nunc iam hoc
antea dixi uobis indicendum fuit, nisi quod in Nume
rorum libro secundum exemplar samaritanum post
legem de duabus tabulis. In Iudaicis vero exemplaribus

τὸ καταβεβηκέναι, ὅτου ἡ οἱ περὶ κανόνα ὧν
δικαίων τὰ δίκαια πεπλήθυι. ἢ ὅτως· σύτρον
δικαίων ἡ ἀδίκων ὧν· ὅτωσανθρώπων ὡς πρα
γμάτων· ταῦτα φασὶ συστήσεται ὑπὸ τοῦ νόμου
διορθώσεως, ἀντιμετρηθήσεται δὲ καλῶς ἕνεκεν
ἕκαστου ὧν συστήσεται σύτρω· ὁ μὲν δίκαιος κα
λοῦ βιβαίως ὑπάρξει ἀγαθοῦ, ὁ δὲ ἄδικος
πολλοῦ, ὑπάρξει ἡ ἀδικία αὐτὸ ἐπὶ κορυφὴν
αὐτὸ καταβήσεται. ἢ ὅτως· λόγος καλὸς πολι
τείας χεῖ· ἀρξάσθαι ἐπὶ τὸ ἀναφέροντος ἐπρα
τεῖ ἐπὶ τὸ ἐν οὐρανοῖς πολίτευμα. ἢ ὅτως· λο
γος ἐν κοινωνίᾳ προβουλευτικὸς ὧν ποιητέων ἡ
ἀποφευκτικὸς ὧν ἢ ποιητέων. ἢ ὅτως· βασι
λέως δόγμα. ἢ δ· ἀν βασιλεὺς ὁ χριστὸς τοῦ
κατὰ τὸ γεγραμμένον νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δο
ξαις καταβήσεως. ἢ ὅτως· λόγος βασιλικὸς
ἐπιστήμης προβουλευτικός, ἢν χριστὸς ἡ βασιλεὺς
παραδίδωσι τοῖς ἀπὸ ταύτης ἀφελεῖσθαι ἐπὶ
βασιλείαν οὐρανῶν ἢ θεῶ. ἢ ὅτως· ὁμολογία
πολίτων περὶ θεῖ ποιῶν ἡ επι· πολις δ' ἀν
ἡ τῶν ἐκκλησίας τὸ βουλευμα, βουλευόντις
ἡ ποιητέων ἡ επι. ἢ ὅτως· διανομεύς ὧν
ἰδίως ὅτι ποιῶν περὶ ἀνθρώπως ἡ θεόν ἡ
τοῦ θεῖος δυνάμεως. διατίνει δὲ ὁ νομοθέτης
ἀρχὰς· ἐκκλησίων ἡ δικαστηρία, ἡ πόλεμον περὶ
τὰ ἀντικείμενα ἐνεργείας, ἡ τὴν περὶ ἀλ
λήλους ἡρήνην, ἡ τὰ ὑβρὶ περὶ θεῶ διδασκαλί
ας, ἡ παίδων ἀγωγὰς, ἡ περὶ τὴν τῆς ζω
ῆς τοῦ τῆς κατὰ τὸ τέλος παραδεύειν, ἡ περὶ
τὰ καθήκοντα τῶν ἐκκλησίων. ἐν ἑκάσῳ
λόγῳ ἡ νομίσεως ἡ παρανόμεως ἀναστροφή.
λέγεται δὲ ἡ ἡ πενταετεύχος νόμος ἢ ὅρος
θεσίας περὶ ἀλίων πολιτικῶν. διότι δὲ
λέγεται δευτερονόμιον ἑαυτοῦ ἢ ὧδε διδάσ
κωνοῦς ἵνα οἱ λόγοι τῆς διαθήκης ἐν
ἐντείλατο κύριος ὧν ἀκοῦσαι ταύτη
ὧς ἐβραικὸν ἐν ᾧ ἀκούσῃ, πλὴν τῆς διαθήκης
ἣν διέθετο ἀνοιξ ἐν χωρήβ. ὧν οἱ ἐν ὄρει ἐλεγ. 27 C. 1. 7.
ἱκανῶδω υἱὸν κατοικεῖν ἐν ὧ ὄρει ἐλεγ
χόμενοι περιέρχεται ὅτο βαδῶς τίσιν κατα τὸ
ζακαρίτικον σχοῖνον ἀπὸ ἡλαθὼν ἐν τοῖς ἀπὸ
σπάτα τῶν περὶ τῶν ὄδο βαλτηλῶν νόμον. ἐν
δὲ τοῖς ἑβδομήκοντα δυνάμει· ἐν ὧν γὰρ
ἡπὸν σπάτα τὰς βαλτηλῶν, ἡ ἐξήγαν οἱ νῦν
implicite innatum. Dum enim, postquam de duabus tabu-

ἰβεαὴλ διδοὺς ὡς τὸ θεῖον κωλύβαντος ἐπὶ πλέον
ἐνδιατρῖψαι τῷ τόπῳ· ἐκβαίνει δὲ χωρὶς ἐλπί-
σεως μαντείαν, ἐκεῖ γὰρ τοῦ νόμου ἐδίδαν-
το, εἰ μὴ ἐπανασπᾶσθαι κιδυνόντας ὡς ἀποβιά-
σεως πρὸς ἀλλοδίαν.

Ψ 10 " ὁ συνέβησαν σόνος φέρειν ὕδωρ. Ταῦτα ἐν τῇ
ἐξόδῳ περβάσεται τοῦ Σαμαρειτικοῦ ἀντιβάθους,
ὅτε γὰρ ὁ πύνδηξος αὐτῷ συνεβάλοντες σκεπτικοτέρως
ἐχόντων κατεσκόπευσε, ἡ τεθόλη τὰ ὑδροσκοπικὰ φέ-
ρουσα, ἐπὶ τὰ ἐκεῖσε δὲ φανερῶς ἐν τοῖς Σαμα-
ρειτικοῖς ἀντιγράφοις ἐνεβέκειτο. Ἡ τὸ πιεῖν
τῶν ὑῶν ἰβεαὴλ ὡς αὐτῶν ἐσκεπτικότων τὸ
μωϋβεῖ πρὸς τῶν καταβεβοσκόντων. Ἐλοὸ γὰρ ἐπι-
σπόντας αὐτὰ τῷ θεῷ τὴν γῆν ἐθελοῦσαν
παθεῖν. Διὸ ἡ ἐξεστῶτα ὄντος μωϋβεῖως τὸν θε-
ὸν ὅτε ἐσεβεσμένως φυεῖν, ἀποκτίσαν βιαίως
ἄνθρωπος ἡ καταβεψάθωσαν τὴν γῆν ὡς ὑπ' ἀ-
πιστάντος.

Ψ 31 " Ἡ ἐσεπαλθρήσεν δὲ κύριος. ὁ συνεσχαλ-
ζάσαν φυεῖν. κυρίως δὲ δηλοῖ τὸ τυπ-
πεῖν δοκολαίνοντας τρίπλευ ἡ σεισθῆναι ὑπὸ
βωμῶν ἐλθόντων ἡ βίᾳ καταβάλλειν. ὅτων γὰρ ὁ θεὸς
τῶν ἀλλήλων ἀντιὸν σκευάζοντος κατὰ σικρὸν
λαμβάνει ἀντιὸ ἐπὶ τὸ τελειότερον.

Ψ 37 " Ἡ ἐσοὶ ἐδωκάθη κύριος διὰ ὑῶν. ἵνα γὰρ
φυεῖν ἀκ ἠπιδηκε, τὴν δὲ ὑπεστέγασμένην
ἀπιδίαν ὁδηγῶσα πρὸς ὑῶν διττὸν ἡ
ἔγματα ἐδιδάσκαν τὴν ἀποφυεῖν ταύτην κε-
κτῆσθαι κατ' ἐῶν.

Β.ΙΙΙ,1ς " ὑπολιβώσιοι παρεῖσαν πρὸς πρόβατα τῶν ἀ-
" διλφῶν ὑῶν. ἔχεται τοῦτο ταῖς δυσὶ ἡ ἡπι
βει φυλαῖς. οἱ δὲ ὑποδείξεσι τοῦτον ἐν τῇ τῆ
ἐγγυλίᾳ φέρονται· τοιγαροῦν οἱ ὑπὸ μωϋβ
κληροδοτῆσαι, πρῶτοι ἀλλοφυεῖ τῶν ἐπαγ-
γυλίαν. πρὸς γὰρ τῶν τελειοτέρων ἔχεται ἡ
τοῦ παντὸς παρεμβεβέντες ἐν τῷ ἐκομβαυλο ἐπ
ἐπαγγυλίας ἡ τὰ λοιπά.

Β.ΙΙ,12 " ὁ πρεσβυτὲς πρὸς τὸ ξύλον. ἡ σπλ-ὰλ
γον ἐξῆ, ἐκεῖ ἐκκλινεῖς λέξια ἐξῆ εὐανόμα.
ἡ ἐν παρεισάκτοις φυεῖ σὺν πρεσβῦ τοῦ λόγου
τοῦ θεοῦ, ἵνα σὺν ἐλλήβῃ ἡ ψευδὴς φύνη. ἡ
δεξάντας ἐκεῖ πρεσβυτέρου οἱ λόγοι κυρίως πλήρεις
ὑποκόντας. ἔχεται γὰρ ἐν περὶ τὸ ἔχειν ἐπιμέ-
ἐπιμέλειαν τὰ ἐμπαλὰ αὐτὸ ἐξῆ ἀκοὰ αὐτῶν.

culum eius et ipsi timeant Dominum et sacrificent sculptilibus suis, sed et filii eorum et filiorum eorum, sicut fecerunt patres eorum, ita et isti faciunt usque in praesentem diem. Num. X,12.

Et timuerunt Dominum, et servierunt diis suis, secundum consuetudinem gentium de quibus transtulerat eos Assur rex, et filios eorum et filiorum eorum, sicut fecerunt patres eorum, ita et isti faciunt usque in praesentem diem.

Et factum est in principio habitationis eorum ibi, non timebant Dominum, et misit Dominus in eos leones, qui interficiebant ex eis. Et dixerunt regi Assyriorum, dicentes: Gentes quas transtulisti et collocasti in civitatibus Samariae, ignorant ritum Dei terrae, et immisit in eos leones, et ecce interficiunt eos, eo quod ignorent ritum Dei terrae. Et praecepit rex Assyriorum, dicens: Ducite unum de sacerdotibus, qui inde captivi abducti sunt, et vadat et habitet cum eis, et docebit eos ritum Dei terrae. Et venit unus de sacerdotibus, qui captivi abducti fuerant de Samaria, et habitavit in Bethel, et erat docens eos quomodo timerent Dominum. Unusquisque autem fecit deum suum, et posuerunt in domibus excelsorum, quae fecerant Samaritani, gentes unaquaeque in civitatibus suis, in quibus habitabant. Viri autem Babylonis fecerunt Succothbenoth, et viri de Cuth fecerunt Nergel, et viri de Emath fecerunt Asima, et Hevaei fecerunt Nebahaz et Tharthac, et Sepharvaim comburebant filios suos igni Adrammelech et Anammelech diis Sepharvaim. Et timebant Dominum, et fecerunt sibi de novissimis suis sacerdotes excelsorum, et sacrificabant pro eis in templis excelsorum. Timebant Dominum, et diis suis serviebant, secundum consuetudinem gentium de quibus transtulerant eos de regione sua. Usque in praesentem diem faciunt secundum priorem consuetudinem, non timent Dominum, et non recedunt a ritibus suis et a judiciis suis, et a lege et mandato quod praecepit Dominus filiis Jacob, cui nomen imposuit Israel, cum quo pepigit pactum, et praecepit ei dicens: Non timebis deos alienos, et non adorabis eos, et non sacrificabis eis, sed Dominum qui te eduxit de terra Aegypti in fortitudine magna et in brachio extento, ipsum timebis, et ipsum adorabis, et ipsi sacrificabis. Et caerimonias et judicia et legem et mandatum quod scripsit vobis, custodietis ut faciatis cunctis diebus, et non timebitis deos alienos. Et pactum quod pepigi vobiscum non praetermittetis, et non timebitis deos alienos. Sed Dominum Deum vestrum timebitis, et ipse eruet vos de manu omnium inimicorum vestrorum. Illi autem non audierunt, sed secundum consuetudinem suam priorem faciebant. Fuerunt igitur gentes istae timentes Dominum, et simulacris suis servientes: filii quoque eorum et nepotes, sicut fecerunt patres eorum, ita faciunt usque in praesentem diem. Novissimi autem mittuntur primitiae earum, et hinc et illinc a diversis populis munera suscipiuntur, primitiae quoque et decimae accipiuntur. De perfectionis enim Dei cultu, hymnos testimonia probant, non a corporeum ve- Hebr. XI,39
ro promissionem [illegible]
Non dixisti, et vocavi: Vasta infernum gurgites
non [illegible] meos ne veneno [illegible]
in proverbio dicimus ne despicias verbum Dei: nec animae Prov. XXX,6.
vanitati inter [illegible] Additamento enim nonae
audiendi verbi Domini, atque quae plena sint ab perfectio-
nem. De Christo dictum est: cum impleverit omnia verba sua Luc. VII
in auribus eorum.

Quoniam hoc est sapientia vestra & intellectus
vester. Sapientiam enim & intelligentiam est Domini seruare mandata. Sed autem abhinc coram gentibus, vos contemnit
Lucae 16 Lucae 16 vestra coram hominibus, sicut videamus. Dicit enim adpropinquate Deo adpropinquabit, & quod subiungit, discedite
Ez. 8.17 discedite vos procul ab eo non remouit. Peccatum enim peccatum inquit separauit inter vos & me. Iterum
Jac. 4.8 Iterum cum: Adpropinquate mihi & adpropinquabo vobis.
Ps. 21.29 Item: Deus loquetur & dicam tace dum.
Deus facientes nostri, quos exhibebit. Similiter in
Deo habentes, alii autem Deo habentibus dicit quia
adpropinquet gentibus. Illi enim qui longanimitate Dei
salui fiunt, cuius gratiam non cognouerunt. Et quantam
uestem elegit, propterea locum habet ipsius ad-
Ephes. 2.13 Ephesum, nudam permixtionem denotans, cum in pelle
Ps. 44.11 de pecudis sit. Similiter isti est illud: Audi filia
Ps. 44.11 Spiritum compunctionis, oculos ut non videant, aures
ut non audiant. Vale dicam est quod infernus dicitur.
non dicit tibi Dominus cognitionem, & oculos ut vi-
deant & aures ut audiendum. Cum tamen praedixisset
eos indignos qui fecit Dominus in terra Egypti. Non
elegantes in libro Iobi dicitur: Impios non seruat
Iob. 36.6 Iob. 36.6 inultos. Etenim quomodo Deus iubet primitias ut primo
Ps. 118.126 Ps. 118.126 recipiantur, si verum iudex assignauit ita impie
intelligentiam ac si deus in hereditatem quasi iusti-
tiae debeat, qui nullomodo hominem seruari, & ad
1 Tim. 2.4 1 Tim. 2.4 veritatis cognitionem peruenire. Praedixit autem ea
quae nunc legem transgredientibus euenturam esse mala
& quomodo per praecidentiam seruari queant. Ait mi-
racula uero non memoriam seruant, & appropinquare in Dia-
gonia Deo talem nulli gentium fecerit, quod Iudaeis
Ps. 147.20 Ps. 147.20 Deus iustae Israel non manifestauerit.
Non fecerit uobis dispositi Dominus testamen-
tum hoc sed ad vos. Non enim opus habuit Noua lege
nus Mosaico foedere. Iusto nam lex posita non
est. Iudicium qui ante Moysen fuerunt, eadem ma-
Gal. 3.19 Gal. 3.19 nifestauerunt; non obseruauerunt.
Decreto vos facere Si in terras in quam vos ingredimini

ὅτι αὕτη ἡ σοφία ὑμῶν καὶ ἡ σύνεσις· οἵτινες ἀκούσαντες τῶν δικαίων τὰ κρίματα καὶ τὰ δικαιώματα, ἃ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῖν ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς. καὶ ἐὰν ἐγγίσῃ τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν τοῦ κατασκηνῶσαι ἐκεῖ, ὡς ἐποίησαν τὰ ἔθνη τὰ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, καὶ ἔσονται ἐν ἡμῖν εἰς ἁμαρτίαν. καὶ ἐὰν ἐγγίσωσιν ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν, καὶ κατοικήσωσιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐὰν ἐπιστρέψωσιν καὶ ἐπιζητήσωσιν τὸν κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν, ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐξαγορεύσουσιν ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ τὰς ἀνομίας αὐτῶν, ἃς ἐποίησαν ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἣν ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ καὶ ἐν τῇ γῇ ἐκείν

ὑποτεύουσι. ὁ γὰρ δυνατὸν μὴ τοῖς ἔξω τοῦ
θεοῦ οἰκοῦσι φυλάττειν τὰ ἐν τῷ νόμῳ· οὐκ ἄρα πᾶ-
σιν ἠξιώσθη τὰ θεῖα μεμαθηκέναι· βούλεται
δὲ αὐτοὺς ἐπὶ τούτοις σπεύδειν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἢ
τοῦ ἐξ αὐτῶν διδάσκειν. περὶ παντὸς γὰρ ἀεὶ
ἡ φιλία ὁ Δαβίδ· ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ αὐτὸν ἥνωκε
πρὸς αὐτόν· ᾧ χαίρει διαμένοντα τὰ διαβήματα
αὐτοῦ φυλάττοντας καρδίας νόμιμα τηροῦσι.

Ps. VII, 7 ὑμεῖς γὰρ ἴστε ὁλιγοστοί· καθὼς τοῦ ἀποδη-
μεῖν δοῦλοι ἔσεσθε τὸ ὀλιγοστοὶ εἶναι παρὰ πάντα
τὰ ἔθνη. ὑψηλὸς ὑπὲρ πάντα ὁ κύριος· καὶ ἐπὶ
τοὺς ταπεινοὺς ἐμβλέπει καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν
γινώσκει. ὑψηλὸς ὁ κύριος καὶ ἐπὶ τοὺς ταπεινοὺς
ἐμβλέπει καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει.

Ps. XIII ὁ θεὸς ἐν γενεᾷ δικαίᾳ· ὅτι ἐν γενεᾷ δικαίᾳ
τοῦ θεοῦ ἐν θεῷ φυτείᾳ· περὶ εὐλογίας ἔσται
τῶν τὰ χρηστὰ συνιέντων καὶ σπεύδοντες
ἐπὶ τὰ πνεύματος χρήσιμα· οἱ δὲ καὶ ἐν τῶν ψυχικῶν
νοημάτων ἐλαύνοντες. φονικώτατοι δ' εἰσὶ καὶ φι-
λοτέκνων τέκνα θεοφιλῆ, τοῦ ἐξάγοντος καρ-
πὸν θεῷ κατάκομον.

Ps. XIV ὅτι ποῦ τὸ εἶδος τοῦτο οὐ θεῷ· ἐν τῇ ἐξ
ἕω παραδαφνίων αὐτὸ διδικάτας τῶν Ἀ-
μηλιτῶν τὴν δύναμιν ἔβαβες· κύριος πολε-
μήσει ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑμεῖς ἡσυχάσετε. ἑτοίμου
δὲ τῶν ἤδη δυνάμει θεῷ κατηχουμένων νῦ
ἐσμεν.

Ps. VIII, 11 πάβαο τὰ ἐντολά ταύτας. ἐχέτησαν πα-
σὰ τὰ πρῶτα, αἱ αὗται δὲ περιβλαβῶσι βα-
φὴν εἰαν· ὡς ἀέναον δὲ ἀπὸ τῶν πρώτων
καὶ περβαιρέων περτρέπεται.

Ps. 42. μνημόνιον πάβαο τὴν ὁδοῦ μὴ ἀνήβα-
γον δὲ κύριος ὁ θεός βα. ἐὰν τὰ τῆς μνημό-
ἐν τοῖς ἐπιβυσβαίνουσι περιβαλῶσι, τὰ δὲ
ἀελάβως. καὶ ὁ Δαβὶδ καὶ ἔβη πολλῶν ἐν τῷ
θεῷ. δοκιμαβόν σε κύριε καὶ γνῶβι τὴν καρ
δίαν σου. καὶ ἐδοκίμαβας ἡμᾶς καὶ ἐπύρωσας ἡ
μᾶς ὡς πυρῶται τὸ ἄργυριον. καὶ τῷ ἰσχὺς φη
βί ὁ θεός· σὺ εἶ σὺ βα ἄλλως κεχρημαλίκ-
ται μὴ ἵνα ἀναφάνῃ δίκαιος. τοιοῦτος φυβιὴ
παραβολὴ τῶν ἐπὶ τὴν πέτραν τοῦ οἴκιας σῆ-
σαντων τας, οἵτινες καὶ διὰ πυρὸς ἐλθόντες
καὶ ὕδατος ἐν ἀναψυχὴν κατωκιβθήσαν, καὶ ἡμᾶς

Si enim qui in terra illa non habitabant ea quæ ver-
lege scripta erant non poterant observare. Quan-
que in lege perscripta sint non omnibus apta fieri
possibly. Quia autem hic ipsum ut semper cordi pos-
le sit, ex liberis diam suos in ea instituit. De
omnibus enim possibilis amantibus David ait. Lex Dei ejus Ps. XXXVII
in corde ejus. non supplantabuntur gressus ejus, Gen
dia enim cordis est legis observando.

Vos enim estis pauciores dixi. Bene ad eos pertin-
sallem aliquam consolationis dixit. Vos estis pau-
cissimi prae omnibus gentibus. Ad consenit ut cum
isto paucis sunt qui salvandi sunt, item cum illo: Luc. XIII, 23, 24.
tendite intrare per angustam portam.

Extirpemus tuum & vinum tuum & oleum tu
um. Dia enim qui ingenui in Deo sunt in benedic
onem cedet mysteriorum Christi participatio & un
dio per Spiritum S. qui etiam a spiritualibus mor
bis sunt immunes. Secundissima rerum animan
quippe
est Dei amans, ac proinde fructibus vitalibus ornata
Quia nulla gens hac quam ego. In Judaea
Aegyptiorum potentiam recitus confirmans Judi Gen. XIV, 14
Dominus pugnabit pro vobis & vos tacebitis. Hi
vero eos in mentem illa revocat qui divina vir
tute jam fuerant debellati.

Omnia mandata hæc. Non alia ab illo quæ
laudibus jam sunt, sed eadem uberius jam explicata.
Infirmi autem cum corde a rebus sensibilibus & ten
porality argumentis primo persuadeat eos deinde
Et recordabuntur omnem viam quam duxit te
Dominus Deus tuus. Quo si meminerint in obvenien
tibus, bene dispositis non facile recedebit. David
enim etiam in Deo firmitur despuo ait. Probasti me Ps. XXXVIII, 23.
Deus & cognovisti cor meum, item: probabitis, i- Ps. LXV, 10
gnisti nos sicut ignitur argentum. Et de Jobum
Deus ait; putas me aliter tibi respondisse quam ut Job. XL, 3.
apparens judex. Quia parabola esse dicit eos Matth. VII, 24
qui petras superstruxerunt, eruut domum, qui etiam per
flammas & aquas pertransiendo ad requiem conve

tandevenit. Manna, ergo Spiritualis fruitionem. Gravi-
Matth. 4. non in pane solo vivitur homines esse, sed in omni
verbo, quod procedit de ore Dei. Dictum enim hoc
quidem procedenti in loco est. Salvatori autem ad
tentandum inveniamus eum Diabolo decertanti, scribe-
Ps. 81. & in Veteri, & in Novo testamento tota Auctoritas.
Adeptum autem manna, sui licebat adversus inopiam
& famem laborandos fore, & sitientes pervicta pereat
& abundanter, quasi contracta a nobis per priores
cibos habilitudo. Verbum autem erat manna, pro-
vis & panis cibus, quem mandatum & Moysi in deser-
Exod. XVI. 15. to interrogantibus ait: Iste est panis quem dedit
Dominus vobis, hoc est verbum quod constituit Do-
minus. Lucis & tenues dicitur manna & album.
Sap. VII. 23. Tenuis enim sicut subtile verbum est penetrans
per omnes Spiritus intelligibiles, mundos, subtilis-
simos. Est etiam sapientia Spiritus intelligens
sanctus, unicus, multiplex, subtilis. Unde autem
proclivem manna instar loquendi. Dicunt autem
loquendum idem, quidquid prolificum esse feminis
& naturam habere. Deo ut ne dissimilem quidem
vim suam amittat, quo minus seminare quod ab
ipsa comparatum quo omni & parte sua verbum est
de ut quavis ejus particula denatet quod im-
mittatur & edatur in bonas terras h. e. animas.
Album autem manna dictum est. Verbum enim lu-
cet & splendet, ubi dee hoc sonet album est ei pri-
mum intelligit, & in veterum formam di. convertit. Est
porro manna harpax gula, condantatum enim
non vero humor superaccrescens est nec disputans, sed
compactly: coelestes frippes restum est & ecclesiasti-
nobis annunciat. Non autem dixit sed etiam
Deo omni verbo. sed omissa particula etiam, qua
si diceret, non eo solo quo sustinabit, sed hoc
Ab alio apertum est manna esse verbum nobis
quod procedit ex ore Dei: Significat communis ali-
quid habet manna, per quod de cetera non in pane
solo vivere hominem, sed verbo Dei in quo vivimus
Coelestium non invidet auctor alere, & quidem
non sicut Egyptum. Suppeditet hos argumentum festivi-
tas pri. e. vitis superaccrescendo immunes etiam Degyptio
capitis, quo tamen Salvatori in Evangelio magnos est. Deuteronomos gravando sollem in lege studio nupp. ab auctus.

νοητὸν ἀνέπαυσιν μάννα, γνόντες ὡς ἐν ὑπαγ-
τῷ πόνῳ ζωὴ ἐστὶ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐν παντὶ ῥη-
ματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. τοῦτο
γὰρ λέγεται εἰς ἐνταῦθα, παραπεμφθὲν δὲ ὑπὸ
τοῦ σωτῆρος ἐν τῇ πρὸς τὸν διάβολον πάλη
ἐπὶ τὴν παλαιὰν ἡ τὴν νέαν νομοθεσίαν ἐκβαίνει
πρὸς δὲ τὸ μάννα κακωθῆναι, ἵνα μὴ ὠφέλησῃ ἐν
ἀναπαύσει τὸ κατὰ ὑπερτέραν ἐφοδίων πο-
ότητος. λέγει δὲ ἡμῖν τὸ μάννα, ἡ γ' ἀφθο-
ὡς ἡ λαμπρὸς ἐν ἐρήμῳ τοῖς ἐρωτῶσι φαθὴ
ἔστιν ὁ ἄρτος ὃν ἔδωκεν ὑμῖν κύριος φαθὴν
τοῦτο τὸ ῥῆμα ὁ συνέταξε κύριος. ὅθεν δι-
πλοῦν ἥξεται ἡ δῶρον. διπλοῦ γὰρ ὁ λόγος
δίκαιον διὰ πάντων πνευμάτων νοερῶν
καθαρῶν διπλοτάτων. ἴσι δ' ἡ σοφία πνεῦ-
μα νοερὸν ἅγιον, μονογενές, πολυμερές, λεπτὸν
λεπτὸν δὲ ἡ ὑδρὶ κόσμου. φαὶ δ' ἡ τὴν κοσμοφυ-
βιν οὖλον δ' ὅλον λόγον ἔχειν βιαίματος ὡς
μασὶ ἐν τῷ κατεκοπῆσθαι τὸ τὰ κοσμοβιὸς
πως ἐξαναζῆσθαι αὐτὸ τὴν δύναμιν, ὡς ἀεὶ
δυναστεύειν βιαίεσθ. ταῦτος δὲ δι' ὅλων ὅλο
γος ἡ πᾶν σόφιον ἀντεῖ ψυχικὸν ἀσπέρυκεν
ἐν καθ' ἡ ἁβαδὲ μὴ τοῦτ' ἴσι ψυχὴ. ἴσι δὲ
ἡ λευκόν, φῶς γὰρ ὁ λόγος ἡ λαμπρὸν ἡ κα-
τὰ τοῦτο λευκὸν τῷ ἀυτὸν συνιέντι τροφο-
σιν ἀπ' αὐτοῦ. ἴσι δὲ ἡ ὡδὴ πάθος, συνε-
σταστέον γὰρ ἡ ὠδαῖς πλάσιν, ὠδὲ ἀπο-
γωσιν ἀλλὰ πάθος. ἀτεὶ δὲ ἀφανὲς λόγος
ἡ ἀπ' ἀγγέλων ἡμῖν τὰ ὠφέλια· ἀκ ἡμῖν
δὲ ἀλλὰ ἡ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἀλλ' ἄντου τὸ
καὶ ὡς ἡ εἶδεν ἐν ἐπὶ τῷδε ὦ ἀγαθὸς φα
νω, ἀλλ' ἐπὶ τῷδε. ἡ δῆλον ὅτι τὸ μάννα
τὸ ἐν τοῖς ἐκπορευόμενον ἐκ τῶ στόματος θεοῦ
μὲν ἐπεὶ τι καινὸν ἔχει τὸ μάννα ἐξ ὧ δίδοται
σιδα ὡς ἐπ' ἄρτῳ σώνῳ ἦν τῶν ἀνθρώπων
πρὸς τὸ τῷ θεῷ ἔμπαν ἐφ' ὧ ῥηθέν.

τὰ ἰσάτια δὲ ὁ κατεγέλα ἀποδὸ ἡ οἱ
πόδες δὲ ὧν ἐτυδώδων. ἱκανὴ σαφήνεια
βαδισόνων ἦν ἀπεγβατάσεως, ἡπερ ὁ ὠστε
ἐν ἐναγγελίοις ὁ κέκρικεν πρὸς ἄνδρας τὸν
νόμον σπιδιτῶντας διακενῆς. ἵνα ἐπιτεύξῃ

φηδὶ λεωῦβιῦ, ἐπισυστᾶῦ ἡ ἐμοί· ὅθιν ἐς λεῶν
πᾶδι πεδυλίων ἀυτεὸ ἐντεῦπι τὰ πετεινα ἡ
τᾶ ὄφιῦ τὰ κρίνα πεδηεῖο. ἐκ ἐδιδυδαευδί ὁ
ποδησατέων οἱ πάδαι, φυδισιας λάγνης ἐς λῶ
ἐδὲ πεφυτεβοσίνης ἀυτεῶν τᾶῦ ποιίν. ἤτον δὲ
ἡ ἀτεβεῦς ἰδέτας, ἡ τὸ σπέννας, ἡ τᾶῦ ἀκρολίης
τὸ ὅλως πάντα πρὸ ζωὴν ἀυτάεκη. πεφηδὶ δὲ
ἡ ἀνόυητος ἐπιθυμία τὸν ὅλιδρον ἀυτεῦ πεφε-
ζένυβεν, ὡς ἡ ἡσὶν τὰ βασιτικὰ πεφεῖπαδιν. ὅδι
νωδε γὰς φηδὶ ζυδὶ κυρίος δαλεύειν. ἡ δὲ ἡ πρὸ
βεχεῦ παιδευτικως τοῦ ἐπιτυδίων ὑσεχηδο-
σιν. ἤλιον ὡς ἵνα περιτεχόνδαι ἐν ἄπαδι τὰ
θεῦ. κόσμος γὰς πατηῦ ὕβρεως, ὑβρεις δὲ ὑπερη-
φανίαν ἡ δὲ πλάβεως.

Τᾶ διαβρόντος δι διὰ τᾶῦ ἐρήμου τᾶῦ σι-
Ἰλήνο ἡ ἀοβρεῦς ἐκείνος. ὃ ὄφις δάκνων ἡ βκε-
πίου· εὐθυς ὕτοι σιτὰ τὸ διελθεῖν τὴν ἐρη-
θεὰν δέδακεν ἡ ἢ φηδὶ ὁ ἀπόστολος ἐρόν
λεωῦβιῦ βαπλιδηναι, διήλθον τὴν ἔρυθρον λη
ἀοβρεῦν ὃ ὄφις δάκνων ἡ βκοπίου, τὸ ποιῆν
τες τὸ νοητὸ ὄφις, ἐρ' ὃν ἡ πατὴρ κυριος
ἡμῶν ἐδωρήσατο. ἔτως ἡ μετὰ τὸ ἀληθινον
βαπλίσμα διὰ πυεβοσῶν ἐξάγονται ὑπὸ τὴν
ἔρημον οἱ πισοὶ πεῖς αδηναι ὑπὸ τᾶῦ διαβό-
λου, ὡς τύπος χρίστος, σπέῦ. ὁ λέγων τῶ πη
γάβοντι, ἔως τὸ ἄρτιον σοὶ ἀφίεται ἁνδρωπος
ἐς φῆν ἀραδὶ ἡ πολλὴν· τὸ σὶν τὸ ἀφίε-
σον δηλοῖ· τὸ δὲ σπῆκος ἡ πλάτος τᾶῦ χαρά-
ξ τοβαύτη γὰς ἡ ἄβυσσος πᾶς
πάλιν διασῖλλων φηδὶ ὕδως ἔχειν ἡ ὑραγὲ
ἡ πηγῶν, τὸ γὰς ἐκείνης ἐπείβακτον. ἔτα
πιδίων σωνάδει· ἐπειδὴ τῦτο καινὸν προσῆν
λέγοντι, ἔως τὸ ἄρτιον σοὶ ἀφίεται ἁνδρωπος
ἐς φῆν ἀραδὶ ἡ πολλὴν· τὸ σὶν τὸ ἀφίε-
σον δηλοῖ· τὸ δὲ σπῆκος ἡ πλάτος τᾶῦ χαρά-
ξ τοβαύτη γὰς ἡ ἄβυσσος πᾶς
πάλιν διασῖλλων φηδὶ ὕδως ἔχειν ἡ ὑραγὲ
ἡ πηγῶν, τὸ γὰς ἐκείνης ἐπείβακτον. ἔτα
πιδίων σωνάδει· ἐπειδὴ τῦτο καινὸν προσῆν
λέγοντι, ἔως τὸ ἄρτιον σοὶ ἀφίεται ἁνδρωπος

enim in port evidentes choris, mihi gregi evidentes. Jo. v, 46.
De his quæ oculis planissime se ingerunt illos redargu-
volatilia cœli. & lilia campi prius progenuit. Sterca-
lem velevero illi homines opus non habebunt, cum nul-
la ex illorum malitiæ pabula eorum abscesserint. Vesti-
cham habebant quæ nec quam attribuebant, & cham-
na, & aquas e rupe elicitas quæ omnia vitæ fun-
landas polerant sufficere. Concupiscentiæ luxuriæ
rum superabundarunt & inutilium gutturis stupi-
poemadmodum & nobis res carnales solabiles. Matth. vi, 24.
poleabis enim, inquit Salvator, duobus Dominis ser-
vire. Si quamvis de gignum aliquod tempus dis-
plinæ causa rebus necessariis destituamur, pa-
let tamen, deo differi tantum, non minus Deum ex-
pledamur. Sabbatis enim contentum gignit,
contentus superbiam, superbia vero vanam.
Quid quid ita per legem vetitum illud magnum & horri-
bile, ubi serpens modum & finem. Premadmodum
ishi postquam mare rubrum trajecisset, quo & Exod. xiv, 22.
Gali ab Apostolo in Moyse in nube, & per mare tem-
bile, ubi serpens modum, super quem ludendi pote- Luc. x, 19.
lem nobis Dominus dedit, ut faceremus, & ita etiam
fideles post verum baptismum per tentationes deos
cuntur, ut tentantes a Diabolo. Eorum Christus
Hyræ est cum quo ad tentationem dicunt, non in pace. Matth. iv, 4.
Sed omne homo.

In terram bonam & magnam. Illud quidem fore
candidam, hoc vero longitudinem latitudinemque terræ
notat, eam enim neutiquam quadratam Egyptio-
dennis terram reprimendam opprimens aut, habere e
am aquas e rupe & e fontibus, aquas enim Ægy-
pti aliunde ut spiritu Nilum inundabantur. Deinde
cum camporum meminisset, quemadmodum eos Ægyptii
quos habebat montes addidit. Bonæ vero fumenti
& hinc quod communis ubique regioni est mentionem fe-
cisset, studuit subjungere Spelta (tenuem) peculiares, alte-
rere videns hanc omnia quæ illis Ægyptiis habebat, non
vero contra. Olea vero etiam in Ægypto rara ad-
modum est nec oleum suppeditat, quemadmodum fruti-
dibus, labrosis conficiendis labori quicquam ita im-
pendendum fore qui, cum habeat locum lapideis fir-
mioribus potius duros, exercere queant. Inquit

eadem etiam melota, quia eam habere; sane enim etiam habuit, quæ vel indicat est

quę eorum aliquod terrę spatium est, antiquis fere
metallis fodiendis concedam. Quod autem & summa
rerum est, quod omnis bonis implectatur, & laudibus ce-
lebrare debeant eorum largitorem, quorum loco Christus
nobis regnum cœlorum dat terram, medium, quam fa-
B.xxxv,9 minis instar Christi irrigat. Deorsum enim volu-
Ps.xcv,5 platio hæc fœlabis est & fluminis impetus læti-
ficant civitatem Dei. Quæ etiam vitæ fons est, in-
Jo.vii,37 quiens: si quis sitit veniat & bibat. & quę præsti-
340 biberit, & ejus ventre profluent fluenta aquæ vivæ
tio, sollertia in vitam æternam ab etiam Domini
Rom.xi,33 divitia cognoscet, quas immensa abyssus sunt, &
Ps.cxi,5 alludo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei. Alte
Jus enim amicitiæ ejus. Hæc autem permeare solent
campestribus humilium fœcunditatem hominum, mon-
tes per contemplationum sublimitatem ad cœlum as-
B.cxii,15 surgentium. Hi pauci confirmari, cor hominis & hi
lium alieno intelligentiores essy quamplurimos. Il-
lo enim principaliter hæc verba septum mitis ho-
minum & salutis sunt. Ibi vera est vitis, de qua sal-
Je.xv,2. vator ait: ego sum vitis vera palmites. Ibi olivam
Ps.xxii,5 est, quæ impinguatur pro inanguibus sanctorum ca-
pita. Inebriatus item & lucidissimus intus habe-
tia gaudium vero vitæ mundissimum pro se fe-
rentia. Ibi fœcundi spiritualis doctrinæ abundan-
Luc.xiii,7 tia, non ibo quę in sterilitatem cedat fœcundæ
nodo luxuriabit, gaudebunt cœlitibus. Ibi etiam ad
Cant.v,16 mel dulcedo gustum salvatoris omnibus apertum
Cant.iv,11 quę stillant etiam labia sponsæ in Cantico. fa-
vum enim inquit destillant labia tua sponsa. Ibi
Jos.iv,18 lapides fœderis sancti nimirum qui volumine super
terram, ubi Hierusalem est, & tentationibus non cedunt.
Hæc enim nec aquarum impetus in eos irruentes
illos absorbere. Nam alios per fœderum in terram
sanctam non impossibilem, lapides enim quę ferre
Ef.xv,17 possit. & quæ Deus nequaquam promittit, quod
pedibus, fœderum se attribuere esse, quod in manus
inimicorum suorum ab non sit tradendum, sed in
manu populi Dei cognoscentis, & justitiam
Ef.ii,4 quæ gladios in aratra, & lanceas in falces

δι' ἑτέρου λιθ, ἴδιον τοῦ πάλαι στεγαλιθιλαῖς
χορηγήσιμον. τὸ δὲ κεφάλαιον τὸ τῶν ἀγαθῶν
ἁπάντων ἐπιπλοκὴ, ἡ τέτων ἐυδοξία τοῦ δο
τῆρα αὐτῶ· οὗ ἡμῖν ὁ λογὸς βασιλέων δίδωσιν
ἔρανον ἡ γῆν πεδίον, ἀμφίκαρπος ἔλεγος.
τοῦ γὰρ μεσαίτερον τῶ τοιῶδε δῶ ποτισθὲν ἀυ
λὸς, ἡ τὸ ποταμῶ τὰ ὀρεσίκτιστα ἐυφρένει
τὴν πόλιν τῶ θεῶ· οὗ ἡ ζωὴ ἐστὶ πηγὴ δίψων
ἡ τὸ διψᾶν ἐρέταιο ἡ πίνεσθαι, ὡς τὲ πίον τος
ποτασεῖ ἐν τῶ κοιλίας αὐτῶ ῥεύσεσιν ὕδα
τος ζῶντος, ἀπόλαυσίν τῶ ζωὴν αἰώνιον. γνω
ρίται δὲ ἡ τὰ κυρίᾳ τὰ κρίσεται, ἄβυσσοι ὄν
τα πολλὴν, ἡ βάθος πλάτες ἡ σοφίας, ἡ γνώ
σεως θεῶ. ἄβυσσος μὲν τὸ περιβόλαιον αὐτῶ
ἐκπορεύονται δὲ διὰ τῶν πεδίων τὰ ὕδα
τα τῶν ταπεινῶν ἡ γονίμων ἀνθρώπων, ἡ
διὰ τῶν ὀρέων τῶν ἀνατεινομένων διὰ τὸ
ὕψος τῆ ὑπερηφανίας ἡ ὀφρύος· ἐκεῖ ὁ βότος
ὁ σηκίζων καρδίαν ἀνθρώπε, ἡ σφόδρα τὸς
ὑποδεεστέρος τέρθρα ἡ πολλὰς· ὁ δὲ ἐν μέ
τῶ πινταξιθλίας, ἡ δὲ τὰς ἑπλαξιθλίας
ἐυστηλθεν· ἐκεῖ ἡ ἀλιθινὴ ἄμπελος, περὶ ἧς
φηθὶν ὁ θεοτόκος ἐγὼ ἡ ἄμπελος ὑμεῖς τὰ
κλήματα· ἐκεῖ τὸ ἔλαιον τὸ λιπαῖνον
τῶν ὀβίων τὰς κεφάλας· ὁμοίως ἡ βρα
τὴν γλυκάτητα ἐυδοδεν φέρεθαι, ἡ τῆς πολι
τείας τὸ ἀνεμπόδιστον ἔρωθεν περικεῖσθαι· ἐκεῖ
δικὴ πλατάθων τὰ πνεύματος τὴν γλυκύ
τητα, ἐξ ἡ διὰ τὸ ἄκαρπον ἡ φύλλος φόρου
κομᾶν ζηκανδρίθαι· ἐκεῖ σπίλι ὁ γλυκασμὸς τῶ
φαγεῖν τὸ βοτρυῶν ὁ ἐπιδυσκτὸς, ἐ σαῦλ ἡ
τὰ γλῶ τῆς ἐν τῶ αἵματι νύμφης. ἐκείνοι
γὰρ σαῦλ φηθὶν ἀπὸ χειλέων δε νύμφη. ἐκεῖ
δίδυμος λίθοι οἱ ἅγιοι οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ἐυλαβέ
σιν ἡμέτας, ἡ πρὸς πιεζόμενοι ἀνένδοτοι· διὸ
γὰρ καύσων ἐδὲ χειμαρροι βάλλοντες λίθος ἀνα
λαβαν, ἡ ἄλλως τῶ ὄρθρε γῆς ἐκ ἐπεισθέρεται
δίδυμος, οἱ γὰρ δίδυοι αὐτῆς δίδυμος, ἡ αὖλος δι
ὁδὸς ἐπαγγέλλεται τῆ ἐσραηλαθῆ αὐτὶ λίθων
δίδυμος, οὐ εἰς χίλιας τῶν ἐχθρῶν ἰσχὺν ἡ
δυτέον, ἀλλὰ τῶ ἰδοτι λαῶ ἔσθε, ὅτι σὺν ἡμῖν
ἔσομαι ἐν τῇ θλίψει σε ἀξόσω ἡ δοξάσω σε

τὸ δεῖπνον· ὅτι δὲ ἀνάπαλιν τὰ ἄζυμα τῆς φθορᾶς
καὶ τὰ δεῖπνα τῆς βιοτικῆς, ἀπὸ τούτων
δῆλόν ἐστι διὰ τῶν προφητῶν ἐν καιρῷ προτρέπεται
τὸ ἔθνος· ἐπεὶ σιτάδια ἔκλασεν ἐξ οὗ τὴν τοιαύ-
την πανοπλίαν κατεδείκνυεν, πρὸς τοὺς ἀντικει-
μένους συνάπτειν ἀγωνιζόμενον· καὶ τὸ τῶν
ἀζύμων κρέας ἀναλόγως ἐνδοθῆν τοῦ θεοῦ.
πρὸς σύνεσιν αὐτοῦ ἐνδεχῆς τῆς ἐν λιχνείᾳ
ἡδυπάθειας τὴν ἐδωδιμότητα, καὶ τὴν ἐν ἰσχύϊ ὑπὲρ
ἀναβολαίων χορηγίαν, ἐξ ἀναγκαίων λόγων ἐνδόβαν
ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν πεποιθότες δύναμιν, καὶ αὐτοὶ
ἐνδυναμωθῆναι τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ ὅτι ἐν τῷ ὀ-
νόματι ἡμῶν ἐπεγερούμεθα ἐπ' αὐτούς· καὶ ὁ θερα-
πεύων ἡμῶν ἐπεγερούμεθα παρ' αὐτοῦ ἐκ δεξιῶν ἡμῶν ὡς ἐν ἰσχύϊ ἐνδυναμῶν ἡμᾶς· καὶ ὁ θεραπεύων ἡμᾶ

mittere. Apostolus etiam eos esse dicit. Deos qui dicun-
tur. Sicut in Psalmo nominibus] Sive in ratio unus in terra. Deus
cum illos appellabant qui subiugati eos venerabat-
tur & adorabant. Quod vero scripsimus etiam Iudicis
Deos appellat Dominus ait, Egressus inuenit, dum
tibi ex Iudaeis, qui legitimi adduc
Iudaeum ubi conuertit Dominum legitimi, adduc
Iudaeum ubi conuertit Dominum legitimi, adduc
Iudaeum ubi conuertit Dominum legitimi,

τοῦ ἐπὶ τὸν θεὸν ὅλῳ θεῷ λόγος κατέβη, ἢ
ἐπιβλέπει ἐπὶ πάντας τοὺς καταῴκοῦντας ἐπὶ σ
κοτεινὴν τὴν αὐτοῦ ἐκκλησίαν. οἱ ὀφθαλμοὶ γὰρ
αὐτοῦ ἐπὶ δικαίους, ἢ ὦτα αὐτοῦ εἰς δεήσεις αὐτῶν.

814 cc πρόσωπον ἢ ὄψεως. πῶς δὲ τοῦ τελειοῦ
σθαι τοὺς διὰ τῶν προφητῶν προῤῥηθέντας οὕτως ἢ
τοῦ ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐνδέχεσθαι παρρησίας ὄψεσιν εἰ
πεῖν ἐφόδιόν τι ἐκ τῶν ῥητῶν, ἵνα γένῃ ἢ τοῦ
πνευματικοῦ ἀναλαβεῖν χαρακτῆρα. ἐὰν δὲ
παρρησῶμαι φθόνῳ. ἐχθρὸν τοῦτο, κατὰ τοῦ ἡ
δαίου, ἐντιθέντας τῷ νεφελαίῳ τὸ σὺ δύνῃ ὁ
τοῦ, ἵδιά χαρακτῆρα παρ' αὐτοῦ ἐπροφητεύθη, ὁ
πνευματικὰ χαράσσεται, μισοῦ δὲ ἄμαθος ἢ ἐκ
τοῦ ὕδατος ἀπώλοντο· παίδευσιν ἢ ῥάβδου αὐτοῦ
ὃς παραδοθέντες Βαβυλωνίοις, ἰουδαῖοι δὲ διὰ τὸ σαν
τὸν παραδῶναι χριστόν.

819 cc ἢ ἔσαι ἀβάλλοντον πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν. μα
κάριος χαρφθῆναι ὁ Δαβὶδ οὗ ἐν τῷ νόμῳ κυρί
ου μελετήσει πρόσωπα ἢ νυκτός. ἢ πῶς τὸ δικαί
ου φθῆναι ὄνομα τὸ θεὸ αὐτοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτοῦ. ἢ δίδαξον ἀνόμους τὰς ὁδούς σου, ἢ ἀσεβεῖς
ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσιν. δι' ὃ δὲ πρὸς τὴν σελήνην ἢ
κατὰ τὸν νόμον πορεύεσθαι ἢ πρὸς νίκην κατ'
ἐδῶν ὀφείλει νοεῖσθαι ἢ ἀθετῶν. ἢ πῶν χα
ἢ πάλιν πρὸς τὰς ἀρετὰς ἢ τὰς ἐξεβίας, ἢ τὰς κα
προκαθεσθας τὸ βιοτος. ἄτερ χαρ ἐστὶ φθεῖν τ
θεὸ ἴουδαῖ ποιεῖν, ἵνα ζεσθε χαρ ἢ πῆς ἡμῶν
καταεῖς ἀπὸ τῆς ἐξόδου τοῦ τὸ ἀντιβάνε
ἢ τῶν ἐνθρόνων ἐν ψυχαῖ νοούντων ἀγνωβία θεῖ
ἢ τῷ ἐνθρόνῳ ἐν ψυχαῖ νοούντων ἀγνωβία θεῖ
ἢ προβεκείνων ἐδεδοίου.

823 cc τὸν φόβον ὁρᾶν. τί χαρ δικαίᾳ φαλεῖσθαι
ρον ἀνδρώπου ἢ δαίμονι, ἢ ἢ δηρὸς ἄγιον
φθεῖν ἐρευνᾶσθαι τοῦ κατ' ἐρεύνα δὲ θεὸ ἐπιστή
φαίδρουτο χαρακτῆρα.

826 cc τὴν ἐυδοκίαν ἢ τὴν κατάραν. ἢ ἄλλαχό
τοῦ ζωοῦ ἢ θανάτου. ἐπεὶ ἢ διὰ πυρὸ αὐτῆς
ἐρευνατὶ δικαίων, ἐὰν σὺν ὑπακούῃ τὸ φῶς,
ἐὰν δὲ παρεκούῃ τὸ πῦρ.

829 cc τὴν ἐυδοκίαν ἐπ' ὄρος ταρζεῖν ἢ τὴν κατάρα
ἐπ' ὄρος γαιβάλ. ἐρευνᾶσθαι τὸ σὺν ταρζεῖν
ὄρος δεδευτερώσεων ἢ διάταξιν παροικίας αὐ
τῶν. τὸ δὲ γαιβάλ ὄρος στεφανιαῖον τῶν
ὠδίνων αὐτῶν. ἐρεῖτε ἅρε ἐφ' ὑμῖν αἱ ἐυδο
κίαι ἐφ' ὃ δὲ αἱ κατάραι. κεῖται δὲ ταῦτα καὶ

verbum Dei in terram descendit: ἢ inducit in
omnes qui habitant in terra. ἢ ex ingressu Scripturæ
Sancti enim qui super pectora & aures quæ in preces eorum Ps. xxxiv, 16.

Matutinam & Secundam. Matutinam quidem Abrahæ qui
qui perfectionem sunt, per Prophetas ostium, & Secundam ἢ & matutinam
ultimis diebus post quæ in carnem adventum demissum.
Sic enim Semihalitibus quæ fructum dant. & audent
prævaricemini, inquit, confinebit pluviam, Jephthæ,
præcipitet nubibus ne pluviam detur. Sicc enim nulla
modis quod eos prophetavum oraculis, nullus domus spi
ritualis, sed fames verum bonarum, Scripsi sunt etc.
ra. Olim quidem ab Babyloniis Judæis, jam
vero ab Christum crucifixum Salvatorem hostibus suis.

El exil imm rotes. audet oculos vestros. Psalmus Ps. 1, 2
nim inquit. Beatus, qui meditabitur in lege Domini die
& nocte. Et Secundum quod. Lex Dei quæ in corde ejus
& Secundo impositio vias tuas, & impii revertentur ad te.
meditari autem tantum legem, sed secundum eam ince
dere quæ operari. ἢ, & Sapientiæ & virtutem nobis im
tras hostes tam spirituales quam corporales paratæ Eph. VI, 12
dam. Nobis enim etiam luctæ est adversus principa
tus & potestates adversus mundi rectores tenebrarum
Sine me enim inquit Salvator nihil potestis facere, Joh. XV, 5.
Sed enim illud majores quam nobis sunt, habitandi domum
regionem quæ est inter desertum & Sinai. Quamdiu ac
Emphratem, in animadversionem Dei labore nostro
judicium nobis. Sed dicit.

Timorem verbum. Quid enim magis quam Jesus
Nominibus & Demonis, est formidandum in quem pos
sola anima spes quæ evadi ad nonnemo, Dei scili
cet imaginem in se gerentes.

Benedictionem & maledictionem, alibi etiam
dictum & modum. Quamdiu & ignis oracula
positis dicit, innuens ita Scripturæ plenum, sub modum
frevisse signum, reciprocum esse.

Benedictionem super montem Garizim & maledi
ctionem super montem Gebal. Mons Garizim Sym
bolum montem liberationem vel distinctionem peregrina
tionis eorum. Gebal autem montem fabulum vel
dolorum eorum indat. Meritorie in illo quidem be
nedictiones in hoc eorum maledictiones pronunciantur.

Gentil. autem ei mundus stetit in regione montana contra
Galilæam Nazarethanorum regionem, ubi olim locum condiderat pri-
mum Galgala appellatum. Samaritæ tamen vicinos esse putant
Sicimorum apud quos & Sychem dicitur, ubi Dominus
peregre profectam cum Samaritana fœmina locutus fuit,
quæ Neapolis nostro & Samaritæ vocatur. Quemadmo-
dum autem montes quem Garizin dicunt Samaritæ, perfec-
torem habebat, cui filius erat Somaon. Nomen eadem
hæc consuetudo appellandi fuit, postquam missis es-
sent a Rege Assyriorum in locum illum coloni.
Nationes autem in colonias deductæ, Samari-
taym eo ad appellationem permanavere, ita & val-
lem ad montem convexo ad montem respectant, eam-
que se habitat regionem in qua versandus olim & filius
Sacerdotes enim ibi illorum populorum, quando ab
recessu Babylonis Iudam in patriam redierunt, qui ibi
minabatur Dei legem Dei observare, quæ sanctis
ut lapidibus duodecim idolorum cultores, reperdes
dejecerunt & domibus suis ejecerunt deos. Et in ea
vetusta quidam monte Garizin ex reconditorum
ab Israelitis auspicium. Cum eas sub monte
dolo sepulta sint, adorant eum Samaritæ, quamvis
ipsi in negotiant. Sicut enim non [illegible]
tum scripturæ quæ sunt, & manifestant festivales
legem Dei & adorandos dies suos. Ita vetera suos
templo montem, ut scripsit & prophetavit, cum
in templo quod in Hierusalem exstruxerat Salomon. Ad ea
montes Hyperbolicos dejecerunt celebrem Garizin &
Babal erant, quemadmodum quidam in Psalmis aiunt benedi-
ctionem aut maledictionem se pronunciare audire, cum
ubique in vertice montis pronunciarent, adeo ejecta
forum locus etiam esset amplectus. In montem enim
quem ipsi Garizin dicunt, MD. ubi ipsi testantur
[illegible] Iesus & [illegible] libro Iosuæ edidit
versus
tus Hierichuntis ascendens tendentibus obviam ultra
montem esse, ubi & locus quem vocant Galgala, duo
bus ab urbe lapidibus distantes. Stetisse vero Hieri-
chuntinis boreales est & occidentales & duodecim
gintis lapidibus, ab eis distans.

Sed in locum quem ego elegerit Dominus Deus vester
ut scilicet deinde loco evocatis sacrificia quæ offe-

τὸ ἀνατολικὸν μέρος ἰσχυρῶ ἐπέκεινα τῆ
ταλλαλ τόπε. οἱ δὲ Σαμαρεῖται νομίζουσιν αὐ-
τὰ παρεκεῖσθαι Σικίμοις πόλει τῆ ἐγχωρίῳ ἡ
δα παρὰ τῷ φρέατι διελέχθη κύριος τῆ Σαμα-
ρείτιδι, ἣ νῦν καλεῖται Νεάπολις καλεῖται δὲ
ἡ Σαμάρεια. ὑπὲ τὸ ὄρος ὃ φασὶ ταχθῆναι ὧν
τὸ Σοροβὲ οὗ υἱὸν ἔχε τὸν Σαμοραν. ἐβεβη-
κὼς δὲ τὸ ὄνομα μετὰ τὴν ἀποσκευὴν
ἐκτῆ βαβυλῶνος τῶν ἀναγόντων ἐνκαδίδαι ἡ
γῆ. τὰ δὲ τῶν παροικούντων ἔθνη οἱ ἀπεσ-
ταν τὴν καθ᾽ἑαν τῶν Σαμαρειτῶν ὡς ἀπο-
στρεφόμενοι ἐν ταῖς εὐχαῖς ὅσην πρὸς τὸ ὄ-
ρος ὡς ἂν ἔχοι τῶν εὐχομένων ἡ μὴ κλίναλος
τε ἡ δέησις. σὺ δὲ ἰσχὺς τῶν ἐθνῶν τῶν ὁ
γόντες ὡς ἐνεδημήνευε ἑβδόμας ἀβελτερίσεως
τὰ ἴδωλα νόμοι ἔχων θεῶ τὸν κελεύοντα
τοῦ ἰδωλολατρεῦσαι λιβοβολεῖσθαι, βινεύαν-
τες ἐπιχαναὸπὸ τῶν ὑψηλῶν οἰκοῦλα ἰδώ-
λα, ἡ ἐν ψυχῶ πίνι τὰ ἀφεζῆν κατεκρύβα-
ρος ὡς ἡ παραβόβις ἔχει· ἡ ἐκείνων κατω
τῶν ἰδώλων οἱ Σαμαρεῖται προβεβήκαλαι κα
ηγνοικαβι πῶτο. ἀδύνατον γὰς φεύβας ἰδώ
γραφὴ λέγβαν ἴσιναν ποιοῦντες τὸν νο-
μον τῶ θεῶ ἡ προβενενθέντες τὰ ἴδωλα
ἐπεῖδε τὸ ὄρος ὅπες ἐνομίβαν ταχθῆναι νεὼν κα
ταβεβαλάντες ἠύχοντο· καίτοι ἡ μὴ ταχθῆ
ἡ ταχθὰλ ὅλη τὰ παρακείμενα πτανόλη
ἀπὸς ἐσιν ὑψηλότατα, πῶς ἂν κάτωθεν
ἢ τῆς ἐυλοφίας ἢ τῶ καθαρὸς ἠκουσθα
ἤχεο ἄνω λεμομένης ἡ πλείσης τὸ ὕψους
ὧν ὀξέως τυχὰν ὁντος. ὡς φασὶ τὸ παρ᾽ αὐ
τῶν λεμόμενον ταχθῆναι ἡ ἡ ὡς φασὶ βαρη-
θῆναι ἀνέχονται. ἔχει δὲ ἡ ἀποδιδία ἰως βεβλη
τὸ ἰνδὼ ὡς κατὰ ἀνατολὴν ἰσχὺς τὰ δύο
καθίσηκεν ὄρη, ἔνθα ἡ τόπος τὰ ταλλαλ
δύο βημάτοιο ἀπέχοντα τῆ πόλεως, ἡ δὲ Σι-
κιμα τῶν ἰσχυρῶν εὐρυτέρα τε ἡ δυκαιοτέρα
βημάτοιο ἄυτῶ ἀπέχοβα νβ.

Ἀλλ᾽ ἡ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ἵν᾽ ὑστέρου ἀφαιρεθῆτε τῆ ἀπα-
ταύσεως ἡ τῶ περιφέρειν ὑμᾶς ἐκ τῆς ἀγα-
θῆς γῆς ἣν ἐκληρονόμησεν ὑμᾶς διὰ τῆς ἀφωνίας ὑμῶν
ὧν ἐκλέξηται ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν ὑμῶν θεῖναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ

"forte negat. καὶ οὐ.

a forte ἐκκλίνοντος

b

4 deut. xii.

5 deut. xii.

βουλή, περαιτέρω ἡμᾶς ὁ βίος ἢ ἡ διατριβὴ ἀναγκάζῃ
ὁδὸν ὁσῶν πάντοτε ὧν διήκειν. ἡ βούλεται
τὰ διωβόλια παρέχειν ἡ ὅπως συνεπινεύσαι
τὸ ἀναγκαῖα φυλὴ τῶν νῦν εἰς τὴν καλὴ
παυλιν. ὅθεν ἐπ' ἀκριβείας οὐ ἀπαιτοῦντο φυ
λάττειν τὸν νόμον, ὃ δὲ διάλογος περιβάλλειν ἔξω
νῶν δὲ κατὰ τὸ περιττὸν ἐν παντὶ τόπῳ
σία περιβάλλεται τῷ ὀνόματι αὐτὸ ἡ θυ
βία καθαρᾷ.

Ἀλλ' ἐν παλῃ ἐπιθυμίᾳ ψυχῆς βε διδοῦς
ἡ φαγῆ ἐχέω. ὅθα δοῦλον ὅτι σπ εἶδιν ἄθροις
ματα ἢ διαλήμματα κωφὰ τῷ θεῷ, ὡς ἐπι
θυσίᾳ δὲ φυλὴ ἔμβιος ἡ φαγῆ.

ὁ ἀκάθαρτος ἐν βοὶ ἡ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸ
αὐτὸ φέρεται αὐτὸ ὡς δοκιμάδα ἢ ἴδαδον. ἰδ
μᾶς ἔρια ὡς ἀνωτέρω φυλὴ ὁ καθαρὸς σπουδῇ
τι. τινες δὲ τὴν δοκιμάδα ἡ τὴν ἴδαδον τῶν
λοιπῶν ἀκαθαρσίας γενομικάδα, τὰναγλύον
δὲ φυλὴ, ταῦτα μᾶς ἡ καθαρώτερον βοῶντες
ὡς ὕδιον. τί οὖν λέγειν εἶδίδει οἱ πρόβατον
ἢ βοῦν ἰδιότης; ἢ τι τοιοῦτον περιβάλλειν ἔρι
τερόδιν τῷ βυθιασμῷ ἵνα ἁγιαδῶ ἡ ἵνας
πάδιον; δοκιμάδα δὲ ἢ ἴδαδον ὡς ἔχω ὅδι δο
βαι ὅτι περβενεκεῖν; περιβάλλειν μᾶς οἱ ἐν
τῇ πόλῃ ὅπως ὧν ὄναος ἢ μὴ ὧν ἢ κιβωτὸς· ἐπ
ἴδαδα δὲ ἡ δοκιμάδα κ' τὸ φιλῶ ἁγιαδῶναι σὺ
νον ἀπείρατος πόθεν σπάδδου τὸ δόγν. ὅθα
ὧν φυλὴ σπ μᾶς τὴν βυνὴν ἢ τοῦ ναοῦ δι
ανα. βεβαίωσα σπ, ἀλλ' ὅδιν τῶν ἀνίτερον ἡ
ων διάθεσιν, ἡ ἡ τύχη ὄντα τῶν εἰσῶν. ἰαῦ
το σπ ὧν ἐν παντὶ τόπῳ περβῆναι ἔξω, ἀλ
λὰ ἅρια τῷ σπόνῳ τῷ ἐκλελυτὶ τόπῳ ὑπὸ θι
ῷ. ἐπιλῦσι δὲ βυνέχω τὸ περόχει βιαυτῷ.
ὅπως οἱ ἔξω στασιαζόντες εἰς τὸ ψυχῶδι βαι
τὸν πολυδρύλλητον ὡς ἴδιον ἀποφθέγμα ἀ
πιστικαὶ. ἡ ἐπ' αὐτῷ δὲ φυλὴ αὐτὸ τὸ
λέγειν ἡ ψαλμ· οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιψευσα
νις βοῆσαι, ἡ πάλιν ἑαυ σπ ἐπιψῶ βιαυλιν
ἡ καλὴ ἐν ψυναικί. τοῦτο δὲ θεοὶ πασακε
λεύεται βυνέχω εἰδὼς τῆς ἁμαρτίας ὁ πλη
θὸς ἐν τῷ ὄχλῳ πληροῦσθαι τὸ κατὰ περθε
βιν, ἐπὶ νῦ μᾶς ὁ δόξος περὶ ἑαυτὸν ὑπισχνοῦ

non enim ei de salubri re, sed voluntary eam deuo
tra vos sacrificia dicebrise. Sive ergo abscessu & transgre
si & venienda cognoscuti fuerit. Rendum enim imperi ex
medio interpretum. Unde & regressus ad deo legis absce
dere ab eis nondum postulabatur, nec sacrificia ef
ferre iubebat. Quam vero, postea Prophetam, in omni lo Mal. 1,11
co incensum offertur nomini meo & sacrificium
puruum.

Sed in omni capitulo ait: anima tua madabis & come
des carnes. Per quas ea quae segregata sacrificandi
Dominus fuit non intelligi manifestum est, sed ad proui
bendum ubi fuerit sequens & edes.

Immundus in te & mundus pariter comedet illud
sicut capream aut cervum. Simila enim ubi supra
dictum est non nisi pri mundus est comedit. Nomulti
autem capream & cervum animalia esse religiosa pu
nierat putauerit, qui non carnium dicit, hic enim ii pu
nierem degebant vitam non comedentes. Sed ita
dici potest quod de comedentibus carnibus dixit. mun
dum esse de altaris edulium et ad sanctificandum
sanctum comedendi: capream autem & cervum ne sacri
ficare, nec ad altaris offerre licuit. Nam ita statuerunt
qui habitabant in urbe, ubi templum vel area erat. Ce
uum autem & capream nec sanctificare quidem licu
it, nedum sacrificare. Sacrum igitur inpii in lare
nocubi vel templo nondum non fuerit, comedi quidem
poterat, a profanis tamen animalibus nihil distabat pro
uis sacra fuit. Talia dy in proprio loco licebat comedere,
Sanda vero in eo solummodo loco quem sibi delegerat Dy
Frequenter autem dixit tibi attendes tibi ipsi. Quod ip
salum Gentiles in simili vitio conuersum, noscere de
prehendimus, transformatum in speciem abpopulum in
ter quos natum nouerunt. cum tamen scripturarum
uolentes illud habeant, alienis inpiorum qui sui ipsos Prou. xvi, 10
rum sunt cognitores, sapientes sunt ad nocendum: nes Cant. i, 7
cognouerit te pulchra inter mulieres. Iubet vero hoc
Deus sui perfectissime, pray, peccatorum malam acq
malari coeco impedi qui animi proposito conformi est
Stilo enim tundemur, illinde si mens ad se conuertatur,

quod non sit sclimentis exuli: hypocrita gaudio vicinitatis sint exempti: Ioppiam filio suo & filiis suis comburendam igni. Diabolicum enim est amorem in liberos procudere. Omnia enim Deus ad esse condidit, & salubres fecit mundi generationes, nec inferorum regnum in terris. Diabolus autem invidia mors introivit in mundum.

Sap. 1, 14.

Quapropter ad illud nec aspectus ab eo. Duplicitas enim, personis plerisque, vel plus vel minus facit dolo gaudere & respirare. Alii enim castimoniae studendo, quando nimis longe in eo procederent ab ecclesia se ipsos segregarunt. Alii vero meliores in iis quae ad mundi spectant & vitam pertinent sese generales, eo quod angustiores sibi proponerent limites regni Dei non potientes. Si melioris alicujus es, ut lapsorum tibi limites possueris, nempe [illegible] curas: at vide ne castimonia tua praedando eam ob quam [illegible] motus est. Iterum autem idolum aliquis admittit, invidiae limitibus egredi.

Quapropter ad illud nec aspectus ab eo. Duplicitas enim, personis plerisque, vel plus vel minus facit dolo gaudere & respirare. Alii enim castimoniae studendo, quando nimis longe in eo procederent ab ecclesia se ipsos segregarunt. Alii vero meliores in iis quae ad mundi spectant & vitam pertinent sese generales, eo quod angustiores sibi proponerent limites regni Dei non potientes. Si melioris alicujus es, ut lapsorum tibi limites possueris, nempe

τίζε ἡ συνέζις ὑπὸς ἐσὶ ὁκ ἐσὶν ἁγίας. τοῦ-
τον γ᾽ τὸ ἱερεῖον ἐκάσος ἀπὸ τῶ πλησίον φι-
λήσαδε, γ᾽ ἐν ἀδελφοῖς ἑαυτῶν σὴ πεποίδαϊ,
ἐπὶ ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πλέγη πλεγεῖν, ἐ πᾶς φίλος δ
λίω ποιῆσαι, ἐκάσος κατὰ τὸ φίλο ἄνθ
καταπαίζεται, ἀλλ᾽ ἢν ἔ σὴ λελυθωδι· γ
σαδ. ἔτζα πάλιν τοιαῦτα φυδίν.

ὁ φαρισαῖε. ἦ ἐλληνικῶ ὑυνῶδικο ἡ λέξις
παρβησια. Ἀποδίδωκα φαῖτινα συδοκοῦδα,
θεὸν τὸν αὐτὸν εἶναι λέγοντες τῷ ἡλίῳ· ὅνπε
ἀνομάζεδι φαῖθον τὸν καδαρὸν δῦσιν δηλοῖ τοῦ-
το. διὸ ἂν ἡ λέξις τὸ σὴ περιεκαδαίρεσδαι λέ-
γοδ᾽ εἰδὲ βώματος καδαρσοῦ πολυθησὲς ἀπο-
νίψαι ψυχῆς. τὴν ἀρχὴν δὲ πολύσιν ὠνόμαζε
νεκρεῖ ἡ ἀχὼ γ᾽ τὰ τοιαῦτα. θεῶ δὲ μόνῳ
περικαθάρσι ψυχὴν ἀφιδιν᾽ τε δῶναι πλημμε-
λημάτων, ὁ πεποίκεν ὁ χρισὸς τὸ ἰδῶν ἡ
σὴν δωρεηβάσεσδο βάπδισμα. ὥδωκε γὰρ
σον τὸ παρελθὸ κοδσικοῦ ὁκ ἂν φίδια τὴν
λέσιν σὴ βαδιλέως ἡσέτζε χαρίσασδαι τὴν ἀφ
εδιν. ὅτω τὶς πεφυκὸς τῶ φύω θεῶ ἀκόλδω
λέγοντος ἐμοῦ ἔζαι ὁ ἐκλεκδὸς ἰσραὴλ ἐν ἀγαπίᾳ βο
ἡ ἐσὴ συνεύδοκα. τὶ ὧν ἐχρῆσεν περὶ τῶν
κατὰ τὸν νόμον καδαρέων; πρῶτον σὴν ὑπον
ἔναι καδαρέως κεχρίσδαι. ὅτι δὲ διαφέρουσι
ἑλληνικῶν αἱτίνες σὴν ἐπωδῶν ἐχίνοντο ἀ-
λωῶ τε ἡ ἀφνω κεῦδῶ τε ἡ ἀλαλάσω ἡ πα
ἐδω διὰ πυρὸς, ἐφ᾽ ὧν ἐκρίνως τὸ φαρισαῖε
τῆῶ γαῖ ἐδωλολατρίας τὸ χρῆσον.

ὅτι ἐν ἐσὶ ἐνδοι ἐνδύσι. τοῦτο γ᾽ λυκᾶς ἐν
τῶ πρόσθι, χαρίσε τε ἡμῖν ἐπὶ πάντας ἀνθρ
ὁδὲ γαῖ ἐνδύσις τὶς ἡν ἐνάντιος, περὶ τῶν
πεπισικοτῶν λέγων. ἀρχὴ δὲ τοῦ σὴν ἀλ
λοτρίαν ἀπαιτεῖν ὁ νόμος ὀφλήματα, τοῦ
δὲ ὁμοφύλου φιλοτιμεῖδαι τὴν ἀφεσιν ἔτι
ἑβδόμῳ, δηλαδὴ διὰ τῆς ἀνακυκλήσε
ὡς τῷ ἐνιαυσικοτοῦ κρόνου τὴν πλημβαδιν, ὃ
ἰωβηλαῖον ἡ τῆῶ ὀρδόνῳ ἀνάσασις. καδ᾽ ἣν ὁ χρι
χρισὸς βαπδιδεὶς τοῦ σεῦ οἰκείοις ἀνῆκε τὰς
πίσεως τὰ ὀφλήματα. τοὺς δὲ ἀπίσους ἐνο
χλεῖς κατέκρινεν. ὅδεν τοῖς σεῦ μαθηταῖς ὁ λέγ
ὡς ἐξαπίνης τὸ σὰ τῷ λόγῳ χρώμενοι τὴν ἀλη

ishes: quia mea Sabeen vel mel eum magis quam mea, non est me dignus. Simile illud Jeremiæ est: Hæc dicit Jer. 17, 24
quoque a proximo suo nos custodire, & super sabbata vel-
lere non habentibus fiscum, quia omnis gradus sapientiæ
Dei observandi & omnia amicis dolosis incedit, unus
quisque servus salvum suum illud esse veritatem non la-
queus, similiter paucis intelligetis denuo probat.

Non Pharisæis loquebatur dominus Non Græca
Pharisæus & gentili quidem ceremonia exigentem ha-
bet. Singulariter enim Apollinem quendam Deum puta-
bat. Sole enim eodem videri dicunt, quem Phœbum eum
vocant puritatem quo hac voce designabat. Hæc
illa significat purgationis, sive lustrationis his
Judæis idololatriæ non esse accensum, corporis
enim purgatio animæ maculas abstergere non
potest. Principalem autem hominis partem mortuis
aut prorsus ab aliis hujusmodi polluere non
possunt. Solius vero Dei est purgare animam
peccatorum indulgere remissionem, ad quod fon-
tibus sacri Divino nobis concesso baptismo. Sicuti
enim civilis cujusdam legis transgressor postea
non effugies, nisi a Regis aliqua manuetu veniam
concedi fuerit, ita etiam ad eum qui naturæ suæ Ps. XCIII.
Deus est precium accesserit illi dicitur. ego sum qui de-
leo iniquitates tuas & non recordabor earum. Sed
hæc de purgationibus Divinæ legis sanctis dictemus.
Illud primum, hypocrisis esse mendacia purgationis, Deinde
magnum etiam videri qui & genitilium lustrationis quæ
carminibus profundam fide item & lauri, latticinia pa-
navino, & transitu per ignem purgantur ad quæ
purgatio pertinet ibidem non Phœbeos lustrationibus ab-
nimi, ad deludendum enim res illa fuerat.

Quia non erit in his egenus. Similis quæ Lucas Act. IV, 34.
in Actibus apostolicis habet: Egestas erat in omnibus
illis, nec enim propriam egens erat inter illos. Dein ap-
pellat completa evangelica doctrina. Denique autem ne licentiæ
aliquando debita vellere, negatio vero septimo anno
remittantur, qui revelationem suam fatuæ sui prophe-
tis consummationem notat, quod septimo, quippe qui
in septimandiem in die requiescit. Ita & Christus
incarnatus non pro suis corporalibus fructibus debita
fraternitas, imperfectos autem veros constituit. Unde & Jo. VIII, 32.
discipulis dixit: si manseritis in sermone meo

regnaverit veritatem, & veritas liberabit vos. Si ergo
Joh. VIII, 34 filium vos fecerit liber, tunc vere liberi eritis. Si
ego cum maximam ex peccatis meis habeam
am debitoribus nos compares, peccatis nostris
dominum venisse. Dicitur effugisse nos posse.
Et non contristabo vos, sed ego hic dum sum, tristis. Sic &
2 Cor. XI, 4 Apostolus in persona Christi: Zelo enim vos Dei
zelo, & necessitate, ipsa enim Dei est amare Deum.

Quod libet. 3 annos. Ante Salvatoris enim adventum
lege servabatur Israel decem verbum, legi parens
indicens obsequium. Cum autem ultimis temporibus in hac
nec compareret, servitutem spiritus altius est. Gratia
autem & veritas per Jesum Christum facta est.
Rom. III, 28 Non enim per operationem legis, sed per fidem Jesu Christi
mur, vocatis gratis iustificantes. Innocentem
hostiam de ovium grege, & agnum de eodem pro
nobis adducam: & de fructu ac vino sanctae
filios sanguinis & sanguinis, per quae & Israelem na-
di sunt. Si autem te peccatum fecerit, ut ille qui san-
guinis pro fratre est liber Dimittatur, quanto ma-
gis Dominus et liberator Dominus qui Spiritus fra-
tres nostros est, [illegible] dignum cum libertis conve-
luit quod [illegible] ordinat benevolo animo in Do-
minum tanquam Dominus ejus fuit, non pudet
servitutis hujus laudes, sed virtutem adscendendi in
eo quam nati sunt laudi. Quos qui penitus de-
miserint liberos vocari, peccavit, justa illos
liberum cum dimittens a se, non definito prodam
tempore, tempore enim non certo hi spiritus,
semper, libertatis sperat, angit, hoc est mundi
ultimum tempus praesens est.

Et perfectus auriculam quae in foramen, & erit
tibi servus in seculo. Qui post peccatorum re-
missionem pervenire ad libertatis dignitatem non-
poterit, nec perfecte in Dominum amore, aures ejus
cumdabit, sed qui tamen coleva subjecti esse minori
condicione [illegible] rapiunt ad ostium quasi limen,
quam omnimodo e servitute spiritu Sancti pro-
fecto noluerunt, fumea aures eorum perforabit.
Lex fumea ideo instituit servitutem hanc pos-
sunt olive, aspectum servitutis tempore & actu, in me-

λειαν, ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. τῷ δὲ
μὴ τοιούτοις ὄντι μὴ πιστεύοντι ὅτι ὑμῶν εἰμι, εἰ
τοῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ἀποθανεῖσθε. διὸ ἡ χρεω-
φειλέταις ὑμᾶς ἀπεικάζει, ἡ διὰ τὴν ἐγκλη-
των ὀφλημάτων τὴν ἄφεσιν αἰτεῖσθαι παρεκελεύσατο,
ἡ ὁ μυημόνευε τῆς καρδίας σε δούλος σε αὐθ. Ps. X, 10
ὥστε ἡ ὁ Ἀπόστολος ἐν στενοχωρίᾳ πρὸς κορινθίους
μὴ ἐνδύνω, ἡ ἡ ἀνάγκη, ἀλλὰ οὐ γὰρ δόλον
φιλεῖ ὁ θεός.

Ἀκούσει δὲ ἐξ ἔτη. πρὸ γὰρ τοῦ τὸ βωμὸν Ps. XII, 2
ἐπιθεῖναι νόμῳ δουλείας ἱδρυθῆναι καλῶς ἔχει,
ὑπὸ νόμον ὢν τοὺς κολλάζοντα. ἐν δὲ καιρῷ
ἐχάτοις ἐναντιοπαθοῦντος, τὸ τοῦ δεσπότου
ἐβλήθηται πνεῦμα. πρῶτα δὲ ἡ χάριτι πρὸς
ὑιοθεσίαν κέκληνται. ὑμᾶς ἐξ εἰδώλων νόμος ἄλλ'
ἐν πίστει ἐβλοδιαδύντες ἀπὸ πληθάτων δὲ Ps. XIV, 4
ἄνωθεν ἱερεῖον ἡ τὸ ἐπὶ βλαγὴν πεβλοῦσα
χθύδι' ὑμᾶς. ἡ ἀπὸ βίτα ἡ οἴνου τῆς ἀγλεος
τὸ βαγρού τε ἡ αἵματος δι' ὧν ἡ τῆς ἐλευ-
θερίας ἐτύχομεν. εἰ δὲ κατὰ νόμον τὸν βιω-
τικὸν ἀδελφὸν προσκύνει ἐλευθερον, πόσῳ
τὸν κατὰ πνεῦμα πάλλον ὑμῖν. ἡ δι' τοῦ
τοιούτοις ὡς ἐλευθερίοις δυνηται κακεῖνος δ
ἀγαπητοῖς ἑνοεῖν τοῖς δεσπόταις, ἀπ' τοῦ δὲ
λον ἀζυγοστόνους, ἀφεστὴ δὲ διώκοντας ἐν
εσπιε ἐτυχον ἁπάσαι. ὡς οἱ τελέως ἐλευθε-
ξοντο ἀπίνας κατὰ τὸ ἐξαποστελῶ αὐλὸν
ἐλευθερον ἀπὸ βῶ. ὡς ἐνώμι βωτὸν χοῖνιξ,
χρόνῳ γὰρ κρυπτὸν τὸ πνευματικόν. ἡ ἀεὶ ἡ
τοις ἑβδόμῃ παῤῥησιν ἡ ἵν κόβμῳ δυνάμεως.
ἡ τρυπηθεὶς τὸ ὦς αὐτὸ πρὸ τὴν δύραν Ps. XVII, 7
ἐπὶ τοῦ σαδμοῦ, ἡ ἐσαι δοι σκελλης ζηλουμένος.
σιτοῦ τῆς τῶν ἁμαρτιῶν ἄφεσιν οἱ σὺ φιλά-
βοι δυνυδύντες εἰς ἐλευθερίας ἀξίωσιν, σπου-
τελείᾳ τῇ πρὸ τοῦ δεδηοτηκὸν ἀγάπῃ περι-
τεμόντες τὰ ὦτα, τελεῖν δὲ ὑπ' αὐτὸν ἀλ-
λως ὡς ἐν ἐλαττώσι σύτροις αἰχμάσιον πρὸ
τὴν δύραν ἐπὶ τοῦ σαδμοῦ, ὅθεν τὸ τέλος
ἐερθῆναι τὸ πνεύματος τῆς δεδίας πρὸς
λουτο ὀπωτίω τρυπᾶται τὸ ὦς, δι' ὃ ὅπως
κατηχθέσεσι καλῶς δεδιῦσιν συνβουλεύ, εἰς
αὐ τοῦ τῆς δεδίας αὐῶνα διαβεβαιοῦσι, ὡς

ευδοκίᾳ τι κατ' αὐτὸν εἶναι, ἐπὶ δόξαν ἢ τὸ ἴδιον
συμφέρον ἀφορῶν. χρεὼν γὰρ πρωτοτύπως εἶναι
τὸν ποιητὴν ἀδέκαστον ἢ φιλοκερδῆ. ὁ γὰρ δῶρον
δοὺς ἐπ' ὠφελείᾳ τὸ δεδομένον τοῦ λαβόντος ἀντιτι-
μᾶσθαι ἀξιοῖ. ὁ δὲ τὸν ἀγαθὸν αἰδέσιμον καὶ δυσπα-
θῆ ὡς ἂν ἐπ' ἀνδρὶ ἔχοι. ἡ παιδεία γὰρ ἐκ νέου ἀνατρέφεται τὸ τῆς
ψυχῆς ὡς τὰ πλεῖστα ἀβασκάντως τρεφόμενα τὸ τῆς
ἕξεως ἐμπαθὲς τοῦ ἀκοσμοῦ ἀκόλουθον ὀπὴ δέχεται
ποτὲ λόγου ἐλευθερίας, ἀκ ἄξιος ὢν ἀκούειν πλὴν
ἐκ πρὸς ὑποδοχὴν λόγων ἀποδεικτῶν κεκλιμένος
ἀκούει καὶ τὸ ἐκ γένους τούτου καταδέδοται λο-
γίων ὑφηλοτέρων ἀκούειν. ψυχὴ γὰρ ἐντὸς ἔτι σκο-
τίζειν ἐ βούλεται, κατὰ τὸ ἐκ ἐπιπλήττειν τοῖς σκο-
τίοις ἐπιτρέπειν τῶν λογίων. αἰῶνα δὲ καθ' ὃ
ἔτι ἐπιτρέπει τῶν λογίων. αἰῶνα δὲ καθ' ὃ
ἕνεκα ἄνθρωπον τὸν βίον, ὁπόσον παρὰ παῦλαν
τὸ ἐκ τοῦ λάγω τρέπειν ἢ τὸν αἰῶνα. ψυχὴ δὲ ἴδιος
τὸ ἐφ' ὁδὸν τὴν δεδομένην ἀβαίνουσα· ἀλλὰ κα-
ταδεδηλωμένα ἄνθρωπ ἢ βίᾳ τῷ ἀπὸ δεδομένου σε
παβολοντος ἢ σιδαρείαν, ἢ ἀπὸ ταύτης ἢ
ψυδρίαν.

ὁ δυνάμενος δοῦναι τὸ παλαι ἐν ἀδεκίᾳ τῶν ἀ-
μώμων. τὸ γὰρ τόπος ἢ σία πόλις ἢ καθοδη-
κὴ ἐκκλησία, ἢ ἐγ νοσίμως ἔχοντα τοῦ ἐκκλη-
σιάζειν ἐαυτοῦ ἀσπαζόμενος τὴν τιμὴν κατὰ
τὰ ἀποκείμενα τῆς ἐκκλησίας, ἅπερ ὧν
παυβεβήκοτες ὕβρεσι πρὸς τὸ ἴδιον δοκεῖν ἐξ-
ται. αὐτὴ τοίνυν ἡ πόλις ἐπιλησία μένη πρὸς
τὴν τῶ παλαι ὑβίαν, ἐγ γὰρ τῶν ἀδίκων σω-
βεῖ κατὰ νόμον ἀποβλήθη. ἐν σὺν ἐκ ἀπὸ
πλὼ δὴν αὐτοῦ μόνον πεποίσταται τὸν ἀ-
μενον. ἐν ἀδίκοις δὲ ἢ ἐνταῦθα πεφόβηκε
βόας ἢ πεβαται· τὸ δὲ ἐφύβιος ἢ ὀπλίσις
ἢ πρὸ τὸν ἀμενον ἀποδίδοται. ὀπλὰ γὰρ μόνον
εἶμι δὲν ἐδίων ἐκίνησε τὰ χείρ· πρὸς δὲ τὰ
λοιπὰ τὰ ἐστὶ τοῦ ἀμενον ἢ τὰς ὑπολοίπους
δυνάμεις τὰς τοιικαύτα πεβλεψούσας ὑπὲρ
καὶ ἐμβίου δυάσεως.

ἐδὲ ἐπιφωβοῦται πεβέωπεν, τὸν γὰρ κυ-
τὴν πεοδικεῖ τύπον θαζειν χεῖρ.

ἢ διδοβολὴν δίνειν αὐτῷ. ἀληβὲς γὰρ πε-
κειμένου κ' ὑπ' ἐνδιβέου δεδικεγμένου ἰσχανεῖ
ἐδὲν θεός. τί γὰρ ἐμοὶ ὑμνοσεβήσει, ὅτι ἀπίσηκεν

venerationem meorum dissipet, & fidelem a digni
dalem deripere conetur. Christus enim typum &
exemplum nobis reliquens liberales donis discipu
los [suos] & amicos eos appellans. Servus enim, Jo. xv, 15.
inquit, nescit voluntatem Domini sui; ille tamen qui
spontaneum in servitutem se dedit institutus in eam
habitat quod decet: disciplinae Domini aperit mihi Ps. l, 5.
aures. Unde tamen etiam hujusmodi homini ne
gotio rerum praesentium amatori aurio perforatur,
ne ullo quid nativum formavit foramine auditus ad
dens; quippe ad stipendia verbum libertatis indignus
qui auditum adaperiam pro stolta recondita sa-
pientia praedicet, prodidit enim nefas esse fabi
libus doctrinas sublimiores tradere. Lex enim iis
praeparandum, non cibus addita fandes ... justa ipsa.
non margaritas ante porcos. Secun- Matt. vii, 6.
dum autem vocat unius hominis vitam, quo stans & ca-
cumit ad id Psalmum: caveas non contemnendum se- Qo. viii, 13.
culum. Simply innata praedicta servire amenti, dum
aliud saeculum computatur vitae, quo ea qui a servitute
ad mercenarii, & inde ad filii conditionem transit.
Non jocatorio immolatio praedicta in alia civitatem
laudum. Unus enim loci unius, ubi tabernacu-
los Patris celebrabat, quae & Jerusalem habet legi-
time constitutos. Non ubi ipsorum sapientes honorem
ut faciunt illi qui deficiunt ab Ecclesia, qui tamen
indam profecerunt, ad ea quae ipsis videntur bona
feruntur. Hae day sola ubo ad possidas immedia-
nem donec est, Hanc enim caulis ex legis pa-
scipulo expidiantur. In Aegypto igitur agnum sum-
mum mactavit judicium. In numerorum vero libro
& hoedos boves quin & oves addit. Verbo autem
corpus & adulto non agnum sunt referenda, illic
enim carnes adultas tantum commendas esse fide-
cepit; sed ad reliqua quae post agnum edendi sacrifi-
cia tum oblata, mactabantur, ad ipsi vis vestiendum.
Nec agnoscendi potestatem. Judicium enim Chri-
sti hyperum sustinere ab hoc dicit.
Et lapidabunt eos. Si enim Impiedas aliqua
commoda praestat, pia severitate perpetrandos est
Deus. Quod enim inquit, reverentur Patres veste Jer. ii, 3
in me delictum, patres recesserunt longe a

Jer. II, 12 ame, & ambulaverunt post vana. Et vacui
facti sunt cœlum super hoc, & inhorruit, etha modum
vehementer, dicit Dominus. Duo enim mala fecit po-
pulus meus: me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, Ef-
fode[runt] sibi cisternas cisternas, quæ non potuerunt con-
tinere aquam. Quis ergo dabit de monte Sion salutem
primum verum omnium Israelitarum? cum
quo vero spe[ctat] ad[ditio] addit quia omnia cessant.

Jer. XXIII, 23 Quos adjungens subjungit dicens: Deus appropinquans
ego sum dicit Dominus, & non Deus de longe? num
quis abscondi potest in abditis & ego non videbo eum?
Psal. CXIII, 9 a me aliquis abscondetur. Et David alicubi ait: Qui
plantavit aurem non audit, aut qui finxit oculum non
considerat, ad eos scilicet qui dicebant non videbit
Dominus neque intelliget Deus Jacob. Hisce enim
impudentissimis multa dehinc fiunt omnes qui adversus
Jer. II, 26 opera manuum suarum. Et proinde dicit Dominus: Si
ut confusio furis cum deprehensus fuerit, sic con-
fundentur filii Israel, ipsi & reges eorum & principes eorum
& sacerdotes eorum & prophetæ eorum. Et con-
fitebuntur ad me dicentes: & non faciem suam. Eius
tempore malorum suorum dicent surge & salva nos
Judæi nec sapientiam abuti sunt. Non tamen
magnis fundis Dei nostra argumenti eos obvenerunt

S. autem impossibile fuerit ad verbum in publico
Pertinent hæc ad Judæos qui singulos deos coluis-
tos. Verba autem inter sanguinem & sanguinem de
sugna accipienda sunt qua de sanguinem sanguinem
neve ac eadem procedunt, ut diversa a pluribus ab-
lus sententias; quod innuunt verba inter judicium
a judex. Vel etiam quod quam specialia quod-
dignitas, pudor ad generalia procedit & vocem
de specialioribus fandi, imperium inter la duas
a latio. Quale est quis in pugna primus velit
insistere primum suum ferens. Et inter contro-
versiam a controversias, quale est si pugna al-
qua verbalis gravibus de quæstionibus forsan alqua
ad legem vel aliam contentionem spectante. Crimes
imput ad sacerdotes scribas & judices. Hos
enim chorus, scribas autem sacerdotes hos sanc-
tum charactherem sortiebant, ad quos quasi modo

παλαιὰ ἀπ' ἐμοῦ ἢ ἐποιήσαν οἱ πάτερες αὐτῶν
ματαίων, καὶ πολὺν ἐξέστησε φανοὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ
ἐφρίξεν ἐπὶ πλεῖον θρόδρα λέγει κύριος, ὅτι δύο
πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαός μου, ἐμὲ ἐγκατέλιπον
πηγὴν ὕδατος ζῶντος, καὶ ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκ-
κους συντριπτοὺς, οἳ οὐ δυνήσονται ὕδωρ
συνέχειν. ἆρα ἐν τῷ ἥλιον προβεβυνδύλις ἐ-
βίν ὡς ὕπνος τὸ αἰώνιτα τὸ πρῶτον αἴτιον ἢ
λιος δὲ ὁ παντ' ἔλεος ἐπαύθ' ὑπακοὴ ὁ
ἐλέγχων ἐπαλύνει θεοῦ θεοῦ ἐμίσησεν ἐμὲ ἢ
λέγει κύριος ἢ ὁ θεὸς ποίησον ὃν, σὺ ἀπ' ἐμοῦ
κρυβόμενοι τί. καὶ λαβὶδ δὲ τὰ φυβὶν· ὁ φυτὸν
βας τὸ ὡς ἐμὲ ἀκούσῃ; καὶ ὁ πλάσας ἐφθαλμὸν
ὁ κατανοεῖ; πρὸς τοὺς λέγοντας ἐκ ὄψεται κύ-
ριος ἐδὲ συνήσει ὁ θεὸς τοῦ ἰακωβ. τούτων δὲ
πάλιν ἀναδιατάσσει ἀ αὐτὸς οἱ προβεκυνῶν
τὸν ὕδρα χωρὶς αὐτῶν. καὶ μὴν ὕδρα θεοί, ὡς
αἰσχύνη κλέπτα ὅταν ἁλῶ, οὕτως αἰσχυνθήσον
ται οἱ οἴκοι ἰσραὴλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν
καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν,
οἳ λέγουσι τῷ ξύλῳ πατήρ μου εἶ σύ,
καὶ τῷ λίθῳ σὺ ἐγέννησάς με, ἐ ἔστρεψαν
ἐπ' ἐμὲ νῶτον καὶ ὐ πρόσωπα αὐτῶν. καὶ ἐν τῷ
καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν ἐροῦσιν ἀνάστα καὶ σῶ-
σον ἡμᾶς. διὰτοῦτο ἐν τοῖς τοιούτοις ὀνόμα
ἐκδέχεσθαι. ἡμεῖς δὲ τοῦ σωτῆρος τῆς πίστ
ως ἡμῶν αὐτὸς καταλήψομαι λόγων.

ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ἐπὶ ὃν ζῆσαι ἐν κενῷ. ἐὰν
τα τοῦ κατὰ πόλιν κειτῶν· τὸ δὲ ἀναστόν
αἵματος αἷμα περὶ σαρκὸς ἀνασίον προσδέ
δικος τὸ αἷμα ἢ πεῦσματος καὶ φόνε παρὰ ζῆν
κειτῶν διαφόρως κειμένων. ὁπηνικαλινίζη δὲ
ἀναστόν κεῖσθαι κεῖσθαι. πλὴν ἰδικοῦ τι λέξας
ὕτα περὶ τοῦ γένους ἀναδεχεσθαι ἀνδρὸς ἰδικοῦ
τον διατάττεται ἡμῶν ἀναστόν ἀδικῶ ἀδι. α
ον τὸ ἐν σαρκὶ πλυθὲν πρῶτος ἐπανέρχει
πλασίου ἀφανισμὸς. καὶ ἀναστόν ἀντιδολίς ἀ
τιδολία· σὸν ἢ σαρκὶ γένεται δολερὰ ἢ δολία
βιν τυρὸν χρωικὴν ἢ ἡ ὕβρει τεύχεα. ἐκείνη
φυβὶ πρὸ ἱερεῖο τοῦ λευίτου ἢ τοῦ κειτῶ
τύπου γάρ εἰσιν ὁ σὸς κειτῶ μωϋσέως ἀδι
πρῶτ οἱ λευῖται τῶν ὁ πρωτοτόκων, ἐφ' οἷς
τὸ ἐκκλησίας τῶν κεφαλῶν ἀνέφερον. ὃν
φλοιον δὲ τῷ παρόντι τὸ ὑπερώτηκον τοῦ

πατέρα θα ή ἀναγγείλῃ υἱόν, τοῦ προσθῆναι αὐτῷ θα ή ἐξέβαλον.

Ph 10 " Καὶ κατὰ τὴν ἐξόδιν αὐ οἱ ἀπεσταλμένοι παιδεύσουσιν αὐτὸν ἵνα εἰπῇ τὸν λαὸν ἡγεμονεύοντα, λέγων ἔχει τὸ πάντων κοσμοῦντα τὴ κρίτε. διὸ ὅπως ἡ τῆς ἀναβάσεως ὁδὸς οὐ θεὸν ἀναδείξεται τὸν ἀνθρώπον δὲ φανεῖν οὐ αὐ ἀπειλήθη τῷ λαῷ τῷ τοῦ κυρίου, θεὸν γὰρ παρέσαβεν ἄμεν τιμίαν καὶ ζῶν βίον ἀναξίων· πάρη ὡς γὰρ τὰ ἀπὸ θεοῦ ἀνθρώπων ἐξωρίσαι δὲ τὰ θεῖα· ἐκ ἀπίστων οὐ θεοῦ τὰ θεῖα διὰ τὰ ἀνθρώπινα, λέγοντος ἡμῖν ἡμῶν σωτῆρος ἐπὶ τῶν καθέδρας μωϋσέως ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι, πάντα οὖν ὅσα ἂν λέγωσιν ὑμῖν ποιῆσατε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιῆτε.

Ph 14 " Καὶ ἵππος κατασκεύασον ὑπ' ἐαυτὸν ἀξονάλ, διὸ γὰρ ἡμᾶς παλαι εἰδωλολατρείαν ἀπωθούμενος ἡμᾶς πάλιν πίστει προσδεξάσθαι ὡς ἵππον ἐπαγγελίας ἵνα καθυπηρετῶ ἱερεῖα χρίσον, καὶ τὸ ὑπ' αὐτῶ ἱερεῖον. καὶ λαβὼν γὰρ φιδὼν τὸ ὑπ' αὐτῶ ἱερεῖον. καὶ λαβὼν γὰρ φιδὼν τὸ ὑπ' αὐτῶ ἱερεῖον δὲ καταξιάδην βαβιλῶνος ὑπ' αὐτῶ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον αὐτῶ διαγγέλλων τὸ πάθος ὧν ὅσος τὸ ἅγιον αὐτῶ διαγγέλλων τὸ πάθος ἵνα εὐσεβὴ, ἂν ἰδεῖσι παρεπιφάνειν τὸν τῆς ἀνομίας ἐφ' ἑαυτὸς ἐγκεντούνβανη ἀλλ' ἀφιεὶν ἡ δικαιοσύνη τὸν ἀντίδικον, ἀλλ' ἀφιεὶν ἡ δίκη ἡ αἰώνιος τὸν ἀντίδικον. πρὸς ὃ φιδὼ ὁ ὄφεως ἔρωτος ἰβεαήλ· πρὸς ὃ φιδὼ ὁ ὄφεως ἔρωτος λάβωμεν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ ὁ λαβὼν βάπτισμα· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ ἐκεῖνον λήψεσθε. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔστε δόξαν θεοῦ πατρὸς, ἀλλ' ὡς ἄνθρωποι, καθίσται γὰρ εἰς τὸν ἄγιον τοῦ θεοῦ, ἀποδείκνυσι ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶ θεός.

Ph 16 " Διὸ ὁ πλήθυνσι ἑαυτὸ ἵππον· ἡ ἄλλοι ἐξέλωκεν πλῆθ' ὁ πληθυνῶ, ἵδιος δὲ τὸ ἵππον ἡ ἀναβάτην ἔβαλεν εἰς θάλασσαν. ἵππος ἐστὶ τοῦ ἀτιμίας τὰ πάθη. διὰ φιδὼ ἔκλῃε τὸν λαὸν ἀφεῖναι ἀξονάλ, πρὸς τὴν κοινὴν λιτρωσιν τοῦ τούτου ἄρξοντος Σατανᾶ βασιλεῖ ἡμῶν σωτῆρι ἵππον πλῆθ' ὑμᾶς ἀποσείλωτα ὅπως φιδὼ ὁ κύριος ἀπηλόγησεν· ἀδύνατον γὰρ κατὰ τὴν ἀποστολον τὸν ἅπαξ φωτισθέντας ἡ παραπεσόντας ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν· ἐδὲ πλανᾶσθε φιδὼ ἑαυτῶ γυναῖκας πολυθεοῦ γὰρ ἡ εἰς ἀνομίας ἡ παραπτώσεως τοὺς ἀθέσμους

thum & annunciabit tibi; festinemus huius & dicendi tibi.

Et placeo secundum gentium gentium annunciasse tibi; Gregory enim gentium populum Sardanapalus est, universalis tyrannidem & gentium tenens. Quamobrem illata est per inobedientiam contumaciae ad Deum repedium. Inscientiae ignoti, primum non abscondo fuerit ministro Domini, res enim spiritualis est ad Deo eligi, absque sicut vilantiam indignam dato munere, agit. Talis enim pactum gentium quae placuerunt quae voluntas nulla a Dei tamen voluntatem opponit. Divinae autem propter humanas nihil removisset derogandum, cum dicat Salvator: Super cathedram Moysis sederunt Scribae & Pharisaei. omnia ergo quae cumque dixerint vobis facite, secundum opera vero eorum nolite facere.

Et dixerit constituam super me principem, oppositi enim non omnem doctrinam abjicientes, & ad fidem tamquam iterum aliquam requirendis, festinantes, unum principem & Deum eligere. Christum, quem admodum quae dixit. Deus enim est iam dicit), Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum meum, praedicans praeceptum Domini: quem Judaei negligentes regem sibi constituerunt filium perditionis, Anti-Christum, qui alienigena est, & non de hominibus Israel. Veritus Christus ait: Ego veni in nomine Patris mei, & non recipitis me: si alius venerit in suo nomine eum recipietis. Christus enim promissionis gloriae Patris, cuius in his terris verus est, ad non ita ille, sed enim in domo Dei, scipsum pro Deo gerens.

Quare non multiplicabit sibi equum. Reliqui interpretes de contrario: sed non multiplicabit sibi Lord. XV, 11. Lord de quo dictus equum & abscondam pro Israel in mare, per quae intelliguntur turpes affectus. Propterea ait fugae principem alienorum, & Deum spiritualem, principatum quae rapiens Satanam, qui Pharao dictus, filiorum nos reducentem in Aegyptum, de quo Dominum prohibuisse ait. Impossibile enim juxta Apostolum est eos qui semel sunt illuminati, lapsique gustaverunt verbum Dei & praedicationem: Rex, inquit, multiplicabit sibi de praedicationem. Rex, inquit, multiplicabit

Lord γυναῖκας. Lord enim idolorum quae per inanem praedicationem. Profectionis & impedimentum causa quae est,

si nimium gaudij alicuiq; dederint, id quod Salomonis
filij euenit. Aut ne aurum & argentum sibi mul-
tiplicarint nimium, sed mediocrem, ob iuntos nimi-
rum qui custodiri non possunt. Quod autem nonnun-
quam (quod ipsi considerauimus) opulentiam augeat, quam
iniquis multigalibus animos inhumano (ut ingentium
eorum qui seruitia opprimunt non fallemur) nec
in Deum spem edocendo (ut debebat. Psalm. 118.
Ecce homo qui non posuit Deum adiutorem suum,
& sperauit in multitudine diuitiarum suarum.
Et mediocribus simpl. Dilexerunt iniquam semper, quod
multum Regem perderipsam Iosiam scribens Pro-
pheta Ezechiel: cum vir in domo Dei libro legis repe-
lum esset. Quem tam legendo verba mentes facem
vit de eo quæ precauerant, legitq; librum coram populo
audiendo populo.

Falsimonia malicimus. Omne genus vaticinandi
damnibus dilouum prohibet. Solus enim Pa-
ulus creatus & verificatio, imperium in omnes creat
turas, ita falsa rerum quæ rerum cognitio est: impo-
sibile est qui Diabolo eam adscribit. Qui quo fru-
tus Deus: cum loquitur mendacium ex propriis loqui-
tur, quia mendax est & pater eius. Propterea Pl.
rerum rerum futurarum scientiam, quæ Deo sol
sum est inuenta, Ephesi istis. Propheta & fru-
trix huic sicut me suscitabit Deus noster Deus. &
Esaiae 61. Deo futurarum rerum scientiam complebi
Ieo. xxxv, xxxvi dicit, inquiens: nementote priorum a fidis, quæ
niam ego sum Deus, & non est alius preter me, qui
annuncio prius nouissima antequam fiant. Haec
stem illis prænuncio sepe. Istarum loquitur, & pro-
pria tamen non loquitur. Propterea etiam & Pau-
lus & Christus Damonibus loquentes prohibent
ne
ne
ne

ων προφητῶν δῆλον ἐκ τῶ πολλὰς ἱστορίας
προφήτας, ὡς περὶ ἑνὸς δὲ κατεσχέσθαι λέγειν·
οὐ δὴ ἡ κατ' αὐτὸν γενεὰ ἔφθη Μωϋσῆν, ἀπὸ
δὲ προφητῶν ἐκδοῦναι τοιαῦτα τολμήσειεν
προφήτας ἡμῶν τὸν Ἰωάννην βούλεσθε ὑμεῖς
τινας; ὁ δὲ φωνὴν ἔφησε, καίτοι προφήτης ὢν πε-
ρὶ κατὰ τὸν Μωϋσέα χρισὸν ἡ σαίτων ἕνεκα
ὁ σὺν ἀληθείᾳ ἐξ ἀμφοτέρων λόγος ἕνα χρισὸν
δεῖ τὸ τὸ διαβόλῳ συναίνας πᾶσαν τὴν γῆν κα-
ὑποκεῖσθαι πάντας ἔχειν ἀνθρώπους νεανιεύσα-
νους ἔλεγε τὴν οἰκουμένην ὅλην, διὰ ψεύσας τὴν ἀλ-
θειαν ὡς νομιεῖ, ἡ ὡς κατεδηλώσατε ὑμεῖς ἀ-
βῶ, ἡ ὃν ἔσιν οὐ διαβεβαιοῦσαι σε ἡ ἀντίπαλος
ἀνθρ, ὁ σὺν τῶν λαῶν διὰ βαλλόντων διεβάλλον
ἐμβαθὲς κατα νοητίνας τοὺ ἀληθοῦς, ὁ δὲ
τὰ ἔθνη πάντα διὰ βαπτίσματος κατανοήσας
αὐτὰ τῶ διαβόλῳ τοὺ δαίμονος ὁ πις ἐθνῶν
λῶ ἡ ὑπὸ διὰ τὸ ἰορδάνῃ διάβασιν, ἐνδάβα σὺν
τοῦβίῳ, ἀβαπτίζῳ δὲ διώκοντας φθάσαν. ὁ
σὺν Μάνναν δίδωκεν αἰσθητόν, ὁ δὲ χρισὸς ἕαν
τοὺ ἄρτον ἐξ οὐρανοῦ καταβάντα. μαθητὰς
ὁ Μωϋσῆς ἴδρυσε ἡ θεὸ, ἔθνων δὲ παύλους ἡ
τὸ πατρὸ ὁ χρισὸς, νομοθέτησε ἐκεῖνος ὑπη-
ρέτοινος τοῦ θεοῦ, ὁ δὲ κατ' αὐθεντίαν ὡς
θεὸς εἰκότως νομοθετεῖ λέγων· ἠκούσατε ὅτι
ἐρρέθη τοῖ ἀρχαίοις ὁ φονεύσεις, ἐγὼ δὲ λέ-
γω ὑμῖν πᾶσι ὀργιζόμενος ἐκῆ, ἡ τὰ ἔθνη ἔβλεπε
ἐπιδίδοται ὅτι ἐξεπλήττοντο πάντες ἐπὶ
τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ἦν γὰς διδάσκων αὐτὸς ὡς
ἐξουσίαν ἔχων, ὃ τῶν νομοθεσίαν οἱ ἔθνικοι
παραδίδαυτο. διὸ προλέγει λαβεῖν κατάσ-
βον κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτοὺς, φιλοτιμεῖ
ἔθνη ὅτι ἀνθρωποί εἰσιν· ὅταις ὁ Μωϋσῆς ὃν
ἡμῶν ὡς θεοῦ ἡ νομοθέτης ἐσιν ὁ χρισὸς
καίτοι φαίνεται τῶν ἰδίων νόμων εἶναι
ὃν ἔσιν προφῆναι ἡ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἔσιν
ἀληθῆ, ἐννοήσας τὴν τῶν δεινοτικῶν ἀξ
ωμάτων ὑπερεχὴ παρεῖναι λέγων αὐτὸ
ἀνάβηθι κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν λαλήσῃ πρὸς
ὑμᾶς, τοῦτ' ἔσι καὶ τὸν δι' ἐμοῦ νόμον εἰδέ-
σιτε ποιεῖν. ἵνα δὲ μὴ μόνον Μωϋσέως ὁ λό-
γος ὑπαρχῃ, βεβαιοῖ τοῦτον ὁ πατὴς λέγων·

Quod porro nec alium præter Christum Dominum inducturi sint Iudæi, quod multi Prophetæ fuerint, & tamen de uno pluraliter dicat. Cum & Moses sibi similem fore dixit, & Dauid ait Prophetas cum Christo Rege jam exhibendos Ioannem interrogando: an tu Propheta? Io. 1
hic vero dixit non sum. cum Prophetæ tamen esse
Deum de Moysi similis Prophetæ, imo major esse, Christus est. Deus & Rex ipse quidam liberauit populum unum: Christus vero Diabolo potestate omnes Ps. 7, 14.
jam terram eripuit. qui obscuris sibi labiis omnes
homines, juventutem vocum prædictus dixit: libium ter-
rorem apprehendam manu præsidium, & prosi-
ciam deuelidam ipsam, & non est qui effugiat me, aut
contradicat mihi. Deinde Moses quidem populum
per mare rubrum deduxit, submergens Ægyptios. Chri-
stus vero per Baptismum omnes gentes transduxit,
Damnans cum Diabolo denegantes, quod & tunc
per lordanem notat, qua parte persequebantur pii, impii
vero insequendo profundati sunt. Ille porro Manna
dedit sensibile, Christus contra seipsum dedit, panem
cœlitus descendentem, & Mediator Moses Dei Is-
raelitici creatus est, Christus autem Patris sui omni
um gentium Legislator ille erat Deo ministrans,
hic vero propria auctoritate, Deus Matth. 5, 21.
merito sed, inquiens: Audistis quia dictum est an-
tiquis, non occides, ego autem dico vobis, quia qui-
cumque irascitur fratri suo Ec. Quibus orationi-
bus Legislatorem Dominum ostendit. Quod admiratio facta est Matth. VII, 29
stupuerunt omnes doctrinam ejus, erat enim docens
eos sicut potestatem habens, cujus legem gentiles
non recepturi. Propterea rite adversatus Dauid
Constitue Domine Legislatorem super eos, cognoscant
gentes quod homines sint. Id quod Moses non igno-
rauit, quod scilicet & Legislator & Deus Christus fut. Quam-
vis enim de his ipse legem daturus dicat: quod non licebit ad-
dere nec demere de iis quæ præcepi, agnoscens tamen
prærogativam heroicis dignitatibus debitam, inquit:
ipsum audite, in omnibus quæcunque ad vos locutus
fuerit, hoc est, meam quæ legem vobis reformare. Ille
autem Moysi testimonio de eo testimonio consulit, confir-

mal illud Pater ingeniosa Fabula omnia quæ locuti ea
Prophetam scribabo eis & fidelity eorum erexit k, & [illegible]
verbum meum in ore meo. Verumtamen dicet aliquis
celebris [illegible] Prophetis verbum ipsum suppeditabo.
Ad hæc quidem ministerium servio completa prophe-
tes, hæc dicit Dominus Ezechiel: Hi centum nabu-
gippor fuo Deus Abdeno ad Volo, mundus fis & + de leproſum
ad Dominum meum: Dico tibi, surgite. Et ad Le-
prosum: procede foras. Imo & longum evadet mi-
nus intendunt mavi, & ad Ventos dixit hæc domabiſſe
chaos IV, 37 Iudeos ubi verbum essentiale Jer. & ubi: portali: Salle
individuione gaiolat. Hinc Paul ait: postquam mul-
Hebr. 1, 3. a vobis vicibus Patres. Addit autem Moses cha-
racterem dicendo: qui in carnem, ipsosmet Do-
minus Jesus Christus per primum
oblatus apparitionem Dei, in Sina descendes exte
ostendere, ad Moysen imperiens: Loquere ad nos,
nec loquatur ad nos Deus, ne moriamur. Propterea
Deus verecundiam eorum approbans, Propheram, in
quit, excitabo eis. Sic enim, ab pede prius infirmitate
excellentiorem apparitionem servo non valentes, sed
manam apparitionem politicis est. Ad quoniam
oraculo hoc prædixit in eorum solummodo pro
ge circumcisione evadi gratiam Prophetam esse per
ladam, merito Salvador ait: Non veni nisi ad pec
Matth. 15, 24 dilas oves domy Israel. Hinc & Apostoli dixit il
Matth. 10, 5. In viam gentium ne abieritis, & in civitates Sa
maritanorum ne introieritis, sed potius ite ad o
my quæ perierunt domy Israel. Obtendens ad
eos primi celitus jugis divinum oraculo se mitten
dos. Propterea cum rum recepisset ab iis non
esse redemptos eos, inter alia dicens: Quoniam
um & non erant homo, meram & non erat pria audivit
Matth. 21, 43 ab eo ait: Tolletur a vobis regnum Dei, & da
bitur genti facienti fructy ejus. Alty discipuli
Matth. 28, 19 mandatum dat: Euntes docete omnes gentes. Lege
autem Jah hos sanctos] prævogati cum invenies
Deus, inquit: qui cum non audivit omnia qui
loculus fuerit Prophetes iste in nomine meo,
qd ordinabam [illegible] de eo. Attendat ite, simila
est populo isto ob omnem sanguinem effusum

ὀφθῶ πάντα ὅσα ἐλάλησας πρὸς ἡμᾶς ἀνα- Ps. 18
σήσω αὐτοῖς ὦβνις ἐκ, καὶ δώσω τὸ ζῆμά μου
ἐν τῷ σώματι αὐτῶ, ἀλλ' ἐγεῖ τις, ὡς ἡ δὲ
ἄλλοις προφήταις ζῆσα παρέσχεν αὐτος. ἀλ-
ἐκεῖνοι σὺν διδασκαλεῖῳ τοῦ διακονίαν παῦ-
σινοι τοῦ δὲ λέγει κύριος ἐλέησον, ὁ δὲ ὡς ὧν
φύβῃ θεὸς τῶν σὺν λιπεῖν φυβὶ ἴδιον καθαρίσθη
τι· τῷ δὲ νεανίσκῳ νικᾷ λέγων ἐγερθητι· καὶ λα
βόμω δώσω ἔγω. ὡς δὲ ἰησοῦς ἐπιθῆμα δα
μὴν ἡ πνεύματι ἰώσηα λέγων πληρώσθω.
ὅσος πᾶ σὺν ἐβιῶδις ζῆσα πᾶ δὲ κατ' ἄλλη
ψιν σεβικήν. διὸ φυβὶ ὁ παῦλος φίγων δὲ λα
παῦτα τῷ εἶ σαι τῆς δυνάσεως τὰ παῖδ.
ἐπινύσης δὲ ἡ τῶ ἐνβαζέκ παῖβῆας τὴν ἡ
τίαν ὁ μωϋβῆς, αὐτὸς δίζας τὸ ἐβραϊ
παῖβιτιβαζόνος τὴν ἐν Σινᾶ τῷ θεῷ διὰ πυ
ρὸς ἐπιφάνειαν λέγοντας μωϋβῆ· λάλησον
ἡμᾶς, ἡ σὺ λαλήτω πρὸς ἡμᾶς ὁ θεὸς μήπο
τε ἀποθάνωμεν. διὸ τῆς ἐνδαβέκας θεοῦ ἀν
τοῦ ἀποδέξασθαι προφήτην φυβὶ αὐλὸς ἐ
νασήβω. ὡς μὴ ἀδυνεσίαν τῆς κρίτησης
ἀωσίας τὴν ἀνδρωπίνην αὐτοῦ ἐπιβανη
σὰν ἐπηρμένα το, ἀλλ' ἐπεὶ τοῦ ἐκ παῖβρας
ὁπροφήτου ἀνασήβειν προδεβαίζεται, ἡκὼ
τως φυβὶ ὁ βωτηρ ὃς ἤλθον ἡ σὺ ἦλθε ἀπ
ολωλότα παῖβατα ἀλλὰ ἰβραϊ. διὸ ἡ λοῖ
πὸς ὁδοὺς παῖμβρᾶλλιν τὸ ὁδὸν ἐνώσω σὺ
ἀπίδητε, ἡ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν σὺ εἰσέλ
θητε, πορευσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα
τὰ ἀπολωλότα οἴκου ἰβραϊ. δηλῶ ὡς αὐ
τοῖς περιχωρίνοις κατὰ τὴν προφητείαν
ἀπέσαλτο. τοῦ μεῶν σὺ ἰσχαριῶν ἀπελθ
δον ἡ ὡς μὴ ἄνδρωπος, εκέλεβα ἡ ὡς μὴ ὁ
ὑπακόων. ἡ φυβὶ πρὸς αὐτὸς ἀζήκοιβα ἀφ'
ὑμῶν ἡ βασιλεία τῶ θεῶ, κἀδοθήσεται ἔθνι
ποιοῦντι τοὺς καρπὸς αὐτῆς. προβατάκι δὲ λε
σαδναιὸς παρεγενόντιο σαδναιόβατι παῦλα
τὰ ἔθνη. τὸ δὲ τῆς νομοθεσίας ὑπερέχον δι
λῶν ὁ θεὸς φυβὶ ὡς ἀνεμὶ ἀκούβη παῦλα
ὄβα ἂν λαλήβη ὁ προφήτης ἐν ἐμῷ ὀνόματι
ἐγὼ ἐκδικήβω ἐξ αὐτοῦ. ἐκδικάται μᾶν
γὼ τῶ λαῶ ἐκείνῳ παῦ αἷμα ἐκχυθὲν ἀπο

Ἄβελ ἕως αἵματος Ζαχαρίου τοῦ υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ναί, λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.

ab Abel usq; ad sanguinem Zacharias, qui occisus est inter templum & altare. Ita dico vobis: exquiretur sanguis iste ab hac generatione.

Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλὴμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε.

Hierusalem Hierusalem quæ occidis prophetas, & lapidas eos qui ad te missi sunt, quoties volui congregare filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, & noluisti?

ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕως ἥξει ὅτε εἴπητε· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. Dico enim vobis: non videbitis me amodo donec dicatis: benedictus qui venit in nomine Domini.

Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας, λέγων αὐτοῖς· γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν.

Et introiens templum cœpit ejicere vendentes in eo & ementes, dicens illis: scriptum est: quia domus mea domus orationis vocabitur: vos autem fecistis eam speluncam latronum.

Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ· καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν αὐτόν, ὁ γὰρ λαὸς ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

Et erat docens quotidie in templo. Principes autem sacerdotum & scribæ quærebant illum perdere, & principes populi: & non invenerunt quid facerent illi, omnis enim populus suspensus erat audiens illum.

Καὶ ἐγένετο μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου, ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δοὺς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

Et factum est in una dierum docente eo populum in templo & evangelizante, supervenerunt principes sacerdotum & scribæ cum senioribus, & dixerunt ad eum: dic nobis in qua potestate hæc facis, aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem?

Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον, καὶ εἴπατέ μοι· τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων;

Respondens autem dixit ad illos: interrogabo & ego vos unum sermonem, & dicite mihi: baptismus Joannis de cælo erat, an ex hominibus?

Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διὰ τί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;

Illi autem cogitabant apud semetipsos dicentes: quia si dixerimus de cælo, dicet: quare non credidistis illi?

ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι.

Si autem dixerimus: ex hominibus, omnis populus lapidabit nos: certi enim sunt Joannem prophetam esse.

Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν.

Et responderunt se nescire unde.

Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

Et Jesus dixit ad illos: neque ego dico vobis in qua potestate hæc facio.

Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπος ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς.

Cœpit autem ad plebem dicere parabolam hanc: homo quidam plantavit vineam, & locavit eam colonis, & peregre profectus est multis temporibus.

Καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσουσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν.

Et tempore misit ad colonos servum, ut de fructu vineæ darent ei: quem cædentes eum dimiserunt inanem.

Καὶ προσέθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν.

Et adjecit alium mittere servum: illi autem & illum cædentes & exonorantes dimiserunt inanem.

Καὶ προσέθετο τρίτον πέμψαι· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.

Et adjecit tertium mittere: illi autem & hunc vulnerantes ejecerunt.

Εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· τοῦτον ἐντραπήσονται.

Dixit autem dominus vineæ: quid faciam? mittam filium meum dilectum: forsitan cum hunc viderint verebuntur.

Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίσαντο πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία.

Videntes autem eum coloni cogitabant apud semetipsos dicentes: hic est hæres: venite occidamus eum, ut nostra fiat hæreditas.

Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;

Et ejicientes eum extra vineam occiderunt. quid ergo faciet illis dominus vineæ?

ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις.

Veniet & perdet colonos istos, & dabit vineam aliis.

Ἀκούσαντες δὲ εἶπαν· μὴ γένοιτο.

Quo audito dixerunt illi: absit.

Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν· τί οὖν ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;

Ille autem respiciens eos dixit: quid est ergo hoc quod scriptum est: lapidem quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli?

πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

Omnis qui ceciderit super lapidem illum, confractus fuerit: super quem autem ceciderit, conteret eum.

Καὶ ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπεν.

Et quærebant scribæ & principes sacerdotum mittere in illum manus in ipsa hora, & timuerunt populum: cognoverunt enim quoniam ad eos parabolam hanc dixit.

Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος.

Et observantes miserunt insidiatores qui se justos simularent, ut caperent eum in sermone, ut traderent illum principatui & potestati præsidis.

Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν Καίσαρι φόρους δοῦναι ἢ οὔ;

Et interrogaverunt eum dicentes: magister, scimus quia recte dicis & docens es, & non accipis personam, sed in veritate viam Dei doces: licet dare tributum Cæsari, an non?

κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί με πειράζετε; ἐπιδείξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; οἱ δὲ εἶπαν· Καίσαρος.

Considerans autem eorum dolum dixit ad illos: quid me tentatis? ostendite mihi denarium: cujus habet imaginem & inscriptionem? illi autem dixerunt: Cæsaris.

ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἄρα ἀποδότε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.

Ille autem dixit ad illos: reddite ergo quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei Deo.

Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλάβεσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.

Et non potuerunt reprehendere verbum ejus coram plebe, & mirati responsum ejus tacuerunt.

Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν· ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

Accedentes autem quidam de Sadducæis, qui negant resurrectionem esse, interrogaverunt eum dicentes: magister, Moyses scripsit nobis: si cujus frater mortuus fuerit habens uxorem, & hic sine filiis mortuus fuerit, ut accipiat frater ejus uxorem & suscitet semen fratri suo.

ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα καὶ ἀπέθανεν ἄτεκνος· καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν τὴν γυναῖκα καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος· καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον σπέρμα καὶ ἀπέθανον.

Septem ergo fratres erant: & primus accepit uxorem & mortuus est sine filiis: & secundus accepit uxorem & hic mortuus est sine filiis: & tertius accepit eam, similiter autem & septem non reliquerunt semen & mortui sunt.

ὕστερον δὲ πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.

Novissima autem omnium & mulier defuncta est.

ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γυνὴ ἔσται; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.

In resurrectione ergo cujus de illis erit uxor? septem enim habuerunt eam uxorem.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται· οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίσκονται.

Et respondens Jesus dixit illis: filii hujus sæculi nubunt & traducuntur: illi autem qui habebuntur digni illius sæculi & resurrectionis quæ ex mortuis est, neque nubent neque uxores ducent.

οὐδὲ γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν καὶ υἱοί εἰσιν τοῦ θεοῦ τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες.

Neque enim mori ultra possunt: æquales enim angelis sunt & filii sunt Dei, cum sint filii resurrectionis.

ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ θεὸν Ἰσαὰκ καὶ θεὸν Ἰακώβ.

Quod autem resurgant mortui, & Moyses ostendit secus rubum, sicut dicit dominum Deum Abraham & Deum Isaac & Deum Jacob.

θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν.

Deus autem non est mortuorum sed vivorum: omnes enim vivunt ei.

ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπαν· διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.

Respondentes autem quidam scribarum dixerunt: magister, bene dixisti.

οὐκέτι γὰρ ἐτόλμων αὐτὸν οὐδὲν ἐπερωτῆσαι.

Et jam non audebant quidquam interrogare eum.

Καὶ λέγουσιν τὸν Δαυὶδ υἱὸν εἶναι;

Et dicunt David filium esse?

καὶ αὐτὸς Δαυὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

Et ipse David dicit in libro psalmorum: dixit dominus domino meo: sede a dextris meis,

ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.

Δαυὶδ οὖν αὐτὸν κύριον καλεῖ, καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν;

David ergo dominum eum vocat, & quomodo filius ejus est?

Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·

Audiente autem omni populo dixit discipulis suis:

προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις,

Attendite a scribis qui volunt ambulare in stolis & amant salutationes in foro & primas cathedras in synagogis & primos discubitus in cœnis,

οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.

qui devorant domos viduarum & simulate longa oratione orant: hi accipient damnationem majorem.

Καὶ ἀναβλέψας εἶδεν τοὺς βάλλοντας εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα αὐτῶν πλουσίους·

Et respiciens vidit eos qui mittebant munera sua in gazophylacium divites.

εἶδεν δέ τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ λεπτὰ δύο,

Vidit autem & quamdam viduam pauperculam mittentem ibi æra minuta duo,

καὶ εἶπεν· ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων ἔβαλεν·

& dixit: vere dico vobis quia vidua hæc pauper plus quam omnes misit.

πάντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

Omnes enim hi ex abundanti sibi miserunt in munera: hæc autem de penuria sua omnem substantiam quam habuit misit totum victum suum.

Καὶ τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται, εἶπεν·

Et quidam dicebant de templo quod lapidibus bonis & donis ornatum esset, dixit:

ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ καταλυθήσεται.

hæc quæ videtis, venient dies in quibus non relinquetur lapis super lapidem qui non destruatur.

Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;

Interrogaverunt autem eum dicentes: magister, quando ergo hæc erunt, & quod signum cum fieri hæc incipiant?

ὁ δὲ εἶπεν· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες· ἐγώ εἰμι, καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν.

Ille autem dixit: videte ne seducamini: multi enim venient in nomine meo dicentes: ego sum, & tempus appropinquavit: nolite ergo ire post eos.

ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.

Cum autem audieritis prælia & seditiones, nolite terreri: oportet enim hæc fieri primum, sed non statim finis.

Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν,

Tunc dicebat illis: surget gens contra gentem & regnum adversus regnum,

σεισμοί τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ ἀπ' οὐρανοῦ σημεῖα μεγάλα ἔσται.

terræmotus magni per loca & pestilentiæ & fames erunt, terroresque de cælo & signa magna erunt.

πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν παραδιδόντες εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀπαγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου·

Sed ante hæc omnia injicient vobis manus suas & persequentur tradentes in synagogas & custodias, ducentes ad reges & præsides propter nomen meum:

ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον.

continget autem vobis in testimonium.

θέτε οὖν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι·

Ponite ergo in cordibus vestris non præmeditari quemadmodum respondeatis:

ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.

ego enim dabo vobis os & sapientiam, cui non poterunt resistere & contradicere omnes adversarii vestri.

παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν,

Trademini autem & a parentibus & fratribus & cognatis & amicis, & morte afficient ex vobis,

καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου·

& eritis odio omnibus propter nomen meum:

καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται.

& capillus de capite vestro non peribit.

ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

In patientia vestra possidebitis animas vestras.

Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων Ἰερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.

Cum autem videritis circumdari ab exercitu Hierusalem, tunc scitote quia appropinquavit desolatio ejus.

τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῃ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν·

Tunc qui in Judæa sunt fugiant ad montes, & qui in medio ejus discedant, & qui in regionibus non intrent in eam:

ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα.

quoniam dies ultionis hæ sunt ut impleantur omnia quæ scripta sunt.

οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ τούτῳ·

Væ autem prægnantibus & nutrientibus in illis diebus: erit enim pressura magna super terram & ira populo huic:

καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ ἔθνη πάντα· καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι οὗ πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν.

& cadent ore gladii & captivi ducentur in omnes gentes: & Hierusalem calcabitur a gentibus, donec impleantur tempora nationum.

Καὶ ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἠχοῦς θαλάσσης καὶ σάλου,

Et erunt signa in sole & luna & stellis, & in terris pressura gentium præ confusione sonitus maris & fluctuum,

ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται·

arescentibus hominibus præ timore & exspectatione quæ supervenient universo orbi: nam & virtutes cælorum movebuntur.

καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.

& tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate & majestate multa.

ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, κύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.

Cum autem hæc fieri incipient, respicite & levate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra.

Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς· ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα·

Et dixit illis similitudinem: videte ficulneam & omnes arbores:

ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀπ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἤδη ἐστὶν τὸ θέρος.

cum producunt jam fructum, scientes ex vobis metipsis intelligitis quia prope est æstas.

οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.

Ita & vos cum videritis hæc fieri, scitote quia prope est regnum Dei.

ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ πάντα γένηται.

Amen dico vobis quia non præteribit generatio hæc donec omnia fiant.

ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται.

Cælum & terra transibunt, verba autem mea non præterient.

Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς ἐξαίφνης ἡ ἡμέρα ἐκείνη·

Attendite autem vobis ne forte graventur corda vestra in crapula & ebrietate & curis hujus vitæ, & supveniat in vos subito dies illa:

ὡς παγὶς γὰρ ἐπεισελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.

tamquam laqueus enim superveniet in omnes qui sedent super faciem omnis terræ.

ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Vigilate ergo omni tempore orantes ut digni habeamini fugere ista omnia quæ futura sunt & stare ante filium hominis.

Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν.

Erat autem docens in templo, noctes autem exiens morabatur in monte qui vocatur Oliveti.

Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

Et omnis populus mane veniebat ad eum in templum audire eum.

Ἦν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα.

Erat autem dies festus azymorum qui dicitur pascha.

καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

Et quærebant principes sacerdotum & scribæ quomodo eum interficerent, timebant enim plebem.

Εἰσῆλθεν δὲ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν καλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα·

Intravit autem Satanas in Judam qui cognominatus est Iscariotes, unum de duodecim.

καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτοῖς παραδῷ αὐτόν.

Et abiit & locutus est principibus sacerdotum & magistratibus quemadmodum illum traderet eis.

καὶ ἐχάρησαν καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι.

Et gavisi sunt & pepigerunt pecuniam illi dare.

καὶ ἐξωμολόγησεν καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς.

Et confessus est & quærebat opportunitatem ut traderet illum sine turba eis.

Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα.

Venit autem dies azymorum in qua necesse erat occidi pascha.

καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν.

Et misit Petrum & Joannem dicens: euntes parate nobis pascha ut manducemus.

οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν;

Qui dixerunt ei: ubi vis paremus?

ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν εἰσπορεύεται,

Ille autem dixit eis: ecce introeuntibus vobis in civitatem occurret vobis homo amphoram aquæ portans: sequimini eum in domum in quam introibit,

καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ διδάσκαλος· ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;

& dicetis patrifamilias domus: dicit tibi magister: ubi est refectio ubi pascha cum discipulis meis manducem?

κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε.

& ille vobis demonstrabit cenaculum grande stratum: ibi parate.

ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

Euntes autem invenerunt sicut dixit illis, & paraverunt pascha.

Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ.

Et cum facta esset hora, recubuit & duodecim apostoli cum eo.

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν·

Et dixit ad illos: desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum antequam patiar.

λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω αὐτὸ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

Dico enim vobis quia jam non manducabo illud donec impleatur in regno Dei.

καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπεν· λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε εἰς ἑαυτούς·

Et accepto calice gratias egit & dixit: accipite hunc & dividite inter vos:

λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως οὗ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ.

dico enim vobis quia non bibam de generatione vitis donec regnum Dei veniat.

καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

Et accepto pane gratias egit & fregit & dedit eis dicens: hoc est corpus meum quod pro vobis datur: hoc facite in meam commemorationem.

ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον.

Similiter & calicem postquam cenavit dicens: hic calix novum testamentum est in sanguine meo, qui pro vobis fundetur.

πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης·

Verumtamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa.

καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται.

Et filius quidem hominis secundum quod definitum est vadit, verumtamen væ homini illi per quem tradetur.

καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

Et ipsi cœperunt quærere inter se quis esset ex eis qui hoc facturus esset.

Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων.

Facta est autem & contentio inter eos, quis eorum videretur esse major.

ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται·

Ille autem dixit eis: reges gentium dominantur eorum & qui potestatem habent super eos benefici vocantur:

ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος καὶ

neq; delectatus inter vos viventium. Testis autem fi-
Prov. xiv, 5 delis non mentietur, qui sapientiam facit, mendaces autem
fuerunt sibi stulti insipientes. Invitus enim Salomonem
Prov. xv, 22 sententia diabolus. Testis enim mendax impunitatem
non erit: ipse Proverbium. Concremavit spiritus, & defi-
Ps. VII, 16. cient eum: & incidit in foveam quam fecit.

Oculum pro oculo. Legem hanc apostolus infantibus
tantum conveniendam intendit (Theodoretus inquit),
Matth. V, 39 Ego autem dico vobis, non resistere malo: sed si quis
te percusserit in dexteram maxillam tuam, praebe
illi & alteram. Et nisi abundaverit justitia vestra de
lege autem hujus sequum Jeremias ipse indicavit
Jer. III, 27. dicens: Eorum est vitio cum prostraverit pugnum in
ventrem suum: quia labii corpus sui, debil in palmes
suos sum, si fortis sit opus debil privatibus se ma-
gnum, salvabitur apprehensio. Quia non repellet in
Matth. V, 43 sempiternum Dominus. Tale etiam est amare
tuos proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum.
Davides enim qui odiverat ab ipsis erat in se ex-
pressa insanitatem superbiae diabolum, absit quis alij
essimilis; Saulem inimicum habens non odio
cum prosequebatur. Prophetes etiam evangelice
Ps. VII, 5. plane loquitur: Si reddidi retribuentibus mihi mala,
decidam ergo ab inimicis meis inanis.

Quis est homo qui aedificavit domum novam
& non dedicavit eam. Nemo domum terrenam
condemnat, nisi: spiritualis in loco sit, & super
nae habitationis animo contemplatur: quali di-
bitatione erat prohibitus in tentorio, & locum
loci aedium formabat. Davides dum in spiritu
Ps. LXXXIII, 2 Quam amabilia sunt tabernacula tua Domine virtu-
tum, concupiscit & deficit anima mea in atria
Jo. XIV, 3 Dominj. Deo quibus salvator ait: Ibo & parabolo
cum vobis, ut ubi ego sum ibi & vos sitis mecum.
Quae quisquis non quaerit, in hac mundo domum
habitat, occupationibus quas hic spectant inhaeret.

ψία παρὰ θεῷ, ἀδὶ τέρπεται ἐπ' ἀπωλείᾳ
θνητῶν. μαρτυρεῖ δὲ πιστὸς ὁ ψεύκτης ὡς ἡ
σοφία φησίν, οἱ δὲ ψευδεῖς ἀποδύονται καλὰ
τοὺς ἀδίκως ἐπὶ σκάβανον, δικαιοῦται τε ἡ μαρ-
τυρία. μαρτυρεῖ γὰρ ψευδὴς ἐν ἀτιμωρήτοις
εἶναι κατὰ τὴν παροιμίαν. λάκκον γὰρ ὤρυξε
καὶ ἀνέβλαψεν αὐτόν, καὶ ἐπιστρέφει εἰς βόθρον
ὃν ἐμόχθησατο.

Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ. ταύτην ὡς νη- Ex. XXI
πίων νομοθεσίαν ὁ κύριος διωρθώσατο λέ-
γων· ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ
πονηρῷ· ἀλλ' ἐάν τις σε ῥαπίζῃ εἰς τὴν δε-
ξιὰν σιαγόνα σοῦ στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην. καὶ
ἐάν σοι περιβόλαιον λάβῃ, ἄφες καὶ τὸν χιτῶνα. καὶ
τὰ ἑξῆς. τοῦ δὲ τῆς νομοθεσίας ἀκοπον καὶ
ἐπιεικὲς ἐδιδάσκει λέγων· ὀφθαλμὸν ἀνδρὸς ὃς
ἂν βλάψῃ ἐν τούτῳ ὅτι ἔδει αὐτὸν ἐκδι-
δόναι ἐν χάσματι σώματος αὐτοῦ· καὶ ἀξία ἐστὶν
ἀπειλὴ δόσει τῷ παίοντι ἑαυτοῦ διαφόνα,
χορταδύεται ἀνεκδότως. ὅτι ἐκ τούτου ἀφί-
να ἀπαύεται κύριος· τοιοῦτον δὲ τὸ ἄφεσι-
μον τοῦ πλησίον δεῖ καὶ ἐμβάσεις τοῦ ἐχθροῦ
σου, ὁ γὰρ καταβλάβας τὰ τοῦ ὑπνίου λαβεῖν,
καὶ ἔτι τούτου παραπλήσιον ἦν ἐχθρὸν ἔχον
τὸν Δαυὶδ ἐκ ἐπιβουλῆς αὐτοῦ. διὸ καὶ ἐναγῶς
κως ἔλεγεν φησίν· εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς
ἀνταποδιδοῦσί μοι κακά· ἀποπεσοίμι ἄρα
ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός.

Τίς ἀνδρωπος ὁ ἀφελόμενος ψυχὴν καὶ Gen. IX, 6
μὴ ἔδωκεν ἐντεκαυλιβεῖν αὐτήν; ὦδυς ἀκίας
ἐπιφυῆς καταθρονῆ μου πάσχοις ὧν ἐπὶ γῆς
καὶ τοὺς ἄνω μονὰς ἀβανατοῦσινος, ἵνα μὴ
ἀβρασὰμ ἐν βκηνωῖς ἀγίων, καὶ τόπος ὁ κα-
τόπιν ἀγείβων. καὶ ὁ Δαβὶδ δὲ λέγων· ὡς
ὡραπιτὰ τὰ βκηνώματά βε κυρίε τῶν
δυνάμεων. ἐπιποδεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχή μου
εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου, πῶς ὧν φωνὴ ὀβε-
τὴς παρεύβοται καὶ ἐποιμάβιο τόπον ὑμῖν, ἵνα
ὅπω ἦσι ἐγὼ, ἐκεῖ καὶ ὑμεῖς ἦτε. ἔβη ἤτις ἐ-
ὁ ἀνθρώπων ἀκίαν ἐνταῦθα ἀφοδοσεῖ τὸ
περὶ ταύτην φιλεγρία πεφοβισμένος. ὦδυς

ἢν ὁ φιλοτεχνὸς ἀρτιπλόκων φυτούσι, ἡ φιλ-
λους ὁτὶ πρὸ δίδος τῷ πρὸ γυναῖκα συνοικίας
ὥθεν ἀποκηρύττονται σχετιζόμενος ἔχῃ, σὺν κα
τηβεβηκότι τῶν ἐπὶ γῆς δι' ὑβρίσεων. τοῦ
δὲ τὸ κήρυγμα λόγου πιστεύθεντες ἢ γραφὴν ἐξ
τῶν ἀποδιδιώκοντων διὰτ τῶν ἐξωτέρων ἐν
νοίας. ἡ τὴν δεισιδαίμονα τὴν διὰ ταῦτα γινομένην
τιδυταίαν ἐπάγεται, τὰ ταύτης αἴτια προσε
θέσεως, καθ' περιφερόμενοι περιφέρω ἐνε
καστέρας, ἡ τῶν ἄλλων ὄντες ἀτόπως ζηλοπα
θητοι, φθείρει γὰρ ἄθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί.
τοῦ τοιούτου ἐπιτιμῶν ὁ παῦλος φησὶ, τί
ποιῆτε κλαίοντες ἡ συνθρύπτοντές μου τὴν
καρδίαν; ἐγὼ γὰρ ἑτοίμως ἔχω οὐ μόνον δεθῆναι ἀλλὰ ἡ ἀπο
θανεῖν ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. τοιοῦτοι ἡ οἱ τὴν τῦ
θεσπιστικὴ φωνὴ παρατηρῆσαι ποιησάμενοι, ἀ
γοντ' ἐγράφη λέγοντος, ἡ γυναῖκα ἔσπερα ἡ
δύναμαι εἰδέναι. τοιοῦτοι ἡ οἱ περιφερόμενοι
ὑπὸ ἀνωφελοῦς καταβάκοποιήσαι ὑπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ
Καὶ ἴσαι ἐαν σὺ ἱερωνικὰ ἀποκεκρυμμένοι βοη
τοιαῦτα ἡ ὁ χρησὸς τοῦ ἰδίου παρὰ Ψαλτ
μαθητοῦ, ἱερωνικὸς ἔσται πρὸ τὸ δεσμοῦσθαι
αὐτοῦ τὴν ἱερωνην. ὑπ' ἀναχωρεῖν δὲ ἀπ' δε
ζομένων τὸν κοινοτὸν τῶν ποδῶν ἐλινύασιν
τας. προσηκόντως δὲ βάλλεται τὴν ἱερωνην, δῆλον
γὰρ κυρίῳ ὁ δεῖ σκληρὸν, ἀλλ' ἥπιον εἶναι πρὸς
πάντας. ἀποκεκρυμμένα δὲ ἱερωνικὰ τὸ δέκαρ
τῶν ἐνυβρίσεων τοῦ λόγου, ἡ τιλιῶν ὑπὸ βό
βων τοῦ ἐυβεβῆ. τοῦτο γὰρ ἐστι τοῦ φιλοπονῆ
σου ὁ παῦλος πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπωθία
σει τὴν ἑαυτοῦ βωτησίαν κατεργάζεσθε. ἡ πα
λιν ἀπέχω πάντα ἡ περισωσῶ δεξάμενος κα
τα ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν. ὁ σπὴ γὰρ πα
λιν φησὶν ἡ τὰ πνευματικὰ ὑπισχνούμενος ὑμῖν
τὰ βασικὰ ἀναβάσεων παρ' ὑμῶν. τὴν δὲ προσ
φορὰν τὴν πολεμον πολὺν παραδοῦσαν φησὶ
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὰς χάριτας. ἐκ προόντος
γὰρ τῶν ἀρίστων φησὶν ὁ λαβὼν αὐτὸς ὑπίλαζεν
ἡμῶν λαὸς ἡ ἔθνη ὑπὸ τὰς πόδας ἡμῶν. ὃ δὲ
σαλείας πᾶν ἀσεβεστικὸν ἀναιρεῖσθαι, δηλοῖ τὰ
λέγω θεῶ τὰ δυνατὰ καθ' ἡλικιώτης ἀλλικμήνης

Secundum nempe
Paulum, licet ille amans virtutum plantat, & vali-
platibus addituo omnia impendit mulieris comercio-
undo & gaudeo gloriatur sexus, gravitate, gratia
mundana nondum prodolio causa contemnere. Addi-
uit. Oraculo autem verbo scripturæ tribuit eorum
qui ob prodigiorum causarum aliquam reformidabant
cogitationes. Ab malum quem ideo offerunt ultimo
loco genit, causis quo ambæ oppositio, quemadmodum
soleat in precedentibus prædictibus, alios quos dal
sordum imitatores non gentiles, corrumpunt enim 1 Cor. xv, 33.
bonos mores colloquia prava. Talibus Judæis ani-
mæ vocare Paulo ait: Quid facitis flentes & affli- Act. xxi, 13.
gentes cor meum, ego enim non solum alligari, sed
& mori paratus sum propter nomen Domini nostri
Jesu Christi. Tales diem sunt qui ad nuptias Do-
mini venire quo nolebant, ignem, inquiebant, emi, Luc. xiv, 19.
& videre eum, & non possum venire. Tales
denique eliam misit. ac Moses speculatores ad
terram Chanaan & Josue, qui
& est 2. Judam percipere, respondens tibi. Si- Matth. x, 14.
milia Christus quo Evangelio suis præcepit, ut qui-
libet pacifici sint discentes eos qui pacem eorum
recipiebant, recedant autem abinde qui recipere eos
recusabant, & calcatas pulverem a pedibus suis.
ostenti autem primo nulli pacem, servum enim Dei 2 Tim. ii, 24.
pugnare non decet, sed mansuetum esse ad versus
omnes. Reprobrare autem sacrificia Dei valet
recipere pietatis doctrinam, aut pietati indignum
esse. Ita est quod ad Philippenses Paulus scribit Phil. ii, 12.
Io magis in absentia mea, sed eam vobis operamini, & Phil. iv, 10.
& unum: habeo omnia & abundo accepta ab Epa-
phrodito quæ præsentia. Non magnum enim est, ille- 1 Cor. ix, 11.
rum est, si spiritualia vobis seminantes carnalia
a vobis metamus. Eadem autem impudi, quæ lectum ele
gerit, inquit Dominus Deus tuus in manus tuas. Sub
jandorum enim personam Paulus ait: omnes Judæi
qui nobis populus, & gentes sub predatis nostris. Quæ
autem gladio omnes exterminandi mandati sunt, Divi-
nuit verba divino diverso potestatis vires reprimendas

odc. Gladium enim intelligit spiritus, qui est verbum Dei; quo etiam Discipuli Simonem & Tymon confecerant, Dominus eorum spem illis multo fortiores. Ipsi quidem eadem convertuerant animas quæ dicere "mulieres ab 3 Ps.xxxv,19 odederunt, propter timorem tum Domine in ulcera 1Sam.xx,30 concepimus; quæ vulnus; qui pueri malitia evadit Rom.xi,10 Joyta Pauli effatum. Dicere Deum; Justus enim misericordiæ animarum peccatricium, dicentium Ps.lxxxv,5 se Deum: ut jumentum factus sum apud te & ego Ps.xxxv,7 semper tecum. De quibus dicit: Homines & jumenta salvabis Domine, eos qui mente minus in Jer homines pollent ita appellans. Inter jumenta Ezy sive pecora Evangelij Vig referebat in ipsorum Act.x,12 quæ quam Petrus vidit. Et de talibus jumentis loquitur in Actis Apostolorum Lucas, inquiens, ad Act.xiii,48 dientes autem gentes gavisæ sunt, & glorificabant verbum Domini, & crediderunt quotquot erant præordinati ad vitam æternam. Et omnis qui fecit in vobe præ debebit, inquit, Joyta a cibis: Sin 2Cor.v,10 explicandam vidigentes omnem intellectum in obedientiam Christi. Si facies, pergit, cum talibus quæ longe a te absunt vades: Scilicet quæ solis abominabilibus sunt, e quibus nihil in emplendam vivam est abscondit, quod eminy & his non esse putat Tymon anathemate potius dignum vel. Scilicet si nihil cum talibz commercii habuisset, nec esset ob 1Cor.v,11,33 eam negligendi, corrumpunt enim bonos mores colloquia prava.

Non igitur in arboribus quo. Ne scilicet terra quod prius obtinuerat ipsi, cum inutilis illis evadit. Ne enim arbor inquit inimica est, ita & arbor dejecta desidy obest. Arbores autem steriles, succidendæ Luc.xiii,7 bili sunt, inquit, & nullum inde gubium. Infelicis Ps.xiv,7. gendæ autem his sunt arbores fructiferæ de quibus locutus est Babylonium ait: omnis terra clamat cum tabitia: & ligna Libani lota sunt superbiæ, & cedri Libani dicentes, ex quo tu dormisti non descendit qui cædat nos. Tale lignum quod planitatis Is.1,13 ustum denuncio arguum, quod fructum fructum dabat in tempore suo. Arbor fugifera erat Jonatij. Frustratur enim fructibz quo debuit. Fructuosum enim cibus salus est credentium.

λυσάμενος. ἐπὶ τὴν σάκκον ἀπὸ φυβὶ τὸ πνεύματος, ὁ ἐστι ἔμφασ θεᾶ, ᾧ καθήκον οἱ μαθηταὶ Σίμωνα δὲ ἐπὶ τὸν ἐλύσαν, ἐπὶ τὰ ἤθτον ἰσχυρότερα δόγματα. περὶ ποιῶντο δὲ τὰς γυναῖκας ἐπὶ συναγύας ἐπὶ ψυχὰς διὰ τὸν φόβον τὰ κύρις τὸ γάρ ἐλάβομεν· ἐπὶ λήμνια, τὰ τῆ κακίᾳ κατὰ τὴν παύλα φωνὴν νηπιάζοντα, ἐπὶ τὰ κλύνη, δίκαιος ἀπὸ ἀλήθειαι ψυχὰς κτηνῶν ἀυτὸ, λέγοντα περὶ θεοῦ κτηνώδης ἐγίνωθην παρὰ σοὶ ἐγὼ ἀυτὸς σὰ παντὸς στε ἐμοῦ. περὶ ὧν φυβὶ ἀνθρώπας ἐπὶ κτήνη βιώβις εὐρεῖς, τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀλογωτέρας ὅτω καλῶν. κτήνη δὲ ἐπὶ κρημνίλος κατὰ τὴν ὀπλαβίαν τὴν περὶ ἵππων τετραπόδων φανέβαν τῷ πέτρῳ· περὶ ἵππων τοιούτων κλυνῶν φυβὶ λυκὸς ἐν ταῖς περὶ ζέβιν. σκίουτα δὲ τὰ ἕδνη ἐχαίρον, ἐπὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τὰ θεᾶ, ἐπίστευαν ὅβοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. ἐπὶ τὰ ἐν τῇ πόλει πάντα προσοφεύβυις φυβὶ, κατὰ τὸ ἄγραμμα ἀνοίγοντες παῦ κόπρια εἰς τὴν ὑπακοὴν τᾶ χριστᾶ. ἤτοι ποιῆβις φυβὶ τὰς πόλεις τὰς μακρυνέσας ἀπὸ θεᾶ βιβλέσα· αἰτινὲς ἦσαν αἰρετικῶν τὰ βυσήματα, ἐξ ὧν ἀδὲν βοήθειαν, τί φασ ἐκτὸς τῶν μέσων, ἀλλ' ὀκ ἀναθήματος ἄξιον; τὸ γαρ ἀσυνώνητον ἀβλαβές. φθείρουβι γαρ ἤθη χρησὰ ὁμιλίαι κακαί. ἀχὶ ἐξολοθρεύβις τὰ ἔνδρα αὐτῆς. ὡς αὖμη 13 Ψ119 ἄχρηστον ἔρενται ἐπιτρατικοῦν ἢ γῆ. ὑβὶ γαρ ἔνδρων πολέμιον φυβὶν, ὡς ἀπισῆναι πολιορκᾶβι τὴν πόλιν. ὄβα δὲ τῶν ἔνδρων ἀκαρπα φυβὶ ἐκκοπέα βαι πρὸς τὸν πόρκα κονβίλιο δὲ ἔνδρα σὺν καρποφόρα περὶ ἰῶν ἡβαίας φυβὶ πρὸς τὸν βαβυλώνιον, πάβα ὁ γῆ ζωᾶ στε· τῷ βοῦνε, ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ λιβάνε ἐφλεύθνβαν ἐπὶ βοῖ, ἐπὶ αἱ κέδροι τὰ λιβάνε ἐξύλων, ἀφ' ὧ βὺ εἰκοιῶβαι ἐκ ἀνέβη ὁ κόπλων ἡμᾶς. τοιῶτον τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδως ὧν ὕδατος, ὃ τὸν καρπὸν ἀυτᾶ δώβι ἐν καιρῷ ἀυτᾶ. ἕνωσεν καρποφόρον ὁ κορνήλιος, ἀπέλαυβε γαρ ὁ πλήσιον τῶν πίστε καρπῶν. προφῆ γαρ δικαίοις τῶν

πιστευόντων ἡ βοηθείᾳ, ἡ αὐτὸς δὲ τῷ βαπτι-
σθῆναι εὐθέως ἔσχε φόβον· νὺξ δὲ ἦν
ἤδη. πρὸς ταῦτα τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ πιστοὺς. περὶ δὲ
τοῦ σὺν ποιοῦντων καρπὸν ὁ Ζαχαίας φησί. Ἡ
ἀνοῖξον ὁ λίβανος τὰ θύρας σε ἡ κατάφλεξ
πῦρ τὰ κέδρος σε, ὁλολυζάτω πίτυς ὅτι πε-
πλῶκε κέδρος. ὅτι κεκλῖκασιν οἱ μεγάλοι σου τὰ-
λαι καὶ ἐμβάναν. ὀλολύζατε δρῦες τῆς Βασανί-
δος ὅτι κατεβαίνει ὁ δρυμὸς ὁ ὑψηλός.
λυβιτεδὸν δὲ φησὶ περὶ ποδιορκίαν τὴν ἄκραν
τοιοῦτοι δὲ Ἀθηναῖοι, ὡδινήκασιν ἢ ὡς
λέγειν τι ἢ ἀκοῦσαι καινότερον, ἐξῶν ὁ παῦλος
τοὺς Ἀθήνας ποδιορκεῖσθαι ἢ ἐκλιπεῖν σὺν τῇ
τῆς ἀθέμιτον. Ἄλλως Ἀθηναῖοι φησὶ κατὰ πάν-
τα δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ. διερχόμε-
νος γὰρ τὰ σεβάσματα ὑμῶν ἢ ἀναθεωρῶν, εὗ-
ρον ἢ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπιγεγραμμένον ἀγνώσῳ θεῷ.
ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ κα-
ταγγέλλω ὑμῖν. ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ
πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς ὑπάρχων
κύριος οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ
ὑπὸ χειρῶν ἀνθρωπίνων θεραπεύεται προσδεής τινος,
αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα·
ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν
ἐπὶ παντὸς προσώπου τῆς γῆς, ὁρίσας προστεταγ-
μένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας
αὐτῶν, ζητεῖν τὸν θεόν, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν
αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καίτοι γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς
ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα· ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ
κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς
ποιητῶν εἰρήκασιν· τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. γένος
οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν
χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, ἐντυπῷ τέχνης καὶ ἐν-
θυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον· τοὺς
μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ θεός,
τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πάντας πανταχοῦ
μετανοεῖν, καθότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρί-
νειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε,
πίστιν παρασχόμενος πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νε-
κρῶν. ἀκούσαντες δὲ ἀναστάσεως νεκρῶν οἱ μὲν
ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπον· ἀκουσόμεθά σου καὶ πάλιν
περὶ τούτου. οὕτως ὁ παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου
αὐτῶν. τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευ-
σαν, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ
γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.
μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελθὼν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς
Κόρινθον. καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύ-
λαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα
ἀπὸ τῆς Ἰταλίας καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ,
διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας
Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς· καὶ
διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ
ἠργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην. καὶ
διελέγετο ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον,
ἐπείθέν τε Ἕλληνας καὶ Ἰουδαίους. ὡς δὲ κατῆλθον
ἀπὸ τῆς Μακεδονίας καὶ Σίλας καὶ Τιμόθεος, συνεί-
χετο τῷ λόγῳ ὁ παῦλος διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰου-
δαίοις εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. ἀντιτασσομένων
δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων ἐκτιναξάμενος τὰ
ἱμάτια εἶπεν πρὸς αὐτούς· τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ
ἔθνη πορεύσομαι. καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς
οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Τιτίου Ἰούστου σεβομένου
τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ.
Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ κυρίῳ
σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων
ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. εἶπεν δὲ
ὁ κύριος δι' ὀπτασίας τῷ παύλῳ· μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ
λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς· διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ,
καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε· διότι
λαός ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ἐκάθισεν
οὖν ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἓξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ. Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς
Ἀχαΐας κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ
παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα λέγοντες
ὅτι παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώ-
πους σέβεσθαι τὸν θεόν. μέλλοντος δὲ τοῦ παύλου
ἀνοίγειν τὸ στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰου-
δαίους· εἰ μὲν ἦν τι ἀδίκημα ἢ ῥᾳδιούργημα πονη-
ρόν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἀνεσχόμην ὑμῶν·
εἰ δὲ ζητήματά ἐστι περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ
νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, αὐτοὶ ὄψεσθε· κριτὴς ἐγὼ
τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς
ἀπὸ τοῦ βήματος. ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες Σωσθέ-
νην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ
βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν.
ὁ δὲ παῦλος προσμείνας ἔτι ἡμέρας ἱκανὰς τοῖς
ἀδελφοῖς ἀπετάξατο καὶ ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν
καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος
τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχὴν. κατῆ-
ντησεν δὲ εἰς Ἔφεσον καὶ αὐτοὺς μὲν κατέλιπεν
ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέ-
γετο τοῖς Ἰουδαίοις. ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα
χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐπένευσεν, ἀλλὰ
ἀποταξάμενος καὶ εἰπών· πάλιν ἀνακάμψω πρὸς
ὑμᾶς τοῦ θεοῦ θέλοντος, ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου
καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν ἀναβὰς καὶ ἀσπασά-
μενος τὴν ἐκκλησίαν κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν. καὶ
ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν διερχόμενος καθεξῆς
τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν στηρίζων πάντας
τοὺς μαθητάς. Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλὼς ὀνόματι,
Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς
Ἔφεσον δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. οὗτος ἦν κατη-
χημένος τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου καὶ ζέων τῷ πνεύματι
ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ κυρίου,
ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. οὗτος
ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ· ἀκούσαντες
δὲ αὐτοῦ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας προσελάβοντο
αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ὁδὸν
τοῦ θεοῦ. βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν
Ἀχαΐαν προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς
μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος
συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος·
εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημο-
σίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν
Ἰησοῦν. ἐγένετο δὲ τοῦ Ἀπολλὼ ὄντος ἐν Κορίνθῳ
παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς
Ἔφεσον καὶ εὑρεῖν τινας μαθητὰς καὶ εἰπεῖν πρὸς
αὐτούς· εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες;
οἱ δὲ πρὸς αὐτόν· ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιον ἔστιν
ἠκούσαμεν. ὁ δὲ εἶπεν· εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε;
οἱ δὲ εἶπον· εἰς τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. εἶπεν δὲ
παῦλος· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα μετανοίας
τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα
πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.
ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυ-
ρίου Ἰησοῦ. καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ παύλου τὰς
χεῖρας ἦλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλά-
λουν τε γλώσσαις καὶ ἐπροφήτευον. ἦσαν δὲ οἱ πάντες
ἄνδρες ὡσεὶ δώδεκα. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγω-
γὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος
καὶ πείθων περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. ὡς δέ τινες
ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν
ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν
τοὺς μαθητὰς καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ
τυράννου τινός. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε
πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν
λόγον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἕλληνάς τε καὶ Ἰουδαίους.
δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ὁ θεὸς ἐποίει διὰ τῶν
χειρῶν παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας
ἀποφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ
σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νό-
σους τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι ἀπ'
αὐτῶν. ἐπεχείρησάν τινες καὶ τῶν περιερχομένων
Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας
τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ
λέγοντες· ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ παῦλος
κηρύσσει. ἦσαν δέ τινος Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως
ἑπτὰ υἱοὶ τοῦτο ποιοῦντες. ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα
τὸ πονηρὸν εἶπεν· τὸν Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν
παῦλον ἐπίσταμαι, ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; καὶ ἐφ-
ἅλετο ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα
τὸ πονηρὸν καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν ἴσχυσεν κατ'
αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκ-
φεύγειν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο
γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν τοῖς κα-
τοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάν-
τας αὐτοὺς καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ. πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξο-
μολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν.
ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες
τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων, καὶ συνε-
ψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριά-
δας πέντε. κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανεν
καὶ ἴσχυεν. ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ παῦλος
ἐν τῷ πνεύματι πορευθεὶς Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν
πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι μετὰ τὸ γε-
νέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. ἀποστεί-
λας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων
αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον
εἰς τὴν Ἀσίαν. κατὰ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος
οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ ἐγένετο. ἀργυροκόπος γάρ
τις ὀνόματι Δημήτριος ἀργυροῦς ναοὺς ποιῶν τῇ
Ἀρτέμιδι παρεῖχεν τοῖς τεχνίταις οὐκ ὀλίγην ἐργα-
σίαν, οὓς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα
ἐργάτας εἶπεν· ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης
τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῖν ἐστιν· καὶ θεωρεῖτε
καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου ἀλλὰ σχεδὸν
πάσης τῆς Ἀσίας ὁ παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν
ἱκανὸν ὄχλον λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χει-
ρῶν γινόμενοι· οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν
τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς
μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογισθῆ-
ναι, μέλλειν τε καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐ-
τῆς ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. ἀκού-
σαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον
λέγοντες· μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη
ἡ πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως, ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν
εἰς τὸ θέατρον συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρ-
χον Μακεδόνας συνεκδήμους παύλου. βουλομένου
δὲ τοῦ παύλου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον οὐκ εἴασαν
αὐτὸν οἱ μαθηταί. τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ὄντες
φίλοι αὐτοῦ πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ
δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο
τι ἐβόων· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη καὶ οἱ
πλείους οὐκ ἤδεισαν τίνος ἕνεκα συνεληλύθεισαν.
ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν Ἀλέξανδρον προβα-
λόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κα-
τασείσας τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ.
ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν φωνὴ ἐγένετο
ἐκ πάντων ὡσεὶ ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· μεγάλη
ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς
τὸν ὄχλον φησίν· ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γὰρ ἐστιν
ἀνθρώπων ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεω-
κόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ
διοπετοῦς; ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων δέον
ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν
προπετὲς πράσσειν· ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τού-
τους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν
ὑμῶν. εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τε-
χνῖται πρός τινα λόγον ἔχουσιν, ἀγοραῖοι ἄγονται
καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. εἰ δέ
τι περαιτέρω ζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπι-
λυθήσεται. καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στά-
σεως περὶ τῆς σήμερον μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος
περὶ οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστρο-
φῆς ταύτης. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλη-
σίαν. μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον μετα-
πεμψάμενος ὁ παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ παρακα-
λέσας ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν
Μακεδονίαν. διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ πα-
ρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα
ποιήσας τε μῆνας τρεῖς γενομένης ἐπιβουλῆς αὐτῷ
ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν
ἐγένετο γνώμης τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.
συνείποντο δὲ αὐτῷ Σωπάτρου Πύρρου Βεροιαίου,
Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος καὶ
Γάϊος Δερβαῖος καὶ Τιμόθεος, Ἀσιανοὶ δὲ Τύχικος
καὶ Τρόφιμος. οὗτοι δὲ προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς
ἐν Τρῳάδι· ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας
τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς
εἰς Τρῳάδα ἄχρι πέντε ἡμερῶν, οὗ διετρίψαμεν ἡμέ-
ρας ἑπτά. ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων
ἡμῶν κλάσαι ἄρτον ὁ παῦλος διελέγετο αὐτοῖς μέλ-
λων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέν τε τὸν λόγον
μέχρι μεσονυκτίου. ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ
ὑπερῴῳ οὗ ἦμεν συνηγμένοι. καθεζόμενος δέ τις νεα-
νίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος κατενεχθεὶς
ὑπὸ τοῦ ὕπνου διαπορευομένου τοῦ παύλου διαλε-
γομένου πλείονα καὶ κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου
ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω καὶ ἤρθη νεκρός.
καταβὰς δὲ ὁ παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συμπερι-
λαβὼν εἶπεν· μὴ θορυβεῖσθε, ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν
αὐτῷ ἐστιν. ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας τὸν ἄρτον καὶ
γευσάμενος ἐφ' ἱκανὸν τε ὁμιλήσας ἄχρι αὐγῆς οὕτως
ἐξῆλθεν. ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα καὶ παρακλη-
θέντες οὐ μετριως. ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον
ἀνήχθημεν ἐπὶ τὴν Ἄσσον ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀνα-
λαμβάνειν τὸν παῦλον· οὕτως γὰρ ἦν διατεταγμένος
μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς
τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην
κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν
ἀντικρὺ Χίου, τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον
καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς
Μίλητον. κεκρίκει γὰρ ὁ παῦλος παραπλεῦσαι τὴν
Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ
Ἀσίᾳ· ἔσπευδεν γάρ, εἰ δυνατὸν εἴη αὐτῷ, τὴν ἡμέραν
τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ. ἀπὸ δὲ
Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς
πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ὡς δὲ παρεγένοντο
πρὸς αὐτόν, εἶπεν πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς ἐπίστασθε
ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν
πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην δουλεύ-
ων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ δα-
κρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς
ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων, ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην
τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ δι-
δάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους διαμαρτυρόμε-
νος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν τὴν εἰς θεὸν μετάνοιαν
καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. καὶ νῦν
ἰδοὺ δεδεμένος ἐγὼ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἰερου-
σαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς, πλὴν
ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί
μοι λέγον ὅτι δεσμὰ καὶ θλίψεις με μένουσιν. ἀλλ'
οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι τὴν ψυχὴν τίμιαν ἐμαυτῷ
ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου καὶ τὴν διακονίαν ἣν
ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ διαμαρτύρασθαι τὸ
εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ
οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ἐγὼ διῆλθον
κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν πᾶσιν ἐν
οἷς οὐκ εἰμὶ καθαρὸς ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· οὐ
γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι πᾶσαν τὴν
βουλὴν τοῦ θεοῦ ὑμῖν. προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ
παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἔθετο ἐπισκόπους ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ
ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. ἐγὼ
οἶδα τοῦτο ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου
λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου,
καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες
διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω
αὐτῶν. διὸ γρηγορεῖτε μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν
νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νου-
θετῶν ἕνα ἕκαστον. καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς
τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ τῷ δυνα-
μένῳ οἰκοδομῆσαι καὶ δοῦναι κληρονομίαν ἐν τοῖς
ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ
οὐδενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεί-
αις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ
χεῖρες αὗται. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτως κο-
πιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων καὶ
μνημονεύειν τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ὅτι αὐτὸς
εἶπεν· μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.
καὶ ταῦτα εἰπὼν θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν
αὐτοῖς προσηύξατο. ἱκανὸς δὲ κλαυθμὸς ἐγένετο
πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ
παύλου κατεφίλουν αὐτόν, ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ
τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.
ὡς δὲ ἀποσπασθέντες ἀπ' αὐτῶν ἀνήχθημεν εὐθυδρο-
μήσαντες ἤλθομεν εἰς Κῶ, τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰς Ῥόδον
κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα. καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν
εἰς Φοινίκην ἐπιβάντες ἀνήχθημεν καὶ παραβαλόν-
τες εἰς Κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον
ἐπλέομεν εἰς Συρίαν καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖ
γὰρ τὸ πλοῖον ἦν ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. καὶ
ἀνευρόντες τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν ἡμέρας ἑπτά,
οἵτινες τῷ παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος μὴ ἐπι-
βαίνειν εἰς Ἰερουσαλήμ. ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρ-
τίσαι τὰς ἡμέρας ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα προπεμ-
πόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις ἕως
ἔξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγια-
λὸν προσηυξάμεθα καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐνε-
βήμεν εἰς τὸ πλοῖον, οἱ δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.
ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατην-
τήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελ-
φοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπαύ-
ριον ἐξελθόντες ἦλθομεν εἰς Καισάρειαν καὶ εἰσελθόν-
τες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ ὄντος
ἑνὸς τῶν ἑπτὰ ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. τούτῳ δὲ ἦσαν
θυγατέρες τέσσαρες παρθένοι προφητεύουσαι. ἐπι-
μενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους κατῆλθέν τις ἀπὸ
Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος καὶ ἐλθὼν πρὸς
ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ παύλου καὶ δήσας
ἑαυτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν· τάδε λέγει
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη
οὕτως δήσουσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ πα-
ραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ὡς δὲ ἠκούσαμεν τὰ
τοιαῦτα ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι παρεκαλοῦμεν μὴ
ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ. ἀπεκρίθη τε ὁ
παῦλος· τί ποιεῖτε κλαίοντες κα

inheritam gentilium possibit, qua antiqua avida est & insatiabilis, nisi fecunditatis quam Deus reprimit spiritu.

Ps. xxxv, 11. Ad quam lucis a Deo, Lucere desidium, vocat vicinus, gallus solitudo & floreat quasi lilium. In

pulcherrimi loci, quo traditum a sacerdotibus divinis. Ps. Audivit enim & requievit animus quo [illegible] profectum fecimus, dum sacra mysteria perficimus. Postquam autem quam longissime a Sodomorum immunitate recedunt, spiritus recedentes ab ipsis tam

quam vulneribus & morbis spiritus inveniuntur ad Ecclesiam accedunt spiritus in ecclesiam, ubi manus lavantes

Supervisor spiritus, in medium quo baptizati. Ac remediorum consequentes, Sodomorum impuritate

Matth. xxiii, xx. mihi ibi esse communes professi, qui dixerunt Sanctus quo super nos, & super liberos nostros. Ba-

ptismo contra spiritus. Dentes manus nostras non effudimus sanguinem hunc, quamvis & Sodomorum gentes sint, communionem tamen cum quorum renunciantes. & quod discipuli, quia qui pro eos ad fidem fuisse adhuc sacerdotes, quibus etiam merito qui Dominum personam induit, & fidi quam tenebant ignorantiam.

Et videris in proprio mediatorem sepulchrum sacerdotis caput & superciliis quos jubet, eam jugere

cognatos suos dies. xxx, & sollicet quam brevi pos-

Jo. Theo. ap Sophronium p. 210. est maxime deformata, desiderium sui extinguit, ut ludus tempore corrumpat amorem. Mirabilis

Nesso enim est interpretandus conspiciendus & temperare. Sic Deus eidem. Ajebat, bitumen fac-

cas pulcherum quasi feminam & patres dei

filio vespertilio Sodomorum vidit Synagogam, ut tui hic eo eam addejit. Illum, ante quam tabernaculum figurat, hanc in illud deducet, & personalis ad ecclesiam pertrahent, caput quasi quidditi-

vit, a cogitationibus Sodomiticis mentem repugnat & dicens: non habebis Deos alienos praeter me.

& alia consimilia. Opus enim opere erat cujus-

Rom. xii, 2 tionum navitatem, quia Paulum reformari debebant in novitate sensus, ut probaret quae sit voluntas Dei bona, & beneplacens, & perfecta.

τῶν πρὸ τοῦ τῶν ἐθνῶν συστήσασθαι χῶν, τὴν πρὸ τούτου ζωὴν ἡ ἀνήκεστον, ἡ τοῦ κατὰ θεὸν εὐκαιρίας ἀζήμιον, πρὸς ἣν ἡδαίας φωνὴν ἐνδεχόμενος ἡ ἐξ ἑαυτοῦ ἡ ἐξ ἀνθρώπων ὡς χρῆναι, ἐν ᾗ γενεροκοπίας ἀνθρώπων ἀνδήτ

ἡ δὲ τῶν σαρκοτέρων ὀνύχων ἀποβολὴ ζύμης
δηλοῖ τὸ τοῖς ταύτου ἀκολουθοῦντος ἀποθνή-
σκειν τοῦ ἀνάξιον καθαίρων ζύμης ἀπὸ ψυχῆς, ἡ
φρονήσεως φησίν, ὁ κλύσεις τε τὰ ἔξω· ἡ δὲ τῆς
μοχθηρολογίας ἐδώδιμον τὸ δηλικὸν χῶμα παρίση-
σι, τε τὴν ἐν φαύλοις ἀναστροφήν· κατὰ τὸ ἀπ-
εκδύσασθαι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς
πράξεσιν αὐτοῦ, τε ἐνδύσασθαι τὸν νέον, ὃν ὁ
τὰ χρεῖα ἀφθειρούσθαι διὰ τὸ δεῖσθαι βοηθεί-
του ἐμπίπτοντος τῷ Σατανᾷ τε τοῦ μοχθηρολογεῖ-
ας ἰσχύσας, τε χαρίσηται προβάθοντος ὧν θεω-
ρῶν· ἀγαθὸν ἄρα ψυχῆ σου ἐπὶ τῷ κυρίῳ
ἐνδύσῃ ἅγιον ἱματίον βιοτικὸν τε χιτῶνα τὸν
θεοῦνυμον· ὁ νοῦς ὁ παῦλος φησὶν ἐνδύσασθε
κύριον ἡμῶν ἰησοῦν τὸν χριστὸν, τε τοῦ βασκοῦ
προνοίαν σὺν ποιήσῃς εἰς ἐπιθυμίας· σαφῶς
ὁ λοιπὸν δυνάμει τῷ θεῷ λαβὴ γίνασθαι σύν-
πιστον ἀπακλαύσασθαι τοῦ φύοντας. ἀλλ'
πιστῶν ἅγιος εἰσι τοῦ κλινδύνους ἐν βασκοῖς χω-
νῶ περιόδῳ σοῦαν ἀσφάλειαν τῶν βασκικῶν, τε
καθαρθέντας τοῦ τύπου συνόντος καθαρῶς
συνηδῆναι βουλεύσθαι θεῷ· τοιαῦτα οἱ ἐξ-
ηλθόντες τοῦ Αἰγύπτου τ' ἀδίνι ἐντὸς σπο-
θὸν λέγοντες· ὠφέλον ἀπεθάνομεν πληγῆν-
τες ὑπὸ κυρίῳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· κατεβόων
τε λαοὶ βίωσιν ἵνατί ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐνθῆ
ἐρήμῳ ταύτῃ; ὁ προφητικὸν ἐν τοῦ κλαυ-
θμῷ ἀδί· ἐνδοτικόν· δι' ἀδύνειαν· αὐτοὶ γὰρ
ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν· τοῦ δὲ καθίσαι ἐν
τῷ σκιᾷ δε προθυμίαν ἐδώδωσεν ἀπεχ-
θνασον, ἡ ἔγκειτο τυχεῖν ὁ Δαβίδ λέγων αὐ-
τὸν ἠτησάμην παρὰ κυρίῳ τοῦ κατοικεῖν ἐν τῷ
οἴκῳ κυρίῳ πάσας τοὺς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου
τε τὰ ἔξω· πρὸς ὃ τὴν ἐξ ἑδῶν προτροπὴ-
σινος ἐκκλησίαν φησίν· ἀκούσον θύγατερ
τε ἴδε τε κλῖνον τὸ ὦσ σου, τε ἐπιλάθου τοῦ
λαοῦ σου τε τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου, ὅτι ἐπιθύ-
μησεν ὁ βασιλεύς τοῦ κάλλους σου· διὰ πνευ-
ματικῶν ἐνώσεως συναλοιμένων ἡμῶν τῷ
κυρίῳ· ὁ γὰρ κολλώμενος τῷ κυρίῳ ἓν πνεῦ-
μά ἐστι· ἡ δὲ σὺν ταύτην δεδηλώσεις ἔχαρο-
σεν φησὶν αὐτὴν ἐλευθέραν, παθεῖν δὲ

[illegible] vero longæuum prædicabis, sed diem
[illegible] regundarum depositionem adtat. Ergo subtiles
animæ fundos gregarios, non cuiuslibet impul, non fa-
cultatis &c. Explicandum autem nobis, secundum
conditionem: & in malis transactum vitam exuat
Gal. III, 9
Iesu: ibid: quicunque enim hominem cum actibus
Iesu, & induendo novum, qui, Christus cum sit, in
quimur per S. Baptismum Satanæ peregrinatio
capitalitatis malitiosæ: & gratias Deo agentes
dicimus; Gustate animæ mea in Domino, induit e-
Ps. 41, 10.
nim me vestis salutis & tunica gaudii, quæ re-
spiciens Paul, induimini inquit Dominum Iesum Rom. XIII, 14
Christum, & corporis curam non gentilis ad concu-
piscentias. Cultus filius Dei, salubritati Dei
nafcit lacus, parentes suos laudi prosecutus. Ne-
plum enim Deo est, si ii qui vocati sunt, prosper-
per gyrum temporis spatium rerum carnalium
memineris; postea a memoria earum peregrinati,
pure cum Deo vivant. Hinc est quod
fuerunt egredi in eam vitam desiderantes &
rentes: unam modo vastemus peccatis a Domino in
terra Ægypti. Quia & illos scelus admodum cum ex-
Quia inquit in deserto hoc? Non manducabi-
mus habet ibidem lamentabile est permittendo est
de infirmitatem. Cognitum ipse novit figmentum
nostrum. Ibidem vero sedebit in domo hac non non
interruptam a violentiam notat, qua potius opta-
bat David ingressum. Unam petii a Domino, ut Ps. XXVI, 4
inhabitem in domo Domini omnes dies vitæ mea
Dei. Ad quod etiam Ecclesiam gentilium glori-
tatem: audi filia & vide & inclina aurem tuam Ps. XLIV, 11.
& obliviscere populum tuum & domum Patris tui, quo
niam concupivit Rex decorem tuum: cum spiritualis
unitate Domino quidquid sumus. Qui enim Domino ad- 1 Cor. VI, 17
hæret unus Spiritus est. Et autem tam nobilem,
dimittes eam liberam, inquit, & venditione non

uendi ad gregem. Idcirco Iudaeum, synagogam
in Christum offendens, adeo gradum habuit,
non illa tamen ad penitus. Salomo, tradens omnem
enim diuitiis addictus fuit, prodigum a familiaritate
eorum Dei defecit. Sed peccabit in culpa quae
plegem adeo amplectis. Venim non plane re-
pudiauit, quam antea sibi delegerat Deus. Per
humiliationem autem, de virginitatem intelligi,
Nec spiritualis conjunctionis, modum
non palearis, primatum dare filio Dilectae, de
speciem filium dicens. Duae mulieres appel
lantur, de Iudaeorum synagoga, & Ecclesia, &
gentibus, ecclesia; quarum prior adulterio habita fuit.
Ait enim Jeremias dicit. Ut te fornicatae es in
pastoribus multis & reuertebaris ad me. Dicit
Dominus. Reuertere tandem domum me-
am, & pacem, & Iudeam virginem dixit hae-
reticis, & gentium. Hyeu filij primogenitus fuit Abraham, primus
pater qui appellatus, & qui similes sicante gratia
tempore fuerunt. De Ecclesia autem e gentili
ecclesia. Dauid ait. audi filia & vide, & inclina
aurem tuam & obli. D. Paulus, desponsi vos
uni viro virginem castam exhibere Christo. Sem-
ubi illa, vestra intuitus virginitatis gradum, spera, sua
non negligat primogenitum genus, primum
vitae institutum Euangelium Italiae secuti sunt,
ab de fidem Italicum omnes sancti sunt, quod
in sinu eorum omnes requiescant, gyla salu-
lonis Abraham. Et Paulus etiam ait. Et semen
Abraham circumcisionem. Significatum gratiae
fidei qua est in praeputio, ut sit pater omnium
credentium per praeputium, ut reputetur & illis
ad justitiam. Et sit pater circumcisi-
onis non his tantum. qui sunt ex circumcisione
sed & iis qui sectantur vestigia fidei, quae est
in praeputio patris nostri Abraham. Quid est
primogenitum duplicem portionem a patre
accipere, quamvis omnes filij sint. Cum patre
appellatur gentium & eorum qui ex circumcisi-
one sunt. Ad quamdo; cum in parabola. Ego si-

ὁ παράδοσις ἀγωγός. τοσοῦτον ἐν Χριστῷ
ἡ τῶν ἐθνῶν συναφθῆναι πλησιεστέρα φαί-
νεται σεμνὸν, ὡς τὴν ὅσως παντελῶς παρεδο-
θῆναι τῷ Σατανᾷ, ἐν ᾗ εἰδώλοις λατρεύσει
ἀκεστότητος ἀποσβῆναι θεῷ. ἐπισκέπτει δὲ τὴν ἕξιν
λατρείας ἡ τοῦ νόμου περιτομὴν δοκεῖ. ἐφ᾽ ᾗ
ἱστήκει ἡν ἠσχύνατο πεστεῖσαι. τὰ πάντα ἐν τῇ
τὴν διαπορεύσεων ἐνδοξ, ἵνα τὸ πνεῦμα
κῶ συναφείας τοῦ τέκνου.

ἐβουλήθη δὲ πρωτοκλεῖσθαι τοῦ τῶν ἀ-
γαπητόνων ὑπεισδύσεων τοῦ νίου τῆς σιβυστίνης
δύο γυναῖκες ἐχρηματίσαν τῷ θεῷ, ἥτε λεοῦ
ἰουδαίων συναφωγὴ, ἡ δὲ ἐθνῶν ἐκκλησία,
οὗ ἡ πρότερα στοιβῆται. οὕτως φησὶν ἱερε-
μίας ἡ δὲ ἐπόρευσας ἐν ποιμέσι πολλοῖς
ἡ ἀνέκαμψις πρὸς με λέγει κύριος. ἡ πάλιν
ἐγὼ εἶπον σοι ἐκκλείσας, ἡ πατέρα, ἡ ἔρημ-
σον τὸ παρθενίας σε. ταύτης οὖν πρωτόκλισ-
γενέσθαι οἱ περὶ τὸν Ἀβραὰμ ἡ ἡ παλαιὰ
αὐτὴ ἐχρηματίζον, ὅθεν τι τάτοις πρὸ τῆς
κλήσεως ὄφεως. περὶ δὲ τῆς ἐξ ἐθνῶν ἐκκλη-
σίας φησὶν ὁ Δαβὶδ. ἄκουσον θύγατερ, ἡ ἴδε, ἡ
κλίνον τὸ οὖς σου, ἡ τὰ ἔθνη. ἡ ὁ παῦλος πα-
λοσεφοβάμην ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον
ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ. ὅταν ὃν ἀπο-
στόλοι ἑκάστῳ κατὰ τὸ ἔργα αὐτῶ, ἐχύσις
ὄψεται τῆς σιβυστίνης τοῦ πρωτότοκου
ὅτι πολιτείαν ἐναγγελικὴν ἐπεδείξαντο, ἡ δι-
πίστως ἐσαλευσίδησαν ὡς ἐξ ὅλου τοῦ ἀνδρὸς
ἑπάντας ἀναπαύσῃ κατὰ τὴν τοῦ βουλήμα-
φωνῶν. φησὶ δὲ ἡ παῦλος ἐλαβὶ Ἀβραὰμ
περιτομὴν σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης
τοῦ πίστεως τῆς ἐν ἀκροβυσίᾳ, ἐς τὸ εἶναι
αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι᾽
ἀκροβυσίας ἐς τὸ λογισθῆναι ἡ αὐτοῖς τὴν
δικαιοσύνην, ἡ πατέρα περιτομῆς, οὐ τοῖς
ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ ἡ τοῖς στοίχοις
τῆς ἴχνεσι τῆς ἐν ἀκροβυσίᾳ πίστεως τοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. ὁρᾶς ὡς διπλῆν πατρὸ
τοῦ πατρὸς ἴχει τοῦ κλήρου, καὶ τῆς οὐ τῆς
σιβυστίνης πατρὸς χρηματίζων ἐθνῶν ἡ
τῶν ἐκ περιτομῆς. πῶς δὲ τῶν πρώτων ἡ
τελευταίων ἐν τῇ παραβολῇ πρὸς ἀνταρίον

ἰδιωτῶν, διπλᾶ δίκαια λαμβάνειν ὁ υἱὸς
πρωτότοκος; ἢ πῶς ἐν ἑτέρᾳ παρα-
βολῇ λαμβάνει, ὅστις ἐπάνω δέκα πόλεων
ἦν, ὁ δὲ ἐπάνω πέντε, τὸ ἓν δηνάριον ἑκα-
τόν δωτηρίαν λαμβάνεται· δωτηρία δὲ δωτηρί-
ας οὐδεὶς ὡς ὁ δι' ἡμᾶς ἡμῶν Σεσωκὼς, ὃς πάν-
του ὁμοίως τυγχάνειν. ὁ γὰρ διδόντος χεί-
ρας ἡ πόδας, ἐκβάλλονται ἢ τὸ ἕκατος τὸ ἕτε-
ρον. τὴν διαφορὰν τῶν δύο λαμβανόντων, αὐ-
τὴν γοῦν δόξαν ἰδίᾳ, ἢ ἄλλην δόξαν ἐκδύνης, ἢ αὖ-
τὴν δόξαν ἀσεβῶν. ἀσεβῆ ἀσεβῶς διαφέρει ἐν δόξῃ
θεοῦ ἡ ἀνάσασις τῶν νεκρῶν δόξης κρείτ-
νος τὸ ἐπάνω δέκα πόλεων ἢ πέντε εἶναι. ἑ-
κάσῳ γὰρ διανέμει τὰ κατ' ἀξίαν θεοῦ ποιό-
τητι ἢ ποιότητι ἢ καιρῷ, ἢ παῦλ διακρίνων
τὸ δίκαιον.

Ἐὰν δέ τινι ἡ υἱὸς ἀπειδῆ· ἢ ἄλλοτε φιλιν-
ὸς τινὶ πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ ἀνα-
τῶν ἀναπαυθήσεται, ἢ ὁ κακοδοξῶν μητέρα ἢ
τὸ ἢ πατέρα τελευτήσει ἀνάτῳ· ὁμοίως δὲ
τοὺς τοῦ θεοῦ τὰ τῆς γονέας κολάζεται· ὁτι γὰρ
ἀδιτάβλας θείαν ἐντολὴν χωρὶς αἰκλιῶν ἀ-
ποδυθεῖ, ὅτε πλουσιῶν τῶν γονέας λιθο-
λιγος γίνεται· συνάδυτι γὰρ φιλιν ὅτι δι' ἀ-
των ἐγεννήθης, ἢ ἰσχὺς φιλιν ἢ γὰρ ὁ θε-
ος τὰ πατρὸς ἐστι ἰδικὰ ἢν ἐστι· ἐπὶ γὰρ
ἐστὶ ὁ παρεισιασκὸ ἐπαρᾶται λίθων οἰκοδο-
μοῦ κατ' ἀδωνία πατρὸς ἢ ἀτιμάζοδαθ'
ας ἐστὶ, ἐκκόψαιεν αὐτοῦ κόρακες ἐκ
τῶν φαραγγῶν. ἐκ ἀφίσηι δὲ τὴν ἰδ' γονέ-
ας αἰδῶ τὸ ὁ φιλῶν πατέρα ἢ ἐστὶ ἐκ ἐστὶ
ος ἄξιος· ὑδὲ τὸ περὶ τὸν ἰάφεϊ ἐκδόσιον
τὸν πατέρα ἄφες τὸ νεκρὸς ἰάφει τὸ ἑαυ-
τῶν νεκρὸς· ἀλλὰ τὴν τὸ θεοῦ περιβολῆς
εἶναι διδάσκει· πόθεν δὲ νοοῦμεν τὴν τῆς ὑπο-
στάσις ἀνάγκην, δι' ἣν ὑπολαμβάνω ἢ φύσις γονέ-
ων ἐπὶ τοιοῦτον νενεύκηται.

Ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ θεοῦ πᾶς κρεμάμε-
νος ἐπὶ ξύλου. Ἀκύλας ἢ Θεοδοτίων ἐξέδω-
καν κατάρᾳ θεοῦ κρεμάμενος. ὁ δὲ ἑβδομ. Ἑ-
βραῖος ἔτι ὑπὸ θεοῦ ἔτι θεῷ φιλῶ συνάδει
τῷ ἑαυτῷ περὶ τελείας ἁγιασμοῦ καλεῖ·
ἑβδομ διὰ τοῦτο παρείληπεν ὡς ὕβρει ὑπὲρ αὐ-

bola primi apre ne ultimi denarium accepisse dicun-
tur duplam portionem accipere dicitur primi non
primogenitus? sed quomodo cum tale conve-
nire potest quod in alia parabola dicit. Decem pri-
mes alter ubium imperium accepit? Denarius
ergo novam salutem denotat resurrectionem
pauler ac a vita inter mortui differt, quam pro
inde omnes ergo accipiunt. Non enim hi gaudent
manes & pedes cum, nec ejiciuntur in tenebras
quas foras sunt. Discriminis salutem in gloria ipsius
constituit: alia enim gloria Stellis, alia gloria lu-
ne est; alia gloria diei aurum: Stella enim a
stella gloria differt. Resurrectio cum mortuorum re-
surrectione esse non habet, cum magna gloriositas fu-
turum quam prius ubilibus praecedit. Unicuique e-
nim Deus pro meritis suis distribuit bona dona,
prout eorum praestitabit, qualitate & tempore, ac
omnibus id quod justum est tribuit.

Si cui autem furit filius immorigerus. Atti-
net etiam ad. qui violavit Patrem suum aut matrem
suam male moriatur. & qui maledixit Patri suo aut
matri suae male pereat. Alexander parem pa-
dorem duorum parentes fu-
erit. Qui enim praeceptum aliquod divinum viole-
rint suos misericordia mortuos, qui autem con-
tra parentis pietas legibus agunt. Memento
enim aut parvus gentium te esse. Et Jacobus Gen. xxxi, 42.
ad Isaac timor patris mei Isaac mihi fuisset
Proverbiorum etiam autor libros hujusmodi ge- Prov. xxx, 17
rentes improbos: oculum irrisorem patris & con-
temnentem matris effodiant corvi e cavitatibus.
Ignorem malorum ejus dicit corvi e cavitatibus.
multi quidem reverentiam in parentes pro-
hibet ratio: qui amat patrem & matrem non est
me dignus: nec quod dictum ad eum qui patrem
suppliciter volebat sine mortuos suppliciter mortuos
suos. Sed & fallum volunt Dei reverentiam patri
rem nihil esse debere. Quanta autem ejus reve-
renda est injuria est, qui ne nec offensa & maledi-
ctum parentibus adgit.

Quoniam maledictus a Deo omnis qui pendet in
ligno. Aquila & Theodotion obtulerunt maledi-
ctus Dei suspensus est. S. Apostolus nec Dei

praetermittit, quod impium eorum additamentum illud superaverit. Imo forsan etiam & antipiorum libris tanquam blasphemum aliquid illud evasit. Ait autem ordo Dum dicitur, & mortuus fuerit & suspenderitis eum super lignum. Non enim post mortem in cruce suspendebatur quisquam, sed per crucem mors ei inferebat. Aut ergo solam per crucem infligitur mortem maledictam dixit, licet etiam per eandem dicendum ita inferatur, & cum ob similia vel etiam majora delicta justa quandoque alias poena delinquenti decernatur? Imo non ideo debuit, ab ista re alienum, quod propterea de crucifixo dixit, & asperius pulsavit quoniam maledictus a Deo est? Cum contrarium potius fieri debuerit. Quando quoque causa est, quod cum nullo delicto aut crimine crucem pronam subiit, nunc tamen de ea & impositione dicat? & omnibus diebus hisce edisserere Christi solius causa tale pretium esse, qui maledictio pro nobis fieri debuit, & quoniam Deus erat, mortis dirae maledictio Dei Isiae divinae. Deus enim quippe est, maledictionem pro nobis sustinuit. Alio enim sensu crucem maledictionem non dixit, patet & quod De Deo dictum: hic autem dixit, significans quia mortem vitae clarificatricem Deum. Si enim natura sua maledicta esset, cur dixit clarificatricem est Deum, Et non simpliciter potius, mortiferum? Dei enim gloriam non cedit quod natura esset infausta in est ab maledictum.

Jo. xxi, 19

Deo ordena nihilum fratres tui vel eorum ignorantia in via, despicias. Ad amorem mutuae benevolentiam nos docuisse. Qui enim sanctam benevolentiam nos docuisse. Qui enim sanctam benevolentiam nos docuisse. Qui enim sanctam

ναῖκας εἰς χεῖρας, τὸ δὲ πρόβατον ἢ ὄνος φυλάττεσθαι κατὰ τοὺς ἀποδόσεις δίγολα.

ἀνὴρ προβιβάσεως ἢ προφητείων κατακαλυπτέσθω ἵνα, καταισχύνῃ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

ἢ περὶ ὑναικὸς τὰναντία φυεῖ. δεῖ γὰρ αὐτὴν τὸν ἄνδρα σαλαγίζειν, ἵνα τὴν γυναῖκα

δαβύτειν.

ἐὰν δὲ βυκαντήσῃς νοσεῖν ὀφείλων. νόσσια ὧν ὥβνισε ἢ ψυχὴ τοῦ ἁγίου. ἕκαστη δὲ τῶν ὧν ἐπιτῆς ἂν δίρητο τῶν ἑαυτοῦ ἐνιαυτῶν. ὁ τοίνυν ἀποδιδοὺς χρησότητος τύπον ὧν. ὁ τοίνυν ἀποδιδοὺς χρησότητος τύπον ἢ μακροθυμίας, αὐτὸς σὺν ἐλαύνων τὰς ἀρετὰς ἐπιβεβιῶν τοῦ ἔχειν. ἀρεῖν γὰρ ὕβρεις ἢ κατὰ τῶν ἐχόντων ἐπιβεβιῶν.

ποιῶν σεφάνην τῷ δώματί σῦ. πέτρον ζῶν γενεᾷ φυεῖ ὑπιχρεισκόντα τὸ κατασκεύασμα, ὡς ἂν δὲ τύπον ἔχειν τὸ λίθινα σκαυτέροις τοίχοις περιβαλόμενον. ἢ ἢ τὰς εἰς ὕψος ἀγάλβας ἀρετὰς τανύνεσθαι τοιχίζειν, ψυχὴν γὰρ πλοῦτος ἀλαζονείας.

ἢ καταβυσσεῖν τὸν ἀφειδῶνα θεὸ διαφορᾶ τίνα σὺν ἀγιαδῶ τὸ γένημα, ὥβνισε ἀνθρώπου δίρεται πᾶν ἀνατιθέμενον τῷ θεῷ. δίρεται ἢ ἐπὶ τὰ φυεῖ ἢ κεκαταρασμένα, διὰ τὸ καταξιον εἶναι τῶν ἀναθεμάτων ἀλλ' ὄντων. ἢ ὅτι τὸ σὸν ὡς ἄγιον ἀφοσιοῦται σὺν ἀπλουσίνου τινός. τὸ δὲ ὡς ἐναβῆ. εἰς τὸ ἅγιον κατὰ δικαιοσύνην δίρεται τοῦ νόμου ἐπὶ καλῶ περιτίλου ἀποδικνύναι ὅτι δὲ καὶ ἀβεβαίως ὧδί τινες ἀφειδῶσι δὲ πρός τινα διακονίαν ὑπὸ θεοῦ ἅγιοι δίρονται. δικαιοσύνης δίρανν. ἐνδελεχῶς ἀπὸ κυρίᾳ τὸ θεῷ, διότι ἅγιος ἢ ἁγίᾳ τῷ κυρίῳ ὅτι ἡτοίμασε κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ, ἡγίασε τοὺς κεκλημένους αὐτοῦ, τοὺς βαβυλωνίους ἐπὶ τοὺς καλῶν. ἢ σωτηρίας δὲ φυεῖ ἡγίασεν ἐπ' αὐτῶν πόλιορκον. ἢ τὸ ὑγὼ δὲ βυντάσω ἢ ὑγὼ ἄγω αὐτούς, ἡγιασμένοι ἔβει ἢ ὑγὼ ἄγω αὐτοὺς ὑγάντες ἐζήσονται πληρωθῆναι τὸν θυμόν μου, περὶ τῶν ὄντα κυρίᾳ κατὰ βαβυλῶνος σεσκεβασμένων. ἀφειδῶσα δὲ καθ' τὸν θεσαμὲ ἡμέραν, ἢ τὸν καθ' ἕνα ἄνθρωπον, ὡς ἂν

slandus, sed potius vell to conveniendo sibi moves.

ubi p observed, puta A prostitum dicendum: Vir o- 1 Cor. xi, 5
rans aut prophetans velato capite, dehonorat ca-
put suum; Catharinus de mulieve prophet. Nec vi-
rum enim mollibus & effeminatis, nec malivm mu-
vecundo sexui geneve obedire.

Si autem occurrerit mihi aliquis, Deus velut
duobus nobis unam animam: haveam autem magnopere me-
lev non impervia audiat operum mea, ubi ita pro-
cedam. Lycurgo igitur laudate clementiam eius ac
longanimitatem perfectum, ipsum vero virtutis ne-
scio insidias fuerunt possibile Lycurgo. Continuus
lia enim officium vidua, si insidias timet, profecto
eius.

Columnam facies solario tuo. Scytum constituen-
dum sibi dicit, pavimento innitens, deo ut sub-
dito spiritui, ligneis domus muris minus splendi-
bus circumdata. Quodi autem dicit, Virtutes, ad
sublimia adducentes, humilitate tanquam muro
quodam cingere, animam enim tegmen est superbie.

Non seminabis vineam tuam variam, ne non
sanctificetur semimen. Anathema dici solet omne
id quod deo consecratum est, aut omnino etiam
ipsa ego deo ac quod fugiendum & abominabile ap-
ud deo abominabile est. Sit, ne, pri anathemata (sic.
eos quae deo sacra sunt) contrecta. Et quoni-
am [illegible] dampnari sanctum. Segregavit me
mine d' ab[illegible], hoc vero I quod abomin abile, "I quod deo
nimium est" tanquam peculiare & impervium. abominabile
Deo sanctum gemino significat accipitur
deo; sanctum gemino significat accipitur
quod deo ne bona nonpari superfluentum esse de
menabare; esse autem nonnullos, qui, impiissimi
semen
sint, d' minabilem aliquod Deo adsequentur, Sophon. I, 7.
sanctis vocentur, Sophonias innuit dicens: quia
sanctificati sunt dies Domini, quia sanctificavit Dominus
populus suus. Babylonios tres appellans. Michaeas
videtur dicere sanctificavisse superum preliam, Mich. III, 5.
Ier. & illud psalmi. Ego preparavi & ego adduxi eos Ps. XIII, 3.
gigantes centum impleve frequentem meam. Deum qui-
dam hyeo Babylonem expugnavit erant sanctificando. Ut
ipsos autem Scripture Israelitas populum vocat, nec

non singulos homines Deplos esse in Christo Jesu.
Gal. II, 12. Capite nobis auferes quotidie exterminandos vineas
ubi ille verax imprecatur: Erudiuntur, maturos haud fe-
rendos. Nihil itaq; non seminabile vaniam, tum ne
detrimentum capiat vitibus. Semine Iustibus interspe-
so, ab indoctis humores vitales a semine depasto: Ha-
rum enim dicit quod alleviq. sinistre naturæ est: tum
ut ingenium veracitatem vitandum esse docerent, Sa-
cerum id esse dicens, utpote quod indignum esset
quod ad Divinas Leviticas admitteretur. Forte aute
etiam propositio & literali: Jensu Sacram esse mul-
tiplicem Semine ita conseruandam, ut videre eos a
Jugo geniminis inferendas ab avaritia capiendi.

Non arabis in vitulo & asino in id ipsum. Bos
sacrificio idoneum animal est & cibo inservit, neutro
horum asino habente. Cum ille qui anima sua ca-
rum novat ad Divino semini recipiendo idoneos sit,
profanorum sectatorum magistrorum, & arbitrorum
ingenia & gentilium doctrinam detestantes non de-
ceat. Dicentem cum Davide: Narraverunt mihi
iniqui fabulationes, sed non ut lex tua Domine.
Psalm. CXVIII, 85.

Forte autem sit assimilatus autem regno & spiritu sancti, Jugo Jhu
apud Esaiam: Beatus seminans super aquam
Is. XXXII, 20 ubi bos & asinus calcant. Quanam vero est aqua su-
per quam seminari debet semen bonum? Seminandi
nimirum est super sacramentum lavacri regene-
rationis, ubi Sordidis & gentilibus calcant, Sacra-
mentum istud suscipientibus.

Non induces duplicata, lanea & linum in eodem
Aquilas duplicata interpretatus est duorum,
Symmachus vero genere diversum. Nefas enim
est ut ii qui Christum induerunt, fraudem agni il-
lius vestis qui lanam significabat, linum unas pol-
lentem est inducant. Si enim facit qui lupos
cum ait "pelle ovina indutos incedit, quanto ab
hom quod dedici- eminuero, cum qui unig mouis est in domo habitare
nam quam quod facit Dominj, pelle Davidem, contegi dedisse ossa
vitam Ps. LXVII, 7 eorum qui hominibus placent.
Ps. LII, 6. Funiculos facies tibi super quatuor angulos, ut
perpetuam legis recordationem, modo ab alligatis
Deut. VI, 8 praeceptis super manum eam, modo facies tibi
limbrias super alas y hyacintho tortas, ut nimirum
conspectus legis memoriam offerret.

ἐβδομάτων, πιέζεται ἑαυτὸν ἀλλο-
πίνεις συνεχῶς ἀφανίζοντας τὰ ἀποπλανῶντας τ
παγκάλλιστα τοῦ ἀστείου καὶ σὺν φθείροντας ἀφορ
ον καρπόν. φυβεῖ δὲ σὺν καταβαίνῃς διάφορ
ἅμα σὺν διὰ τὴν ἐδάφουσιν τῶ ἀσπίδωνος ἢ ὄφ
ξοιτο σπαρῆ, τῆς ἰκμάδος τὸ τοῦ βασσα δω
πανουργεύνω. διάφορον γοῦ τὸ παραλλάτων ὡς
περὶ τὴν ἀσπίδον ἔχεκεν. ἅμα δὲ τὸ διφυὲς
τῶν τρόπων παρεστῆσθη διδάσκων ἔχον δὲ
τοιῶν ἔχειν· ὡς ἐναντίον τὸ δὲ τὰ θέας ὑπα
ἔχεσθαι δυνεῖ. ἴδιος δὲ καὶ ἰσοείαν ἀδιαφ
περὶ φθόρον τοῦ ὕπω βαπτίζοντον ἀσπιδόνα
κατὰ τὸ φένεσα βλάβησι τῆ ἐπλυσίας ἀπο
τεῖφαι βλάσεως.

ὡς ἀστρατεύειν ἐν σοῦρῳ ἢ ὄνῳ ἐπὶ τὸ ἄλλο. ,, Ψ 10
ἱερὸν ἢ θυῖεν ὁ θεὸς ἢ βεβαίωσιν, τὸ ὅτι
συδίτερον ἔχοντος. τοῦ δὲ νιῶντα τῆς ἰδίας
ψυχῆς τὴν ψῆφ περὶ ὑποδοχὴν τὸ θείου πνεύμα
τῆς τῶν ἀνίτερων ἢ ἀβυύτων διδασκάλων. ἢ
παραλυπῆσαι διδασκαλίαν αἱρετικῶν ἢ εἰδώλων.
μετὰ τὸ δαφὶδ λέγοντας, διαπεβαντέσθαι, πα-
ραίσχυσι ἀδολίας ἀλλ' ἤγουν ὁ νόμος ἐντρέ-
σεται δὲ ἀπ' ὄνου ἢ φύτευτο καθαρὸν καὶ
τοῦ παῖς ἡβαίας. κακαίσιος ὁ βυτίων ἐφ' ἑδέν
ἥδα βοῦς ἢ ὄνος πατεῖ· ποῦον ἄλλως ἐφ', ὁ
βαιίειν δὲ τὸ καλοῦ βασσα; δὲ γοῦ βοῦ-
βειν ἐπὶ τὸ συνήθειον τὸ λατζῦ τῆς παλαι-
νιδίας ἥδα πατεῖν ἴβεαι δίται ἢ ἑδικοῦ
τὸ συνηθὲς σιταλαρεβένοντες.

ὡς ἐνδύῃ κίβδηλα, ἔρια ἢ λίνον ἐνῳ αὐτῶ. ,, Ψ 11.
Ἀκύλας τὸ κίβδηλα παξιδωκεν ἀντικείμενον
δὲ Σύμμαχος ἑτερογενεῖ. ἢ γοῦ πρόβατος τῆς
χρεοῦ ἐνδυδωκότος, ἢ τοῦ τὸ ἀληθινὸ περι-
βάτω κατὰ τοῦ λίνον τὸ ψεῦδος βυσσυδύαζ
τοῦτος ὁ ἐν ἐνδύεται περβάτω λύκος, ἀ-
παῖ ὑπάρχων κατά τι δόξα ἢ περβάτος. ἰσ
γοῦ σανότερον ἐν ἄλω κύβῳ κατοικίζηκα
τὸ τοῦ δαβίδ, διαβεβαιῶσι δὲ ὅσα ἀνθρώπ
ἐβόκων.

Στρέψατ ποιήσω βεαυτῷ ἐπὶ ὧν δ' κράβα- ,, Ψ 12
δῶν, περὶ δυνικὸ συνήθειν τὸ νόμο. παρα-
δέψεις αὐτὰς φυβεῖ ἐπὶ τῶν χειρῶν σῦ· ἢ δὲ
ἢ ποιήσω βεαυτῷ κεφάλαια ἐπὶ ὧν πτερύγων
ἢ ὑακίνθῳ κεκλωσμένο, ὡς ἂν ἢ ἰδὲ τὴν
συνήθειν ἐφέροιτο.

ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἄνδρωπος κοιμώμενος στρατ
γυναικὸς ἐνυπνιάζεται ἀνδρὶ, ἢ τὰ ἴδια. σημῆνα
τῶν ἐφ' ἡμέρας πεπραγμάτων συμβῆναι,
τῶν ἐξωτερικῶν παρὰ διάνοιαν. κατὰ τὸν τ
χρόνου τρόπον ἐπὶ ψυχῆς νοητῶν, ἐνεργείας θ
ἢ διὰ πίστεως ἢ διὰ πνεύματος, ὁ ἅγιος πνε
λόγιόν τοῦ κυρίου ἐν πνεύματι ἐστιν. ἐστὶν δὲ
παραδόσεων τῶν ἀφίσεων τῶν ἁμαρτιῶν, ἐν
κατὰ δεξιᾶν ἀνδρώπινα, ἀποδεκτὰ γινόμενα
διαθήκην. παρθένον δὲ νοητὸν τὴν κεκαθαρ
νην ψυχὴν τὸ ἁγίας γνώσεως ἀνακαθὸ, ἐνώπιον δὲ
τελείως ἐνωθεῖσαν θεῷ, σαφῶς καθαίρεσις ἁμαρ
περιβεβλῆσθαι τῇ διὰ τοῦ βαπτίσματος χαρίτι
δεχομένην δίκαιος ἀληθῶς τὴν πρὸς τοῦτο
καταξιωθεὶς· ὅτιο τὴν ἐξ ἑνὸς ἐκκλησίαν, χριστὸν
περιθέμενον ὁ παῦλος ἐλέγχει· ἡρμοσάμην γὰρ
ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ χριστῷ
ἑαυτοῦ δὲ φωνὴν ὑπακοῆς διὰ φωνῆς προφήτ
ἡ συνιεῖσθαι δὲ ἑαυτῷ τὸ τοῦ αἴσχους ἀνδρὶ
καιόνην, ἢ ἐν κρίσει, ἢ ἐν ἐλέει, ἢ ἐν ἀγάπῃσιν.
ἢ συνιεῖσθαι δὲ ἑαυτῷ ἐν πίστει ἢ ἐπιστήμ
δι' τοῦ θεοῦ. ἡ δὲ γένοιτο τις φωνὴ ἐπὶ ἰδίαν
παραβῆναι, ὑπὸ γεγενῆσθαι τοῦ χριστοῦ. ὁ
πορεύεσθαι, ἡ σημανθείσαν τῷ σπέρματι τῆς
γυναικὸς. ἀλλ' ἢ εἰ ἐν πόλει γένητο τοῦ ἀληθ
μα, τοῦτ' ἔστιν ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν πόλει θεοῦ ζῶν
τος, ἢ κατοικοῦσιν ἄγγελοι, ἢ ἀνδρὸς καθεύδοντ
τοῦ κινδυνεύειν ἢ διδάσκειν, κεκλῦσαι τὰ ὠ
πάτην δυνάμενον, ἵνα πορεύσεται ἢ πορεύσε
τῷ παραβάντι. διότι τοῦ διδάσκειν δυνα
σενοις τὴν ἀπάτην ἢ κατεσκήνυσεν, ἢ ἵστ' ἐ
ἐμὲν διδασκάλων γένητο τόπων τὸ παθος
ἐνδα σαφὲς ἐπαμύνειν ἠδύνατο τῇ παρθέ
νῳ βοηθοῦσιν· δικαιοῦσθαι δὲ ὅτι γυναῖκα δεῖ
πολιτῶν λέγει τὴν συνομνυσιεμένην, διὰ τὴν
ἀρχὴν μαρτυρ.

ἐὰν δέτις ἴδῃ τὴν παῖδα τὴν παρθένον
ἅτις ὁ συνομνύεται· ἀναλήψεσθαι τὰς ἁμαρ
τίαις ἐπιφέρει τὸ δίκαιο. ψυχὴν γὰρ τὴν
μένου καθηγνιασθέναι χρεὼ εἰς πίστεως ἔρ
ἡδέως, ἀλοία, οἷα δεχθῶν αἰσχύνεσθαι τῆς ἡ
ἰδίων τὸ· ὅτε ἢ ἰουδαίων ἀναπαυόντες, ἀπολ
θὲ τῷ παρὸ τῶν πνευμάτων, τοῦ ἔστι θῆ

Dr autem incendit fuerit homo dormiens cum muliere
habitante cum viro, &c. Magnum enim malum crimen
committi potest crimen adulterium est, atque quod ma
limonio fundatum dissolvit gentil. Eadem ratione de
anima dicendum est, quæ Deo pudica est per fidem
spiritum p divinum: qui enim adhæret Domino unus
spiritus est. Si igitur anima aliqua ab eo qui a
spiritu est. Si igitur anima aliqua ab eo qui a
Deo averti facit corruptus, humanus semen ab
mittens, una cum illo quæ concepit eam pervertit. Ve
virginem autem intelligendus anima est, quæ vocata
quidem ad initia scientiæ cognitionis inhonorata est
nondum tamen Deo perfecte juncta est, nec baptismat
lis gratia tanquam nuptiali ornata et prædicatis
arrhabonem tamen quodammodo accepit, institutio
nem nimirum ad illud præparantem. Ab hac ma
tione & pluribus deducemur, quidam Ecclesiam Chri
intelligi. Respondi, quo uni vivo virginem castam
exhibere Christo. Ipsos opportune interpretibus pro
phetis est. Et sponsabo te mihi in sempiternum,
in justitia & in judicio, & in misericordia & in mi
in fidelitate & in judicio, & in misericordia & in mi
sponsabo te mihi in fide, & cognos
ces Dominum. Et autem, et factum illum fuerit,
ves illa. Dulcem loco habetur. Respondeo enim in
polestate illi est qui potest posse nocere, quo est
evanuy. Adulcis enim ibid in urbe omnibus
fuerit, &c. in Ecclesia & urbe Dei viventis, pos
angeli incolunt, virisp. periclitantium. Pudore ab
negotii, qui impedire poterunt fraudem & seductionem
virgini pos una cum deprovatore meritandum est,
propterea quod no qui inducere cum potuisset
non indicaverit studeas sibi insidias. Si vero
in loco a Deserto vacuo, ubi nemo opem pote
rat ferre, ipse ibid commisit, veniam virgo con
spexit. Observa autem desponsandam appellari vo
rem, quia S. Mariam Ipse scitice rem sensa fo
phi nam vocabat.

Si autem invenerit aliquis puellam virginem qu
desponsata non est. Decus peccatis convenientes sancti
dimam enim Christo nondum per fidem desponsatam
& qui convertit subjecerit, &c. quæ fuisset haveli
e gentibus ab idolis separatos sibi paratos, & præsti
habet Deus Spiritum, hoc est Deo

1 Cor. VI, 17

2 Cor. XI, 2.

Osee II, 19.

1 Deuteron. xxiv. 1

factionis sui auctores, qui per malam vitæ educationem
pessundati. Iehud autem & ipsius exit, non
litterali salubre audacia ab vitio, duplex etenim
hic est, carnalis & spiritualis. Congruit hæc cum
Matt. 3. Deo Deus cognovit homo ne separetur illud nomen
levit dimittere eam per omne tempus. Sancta autem
virginitatis est sublimitas, et quos humiliavit divi-
tias ea ecclesia.

Non ingredietur adultus neque abominabilis in Eccle-
siam Domini. Deo enim dimittendum, peccatores
qui audaces tales existunt, generat sunt. Cum nimi-
rum planæ absciditas alios sibi ea quæ vivam conci-
unant, alios vero fracta lantum & obvitas, qui pe-
indes speciem quandam facultatis generandi ipsis ex
replet quæ sit fœtus. Immundi autem isto ani-
mare vel nihil planæ habentem virile, carnis pro-
vide plastibus genitus effidiam; vel cupientem pri-
dem perdurare; imparem tamen voluptatibus, qua
rum ætas diversa licet inclinationes ad eundem
finem exitus. Si enim vidit autem etiam filij merchi
cis animæ scelere & Dæmonij, pravam cogitati
onem concipientis: in filio enim ipsum Deum natum
repudiat. Lectores Pagi, qui Ammanites & de
alibi qui Ægyptum addidarum, gestant, qui præm
dia tales esse sperunt omnimodis omni tempore
decori nobis sunt immites & crudeles in omnibus
gentibus. Idumæi vero Ravocos representant,
& Idumæ enim progenitii erant propinquitate gentis
Israelitici generis, Sic Ravedicorum, filii qui Christia
norum nomine appellari cupiunt. Ab hoc loco lau-
dabilitate pœna non constitutis recipiendus enim
impii hodie generationi, quam dicit Dominus & Dumæ
proximi Esaiæ sub initium visionis Arabicæ:
in silva vesperæ dormiendo via Dodanaim. hoc
carmen stheri, quam forte qui habitatio in regione
Themæ occurrens obviam de fugientibus propter
multitudinem necessarium, ne forte ei fugiant dem-
pod aut dim laudabile. Quidem autem ex isti rec
pientes qui esse ait Apostolus, significandi ipsum
eos y gentis, qui nimio accessi a Christianis nostris
incidit enim impiet quod est filiis. Athenis quod de
Theodulis 9. I. Jericho finem nachan est in Ruth, in

τῶν ἀκροατῶν τοῦ λόγου, ὡς ἐν δυσὶν λέξεσι
τῶν ὑποτυπωθέντων. τὸ δὲ αὐτὸ ἔστι καὶ ἐν
τῇ ἱστορίᾳ ἐκδικεῖν. διπλοῦς γὰρ ὁ νόμος βα
κικός τε καὶ πνευματικός. ἐποπτεύων δὲ τῶν ὁ
ἐν ὁ θεὸς ἔζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω
τὸ ἀφ' ἑνὸς συνιέναι ἕκαστος ἐκ αὐτοῦ τὰ ἐ
παντα χρόνον, τοιοῦτον δὲ τῶν παρθενίας ὁ ὑψη
λὸς τὰ πάνυ ἐν ταύτῃ καλεῖ τὴν ἐκκλησίαν.

ὃς ἐβδελύξεται ἀδελφὸς καὶ ἀποκεκομμένος ... Gaxin. 1.
εἰς ἐκκλησίαν κυρίου. ἀδελφὸς γὰρ τῶν ἐννέα ...
ὁ πρῶτος χωρὶς τῶν ἐν φύβοις, τῶν σὺν τε
τρυφερίνων παντελῶς τὰ ἀνδρεῖα, τῶν δὲ
βυθραυσμένων, οἱ καὶ χάσκα ἐξερυθὶν ἀποδρύπτ
αὐτοῦ τὸν παιδοβόνα δυνάστευσιν. ἀδελφὸς δὲ
ταῦτα ψυχικὸν, ἢ ἀνανδρον παντελῶς καὶ ταῖς
ἡδοναῖς ἐκδεδοσθαι τοῖς βαρβαρικοῖς· ἢ κατ
τηρῶν σὺν ἐβδελυγμένον ἀντίτεχναν δὲ ταῖς
ἡδοναῖς· ἐν ἀκαθοσίᾳ δὲ προαιρέσεως ἐν οἷ
καταβοῦται τέλος· ἢ παῖς δὲ πόρνης ἀπαρ
θήται τοῦ ἐν ἐκκλησίαν νόμια πονηρὸν βδ
λυθὸν ψυχῆς· διὰ τὸ παιδὸς γὰρ αὐτὴν ὑ
προβλῆσι τὴν φύβαλαν· ἔτι δὲ λαοπνίγη
ἢ μοιχεύεται οἱ τῶν ἐβδελυγμένων ἐν
ἑαυτῷ τύπον, ἐν ὅθεν σύνεσιν ταῦτα τελέως
ἡ σὺν παντὸς ἐλαυνόμενον καὶ ἡμῶν ἐν ἁ
παθὶν ὄντες ἀνάπλεῳ. ἰδιωτεία δὲ τῶν ἐ
ἑβδόμων τύπος· ἦσαν γὰρ ἐξ ἡδὺ βιβρώσεως
ἔχοντες πρὸ τοῦ ἰορδάνη. ἐβδὺ δὲ ἡ παῖδος
κίστικὸν χρηματίζειν λεσιανῇ· ἢ ὁ τοβαλὴ
ἑαυτοῦ ὅθεν τοῦ ἡδυλατρείας ἡ ἔκκλ, ὅτειρ
γὰρ φυβὲν ἐς τὴν ἔδουται ἰορδάνη. ὡς παῖς
ἐβδέλη τοῦ ἐλαιαίοις ἡδαῖος ἀκρότητος
τῷ ἐν τῇ λεξείᾳ σῶματος. ἐν τῷ ἐμοῦ
ἐβαπίσας καταμηδὸν ἐν τῇ οἴδῃ λωλαναεῖς·
ἐν βυτάνταιν διατῶν φίσεται οὖλας ἐκφεύ
τις ἐν χωρὶς βαιεσ. ἀέτιος βυτανταῖς τοῦ
φιβῶν ἐν ἀκάθου τῶν περιστερεῶν ἵνα μὴ
ποιηθῶσιν ὕβεις ἐν τῷ κλίσεων.
ἐρωίως δὲ τάτοις βίστοι φυβὲν ἢ ἀμφίλιον ἐβδ
λυθέντων ἐδικῶν τὸν μὴ λέαν ἀπροβλῆς
ἔχοντας τοῦ λεσιανοῦ, παῖσικοι γὰρ ἔτι φυβὲ
πας αὐτοῦ, ἕως λύην ἐβδὺς τὸ μὴ τοῦ
ἐλωαβίτων ἐπὶ βδὺ τῶν διαβλήτιδος τὸ δὲ ναοῦ ἐστιν,
τὰ τὰ πανθήκης ἀβδελύγμενος τ κ ἐκκλησιαστικῶν.

Act x, 33. view good de religion gentility, him cum discretion: de mali gente qui bonum ... accepta est. Ita

ἐαὶ δὲ ἐξίδηϑι παρεμβαλεῖν ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, ἡ φάλαγξ ἀπὸ παντὸς πονηροῦ ἐγκαλεῖσϑε τοῦτου κρίνει ὑποτίϑεται πόλεμον. ἐφ᾽ ᾧ τὰ ὑμῖν ἀνϑρώπινα πόλεμον ἄδηλον ἀναλέγοντα. ἐφ᾽ ᾧ ἐστὶν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, πρὸς τὰ κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. διὸ ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ ϑεοῦ, ἵνα δυνηϑῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληϑείᾳ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν ϑώρακα τῆς δικαιοσύνης καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης· ἐν πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν ϑυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσϑε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ πεπυρωμένα σβέσαι· καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασϑε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστιν ῥῆμα ϑεοῦ· διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοϑῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσϑαι. τὰ κατ᾽ ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῷ τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν. πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου καὶ Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς· ἐὰν ἔλϑῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασϑε αὐτόν, καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ ϑεοῦ, οἵτινες ἐγενήϑησάν μοι παρηγορία. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ ϑελήματι τοῦ ϑεοῦ. μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει πολὺν πόνον ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ἵνα παρακληϑῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασϑέντες ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πᾶν πλοῦτος τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ ϑεοῦ, Χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσιν πάντες οἱ ϑησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ γνώσεως ἀπόκρυφοι. τοῦτο λέγω ἵνα μηδεὶς ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιϑανολογίᾳ· εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἀπείμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν. ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι τῇ πίστει καϑὼς ἐδιδάχϑητε, περισσεύοντες ἐν εὐχαριστίᾳ. βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνϑρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν· ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς ϑεότητος σωματικῶς, καὶ ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ἐν ᾧ καὶ περιετμήϑητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτισμῷ, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρϑητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ ϑεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησεν σὺν αὐτῷ χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαλείψας τὸ καϑ᾽ ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ, ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, ϑριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει καὶ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων, ἃ ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω ϑέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ ϑρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὐξάνει τὴν αὔξησιν τοῦ ϑεοῦ. εἰ ἀπεϑάνετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσϑε· μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ ϑιγγάνῃς, ἅ ἐστιν πάντα εἰς φϑορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνϑρώπων; ἅτινά ἐστιν λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐϑελοϑρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός. εἰ οὖν συνηγέρϑητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ ϑεοῦ καϑήμενος· τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀπεϑάνετε γὰρ καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ ϑεῷ. ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωϑῇ ἡ ζωὴ ὑμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωϑήσεσϑε ἐν δόξῃ. νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαϑαρσίαν, πάϑος, ἐπιϑυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, δι᾽ ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ ϑεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειϑείας, ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς· νυνὶ δὲ ἀπόϑεσϑε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσϑε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνϑρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ᾽ εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύϑης, δοῦλος, ἐλεύϑερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός. ἐνδύσασϑε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ ϑεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραΰτητα, μακροϑυμίαν, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν· καϑὼς καὶ ὁ κύριος ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς· ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶν σύνδεσμος τῆς τελειότητος· καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήϑητε ἐν ἑνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι γίνεσϑε. ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουϑετοῦντες ἑαυτούς, ψαλμοῖς ὕμνοις ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν τῷ ϑεῷ· καὶ πᾶν ὅ τι ἐὰν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ ϑεῷ καὶ πατρὶ δι᾽ αὐτοῦ. αἱ γυναῖκες ὑποτασσέσϑωσαν τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ. οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσϑε πρὸς αὐτάς. τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα· τοῦτο γὰρ εὐάρεστόν ἐστιν ἐν κυρίῳ. οἱ πατέρες μὴ ἐρεϑίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἵνα μὴ ἀϑυμῶσιν. οἱ δοῦλοι ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις μὴ ἐν ὀφϑαλμοδουλείαις ὡς ἀνϑρωπάρεσκοι ἀλλ᾽ ἐν ἁπλότητι καρδίας φοβούμενοι τὸν ϑεόν. ὃ ἐὰν ποιῆτε ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσϑε ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνϑρώποις, εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπολήμψεσϑε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε. ὁ γὰρ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησεν, καὶ οὐκ ἔστιν προσωπολημψία. οἱ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσϑε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανῷ. τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ· προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ ϑεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι᾽ ὃ καὶ δέδεμαι, ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι. ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσϑαι. τὰ κατ᾽ ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῷ τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν. πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου καὶ Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς· ἐὰν ἔλϑῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασϑε αὐτόν, καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ ϑεοῦ, οἵτινες ἐγενήϑησάν μοι παρηγορία. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ ϑελήματι τοῦ ϑεοῦ. μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει πολὺν πόνον ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ἵνα παρακληϑῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασϑέντες ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πᾶν πλοῦτος τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ ϑεοῦ, Χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσιν πάντες οἱ ϑησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ γνώσεως ἀπόκρυφοι. τοῦτο λέγω ἵνα μηδεὶς ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιϑανολογίᾳ· εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἀπείμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν. ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι τῇ πίστει καϑὼς ἐδιδάχϑητε, περισσεύοντες ἐν εὐχαριστίᾳ. βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνϑρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν· ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς ϑεότητος σωματικῶς, καὶ ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ἐν ᾧ καὶ περιετμήϑητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτισμῷ, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρϑητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ ϑεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησεν σὺν αὐτῷ χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαλείψας τὸ καϑ᾽ ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ, ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, ϑριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει καὶ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων, ἃ ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω ϑέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ ϑρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὐξάνει τὴν αὔξησιν τοῦ ϑεοῦ. εἰ ἀπεϑάνετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσϑε· μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ ϑιγγάνῃς, ἅ ἐστιν πάντα εἰς φϑορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνϑρώπων; ἅτινά ἐστιν λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐϑελοϑρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός. εἰ οὖν συνηγέρϑητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ ϑεοῦ καϑήμενος· τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀπεϑάνετε γὰρ καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ ϑεῷ. ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωϑῇ ἡ ζωὴ ὑμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωϑήσεσϑε ἐν δόξῃ. νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαϑαρσίαν, πάϑος, ἐπιϑυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, δι᾽ ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ ϑεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειϑείας, ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς· νυνὶ δὲ ἀπόϑεσϑε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσϑε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνϑρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ᾽ εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύϑης, δοῦλος, ἐλεύϑερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός. ἐνδύσασϑε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ ϑεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραΰτητα, μακροϑυμίαν, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν· καϑὼς καὶ ὁ κύριος ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς· ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶν σύνδεσμος τῆς τελειότητος· καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήϑητε ἐν ἑνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι γίνεσϑε. ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουϑετοῦντες ἑαυτούς, ψαλμοῖς ὕμνοις ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν τῷ ϑεῷ· καὶ πᾶν ὅ τι ἐὰν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ ϑεῷ καὶ πατρὶ δι᾽ αὐτοῦ. αἱ γυναῖκες ὑποτασσέσϑωσαν τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ. οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσϑε πρὸς αὐτάς. τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα· τοῦτο γὰρ εὐάρεστόν ἐστιν ἐν κυρίῳ. οἱ πατέρες μὴ ἐρεϑίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἵνα μὴ ἀϑυμῶσιν. οἱ δοῦλοι ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις μὴ ἐν ὀφϑαλμοδουλείαις ὡς ἀνϑρωπάρεσκοι ἀλλ᾽ ἐν ἁπλότητι καρδίας φοβούμενοι τὸν ϑεόν. ὃ ἐὰν ποιῆτε ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσϑε ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνϑρώποις, εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπολήμψεσϑε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε. ὁ γὰρ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησεν, καὶ οὐκ ἔστιν προσωπολημψία. οἱ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσϑε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανῷ. τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ· προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ ϑεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι᾽ ὃ καὶ δέδεμαι, ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι. ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσϑαι. τὰ κατ᾽ ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῷ τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν. πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου καὶ Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς· ἐὰν ἔλϑῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασϑε αὐτόν, καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ ϑεοῦ, οἵτινες ἐγενήϑησάν μοι παρηγορία. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ ϑελήματι τοῦ ϑεοῦ. μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει πολὺν πόνον ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ἵνα παρακληϑῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασϑέντες ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πᾶν πλοῦτος τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ ϑεοῦ, Χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσιν πάντες οἱ ϑησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ γνώσεως ἀπόκρυφοι. τοῦτο λέγω ἵνα μηδεὶς ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιϑανολογίᾳ· εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἀπείμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν. ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι τῇ πίστει καϑὼς ἐδιδάχϑητε, περισσεύοντες ἐν εὐχαριστίᾳ. βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνϑρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν· ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς ϑεότητος σωματικῶς, καὶ ἐστε ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ἐν ᾧ καὶ περιετμήϑητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτισμῷ, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρϑητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ ϑεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησεν σὺν αὐτῷ χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαλείψας τὸ καϑ᾽ ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ, ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, ϑριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει καὶ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων, ἃ ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω ϑέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ ϑρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τ

Judicium autem inquit eis reducet spiritu suo: quando magis ita Seruum, quod quam nimirum ira Dominum redarguit. Paulo ad quod pertinuit Ex facies per omnem spiritum spiritui tui. De illegitimis ita Seruo et, quo vero & corpore & anima seruabuntur, & veram religionem studuisse. Ita nimirum ille qui familiarem redarguere debuit non est quod audeamus; habet enim unusquisque Dominum cui insurrit Damonem. Et habitabit, inquit, ubicunque placuerit ei. Hoc autem Israelis cognitio veritatis & generationum virtutum est, quibus autem idolorum propriis magis ita retinendi: in no fontanum tuarum. De eam qui recedet a veritate proprio non in loco sed in pluris habitare dicentur. Sibi autem non tribulabit eum. eo iudicii ut non impunet ei dispar omnis. Et quod spiritus est civ- cum Deus cum iratum, cogens etiam ut reliqua [illegible]

Act. xv, 29 inquit instituta doceret. Etiam enim sunt, Apostoli inquiunt, Spiritui S. & nobis nihil ultra imponere volo onere, sed tantummodo ut abstinentia ab immolatis simulacrorum, & sanguine, & suffocato & fornicatione.

Non est meretrix, ut Plautus dicunt, & non est fornicare in libris Israel. Ecquis enim sit lenones exhibeant, qui vel qui quasi sub hoc modo mercibus conquirant. Impleverat regis rei praesidii prodigium, sicut Idimem e propulo Israelitico diminuit. Illi enim etiam permutatio privatae sine publica fornicationis [mercedem] indicat. Per meretrices enim [ipse in loco legitimo sacra] [illegible] ut Dominibus facienda intelligens, ubi & per meretrices, ubinq; ejectarum interdictorum inconvenientia non permittit, [quid enim quasi id est odio, ut cum in antecedentibus & consequentibus

11 dicta promul- gentibus, in medio de fornicationibus inlatis] Neque etiam [ut voces inde de idolatria pro- cepium inferatur vel in accipientibus permittit] & quod Diabolus meretrices, addescentibus autem non meretrices. Hoc argumentum [sicut] quod enim quasi abstinentia quo minus mares etiam animas, incumbere ac feminas, scortantes, meretrices appellari- Mem- misam esse sententi- am quia de fornica- tione feminem hic sermonem de fornicationes adjectum hic esse de initiis- esse potest. [In gentilid Jacobi.] libus & initiatio, quibusdam, nam, [alias] etiam for-

νοος ἐν ὁλῳ παρεμβῳ· ἀποσοφῶ δὲ φωνῇ ἀ ποστρέψει αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ θ. πόθεν γε φαῦλον ἀπίτην εἰπὰ τὸ παῦσαι διδοναῖ τοῦ δεσπότου δυνάμενον. ὁ δὲν ἐπιτρέψειν ὅτω ποιμένα κατὰ πᾶσαν ἀποδίμεν τῶ ἀ δελφῶθ. περὶ τούτων τῶν ἀλλοφύλων ὁλο γος ἐφ' ὧ ἡ βᾶσα ἡ ψυχὴ διδωζετο σπλε γχνίστων ἰῶ δεοβίβαεν. ὅτω τοῦ σπλανῶν βαλομένου ὧν ἀποκλασέον τὴν ὁδον. ἔκασ, γαῦ ἔχει κύριον ὧ ἡ διδόδωται βαίσονα. ἡ καὶ μετὰ φωνῆ ὧ ὧ τόπω περιέχεται· τύπος δὲ τὸ ἰβραϊκὸ φῶβος ἐυβεξίας ἡ ἄρετῶν ἐπι τηδευδω. οἱ δὲ λοιποὶ ὁ μιᾷ τῶν πολλῶν θε ἐξέδωκαν οἰκιότερον. ὁ γαῦ ισωσι προθε χόμενοι ὧ ἐν τόπω οἰκεῖν, ἀλλ' ἐν πόλει, κυρίως λεχθήσονται. τὸ δὲ ἡ ὀλίφως αὐτον, περὶ τὸ σὺν ἐπιδῆναι φορτίον ὑπὲρ αὐτου. οἷον περιτίνειν γὰρ βαλόμενον, ἀναβαλλων τὸ νόμε τηρεῖν τὰ λοιπά. ἔδοξε γαῦ φαῦλ ὁ ἀπόσολος τῶ ἰφίω πνεύματι ἡ ἡμῖν συνδε τελεῖν ἐπιτίθεσθαι βάρος ὑμεῖν, ἀπεχεσθαι εἰδω λων ἐδωλοδύτων, ἡ αἵματος ἡ πνικτοῦ ἡ πορνείας.

ὡς ἐκ τῆς τελεβόρου ἀπὸ βυλατίρων ἰβραϊκὸ Ps 17
ἡ ὡς ἔσαι τελεβκόμενος ἀπὸ ἡῶν ἰβραϊκ. ἡμῶν
βαίνα γαῦ ἦναι πορεοβόκως φόρως ἐβνιεζ- πὸ τούτων φωνασμάτων βαλλόμενος. διὸ ἡ παρακλῆ τότε τὴν πεσβαβιν τὴν πορνείαν ἀποκηρύσσ ἐν ἰβραϊκ. ἡ τὸ κυνὸς δὲ ἀλλα χῶς τῶ ἀνέδων πορνείας διδοῦ. τελεβόρου γαῦ ὁ βυβρωσῶν νοῦν τοῦ τελέντα βαίσοδαν, ὥβνιες ἐβδ τοῦ τελεβκόμενον τῶν ἑκατερω δεν πεκκασιτέρων ἀπαβορεύβιεν τὸ ἀνοικ ον. τί γαῦ . . . . . ἐβδ τὸ δὲ σὺν ἐπιδῆναι ἐπὶν τελεβόρ ρου, ὑπὲρ δὲ ἐκατερεῖον τὸ τελεβκόμενον, ἀλλ' ἔτος ἐκεῖ ὁ λόγος ἡ τὸ περὶ πορνείας κοινῶν ἀνάκειος δὲκνυθι. τί γαῦ ἐκεῖνος ἡ ἐπ' ἀρετ ῶν ἑταίρων τὸ τελεβόρον ἐπῶν; μηπὸθ ὧν ὧω ἔτεσον τῆ πορνείᾳ· τοῦ περὶ τελεν των ἡ τελεσθέντων περιεργεῖσθαι λόγον. ἐκ πορευτὸν γαῦ ἐκ θεῖ. ἡ τοὺς ἔθνικοὺς ἡ ἰβρ ῆ κύνος φηβί. ὥβνιες τὸ ἡ καλὸν λαβῶν τῶν ἄρτων τῶν τέκνων ἡ βόναι βᾶς κύνας ὁω, τὴν γαῦ βυσεβαίαν ἐθνικὴν ὄβαν ὃ των σκαλίβιν. ὃ δὲν ὃν ἐκλιβιοσικὸν ἡ ἐθνι

nicibus a Deo divolsum facient. Forsel, huic sententiae quo Canes, scriptivo gentiles vocat. Ipse nomi- Matth xv, 26 ne paulo inferius ii de gaby hic semo appellari videtur]. 4. g. in isto non est bonum sumere panem filio rum & mittere canibus, hoc namine enim Synophoenissam gentilium sacra superbiam appellavit. Nullus itaq; Judei

τοῦ ἀδελφοῦ δόξαν · ἐπὶ δικαίων δὲ τὸ πεῖθεσθαι τοῖς φυσικοῖς, οὐ τὰ πολλὰ ἀφελοῦσιν ταῦτα τοιαῦτα παραγγέλλειν περιέκειτο.

Ps 19 a ☧ Ἐκ τοῦ ἀδελφὸν βοηθούμενον πρὸς ἀδελφὸν χαρίζεσθαι ἀξίωσις παιδαγωγικὴ πρὸς ἀρετὴν ἄσκησιν ἢ ἔλεγχον, ἢ τί διαφέρουσι πρὸς κτῆσιν, ὅταν μὴ αὐτὸν ἐπωφελοῦν ἐκκινῇ παντὶ τῷ αὐτοῦ βίῳ δίδε, ἢ ἀπὸ τοῦ αἰσχροῦ τὸ καλὸν ἀπαίρειν.

Ps 24 a ☧ Ἢ ξενίαν ἢ σὺν ἐπιβολαῖς, τοῦτο μὴ ἐξ ἴσου πλησθῆν, πλουσιεστέρων δὲ καὶ δυνατῶν. διὰ τοῦ δὲ φησὶ τὸ ξενίσαι σὺν τοῦ αὐτοχθόνου ἢ ἐξελθεῖν ἄδων φυγαδ, σὺν σὺν ἢ χρεῖαι ἀπο. τιθεῖσθαι ὡς σὺν διαν κατεβιασμένου, βδελυ μὴ ἐντιθέν τοῦ ἀδελφοῦ ἐνδυγγάνει ξένῳ.

Gen xxiv, 1 a ☧ Ἡ γραφὴ αὐτὴ βιβλίον ἀποσβύς. ἐπὶ παλιᾷ αἰτίᾳ ἀπολυθῆ τὴν γυναῖκα κελεύει, τῶν Ἰουδαίων τὸ σκαιὸν ἐπισάσσουσα, ἢ πρὸς ὃν σὺν ἀποκτίσας αὐτὴν προβαλόμενος. ἄλλως μὴ ὁ θεὸς διαζεῦξαι τὸ θεὸς οὐ ἀζεῦξαι ἄλλως ἢ ὅταν ποιηθῆς αὐτὸς κατὰ τὴν τοῦ βωμοῦ φωνήν. ἢ τὸ πρὸς ἐγκειμένου δὲ κατὰ τὸν νόμον ἐστίν, τὸ ἐναντιοπαθῶν ἀπορεῖται τὴν γυναῖκα αὐτὸς ἢ ἀπελθὴν ἀπ' αὐτὸ, ἢ γένηται ἄνδρὶ ἑτέρῳ, σὺν ἀνακαλεῖσθαι ἀνακαλεῖται ἀνδρὶ ἑτέρῳ, σὺν ἀνακαλεῖσθαι ἀνακαλεῖται ἀνδρὶ ἑτέρῳ; σὺν ἢ τὰ ἑξῆς.

Ps 8 a Φησὶ περὶ αὐτοῦ ὅτι; ἢ τὰ ἑξῆς.

☧ Ἐὰν δὲ λάβῃ τις γυναῖκα προβάτου ἀκέλεύ ἀνδρίται ἢ τὸν πολίτην. προσέστηκε σὺν ἢ πόθη κακοήθους συμβουλεύσεως καταλυσαι. ἐλπὶ δὲ ἢ τὴν ἄμα νόσθην ἢ χηραν· ἕτως ὁ κατορθῶν ἀξιώσεως ἀζητεῖ, ἢ ὡς πρὸς τὴν ὑπὲρ αὐτὸν σκέψιν ἐσὶν ἱκανός, ἢ ὡς κατ' ἀρχὰς σοφίαν τὰ ψευδῆ διελέγχας συναγωγὸς δόξαν τα· ὥστε τῷ σὺν διαν εἶναι πρὸς ἀνδιάστατους πρὸς ὄφιν, ἐπὶ τῶν ἄλλων ἑρμόσω. ἢ δὲ ἢ τῶν νίκοι προβιβάζοντας τὴν πίστ σὺν κοινωνῶν ἀρχῆς ἢ τοῦ διωγμῶν, σὺν ἢ βυθῷ ἢ τυχὸν ὁδάδαι πρὸς τὴν ἀνοβίβασιν, ἢ περιστερὰ τοῦ βυνοικεῖν. καθ' φιλοῦ πίστεως σοφίας ὁ Σολομὼν ἔτιον τὴν σοφίαν ἐνὶ ἀδελφὴν εἶναι, τὰν δὲ ἀφ' ἑνὸν Ἰουδαϊσμὸν πάντων βιαντο. ἀπὸ ἐπιδαλ τῶν ἀστέρων τὸν ἐν αὐταῖς καταφορᾶς προδρομῆς. ἢ οἱ Ἀπόστολοι δὲ περιστέλοντες ὧν ἢ ἐθνῶν τὸ νόμω τὰ βάρη, παρεγγράφη σοῦν ἀπέχειν πορνείας ἢ πνικτῶν ἢ αἵματος.

Ps 6 a ☧ Θεὸς ἐν ἐκκλησίᾳ θεῶν ἢ ἐπιμύλιον, ὅτι ψυχὴ ἔτος ἐν ἐκκλησίᾳ · ἐν σὺν τῷ ἐκκλησιαστῇ θεῶν

adhuc in gentilem dedolvenam transmutandas. Hoc autem tribus generibus de feminis debitas, plerumque enim feminae praestigiis huiusmodi addictae fuerunt.

Non frenerabis fratribus. Iam tum eos impellit mane quasi ducere ad liberalitatem minime parcientem in cognatos quam peregrinos et exteriam, quamvis di versimode exigat ab eo quem ex se debeat. Omnino Luc. VI, 30. nondum omni erant ad capienda istis, omni petenti tribue, & qui aufert quae tua sunt, ne repetas.

Et fenerum non immittes. Id enim non necessitati subsidium afferre, sed alienis iguobis copiis appetere. Innuit autem istis dicendi fruendum quidem esse pecuniarum Deorum formandi, non autem tollendis eo esse mandatum, utpote qui sedio expensi non fuerint. Hinc enim damnum & fraudes isla legentes vetat.

Et scribet ei libellum repudii. Ob quamcunq; causam dimitti vinit uxorem, Iudaeorum perspicuum habens furorem, & prospiciens ne aliqui ex iis sibi uxorem] interficiens uxorem una cum eo pereat. Alieo enim minime id voluit Deus, qui ab initio mas rem & feminam hominis fecit pro Salvatoris effectu. Aly id etiam quod apud Jeremiam legebatur Jer. III, 1. Secundum legem est: Si dimiserit vir uxorem suam, & recesserit ab eo, & facta fuerit viro alteri, num quid reuertendi reuertetur ad eum ultra? Se

Si quis autem accepit uxorem nuper, non egredi ad bellum. Prospicit enim ne ignorans caedat liberum celibis nullis. Simulque etiam aliquis dat mi servicordiae in eam quae sponsa simul & vidua esse sine coepit. Pari modo in qui secundum viribus redditi instituere viam primum incipit, haud praeparam ad quae pro ea suscipienda idoneus est, nondum Summa de Lyra ad requirendi. Sapientia falsae Salomon confitare valens: nec ivae prout decet accurrens cum stulto manuscripto nondum animo stabili, & simili modo in alias rebus hoc habeto. Aly eo eos qui vicendo ad fidem accesserant nolli quam in animam inducere decet, ad in perverti tionem communionem venient, ne ad ipsis impingat contingat contra pietatem, cum qua cohabitare de creverunt, quemadmodum Salmon de sapientia dixit: Dic Sapientiam sororem tuam esse, & prudentiam Prov. VII, 4. non nolan vocare tibi. Jungimus enim ut cognatibus, dum

adhuc in gentilem dedolvenam transmutandas. Hoc autem tribus generibus de feminis debitas, plerumque enim feminae praestigiis huiusmodi addictae fuerunt.

Non frenerabis fratribus. Iam tum eos impellit mane quasi ducere ad liberalitatem minime parcientem in cognatos quam peregrinos et exteriam, quamvis diversimode exigat ab eo quem ex se debeat. Omnino Luc. VI, 30. nondum omni erant ad capienda istis, omni petenti tribue, & qui aufert quae tua sunt, ne repetas.

Et fenerum non immittes. Id enim non necessitati subsidium afferre, sed alienis iguobis copiis appetere. Innuit autem istis dicendi fruendum quidem esse pecuniarum Deorum formandi, non autem tollendis eo esse mandatum, utpote qui sedio expensi non fuerint. Hinc enim damnum & fraudes isla legentes vetat.

Et scribet ei libellum repudii. Ob quamcunq; causam dimitti vinit uxorem, Iudaeorum perspicuum habens furorem, & prospiciens ne aliqui ex iis sibi uxorem] interficiens uxorem una cum eo pereat. Alieo enim minime id voluit Deus, qui ab initio mas rem & feminam hominis fecit pro Salvatoris effectu. Aly id etiam quod apud Jeremiam legebatur Jer. III, 1. Secundum legem est: Si dimiserit vir uxorem suam, & recesserit ab eo, & facta fuerit viro alteri, num quid reuertendi reuertetur ad eum ultra? Se

Si quis autem accepit uxorem nuper, non egredi ad bellum. Prospicit enim ne ignorans caedat liberum celibis nullis. Simulque etiam aliquis dat misericordiae in eam quae sponsa simul & vidua esse sine coepit. Pari modo in qui secundum viribus redditi instituere viam primum incipit, haud praeparam ad quae pro ea suscipienda idoneus est, nondum Summa de Lyra ad requirendi. Sapientia falsae Salomon confitare valens: nec ivae prout decet accurrens cum stulto manuscripto nondum animo stabili, & simili modo in alias rebus hoc habeto. Aly eo eos qui vicendo ad fidem accesserant nolli quam in animam inducere decet, ad in perverti tionem communionem venient, ne ad ipsis impingat contingat contra pietatem, cum qua cohabitare de creverunt, quemadmodum Salmon de sapientia dixit: Dic Sapientiam sororem tuam esse, & prudentiam Prov. VII, 4. non nolan vocare tibi. Jungimus enim ut cognatibus, dum

per eas fidelis fere fidem. Imo Apostoli etiam demandeo gentiles excavatis, mineis tandumodo ad a fortalis. Ad XVI, 20.
ore. & effacato, & sanguine abolitae est.
Non pignorabis molam nec superiorem lapidem molae, quia animam tibi pignorat. In Ecclesiasti quidem

molam appellat. Illa enim legis ob gravitatem sibi durissimi, quod ipse maledictionem gentium sibi haberet. In Malachia enim & gentes spiritaliter constituta est, iam emporalem & saecularem quam spiritalem molam agitabant.

Exx.xviii,2 re & molere. Unde & Exodus dicit: neptuagenta illa appellavit vocavi: medio & teneras. Tollet molam, molas lavinam. In haeres molas Iudaeorum perseverant synagogae. Leviticus vero molentes ait: dele-

Lvit.xi,3 stantes ait, tempore consummationis mundi, post gentes secundum dem ipse amplexuros. Hac autem loco molam prodem Testamentum Iudaeorum, superiorem vero lapidem molae Novum appellare videtur. Quivum ubi corpus ope aevum ubi frumenti granum, ut panem inde conficiant, molunt contendit. Neutrum enim sine altero molit. Nempe ita Beati Petrus plenissime, ne haereticorum filii novum tantum Testamentum admittentes molant, ut coelesti pane frui illis licitat. Bene

Matt.xxiv,41 plevero Salvatori de consummatione saeculi verba faciens, duo bene sub sexu molentibus inquit: Erunt duo molentes in mola, una assumetur, & una relinquetur. Neutrum ita. Ney molam nec lapidem superiorem ego significare, aut significare licet, divinum enim animam spiritualiter eliminato sentiunt.

Si deprehendat vir homo servans animam & servitutem suam. Ita nimirum Novatici animae vocabulum sepiri volentes obnoxiam sibi facientes, & a doctrina ingenua ad illiberalem opinionem eos traducentes, credibam sibi modum a Judaica detexit. Justinus.

2 Joann. 10. Unde hyacinthi hominibus tres aves prodem sibi Paulus comminus, non quod agredes nos parum humanos esse velit, sed quod scias cum lupis quem convenire non posse. Lupe enim inquit Paulus, pervertit

2 Cor. VI,15. fidei cum infideli. Item corrumpunt bonos mores colloquia mala. Rapientes enim eos ad Ecclesia tanquam publica domos, ad congregationem malignantium

1 Cor. XV,33 eos adducunt.

Memento precamur Sancti Domine Deus huius sanctae. Si enim illos adiuvare nobis in compecto omnium, primum novo nolente fuit, & e captivis gredes fuit, quam magis nobis id eveniet ipsum legislatorem, & quidem quod tales exemplum condemnantes.

Luc. XII,33 Iuria pauperi est & in ea habet spem. Facilior quo ad humanitatem, ad perfectiva vero novum tendit testamentum. Inquit enim: Vendi

τὸ γεγραμμένον τὸν νόμον καλῶς διὰ τὸ βαρὺ, ἢ δικαίου, ἢ κατάραν ἔχον. τὸ ἄρρεν μὲν εἶδος ἡ ἀρχαῖος καλῶ τὸ ἀδικητὸν ἢ τοιοῦτο τὸ φῦλον ἐλεγε ἢ ἀλήθειαν καθίσκειν. ὡς ἢ ἡδαίας φησὶν· ὑπὲρ τὸ περιτεθῆναι ἀκροβυστίαν ἀκαλὴ ἢ τεμνομένη. λέβι φῦλον ἄδικον ἄδικον. ἐν τῷ φύλλῳ ὅλῳ ἰουδαίων ἰουδαίους αἰωνίζεσθαι. ἀεὶ ἀλήθειαν ἢ ἀλήθειαν ὡς φησὶν ὁ ἐκκλησιαστὴς κατὰ τὸν τοῦ βυτιδικὸς καιρὸν, ὅτε τὸ ὄνομα ἡδαῖος εἶναι τὸν χριστὸν. ἐνταῦθα δὲ φῦλον εἶπε τὸ τὴν παλαιὰν διαθήκην καλῶν, ἐπιμένοντες ἢ τὴν νέαν. ἐξῶν ἀσφαλέστερον τοῦ ἀληθινοῦ μόκκον τῆς βίτ. πρὸς ἀστοχησίαν ἀληθείας ἡσίοδ. ὑπὲρ ἀδίκου χαρὶς δατίζει τὸ ἔτερον. ὅτ' ἂν ἰουδαῖοι τὰν παλαιὰν φῦνην δεξάμενοι, ὅτε παῖδες αἰσχυκῶν φῦνην τὴν νέαν ἀλάβωσιν, ἵνα φεύγοντες τὸ ἐπαγγελίαν ἀφῆ. ὑπὲρ ὁ κύριος ἐν τῷ νικεῖ βυτιδικὸς λόγος πρὸς τῶν κακῶν ἢ κακῶς ἀληθεῖν φησὶν ἔσονται δύο ἀληθεῖαι ἐν τῷ φύλῳ εἰς παραβαίνεται ἢ εἰς ἀφίεται· ὑβίτερον ἐν ἐνεργασίαν ὑδὲ ἐκποιητὸν, ψυχὴ γὰρ ἀφ ὧν τεθνᾶναι θεωρεῖσθαι νοητὸν.

Ἐὰν ἀλλὰ ἀνθρωπος κλέπτων ψυχὴν ἐκείνων ἢ 17
ἀλλάξῃ αὐτῶν. ὅτως οἱ τὰς ὁρᾶς θρονίνεις μορίνας ψυχὰς αἰσχικὰ κατὰ δυναστεύοντες ἢ πρὸς διαπορεύεσθαι ἢ ἐλευθέρων ἀφέροντες λόγῳ, τὸν ἀναδρώντας παρὰ τὸ κρίνοντος ἐφίσανται θάνατον. ὅθεν τοῦτο τοιοῦτος φῦλον χαίρει ὁ παῦλος φησὶν. ὧν ἀβρέως πορεύ- * 1ο. Ἰωάννου
ἀλλ' ἀδύνατον ἡδαῖ τῷ λυκῳ τὸ πρόβατον. τὶς γὰρ σχεῖν πίστιν μετὰ ἀπίστου φησὶν. ἢ φάλαγγιν ὧδε χρῆσα ἀσελγείας κακῶν καθαίρεσις ἐκ πατρῶας ἐσίας τῆς ἐκκλησίας ἀφηδόντος ἢ ἐκκλησίας πονηρευομένων ἀπάφησιν.

Ἢ συνῆδατι πόβα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν 19
τῷ Μαρίᾳ. ἢ γὰρ ἐκείνη καλαλαλήσασα ἐν ὄφρει πάντων ἐκλιτεῖ ὅτι τὸ πάθος ἢ πάσχεσθαι ἔδει ἰησοῦν· πόθεν σαββάτου ὁ λογισάμενος τὸ νομοθέτης ἢ σαββάτου πάσχειν.

ὅτι πένης εἶ ἢ σὺ αὐτὸς ἔτι ἐν ἐλπίδι 15
φλαύρωσον εἰς ἢ τοῦτο, ἡδονία τὸ ἐλευθερωθῆναι τὰ ὑπαρχοντα φυβί, εἰ δοτε ἐλευθούνην ἢ ἰδὲ πάντα καθορᾷ ὑμᾶς εἶναι. ὁ λόγος πολλοὶ ποιήσαντες παρὰ τοὺς πόδας ἰησοῦ ἐστὶ θεὸς ἡμᾶς ἢ διδάσκαλος καθ' ὁδὸς ἡμῖν

ας ἤγετον.

ψκι ἀποδανοῦνται πατέρες υἱῆς τέκνων. μὴ
νοήσαντες τὸ ἐν τῇ ἐροδω ἁμαρτίαι γονέων
ἐπὶ τέκνα κατηγόρουον τὸ θεῖ ἀδικίαν. ὅθεν
ἐπιζητήσατο. ἡ οἱ ἐν τῇ δὲ αἰχμαλωσίᾳ τὰ Να
βεχοδονόσορ, ὡς σωδενοὶ ἐντεῦθα ἀγγελίαι,
πάλιν ἰδοὺ λόγον ἡ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα
ἡ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἠμωλίαβαν. ὅθεν
πάλιν διὰ τὸ ἰδιοκτὴ ἐζητήσατο ἡμᾶν, ἡ ψυ
χὴ ἡ ἁμαρτάνσα αὐτὴ ἀποδανεῖται.

Κ' σωδηθὴν ὅτι σκέτνο πᾶσι. ἀβλεπὶ ψκε
ἐν τῷ ὑμῖν τῶν φλαβόντων πόνων ἀναγνωσὶς
ὅτων ψκε τὸ ἐνκεκρίσεο τὸ πλάτος ἀσυνεσὶς
ὅτω ἐφ' τῶν ἐν ἐνδιᾳ κακῶ.

Λεγθεῶ σ' σασιχωβιθὶν αὐτόν. ἡ ἐν ἰδιοκτὴ
φαβὶ σκτὰ σ' τὴν βυτᾶχο δίχυλίας ἀπὸ τῶν τ
δεων ὃ διδροχοιδὴν ἐνθ. ὁ σοὶ ψκε τὸν θ
ὁ τῶ ἑβδομάδου ἀσεχθὴβας λαός, ἡ ἐφ' τὸ τὸ
βασσάτο σωσκῆσον, τῷ ἑπτὰ τῶν δεκάδων δ
θεῶ κολάζεται. ὁ δὲ λίχυλίος ἡ καβοιπὸ λαός
σωδὶν πλίον βωσάτων ἡ τῶν σοχίων ἐπισκε
νος, ἐπεὶ σὲ τὸν ἀχθὸν δ'. τιναφῆ δεκάδες ἐ
τῶν ἀπολοσβάτω τὸ ἀσασχήσατα. ἡ ἐπὶ ὃ
σ' ἀχθὸς λίχυλίων ἐσὶ τολάβιο, διὰ τῶτο σ
σαι τὸν ἰβεχὴλ ἡ τὸν ὠσασχῶτα λασβάτεν
σ' παχὲ σίας. ἡ ἐπιλέχεται ὁ ὁράσω. ὁ πεδιδὴς
πλῶτα πλάτο. ἴσο σα ἐγκωμοῦ ὁ ἀδελφὸς θ.
ἀκαδοβὴν ψκε ἢν ἰβραιδίτε κατηχοῦσι τῶν
γίαν ἢν ἀχθὸς κολάζεθ λίχυλίων. ἐνδεκα
τοῦ δὲ ἡ σ' ἐπὶ κατὰ τὴν τρωσον ὁ λαός. ἐχὴ
ψκε αὐτὸν ἐχιλδόντα ἑκτὰβας λίχυλος τῷ σ'
ἀχθὸς ἀποδεῖθ τὸν ὀνιδιθὸν λίχυλος. σ'λῶ
ἐτῶν πεπλησσμένων ἐπὶ κύρος πρὸς ἰνδὲν
καλδέας πεζίτσε τὸν νίὸν ἰβραὴλ. ἡ σκτὰ
τὸν πεζιτοσὴν φαβὶ πρὸς αὐτόν. νῦν ἀβλεπὲ
ἀβ' ὑμῶν τὸν ὀνιδιθὸν λίχυλος. ἡ πρὸς ἀ
βρεσὰ δ' λέχεται πρὲ τῶν ἐνθόνων ὡς θ
λαβεθὴν αὐτὸς ἡ κακοῦβιθν αὐτὸς ἐτὴν ὃ
ἔτιν ἀχθὸς δ'. ἑκατοντάδων ἡ σ' δεκάδων
ἡ πεντὰχ τῶν χαθὸ κακωτικὸς ἀριθμὸς ὁ
τῶν σ'. μοῶβιθ τε ψκε ἡ ἰδίας ἡ ὁ ὠστης
κατὰ τὸν ἀχθὸν τῶτον ὑπὸ σιβαν, ἡ ὁ σὶ ἐ
κατακλυθμὸς ἐν τοβαὶ ταῖο ψκοῦσι ἡσὶ ἐ
τε ἡ νυξίν. ἀνθθὴν δ' αὐ ἡ τὸ χρόσοι τοῦ νῖς
ἡμῶν σασιχωδίντα ὁ τοὶ σ' δασεβάνοι πλά
χὲς. ἐφ' ψκε ὧν πάντων φοτεῖσο τὰς ὑπὲ ἡ
σῶν ἐχίτιβε πλῶτο τε ἡ δάντον. τοῦ ἀσὶ ἐν
δὲ τοῦ σ' ἐφ' τοῦ πιτάκτο ἡ κατὰ ἡσῶν χθ

prieſt and

4 in mourning. Adam pro filio. Non intelligendo
vaciſtas. & quod in Jude dicitur peccatis parentum ſuper
filios, injuſtitia poſtulabant Deum; unde Ezl. 18. Anima
qui Athanas ii pri a Nabuchodonoſore captiui debina
bantur, quaſi nihil illa de re hoc loco ſcriptum eſſet, Ezech. xviii. 2.
novum proverbii vel ſunt. Salvo comede
runt uuam acerbam, & dentes filiorum obſtupuerunt
quam direm novum per Ezechielem vem: dicunt ille 4
Ezd dicens: Animas pro peccaverit pro moriatur.

Et memento pro Lamdus ſunt. Quidquid
ſit, in bene rebus noſtris proceſſibus, pro
terivarum dilatio demur evumnavum. Hac enim vaſtime
felicium temporum longa duvadio, deteminiſſe, tamen non
Eſaiæ ſunt malorum pro indigentia laborantes tolerant.

Numeri quadvagintas flagellabunt eum. Apud de Ezech. xviii. 13.
ſcribitur propter: Post xl annos congregabo Ægy
ptios de gentibus in quibus dispersi erant illuc. Po
pulus enim qui in Deuteronomio Sic. numeri ſeptenarii
Deum, & Sabbati Sacramentum peccaverat, ſeptem
denariorum numero punitus Ægyptios vero mandat
nasse populo, cui nihil aliud quam corpora ad
dimenta, quorum quatuor ſunt, cognitum habebat,
quatuor annorum denario peccatorum poenas ſubiret.
Et poniam quadragenarij numerus Ægyptiorum poena
est, propterea Isaiæas, sive peccatorem Israël quo
niam quadragintas plagas accipere jubet. Ab Aegypti
jo: non opprimas plagas plures, ne abominabiles fiat
tres. Tuque enim erit Israelitas terram fundan
tibus. Tuque enim erit Israelitas terram fundan
habitandi. Ægyptiorum numero punivi. Observavit au
tem etiam ad annorum spatio in decreto regni, spa
nimirum Ægypti quadrag. per quadragenarij
numerum deponeret turpitudinem Ægypti. Quadragin
ta illa annis gratia ad Israem imperitat Dominus
Sedens circumcidet filios Israel, quod peracturus
circumcisionem dixit ad eum: Hodie abstuli a vobis igno
miniam Ægypti. Ab ad Nongamam de populo
quo dixit servitutem illos malloxy evumnas ser
vorum esse cccc annis, per numerus ad cente
narium pertinet, ad quadragintas denarium, hoc
ubi in Scriptura s. ejus diorem numery quadra
genarij denotat. Nam Moses etiam & Elias ad
Salvator hunc numerum [Dierum] jejunantes tenuer
gerunt. Magnum itidem diluvium tot dies nodes
que vexavit. Ad Christum vero etiam pluvia pro nobis
crucem veheras bitumen quo ex plagas accipit

Quae enim omnes dignitate any antecedens plagas mortem, nobis celebram perficiunt. Quadragenarium eadem numero

in prig admonitio revolvens, temporis designationem ultimam numerum invenies, primarium nempe & admonitionem. Adventus enim Christi contigit in quinto mundi tempore. Etenim nempe Josia parabolam operarios qui in vinea laborant conjicit circa primam, tertiam, sextam, nonam & undecimam horam. Peccaverunt vero die adhuc una cum multo peccandum declinare, qui subito flagitationes sedant, nauticam ullis temporis advenit Christi duxantes, qui remissionem invenire. Non

Sanct Jerom. Jerem. 31. [illegible] in desuetudinem decidentes [illegible] sentiunt poenae, (cum nimirum eam hypocrisi officiant deinceps fibra) quadragesimo anno, qui Judaeam trepidantes in terram Sanctam devenit, hoc duce post spiritualem circumcisionem ejus in illam haudquaquam.

Fratres Vivi ejus inhabit ad eam. Antequam enim resurrectio & mortis lucidissime revelaretur Universum sacrificio, consuetudo per commemorationem solamen adcendit fuit. Simul etiam hyrum resurrectionis illa gessit, quam contempsenan, [illegible] Shamire consuescere malens mentis gratiam potius, semen eo progressus qui minime decebat. Quod vero debitae observantiae illum prosequens & Judith decens, promissi loco detinuit ad Christi ortum progenitor. Jessen genes Davidis quidem, futurum permissionem mortali resuscitationis imitatus. Decebat enim ut ille qui resurrectionem nobis erat Dominus secundum carnem ab illo genere deriveret, qui hyrum ejus observaverat, & ideo hyris impositio fine ejusdem vim nobis largiri. Cum autem qui facere id recusabat ad portam urbis addidum, & ad muliebre strato commaculatum calceorum alleviatione quodlibet, atque qui circa legem amorem profuit debitum claudicet, atq; qui matrem parum curavit. In porta autem inquit, ibi enim Judaeos nullum versabantur, hospitesque ibi etiam capiebant, sicuti Lot, qui etiam angelorum providentia honoratus fuit. Quin & aliam ob causam Israeli, conveniens erat ut in portis non vero in medio urbis versaretur, atque qui per umbram ad peccatorem manum apprehendit testes ejus. Jocosum enim mentem ad animum evadentem & impudicum. Innuit autem etiam hic ejus quod si pergas sequi timorem, qui ejus dei cujus

bitos ἐγκρίνειν τῇ τῶν καιρῶν διαφορᾷ τὸν ἑβδομ-
ον. ἐπὶ δύσεως γὰρ ἦλθε τὸ πρῶτον κατὰ
γὰρ τὴν παραβολὴν ἡμέραν ἐποίησε τὰς ἑβδο-
μάδας ὁ τοῦ ἀμπελῶνος πρὸς ὥρας πρώτην, τρί-
την τε καὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην καὶ ἑνδεκάτην. ἐπὶ
γεται δὲ κατὰ μὲν ὄψιον λύβας στέγη τὸ βαπτ-
τὴν ἁμαρτίαν, ἡνίκα ἀνεκρεμάσθη ἀβλαβῆς καὶ σα-
γὸς, ἢν ὑπεδέξαντο τὴν χριστοῦ παρουσίαν, καὶ
ὃ ἐγερσιν ἄφεσιν. λύεται δὲ παλιν διὰ τὸ
αὐτὸν ἅγιον τὸ τύπον τὸ σπίλλοντα ἱερωσ-
κοσῶ χεῖρι τῶν ἐν ἱερᾷσιν πλανωμένων ἢ δίκη
βαλόντων τὸν ἰορδάνην ἐπὶ μὴν τὴν ἁγίαν
μὲν ἐβαπτισθέντος στέγα τὴν ἐν πνεύματι πα-
στοσὴν διαβαλόντος αὐτὸν.

Θαύμαζε δὲ τὸ ἀνδρὸς αὐλὸν ἐβιβλίβδαι πρὸς 415.
αὐτὸν. σπάνιον φησὶ φανερωθῆναι τὸ ἀνασ-
βίως ἢ τῶν παίδων διαδοχὴ, ἢ διὰ ταῦτα ἡ
σπάνιον παραμυθία τοῖς περὶ ἀνδρομάχης ὀδυ-
χανεν. αἴσα δὲ ἡ τύπον ἐπῆλθε τοῦ ἀνασθεν-
όν ὁ παρθὲς οὗτος ἡ τῆ θαλασσοβυγκαδῶ-
θεν σὺν βελλιδὼς ἑκάτους ἀπολλυταί τὸ βαν
σε χίας ἴσθα σὺν νόμοις. ὁ δὲ βόας παιδίας 416. Ps.
κὴ τὸν ἐκὼ ἀναλοῦσιν ὁ τέρας ἐλήλυθε τὸ πρ
λόνος ἄνω χρυσὸ γυναῖκας ἴσαια τὸ λαβεῖ
τοῦ πατέρα τὴν σπίλλαβεν πᾶς ἀρχέλαος ἀ
τασάβη ἀνὰ τὸ συμβάσεων. ἐδὲ μὴ τὸν
λωσηβάσεων ἡδὺν τὴν ἀνάσαβιν διὰ τῶν
βαλὼ ἀνὰ αὐτὸς τὸν τύπον κατὰ βαΐκα
κατ᾽ἐκὼ. κὴ παύονται τοὺς ὑπὲρ ἀλλὴν ἡμέν
χαβάβη τὰν ἀλλάγαν. τὸν δὲ σὺν βελλοσινον
ἔχειν ὢ τὴν πύλην ἀβλέντα πᾶσα ἡ ὑπὸ γυναικος
ἐπαλωδίντα τῶν ὑποδημάτων διάτερος λυ
δῶ ὡς χαλεύοντα περίτινομεν κὴ σοφὴν ἀδελ
φὲ. κὴ τὰν ἐκάνε νίκεσθιν ἐκβιβλήκοτα ἡ
λαιας. ἐν δὲ τῇ πύλη φυβίν. ἐνταῦθα γὰρ ἐ
παλαοὶ τὰς διατεχθὰς ἐποίουντο, κὴ ἐχνεσι
βως περὶ ὑποδοχὴν δηρᾶθη βελλοσινοκαβάλ
ἥλω, ὅσ᾽ ἡ παρθὲς ἀγγέλων ἠζίωτο. ἥς
σοντι δὲ ἡ ἄλλως τῷ ἰβραὴλ, διαβικὼν ἐβ
αμοσίνω πρὸς δουβέβιαν ἐν πύλαις ἀλλ᾽ κα 411.
ἐν σιβὼν καθηδῆ τῆς πόλεως.

Κὴ ἐκτύναβα τὴν χέρα αὐτῆς ἐπιλαβεῖν ”
τῶν δύο μων αὐτῶν. ἀξία γὰρ καλοβίως διὰ ”
τὸ φοινικοῦν τὴ ἀναιδὲς. δηλῆ δὲ ἡ ὅλη σα
κηλῶβιο τῶν λοιδόρων περὶ τῆς αἰσβίους ἐν
κοβοικῶν ἡ ὧν ἐρανίων ἀρχῶν ἀβλαβῆν
τῶν ἐρανίων περιποιῶν. γινίβιος ἡ φλορὸς

ceris terrenis cohabitabunt domo, animae coelestis praefere negligent vere generationi & corruptioni ob-

ἐπιδεχόμενα τοῦτο μᾶς δηλοῖ τὰ γεννητικά.

Στάδιον σῶμα ἀνθρώπου· τέρμονος ἡμῖν ὑποκειμένου διὰ τὸ δικαιοδύνημον ἀνεξέλεγκτον βιωτεύσαντος τὸν βίον, τὸ ἴδιον ἀγώνισμα τελεστέον τῆς ψυχῆς λόγου, τὸ ἴδιον ἀγωνίσασθαι τὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· διὰ γὰρ ὧν τὸ διὰ Χριστοῦ πίστις μᾶς ἔλυσε τὸ δεσμωτήριον τοῦ ἅδου. Διὸ δηλονότι ἐὰν ἐπὶ πλεῖστον ἐνεργείᾳ ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη πλείων τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ἐξαλλάξεις τὸ ὄνομα Ἀμαλήκ· τοῦτο ποιοῦσι διὰ σαρκικὴν ὁ Σαοὺλ προθετίσατο, μὴ ἐπὶ ἰσχύϊ ποιοῦσι τὸν βασιλείας ἥτησεν.

Ἐπὶ σπουδῇ ἐγαυτῷ λίθοι τιμάλεοι· λίθοι οὗτοι ἡ Ἀποστολικὴ ὑψηλῇ τιθυμένη ἀρίστῃ καὶ δοξασθέντες περίοδοι ὑπερανεικνοῦσι τὰ καθ' ἡμᾶς πᾶσι τοῖς φιλοῦσι ὑγιῶς φίλα ἐν ἐσί. ἡδέως δὲ ἂν ἔλεγε χαιρετίζειν κόσμῳ· καὶ ἀπερίσπαστοι ἀπόδειξιν λέγων· ἀδιάλυτα διεφαίνετε, βαίωσιν ἐκβαλλετε, ἀπερίσπαστοι καθαίρεσιν, τεκεῖν ἐφύλαξε, βωμὸν ἐλάβετε, βωμὸν δότε· περὶ ὧν ἤκουσα λίθοι ἄρμα κυλίοντας ἐπὶ τοὺς ὑμᾶς· παντοῖα γὰρ λίθοι τοὺς ἐκκλησιαστὰς τὴν ἀλήθειαν· ὡς ἐπὶ τοῖς ἀναβάντος τοῦ Ἰορδάνου, ἡ τὴν ὁδὸν βασιλικὴν τοὺς καταπλουτήσαντος, χάριν διδασκάλιος ἑαυτοῦ, τὸν πολιτίσματον λίθον μαθητὰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ νόμου. ἐκβαλὼν ὑμᾶς αἱ ἐν νόμῳ ἀνωμολογημένα τοῦ Ἀποστόλου καθίσταται, ἡ κατεγράφησαν τῷ Θεῷ ἐστι. διὸ δηλονότι βαθὺν ἐβόλκα ἀλλὰ ἡ τὸ ἀνθιστήριον τὸν λίθον ἀτρώτων, τὸν τίνι ὁ λοκιλήμενον καθίσατε. λίθοι οὖν ὑμᾶς ἀκροβωνίας ὁ Χριστὸς τίθεται δὲ ἡ ἐπὶ τὰ θεμέλια Σιὼν ἐπ' ἀντῷ ὑμᾶς ἐφιδεῖτε εἰς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθαι οἶκος πνευματικὸς εἰς ναὸν ἁγίαν· γνώσεσθε δὲ ἡ ἀνθιστήριον καὶ ἐναβιν πνευματικὴν τὴν ἐν Χριστῷ πίσιν ἐναλαζόντες ἡ τῶν ἀγγέλων πρόβλεπε· παρεσάντες καταπλον τὰ βωμάτα ἡμῶν ἀνθιαν ζῶβαν ἐναρέτῳ τῷ Θεῷ τὴν λογικὴν λατρίαν ἡμῶν· εὐδοκηθεῖ ἡ ἀπλῆν, ὁ θεμελιβλίνοι πρὸ τὰ εἰς κόβμου· ὑδὲ τραύματα τῶν ἐκκεκεντημένων καθαίνωθεῖς κατὰ χεῖρα τὸν κόσμου, σπουδαιότατα τὴν ἀληθῆ· χριὸς ὁ παῦλος λέγων ἵνα γνῶ τὸν Χριστὸν, ἡ τὸ ἀναστάσιν κέρδος· οὕτως οἱ ἔχοντες τὸ θεμέλιον τοῦ θεοῦ στερεὸν ἑστῶτες τὸν ἐφθαρμένον τὸ ἐνεῖ κατὰ τὸ ἐν ἐκκλησίᾳ· ὁ δὲ ἡ ἐκκλησία τὸν ἐγεῖ ἐβαβὲ ἐπὶ τὸ ἐπὶ τὸ τοῦ λίθου ἀκ τὸν ἐγεῖ ἐβαβὲ ἐπὶ τὸ

regnica amplectabitur; haec enim pro genitalia innuitur.

Mensura magna & gravis. Moyse nobis esto[ndit] per quos Dominus accurata ratio observetur, [sanc]tum spiritalem servare constituerit. Agamen mul[ti] nova sunt quae per Christum sanciuntur, finis e[nim] & terminus Iusti bonum est. Hinc ait: Nisi Matth. v, 20.
abundaverit iustitia vestra plus quam Scribarum & Pharisaeorum non introibitis in regnum coelorum.

Delebis nomen Amalec. Hoc ut faceret per Samuelem Dominus est Saul, cum omni parte mandato non satisfaceret, regno privatur.

Et lapides tibi lapides magnos. Lapides quo[s] Apostoli sunt in sublimi collocati, arituke & [do]ctrina conspicui nos longo intervallo superantes, [ut] quos Christus ait: Vos estis amici mei, ac divinus idem Lux & Sol mundi. Imo & medica eos constituit imperio. Infirmos curate, leprosos mundate, mortuos suscitate, Matth. x, 8.
gratis accepistis, gratis date. Deo gratias etiam dicitur lapides fundi voluisse super terram. Omnis 1 Cor. iv, 15.
enim loco praegnantes veritatem praedicaverunt. Quos Dominus baptizantes, & baptismatis gratia ditati, declarat sibi constituunt, praecipuum lapidem nuncupantes, qui
[ver]igati insculptam sibi habere legem. Etenim
[re]conditi legis sensus ab Apostolis luculenter sunt explicati, nec litera crebris obligatur amplexibus. Propterea clave admodum ait: imo & altare ejus
[pro]phetarum ferro haud secabis, hoc est indigesto & obstinato

Lapis enim angularis Christus positus est & gradus in fundamentis Sionis. Ex eum inniti, tanquam 1 Pet. ii, 5.
[fi]deo viventes superstruimur, domus spiritalis in templum Sanctum. Spiritualis autem ani[ma]nis victus, altare quo evadimus, fides in Chri[sto] Jesu est, altare quo evadimus, victimam oblati[o]nem vivam, sanctam, Deo placentem, ra[tio]nabilem obsequium nostrum: integri & non pe[cu]dii, nec divisi. & Nicodemi in his quae ad man[um] apostoli, nec peccatorum vulnera habentes, [ne]c Christi exemplo qui individua est simplices & ve[ra]ces. Qualis Paulus erat ingenii: Mihi enim vi[vere] Christus & mori lucrum. Ita itaq; comparati Philipp. i, 21.
[lo]ti fama, & spiritualis perfruimur vino in conspe[ctu] Domini, ipsa id quod hoc loco scriptum est: id quod etiam in ecclesiis facimus. Constituitur autem lapis de

non in monte Gebal sed in monte Garizim Samaritici codices habent, et forte non absque ratione. Si quidem in hoc benedictiones, in Gebal vero maledictiones pronunciate populi. quomodo igitur necessaria fuerit in hoc illarum constitutio esse. Iudicum autem libro Garizim vocat montem Neapoli vicinum. qui apud Samaritas in veneratione est. In quo cum audiens Abimelech Gedeonis filius principatum gentis regendum esse maledictis prosecutus est eos qui Abimelechum Regem sum esse volebant a Gedeone et ancilla suscepturn, Sichimitam. Hinc Psalmi aliquis dicit Sedram. sed alium quemcunque sacrorum monumentorum edidisse, si quidem alius ab Esdra fuit, longam vicissitudinem nomina Latine confecisse. pro consuetudine qua fuit Hebraeis ordine: premendum enim eam quae Iehova ab antiquo vocabulo. nihil Ierosolymis & Ephrata Bethleem appellant.

Hi volunt benedicere populum in monte Garizim. Quae igitur habet ab eo usq; tempore qui Egypto egressus. Ita hoc iudicare ad probandum Deum benedicendi partes mandantem, illo vero quia populi fuerint maledicendi partes edunt.

Maledictus homo qui facit sculptile & fusile quae manuum artificium & pone abominatio in occulto. Non nulli eorum in praecedentibus, abdicatoria interdictorum, deos probabile esse poenas terminare operum eorum vel alterum esse. Sedund, ac celle eam postquam quasi, idolo maledictionem addi. Esti autem ingenio suo qui veram quam & veram eandem simulant, montem eandem habentes pro sacrificio deprecandam. Idola autem sunt omnes falsae fictae, ac deo opinionem. Atque sunt fusa aliquo pro sculptilia, et auro & argento plasmatilia opinione eorum etiam qui ingenio valent deprave aptas, pro sculptilia autem abounda & omni verisimilitudine dedicata. Dignum intelligi. Reuelatam & ista opera manuum artificis ex puncto signo dicuntur, collocata in occultis, absque quae longum mysteria habuisse. Terminos pone manifesti, quicunq; a proximo vicino hereditatis ad alterum. Et qui mediam viam; fines proximi deficiendo transgressus, & finitum divini si vicinum declinans. Loco autem in via errare facit, quicunq; gentium aut Iudaeum cognitionis lumen non habentem

Σαμαρειτικοὶ ἀδελ· ἐν τῷ τοιούτῳ, ὑβοσὺν δεῖπνο· ἐπεὶ καὶ τοῦ εὐλογίας περιέλαβε γενεάδ, ἐν δὲ τῷ βαὴλ τοῦ ἀρᾶς. ἡ πως ἐχούσης τούτῳ τὸ ὀφθαλμήσιον ἰσαάδ; ἐν δὲ τῇ ἔβαλον τῶν κριτῶν — ταῦτην ὀνομάζει τὸ περὶ Νεάπολιν ὄρος ὁ βίβλος ὁ Σαμαρειτῶν. ἐφ' ᾧ σας ὁ ἰωδαμαν υἱὸς γεδεων ὁ περιβλεφθὼ κατηράβατο τοὺς βουλευβαντας ἐφ' ἑαυτοὺ τὸν Αβιμελέχ τὸν ἀπὸ δόλου ἡγεῖσθαι τῶν ὑὸν ἀδελφοτονον. ἐμίσησε τοὺς ἐβέρεκ ἡ τὸν βυλλίζαντας τοὺς Νεαθὼς ἐτι ἑτέρου ἦν, ὡς νεώτερον ἐκτῶν ἐφ' ἑαυτὴ πολιτευομένων ὀνομαβαι τοὺς τόπους. ὁδῷ περὶ ἡ ἱερεβαλμεῖ, καλεῖ τὴν ἐπὶ ἰωάρας χαίαν ἱεβεῖς καλυμένην, ἡ βυλλίσει τὴν ἐβαδέ.

Ὅτοι σύβονται ἐυλογῆν τὸν λεὸν ἐν ὄρει Γαριζὶν. ὅβαι φυλαὶ ἀφ' ἑ ἐβάδον τὴν Αἴγυπτον ἐυδοκίμβαν παρὰ θεῷ ἐπὶ τῷ εὐλογῆν παλ τανται, ἡ ὅβαι ἐπλαίβαν ἐπὶ τῷ καταρᾶβαι. ἐπικατάρατος ἀνθρωπος ὅσιο ποιῶν γλυπ ἡ χωνευτὸν ἔβεσιν χειρῶν τεχνίτο ἡ ἀνάβαν τὸ ἐν ἀποκρύφω. παλυτρόπως ἀπιπιῶν ἐν τοῦ προλαβῶν τὴν ἐβδομηκοντεκαετιπλῆ ἑκοὶ ἦν τινα δόξεν τῶν τιμωρίας ὑποδῆ ἐαῶν, περὶ τοῦτο ἡμέρους τὴν ἀρεί. ταῦλ τινες ἡ οἱ τὸν εὐλαβῶν βίον ὑποκινούσινο τὴν δὲ διάνοιαν ἔχοντες ἐσπαδῶ. ἐῶλα δὲ πᾶβα περιλαβεῖν ἀτολογία. ἀλλ' ἀ ἐστὶν νοῆ πιβανότητο ἡ ὀρθοτέρω ἀπαλθῆν δυνάμναι, ἀβρατο αὐ ἐκ χεῖρῶν ἡ ἀβλύτε χανυ ματα, τὰ δὲ ἀπιβάνων ἡδίδια δόξματα πλά. πλὴν ἡ ταῦτα ἕβλα χαιῶν ἐχνιτῶ πικῶν ἔβεται ἀγεται, τιδίστανο ἐν ἀποκρυ φῳ ἐοῖ ἐν μυσηρίῳ παραδιδόμενα. ὁρία δὲ ὀπτατιθῆι παῦ ὁ γειτονιῶν τινα ἐῇ ἐυβιβῆς ἡ πολιτίαν ὁρθῶ ἐπὶ θάτερα. ἡ ὁ τὰς ὁρίας ὑπερβαίνων ἐπὶ τὸ πλέον ἢ ἔλαττον, ἐκπίπτων ἐπὶ τῶν ἑκατέρων παρακειμένην κακίαν. πλα νᾶ δὲ τυφλὸν ἐν ὁδῷ, παῦ ὁ τὸν ἐυδικὸν ἢ ἰῶδεῖον σπόπο φοῦ ἔχοντα ἀναβέως ἐλκυσῆ κίβειν παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀποσολικήν, ἢ ἡ τῶν πιῶν τοῦ ὁδοῦ ἀπ κεκτυλαι ἀναβίνο. πο δὲν δὲ προβιβάντου ἡ ὁδηγὸν ἡ ἀμαυκατῆ τοῦ σπόπο πιῶν προβιῆναι δὲ βίλουτας ἡ

a heresin & viam apostolicam seducit, vel eam fidelium vndoxum aliquem. Quorum autem praesentium & absentium & eorum qui adhuc nascentium nondum sunt, ad eam tamen accedent, qui-

ἀποταξάμενοι σὺν τῷ πατρὶ Σατανᾷ, οὐκέτι
δὲ χριστοῦ ἀνδυόμενοι. αἱ δὲ τοιαῦται ψυχαὶ ζῶσι
μὲν, ἀποστραφῆναι μὲν τοῦ βποιήσαι τὴν πλάνην
ὅπως δὲ ἀρεσθῆναι χριστῷ τρόπῳ παρέγειν
ἐγκρατῶν, ὧν ἐκκλίνει χρὴ ὁρμὴ παραδιδόσθαι
λόγων τῆς διδασκαλίας ἀνοδύνων.

Ps 26 a Ἐπικατάρατος πᾶς ἄνθρωπος ὃς οὐ μὴ ἐμμείνῃ
a ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τούτου τοῦ ποιῆ
a σαι αὐτά. τὸ ἐν πᾶσι κείμενον παρὰ τοῖς
ο' κυρίοις ἀπὸ τῆς Σαμαρειτικῆς ἀνθρήσθη
νται τὸ χαὶ ὁπῆσι ἐστι πᾶσιν ἢ πάντα δυνάμ
τῶν ἀποστολικῶν. ὅθεν φασὶ ἐξ ἑτέρου νόμου εἰ
βιν, ὑπὸ κατάραν εἶναι. γέγραπται γὰρ ἐπικα
τάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμενεῖ ἐν πᾶσι τοῖς γε
γραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποι
ῆσαι αὐτά.

Gal III,10. a Ἐνδυναμούμενος δὲ ἐν πόλει ἢ ἐνδυναμούμενος
Gen XIII,8 a δὲ ἐν ἀγρῷ, τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ τις πολίτευ
ται ὢν, ἐπιμελῶς ἢ ἀκριβῶς καθὼς ἐν ἀνὴρ αἰ
ώνιον. ἔνδοια δὲ κοπίασις οἰκοδομῆς λεγόμενοι.
γὰρ ἐνδυναμοῦσθαι διὰ τοῦ φόβου δὲ κύριος ἐν πα
σῇ ἁγιωσύνῃ καὶ ὠδινήσασιν ἢ τίκτουσιν
πνεῦμα σωτηρίας δὲ ἐποιήσασιν ἐπὶ τῆς γῆς.
τὰ δὲ αὐτὰ ἢ ἡμῖν γεννήματα, κατὰ τὸ ἐξῆλ
θεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι· καὶ ἃ μὲν ἐπὶ τῆς παρὰ
τὴν ὁδὸν, ἄλλα δὲ ἐπὶ τὰς πέτρας, ἄλλα δὲ ἐπὶ τὰς
ἐπὶ τὴν πέτραν, ἄλλα δὲ ἐπὶ τὴν ἀκ τὴν
καλὴν, ἢ ἐποίησε καρπὸν ὃ μὲν ἑκατὸν ὃ δὲ ἑξήκο
τὰ βόεκόλια τῶν βοῶν ἢ τὰ ποίμνια τῶν Ps 44 cc
a προβάτων. καθαρὰ γὰρ ἢ ἐπὶ τὸ ἰουδαϊκὸν
ἀναβάσεως πρὸ ὧν πολλάκις ἐμήκαμεν.

Ps 8. cc Δι' ἀπωθήκασι δὲ ἢ τὰ ἐγκαταλείσματα δὲ
ἀπωθήκασι φωνὴ δὲ ἐνδα δὲ ἀφανίσει, ὡς ἂν
κλείσθαι διεγνήκθην, ἀλλὰ τὰς ἀπαθήβας ἡ
μᾶς ἐν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐβκαλα
λείσματα δὲ τὰ σπέλλοντα ἢ τὰ ἔρκατα. ἐκ
τοῦ γὰρ ἐξέλθοσαν οἱ λοιποὶ ἐν τῷ τὰ ἔρκα
τα λείσματα τῶν ἀδικῶν ἐξολοθρευθήσονται
ἐν δὲ Ψαλμῷ λεγόμενον.

Ps 46 cc Ἐν τῷ ἀναβοᾶσθαι δὲ ἢ ἐν τῷ ἐναγείρεσθαι
βυνῳδὰ ἢ Δαβίδ· κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος
δὲ ἢ τὴν ἐρθόνδε· δεῖ γὰρ ἀκροωτηρίασθαι
ἀδικίας, ἐπιβαλλόμενα πρὸς τὴν ἐνδείαν
ἐξιτέον δὲ ἢ καὶ τῶν ἐρθῶν· τὸ δὲ πρὸς πά

unt, ab diuo Satana recesserunt, penitus
Christum non induerunt. Tales namq; ani
mæ vtiq; sunt, ab eo quod errorem in illis ex
tinguere nequeunt, Christo tamen seruandum
virginum instar nondum sunt copulatæ. Ab eos
dem officium effugere non poterit, quicunq; semmem de
diuinis inclementiam non tradiderit.

Maledictus omnis homo, qui non permanet in o
mnibus verbis legis huius ad faciendum eas. Verbum
in omnibus quæ in lxx interpretum versione habent
confirmatum ex codice Samaritico, in quo Chal hu
bdei quod & omnibus aut omnia notat, & con
uenit cum Apostolico edicto: Quicunq; sub operibus le- Gal. III,10.
gis sunt, maledicto sunt. Scriptum enim est, male
dictus omnis qui non permanserit in omnibus quæ
scripta sunt in libro legis, ut faciat eas.

Dominabitur in ciuitate & benedicetur in a
gro, nimirum in Ecclesia, in qua & qui vitam
euangelicam seminat & mellis studium in vitam aber
nam. Fructus autem eorum quæ sunt cogitatæ
nes. Locuta enim est scriptura timorem tuum do- Ps XXVI, 10.
mine in deum creaturæ, & parturiuimus & peperi
mus, spiritum salutis tuæ fecimus super terram. Nam
fructus terræ quæ germinauit sunt, hi quidem,
Qui qui seminat seminauit, & quidam secciderunt Matth. XIII, 3.
secus viam. alia vero ceciderunt supra petrosa, alia
petrosas, alia vero super terram bonam, & de
dunt fructum alia quidem triginta, alia sexage
nam alia centesimam.

Armenta boum bouum & greges ouium bouum
quæ nisi animalia sunt & ad altare admittuntur, &
pecudes sacrificii dicuntur.

Apotheca tua & reliquiæ tuæ. Apotheca si
ligit non eas in quibus semina conseruantur, &
quas fructus peperierunt, sed eas quæ in vsum coelo
rum non adducunt. Reliquiæ vero futuras ultimo
sunt. Sic enim reliqui interpretes tradiderunt Ps
Ps. XXXVI reliquias impiorum peribunt.

Cum ingrederetur & cum egrederetur. Conueni Ps. CXX,8.
unt cum his quæ Dauid: Dominus custodiet introi
tum tuum & exitum tuum. Cum enim quis ab impe
tatis recedit ad pietatem manducat. Quæ
undum vero dicimur ad bellum contra dei hostes,

Forte etiam per ingressum intelligi possumus
velam cognitionis custodiam, per exitum vero
condescensionem cum infirmitatibus proximi ac
curationes quas prædicandus. Deus subjungit: Ini-
micos Domine Deus tuus inimicos tuos qui stant con-
tra te conterens antea faciem tuam, fugabis illos
Rom. xii, 25 & postea: Dominus conteret Satanam sub pedibus vestris
velociter.

Via una egredieris ad te & in septem vias fugies
a facie tua. Dominus enim comprehensionem
secundum peccatum conterit te dissipabilem, fugabis
Ps. lxvii, 32 eum: Dissipa gentes quæ bella volunt.

In cellaritio tuo & in omnes operum industrias ma-
num tuam. Si enim pro vitibus præcipue observan-
dum & occulte cogitationes & opera nostra polli-
ceatur benedictionem, propagabo & ad incrementa
Ps. xlix, 13. tendentia. Dabo enim ait ab occultis purga me
Jo. xv, 2. Domine, & Salvator: sine me nihil potestis facere.

Suscitet te Dominus sibi populum sanctum
quemadmodum juravit patribus tuis. Si servum enim
Rom. ix, 4 ad duplicia filiorum, & testamentum, & obsequia
& gratiæ Christus est secundum carnem. Hujus
& primum annunciandum verbum divinum necessa-
erat, cum ipsi rejecit ad gentes benedictio trans-
Matth. xxviii, 19 lata est: Dicendo Christo: Euntes docete omnes
Act. xiii, 46 gentes, & Apostolos in primitivis convertimus
18 Cor. ii, 9 nos ad gentes. Ad quos etiam dicunt: gens sancta,
regale sacerdotium, populus acquisitionis. Sed
redditum autem ex captivitate. Pactus postulat ut
Deum vestrum fœdus cum Deo pangent, omnibus in-
terdentibus Subscriptionibus & figuris omnium
sacerdotum & Levitarum primogenitum in scem
do libro. Unde & nunc videndum inhærere legi &
Gal. iii, 13. mandatum transgredienti illam, ignorantes prodi-
Eph. i, 3. tus nos liberavit a maledictione legis, factus
pro nobis maledictio. Et quoniam ipse est qui
benedixit nobis omni benedictione spirituali, ab
a maledictione nos liberavit, potat benedictionis
finis fiat: exclamavit, non autem maledictionis.
2 Cor. i, 19 Quotiam enim filius Dei & verbum, juxta istud ad Co-
rinthios dictum, Sed Est in illo fuit. Postquam
enim sunt promissiones Dei in illo Est, ideo & per ipsum
Amen.

λεσον· ἡμεῖς δ' ἂν ἡ ὁδὸς σου τὴν ἀκρίβειν
θνώβεως φυλακήν, ὁδὸν δὲ τὴν πρὸς τὰς ἀσ-
νεστέρω διαπαταβαίνι ἐξιότητον οἰκτιρ τῆς
κρίσιας. ὅθεν ἐπάγει· παραδώσει κύριος ὁ θεός
τοῦ ἐχθρούς σε τοῦ ἀνδικοῦντος σε συνλιπτιζ-
μένους πρὸ προσώπου σε, κατὰ τὸ ἀποδοκικὸν
κύριος συντρίψει τὸν Σαλαναν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν
ἐν τάχει.

ἓν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσονται, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύ- 47.
γονται ἀπὸ προσώπου σε. τὴν γῆν κατὰ σὸν "
ἡνιοχείαν αὐτοῦ τακτὴν εὐπραξίαν τεύξῃ "
δικαίων, σαβεσθήσει κύριος, κατὰ τὸ λελεγμέ-
νον ὕδωρ τὰ τοῦ ποδήρους δέλοντας.

ἐν τοῖς ταμιείοις σε καὶ ἐν πᾶσιν οἷς ἂν ἐπι- 48
βάλῃς τὴν χεῖρά σε. τηρήσουσιν γῆν ἡμῶν "
τὰς ἐντολάς σου κατὰ δύναμιν εὐδοκήσουσι κυ-
πλατε νοήματα καὶ πεζεύσουσι πράξεις καθαρὰ
μενα τε καὶ χωρεῖντα πρὸς ἄφημιν. ὁ σὸν γῆν
λαβίδ φησὶν ἐν τοῖς κρυπτοῖς σε καθαρίσουσι,
ὁ δὲ βωτης, ἕκτος σε ὁδοὺς δύναδε ποιεῖν.

Ἀνασήσαι σε κύριος ἑαυτῷ λαὸν ἅγιον, ὃν γρ 49
τὸν ὤμοσε τοῖς πατράσι σε αὐτῶν γῆν ἡ γῆ "
δεία καὶ ἡ διαθήκη, καὶ ἡ λατρεία, ἣν ὁ κύριος
τὸ κατὰ βάσκας. καὶ αὐτοῦ κὴν ἀναπραῖον πρὸ
τον λαοθήσαι τοῦ λόγου τῷ θεῷ, ὧν συμβή-
λοσιτέων ἡ εὐδοκία ἐτέθη τὰ ἔθνη χρεῖσ
θαι λόγου τοῦ πεζευθέντες μαθητεύσατε πάντα
τὰ ἔθνη, καὶ τῶν ἀποστόλων ἐποντων ἐπὶ
τὰ ἔθνη σεβομένους. οἷς καὶ φαβὶ ἔθνος ἅγιον,
βαβίλειον ἱεράτευμα, λαὸς εἰς περιποίησιν.
μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον ἑβδόας τὴν αὐτὴν ἀπ
αιτεῖ διαθήκην διαθέσθαι πρὸς κύριον, καθ' ὑπο
θεσίαν ἡ βδελύγλων πάντων ἰσχίων καὶ λεπίδων
καὶ ἀρχόντων ἐν τῷ β' βιβλίῳ. ὅθεν δοκιμάζων
ἀντίσχεσθαι τῶν νόμων διὰ τοῦ φόβου τοῦ παραβαίνειν
ἀγνοῦντες ὅτι χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν ἐκ τῆς
καταράς τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατὰ
ρα· ἡ ἐπεὶ δὲ αὐτὸς ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πα
σῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἄρεσι εὐβάπτιστ
ἐπὶ μὲν τῶν εὐλογιῶν τὸ γένοιτο γένοιτο λέγε
ται, ἐπὶ δὲ τῶν ἀρῶν οὐδαμῶς, ἀναγκαίως γέ
νοιτ' ἄν, κατὰ τὸ πρὸς κορινθίους λεχθέν, ἀλ
λὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν, ὅθεν διὰ ἐπαμήλιαι θεὸ
ἐν αὐτῷ τὸ ναί, διὸ καὶ δι' αὐτοῦ τὸ ἀμήν.

Ψ 12 cc Ἀνοίξει σοι κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν
cc ἀγαθὸν, τὸν οὐρανὸν δοῦναι τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου ἐν καιρῷ. καὶ
εὐλογῆσαι πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· καὶ δανιεῖς ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ παρ' οὐδενὸς δανιῇ.

Aperiet tibi Dominus thesaurum suum bonum, cœlum ad dandam pluviam terræ tuæ: Ut quid est bonus ille thesaurus? nisi ipse in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ? Ipse enim etiam præcepta nubibus h. e. prophetis, ut det pluviam cordibus eorum, ipse enim dabit benignitatem, et terra nostra dabit fructum suum. Col. II, 3. Ps. LXXXIV, 13.

Innumerabis gentibus multis, sed tantum nimirum cognitionis Dei exigendum. In eadem mutuum non accipies, non enim apud eos scientia est et cognitio.

Principaberis gentium multarum. Primario id completum in Christi discipulis, illos enim constituit principes super universam terram, qui etiam dicunt filii sanctissimo populo, et gentes filii gentis nostræ.

Constituet te Dominus caput et non in caudam. Verum Deus haud omnes fecerit beneficentiores ita, sed beati tandem discipuli, nam eorum spatium, qui eos quod Christum capitis loco habeant. Infideles autem constituet in caudam, quoniam enim eos servum, sicuti David ait. Ps. XVIII, 44.

Ἐξολεθρεύσει σε καὶ συντελέσει σε καὶ ἐκλείψει σε ἐν τῇ γῇ, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι αὐτήν.

Exterminabit te et consumet te et deficere faciet te de terra, quam Dominus Deus tuus dat tibi.

Ψ 13 cc Κατασήμηνε δὲ κύριος ὁ θεός σου τὸν οὐρανὸν
cc καὶ μὴ ὑετὸς ἔρανε. ἀλλ' ὁ πάντες ἄξιοι τοῦ ὑετοῦ
ἦμεν ταύτου ἐγένοντο, ἀλλ' οἱ μακάριοι μαθηταί, ἐς
ταί, καὶ ἡμεῖς οἱ τέταρ ἀκολουθήσαντες, ἐς
πετρα χειρὸν ἐπήκαμεν κεφαλήν· τοὺς δὲ μὴ
πιστεύσαντας κατέσηνεν ὁ ὑετὸς ἔρανε. ἔθνικε γὰρ
αὐτοὺς νῶτον τὰ δ' φιβὶν ὁ Δαβίδ.

Obsignabit autem cœlum Dominus Deus tuus et non pluet imber, et terra non dabit germen suum. Ps. XVIII, 41.

Τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν σκληρίαν, καὶ τὴν ἀνάγκην
Ψ 20 cc δὲν. νῦν τοῦτο διαβεβαίωσιν νοῦ. διαβεβαιοῖ
ται γὰρ φιβὶ ὃ ἐντάντιο τὸν λόγον τὸ θεοῦ καὶ
ὅμη ἐνεωθεν. ὅθεν λίσον αὐτοὺς ἀπολέ
σαι ἐκ τῆς γῆς τοῦτο βουλόμενος ποτε, ἀλλ' ἵνα ὄφλοι
μὴ ἐκ τοῦτο βουλόμενος ποτε, ἀλλ' ἵνα ὄφλοι
ἀλλὰ λίσον τὸ ἐκβαλεῖν τὸν λόγον κυρίου, ἀν
τίδε τὸ ἐκλείπειν ἐνθυμεῖσθαι ἀφορεβίαν ἐξέ
λωσε. μεθεστῶσι γὰρ καὶ σπόνος ἀπολαύον
των λεγομένων, ἀναλίβκονται δὲ πάν
των ὑπὸ δαιμόνων πορθούμενοι. τοιαῦτα δὲ

Et erit peccatum meum diues. Hoc loco enim tempore, qui in meridiana luce gentes versandus, locutus tenebrosis fides, coercuram invalue, murum pa rentes: legem nimirum ipsis addam Judæa Paracletum. Christo. 1 & cum Davide dicere. Et quo luce scientiæ illuminari nolentes, Ps. CXIII, 12. Revela oculos meos & considerabo mirabilia de lege tua. Propterea subdit: Adverte qui est in te descendet servum servitute, te autem defendet eorum deorum, de iis qui e gentibus Jud Christum accedentes & locutus.

Ψ 23 cc πιθήσει λόγῳ δὲ κύριος ὑπικοπὴν ἐναντίον
cc τῶν ἐχθρῶν δὲ, τοῦτ' ἔσι θρανσόμενον καὶ προβ
κόπλοντας ὡς ἑξῆδωταν ἀ λοιποί.

Ψ 24 cc Καὶ ἔδη φιλαδφῶν σεβησθέσας, νῦν γὰρ τὸ
σεβησθέσας φωτὸς τῶν ἐθνῶν διαλόντων, δε
ξαιτὸ ἐν βιοτῷ τυχάνει, καὶ ὡς τυφλοὶ φιλα
φαντες τάχον, τοὺ δεδοσένον αὐτοὺς νόμον
κατὰ τὸν ἠθαίαν. διὰ τοῦτ' ἐπὶ βιβλίοῦ αὐτοὺς
καταλαβεῖν τὸ φῶτ τῆς γνώσεως τὸ χεισὸ
καὶ λέγειν φησὶ Δαβίδ, ἀποκάλυφον τοὺς ὀφθα
λμούς μου καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νό
μου σου. τοιαῦτ' οὖν ὑπάρχει ὁ παρόντος ὁ

Ψ 4-3 cc νόμος δὲ, τοιαῦτ' οὖν ὑπάρχει ὁ παρόντος ὁ
cc ἔσιν ὁ δὲ ἀναβαίνει ἐπὶ βίβλων ἄνω. δὲ δὲ καὶ
βαίνει κάτω κάτω, περὶ τῶν ἐξ ἐθνῶν λέγων.

Et imponam jugum ferreum super collum omnium gentium hujus, ut serviant Nabuchodonosor regi Babylonis, et servient ei: bestias quoque regionis dedi ei.

Et imponam jugum ferreum: servitutem mihi eligit valde asperam. Jugum enim ferreum in lucum ligneum impositi olim etiam jubebat S. Jeremias, ut pessimam servitutem Idololatriæ præsagiens, quam nunc jug. Thoses prædicens. ait: Et dedi ei super collum omnium gentium hujus. Similis ratione Jeremias & reliqui Prophetæ Assyrios & Babylonios significavere Deorum perversitatem agitatam & pervicacem in suos, subjugari Numen longum imperium agri. [Jerusalem autem illam] imprudentem facie demonstrat, nullius adhuc cum parcere indecori. Et comedet, inquit, fructus ventris tui, id quod accedo lachu ferri Septuag. in lamentationibus suis Jeremias, ab Romanis factum esse Josephus memoriæ prodidit.

Mollis in vobis & delicatus. Ille, inquit, qui delicatus fuit & elatus, ad victum se convertet hominis minime congruum, nec ad eo charitatis fructum quam imperfectus. Ubi vero fuis unus aliquem malum, nec studiose nec ægre nec vehementer vero ali quid ejus ea debet comedendum.

Et incredibiles facies Domini plagas hujus. Sive ordinarias plagas augendo, sive novas adinvenendo.

Et erit vita tua pendens ante oculos tuos. Hoc est infirmus & ne labitur providentiæ evit, videatur ante pedes tuos malum. Observavi autem hoc ebrium pedes ad Christum pri dicit ego sum vita, Jo. xi, 25. & quem in cruce videntes suspensum credere noluerunt.

Et vivito te facies Domini in Ægyptum in navigio, & in vias, qua dixisti non adjicies ultra videre eam. Non ipse quidem videre eos fecit, sed videntes non impedivit, ut patet ex alio quo dixi tibi, non adjicies ultra videre eam. Quemodo enim effecerit ut ea quo ipse tanquam a malo detestabatur ad Prophetæ ea rem mala evenire fuit, modo in bello occidendum contra Assyrios Ægyptios Darii sectatos, modo a Pharaone Nechao adigi Ægypti Regibus in potestatem redacti, male tibi ipsis consciantes. Prophetæ sæpe eos per prophetam increpat, descendentes in navibus in Ægyptum, & auxilium implorantes a Pharaone Nechao Rege Ægypti, & eorum quid tibi. Et revera Ægypti, ad tibias ejus Jerusalem. Et te ad quod scripturæ. & non addit Dominus

καὶ ἐπιδώσει ἐπὶ δὲ κλοιὸν σιδηροῦν. τὴν ἐπιστο- » Η 42
λὴν διαλύων φησί. κλοιὸς γὰρ δι δηλοῖ αὐτὴ
ζυγὸν ὁ Μακάριος ἱερεμίας ἔταττε ἐπὶ
θεῖναι κελεύσας, τὴν βαρυτάτην αὐτοῦ ἀγχι-
δουλείαν δηλῶν, ἣν ἡ νῦν προαναφωνῶν φησίν.
ἐπαξει κύριος ἐπὶ δὲ ἔθνος σκληρόν. ἕτωσις » Η 43
ἱερεμίας ἡ οἱ λοιποὶ προφῆται τοὺς Ἀσσυρίους
τε ἡ Βαβυλωνίους ἐδήλουν. ὧν διωκόντων δὲ
κρεῖττον δηλοῦν ἡ τὸ δυνατόν, ἐπιτήδεις δουλοῦν
ὡς ὄργανα αὐτῷ. ἀναιδὲς δὲ προβώπιον ἀδίκων
δηλοῖ τὸ πρὸς συμβουλίαν ἔχειν ἀδικίαν φησίν.
ἡ φαλῆ φησὶ τὰ ἔπαθον τοῦ κοιλίας βε, εἰ » Η 81.
πεῖν τὸν δημιον ἱερεμίας ὁδύρεται, ἡ γνώσεσθαι
ὅτι ῥωμαίων ἰουδαῖος ἰσοδυνᾷ.
ὁ ἁπαλὸς ἐν σοὶ ἡ ὁ τρυφερός. ὁ ἡδωδὸς ὑμῶν » Η 86
φησὶν ὡς ἀπανθρώπου χωρῆσαι τροφὴν, συμβαί-
της ἀνηκούστου στασιάσαι τοῖς ἀκουσίοις συμ-
τοῦ. τοῦ γὰρ τέκνων οὐδὲν ἐν ἐκπαιδεύσει ὁ
μητρικὸ ὑπαιθρ στασιάζοντα τοῖς ἄλλοις.
ἡ πασχοδοτάβει τοὺς πληγὰς κύριος, ἡ τοὺς συν- » Η 89
τόνους ἐπιτείνων ἡ καινοτέρας ἐπινοῶν.
ἡ ἔσαι ἡ ζωὴ σοῦ κρεμαμένη ἀπέναντι ζωῆς » Η 66
σοῦ δεδεμένων σοῦ. τὸν τοῖς θλάσει ἡ περιβάλλειν »
μύτυλος, σῴζοντι παρὰ πόδας τοῦ θανάτου.
ἀκριβῶς δ' αὖ ἡ τὸ χρισὸν τοῦ τίμιον ὄψι
ἐστὶ ἡ ζωή, οὐ σῴζοντες ἐπιζῆλε κρεμάσειν
ὃν ἐπίστευσαν.
ἡ πόσος ἐξῆσει σε κύριος εἰς ἀλγυπτον ἐν πλοί- »
οις, ἡ ἐν τῇ ὁδῷ ἣ εἶπα σοι ὁ προσθήσεις ἔτι »
ἰδεῖν αὐτήν. ὃν αὐτὸς ἀπέσεσθαι, ἀλλ' ἀπο-
σέφαντας ὧν ἐκώλυσεν. ὡς δηλοῖ τὸ ἡ ἐξ
πά σοι ὁ προσθήσεις ἔτι ἰδεῖν αὐτήν. ὃ γὰρ ἀπε-
τρεψεν ὡς κακὸν πῶς ἂν ἐποίησεν; ἀνίσως
ται τοίνυν ἀπέσεσθαι. πῶ σὺν τὴν βυσσαχὶ
ὧν αὐτῶν αὐτοῦντες κατὰ τῶν Ἀσσυρίων. πῶ
ἡ ὑπὸ Νεχαὼ φαραὼ ἡ ἑτέρων Ἀιγύπτιε βα-
βυλίων ἁλόντες, ἐπιβιβασθέντες καὶ ταῦτα
τὰ κακὰ. τοιαῦτα αὐτοὺς αἰτιᾶται θεὸς διὰ
τῶν προφητῶν, οἱ καταβαίνοντες ἐν πλοίοις ἡ
Αἰγυπτον τῷ βοηθῆναι ὑπὸ Φαραὼ βαβυλῶνος
Αἰγύπτιε, ἐφ' οἷς δὲ ὑπηκούσαν. ἡ πάντιν. τὸ
βοι ἡ τὴν Ἀιγύπτιον τὰ πιεῖν ὕδωρ τριῶν. ἡ-
ὅτο τὸ ἐπαγόμενον. ἡ ὡς ἔδωκε κύριος ὁ θεὸς » c. xiii, 4

ὑμῖν καρδίαν ἰδεῖναι, καὶ ὀφθαλμοὺς βλέπειν, καὶ
ὦτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. πῶς
μὴ παρῆκε τοῖς σὺν δεδιδάχθαι δέξασθαι τὰ
ποσαρδιδῶν ὑμῖν πρᾳότητος; τούτοις μὲν
γὰρ θεὸς συνδιδοναι, ὡς καὶ σεσημῆνθαι πρα-
βλῆσθαι σφατόπεδον, ἐπεὶ δ' ἀκροβολισμὸς ἦν
συμπαθοκῶς ἀπέβλεψε τοῦτο καταδιῶν, τῷ κ
συνῶσθαι δηλονότι τῆς αὐτῆς βουλῆς. τοι-
οῦτον τὸ παρεδόκησεν αὐτοὺς ἐς πολὺ ἀλλοιω-
καὶ ταῖς ἐπιδυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν. σὺ
δὲ τῶν μὴ νοούντων τὸ παρὸν ζῆν τὸν, ἐναντίον
ἔσαι τῷ περὶ αὐτῶ. ἐπεὶ μὲ οὐσίως ἐωρέκασε
πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος. πῶς ἓν ὀφθαλ-
χειν αὐτοὺς ὀφθαλμοὺς ἰδεῖν; ποίους ἓν εἶδον ὁ
φθαλμοὺς; ἢ πῶς ἡ παρὰ φύσιν ὄψον θεῶ;
ἀλλ' αἰσθητῶ περὶ ὄψον, νοητῶν δὲ βλέπειν
ἑαυτὸ ὑπισχνεῖσθαι, σὺ λαμβάνοντας ψυχῶν
τοὺς βλέμμασι δι' ὧν ἑωρῶν τὰ ἀόρατα, σὺ δὲ τὸν
ποιοῦντα θαυμάσιον. ὅθεν ἀθέμιτοι ποιῶν τῶν
αὐτῶν ἀναισχυντοῦσι πολλάκις ἐυσεβῶν καὶ
δικαίων, καὶ παροξύνουσι σὺ δεῖν ἐπαποστεῖναι
παλαιὸν βύσσον, ἵνα μὴ τι νέον φύσεσθαι. ἐφ' οἷ ὁ
ἀπίστου χωρεῖσται χωρεῖσθαι φάβεων. ὁδὸς σοι
γένοιτο ἐν τῇ ἀποπλανᾶσι τῶν καρδίας σου πο-
εσθοσαι, ἵνα σὺ δυνατοὶ δεῖ τὸν ἀπαρεῖσθαι
τον, σὺ καὶ φαβεῖσθαι ὅλον τὸ φύσεσθαι δικαῖον.
καὶ ἐσθῆσι ἡ γενεὰ ἡ ἑτέρα σὺ ἀνασηδοῦσα
μεθ' ὑμᾶς, καὶ ὁ ἀλλότριος ὡς αὐ ἐλθὴ ἐκ τῆς
σπαρεῖσθαι. ἑτέραν γενεὰν τὴν ἐξέδυσε ἔκεπ-
βίαν φησίν, ὡς καὶ Λακεῖσ. διηγήσασθε εἰς γενε-
αν ἑτέραν ὅτι οὗτος ἐσι ὁ θεὸς ἡμῶν. καὶ πάλιν
λαὸς ὁ κτισθησόμενος αἰνέσει τὸν κύριον. καὶ πά-
λιν ἀναγγελθήσεται αὐτῷ γενεὰ ἡ ἐρχομένη. κ
ἀναγγελοῦσι τὴν δικαιοσύνην αὐτῶ λαῶ τῶ
τεχθησομένῳ οὗ ἐποίησεν ὁ κύριος. τίς δὲ ἡ
γενεὰ καὶ ὁ λαός; ἐπήνεγκε μανθάνω λέγων καὶ
ἐρεῖ πάντα τὰ ἔθνη, διὰ τί ἐποίησε κύριος οὕ
τως τῇ γῇ ταύτῃ. ἡμῖν δὲ νοητέον οὐκ αἰσθη-
τὴν. ἑτέρα γὰρ ἐξ ἰσόρηται ἡμῖν πλὴν Σοδό-
μων καὶ Γομόρρας τὰ τῶ πυρὸς καὶ τῶν ἁλῶν
ὑπομείναβα παθεῖ. τὴν δὲ τροπικῶς λεροκτόνην,
ἥτις καὶ παλαὶ καρποφόρου ὑπαρχοῦβα σπέρματος
ὧ ἁλμανῶ ἀπὸ κακίας τῶν ἐνοικούντων αὐτὴν, καὶ

δεῖ εα quæ imperfecta ita appellavit: quæ itidem cum fœcunda olim esset in salsuginem ob incolarum perversitatem con-

Deus vobis cor scive & oculos videre, & aures audire
usq; in diem istam. Cur enim istis, aut pene eo usq; di-
mittens, ab illis operis largum ita absconderit, aut
largitus? Istis enim Deus tamen dare dictus, si
cuti bellicus imperator tradere dicitur exercitum, cum
pugna fervente abit deserendum, agilis nimi-
rum suo cum retinendo. Similis loquendi modus ap- Rom. 1, 26.
udis traditi deo in passiones ignominiæ, & con-
cupiscentiis cordis sui. Tu autem ne pro illa aci
pere noluit præsentem stylum, ne obstaturus paulo
ante dixi. Dixit enim: Deus addidit omnia quæ-
ap fecit Dominy. Tu modo illy oculis ne non videnti
videre? Tu horum illy oculis adversus? aut quo-
modo Judæi Dei meadem non adversus? Sensui
lly oculorum usi sunt, spiritualem autem usum abri-
lly oculorum ut sunt, spiritualem autem usum abri-
sporo damnavit, & ea quæ miracula cernerent in
scientia quæ est secundum pietatem nihil proficient
ney creatorem agnoscendo. Unde confirmatus ea
Evangelistæ ne ad animum revocet beneficia Do-
racula sua, & admonet eos quod minime debeat in
ipsis vade amentissimis esse superstes, juxta illud 1 Cor. 1, 7.
Apostoli vetus fermentum ut sitis nova conspersio.
Si vero, impotens, seu infidelis Israelis, discedit, in 1 Cor. VII, 15.
gressus: Sendo mihi fiunt, quoniam in errore cordis
mei incedam, ne scilicet una cum eo pereat pars
a Electis immunis. Audivimus enim fermentum istum Gal. V, 9.
meadem corrumpit.

Et dicent progenies altera, qui exsurgent post vos,
Et alienus filium veniet de terra longinqua: Sus
geniem alteram Dilectam a gentibus colendam vocat
poemadmodum & David; enarrate in progenie al Ps. XVII, 14.
tera quoniam hic est Deus noster. Et rursum: Po- Ps. CI, 19.
pulus qui creabit laudabit Dominum. Et iterum: An- Ps. XXI, 32.
nunciabitur ei generatio venturæ, & annunciabunt cæ
litium ejus populo qui nascetur, quem fecit Dominy. Quæ
nam vero generatio illa & populus est? in sequenti
bus id fabyngit Moses dicens: Et dicent omnes gen
tes, propter quid fecit Dominy sic terræ huic. Ter
ra eadem non intelligenda est in sensum incurrens,
de nulla enim alia terra quam Sodomorum & Gomor
rhæ legimus quod ignis & sulfis pœnam sustinaverit.

verone, igitur deuota est. Quoniam nubilum præcepit
Dominus ne pluuiam in eam demittere: per quam e-
liam lumen Spiritus impetrat, & deuota a deo: In quam ego le-
gem progressus, nec ego ea progeminabit, licet sel
mgnine omnis generis herbas & nouum vitas dum-
gelica semen in ea seminetur, nubes nimirum fe-
men vaporibus. Erit autem Sodoma inclusa & Go-
morrha, imo vero Idolatria eorum illic quam
terra est. Quam ubi conspexerint ii qui sunt eius
in Ingressu, hoc est gentiles qui longe remoti de-
erant, id Idolatria eorum idcirco ab ea in
peregrinatos. Dicendo: Quoniam derelinquerunt Testamentum
Domini Deum hoc est
Legem dilectionis
Dei qui eos in terram
Ægypti deduxit nec
Ut qui eos in terram aliquid
dixerunt. Olim quidem in
Egyptum & breue tamen aliquod tempus, nunc pero
in omnem terram nanquam deuertendos.
Quella Dominus Deo nostro Qua Christus de-
uenimus in complementum legis traditæ. Vel scilicet
ancora quos expectando eius inimicos & similia, quæ
Zoroastres diu reuelata non erant Prophetæ & Ma-
ses integumento se operiebat, ubi etiam Paulus
poderosi in Corinthios epistola dicit.
Et nouum congregabit hoc est omnibus gentibus.
Sedum hoc est in verbis ex captiuitate qui Christi
tempore contigit, spiritualiter vero in nobis eueniens
fuit nedum. Ipse enim nostra sanauit peccata,
non tamen nouerdo est, ut elegit nos ex omnibus
gentibus in quas dispersendi nos, non ipse ita vo-
lens, sed nobis id voluntibus & permittendo, ternam
patrum nostrorum deditionem, mundano nos lauacro
regenerationis. Ut eadem desperationem præcauerent
credidit.
Et viuas hic. Confide enim in eo vita diuina ut
puri corde simus Deum amemus constanter. Sed
& faciamus maledictam diam inimicis nostris ut ea
nero valeamus: Confidebo tibi Domine quoniam
num, quoniam ex omni tribulatione eripuisti me
Ps. cxi, 8. Et respexit oculus mey inimicis meis. Et ipse
retribuens mala inimicis meis, nimirum spiritualiter.
Propterea est verbum hoc valet in me tuo & in ea
de hoc. Hæres postquam adquisiuit Paulus ad
Rom. x, 9. addit, hoc est verbum fidei quod prædicamus. Ad fi-
dem vocaueno quæ de lege dictum est, quamo
diam in decimo capite Isay intelligit, Scientiam
Job xxviii, 28 & sapientiam eam appellat dicipuens: Ecce ti-

γένος καταστρεψάμενον. ἐπειδὴ τοῖς ἐκκλήτοις
ἐπιτέλεστο κύριος τὸν θεὸν ἡμῶν ἐπὶ αὐτοὺς
μὴ ἡ διαφορότης τὸ ἀπόλαστον πνεῦμα ἡμῶν ὑ-
δρόβαν ἄνυδρον ἡ ἔρημον τὸ θεῖ, ἵτις τοῦ ὄνος
ἐμβεται, ἀλλ' ἀναπλήσει καὶ ὄναρες πᾶν γλωσσῶν
ἀνθ' ἡ νέον βλάστημα τοῦ ἐναγγελικοῦ πολι-
τείας τῶν πιστευόντων ἀναβλάστων ἐστὶ. ἔσαι δὲ
καὶ Σόδομα ἡ Γόμορρα, φαλλὸν δ' αἰσχρότητον
ἔσαι ταύταις ἡ τῇ γῇ ἐκείνῃ, ἣν ὁρῶντες ἡ ἐν ἡμῖν
ἀναχωρήσει τῶν· ἔσιν δ' ποτὲ ἀναχωρεῖν ἐθνικοὶ ἀπὸ
θεῶν ἐβῶν τοῦ ἡδυπολάστειος ὁρῶσί τι ἡ πνεῦ-
ματος ἐσόν, ὁτι κατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου.
Καὶ διέστειλεν αὐτοὺς ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀλλ' ἐν τῷ ἐπιστρέφειν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν ἐν ἐπιστροφῇ καὶ ἐν ἀναπαύσει. Ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἐν ἐλπίδι ἔσεσθε ἡ ἰσχὺς ὑμῶν· καὶ οὐκ ἠθελήσατε, ἀλλὰ εἴπατε· οὐ μὴ φύγωμεν ἐπὶ ἵππων, διὰ τοῦτο φεύξεσθε· καὶ ἐπὶ κούφων καθιοῦμεν, διὰ τοῦτο κουφισθήσονται οἱ καταδιώκοντες ὑμᾶς. Φεύξεται ἡ χιλιὰς ἀπὸ προσώπου ἑνὸς ἐμβριμήματος πέντε ἐμβριμημάτων φεύξεσθε πάντες, ἕως ἂν καταλειφθῆτε ὡς ἱστὸς ἐν ὄρει καὶ ὡς σημεῖον ἐπὶ βουνοῦ. Διὰ τοῦτο παρακαλεῖ κύριος ἐλεῆσαι ὑμᾶς καὶ διὰ τοῦτο ὑψωθήσεται τοῦ οἰκτειρῆσαι ὑμᾶς, ὅτι κύριος θεὸς κρίσεως αὐτός· μακάριοι πάντες οἱ ὑπομένοντες αὐτόν. Ὁ λαὸς ἐν Σιὼν κατοικῶν ἐν Ἰερουσαλὴμ οὐ κλαύσεται κλαυθμῷ· οἰκτείρων οἰκτειρήσει σε ἐπὶ τῇ φωνῇ τῆς κραυγῆς σου· ὡς ἂν ἀκούσῃ, ἐπακούσεταί σου. Καὶ δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ στενοχωρίας, καὶ οὐκέτι ἀποστήσεται ἀπὸ σοῦ ὁ διδάσκων σε, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται τὸν διδάσκοντα σε· καὶ τὰ ὦτά σου ἀκούσεται λόγου ὀπίσω σου λέγοντος· οὗτος ἡ ὁδός, πορεύεσθε ἐν αὐτῇ, ἐὰν δεξιὰ κλίνητε καὶ ἐὰν ἀριστερά. Καὶ μιανεῖτε τὰ γλυπτὰ τῆς χρυσῆς καὶ τὰ χωνευτὰ τῆς ἀργυρᾶς ὡς ῥάκος ἀποβλήτου ἐξελεῖτε αὐτά· ἔξω ἀπελεύσεσθε. Καὶ δώσει τὸν ὑετὸν τῷ σπέρματί σου, ὃν ἐὰν σπείρῃς τὴν γῆν, καὶ ἄρτος ἐκ γενήματος τῆς γῆς καὶ ἔσται πίων καὶ εὐφραινόμενος· καὶ τὰ κτήνη σου νεμήσεται ἐν τόποις πλατυσμοῦ. Καὶ οἱ βόες καὶ οἱ ὄνοι οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν φάγονται ἄρτον ἐκλεκτὸν ἐκλικμισμένον ἐν πτυάλῳ καὶ λικμῷ. Καὶ ἔσται ἐπὶ παντὸς ὄρους ὑψηλοῦ καὶ ἐπὶ παντὸς βουνοῦ ὑψηλοῦ ὁδοὶ καὶ ῥύακες ὑδάτων ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς πολλῆς, ὅταν πέσωσιν οἱ πύργοι. Καὶ ἔσται φῶς σελήνης ὡς φῶς ἡλίου καὶ φῶς ἡλίου ἑπταπλάσιον ὡς φῶς ἑπτὰ ἡμερῶν, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ συντρίψῃ κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ τὸ πάταγμα τῆς πληγῆς αὐτοῦ ἰάσεται. Ἰδοὺ ὄνομα κυρίου ἔρχεται ἀπὸ μακρόθεν, ὀργὴ προσώπου αὐτοῦ καιομένη καὶ βαρεῖα ἐπαίρεται· τὰ χείλη αὐτοῦ ἐπλήσθησαν ὀργῆς καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ὡς πῦρ καταναλίσκον· καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ὡς χειμάρρους ἐπικλύζων ἕως μέσου τοῦ τραχήλου τοῦ διελεῖν ἔθνη εἰς ἀπώλειαν καὶ χαλινὸν ἀπωλείας ἐπὶ τὰ σιαγόνας τῶν λαῶν τῶν πλανώντων. Ὑμῖν ἔσται ἡ ᾠδὴ ὡς ἐν νυκτὶ ἁγιάσματος καὶ εὐφροσύνη καρδίας ὡς ἐν αὐλῇ τοῦ εἰσπορεύεσθαι ἐν ὄρει κυρίου πρὸς τὸν ἰσχυρὸν Ἰακώβ. Καὶ εἰσακούσεται κύριος τῆς φωνῆς τῆς δόξης αὐτοῦ· ἐν ἐκστάσει ὀργῆς καὶ ἐν φλογὶ πυρὸς καταναλίσκοντος διασκορπισμὸν καὶ λαίλαπα καὶ χάλαζαν. Ἀπὸ γὰρ φωνῆς κυρίου συντριβήσεται Ἀσσύριος ἐν ῥάβδῳ· καὶ ἐν παντὶ διάβασιν ῥάβδου ἣν ἂν ἐπιθῇ κύριος ἐπ' αὐτόν, μετὰ τυμπάνων καὶ κιθάρας· καὶ ἐν πολέμοις ἐξολεθρεύσει αὐτούς. Διὰ τοῦτο ἡτοίμασται ἀπὸ χθὲς Τοφὲθ βασιλεῖ ἡτοίμασται βαθὺ καὶ πλατύ· πυρὰ καὶ ξύλα πολλά· πνοὴ κυρίου ὡς χειμάρρους θείου καίων αὐτό. Οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον εἰς βοήθειαν καὶ ἐπὶ ἵπποις ἐπαναπαυόμενοι καὶ πεποιθότες ἐπὶ ἅρμασιν ὅτι πολλά ἐστιν καὶ ἐπὶ ἱππεῦσιν ὅτι πολλοί εἰσιν σφόδρα καὶ οὐκ ἐπέβλεψαν ἐπὶ τὸν ἅγιον Ἰσραὴλ καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐξεζήτησαν. Καὶ γὰρ αὐτὸς σοφὸς καὶ εἰσάξει κακά, καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ οὐ μὴ ἀθετήσῃ· καὶ ἀναστήσεται ἐπὶ οἶκον πονηρευομένων καὶ ἐπὶ βοηθοὺς τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν. Αἰγύπτιος ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός, καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν σάρξ καὶ οὐ πνεῦμα· καὶ ἐκτενεῖ κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἀσθενήσει ὁ βοηθῶν καὶ πεσεῖται ὁ βοηθούμενος καὶ πάντες συντελεσθήσονται ἅμα. Ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος πρός με· ὡς ἐὰν μυκήσῃ ὁ λέων καὶ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῆς θήρας αὐτοῦ καὶ ἐὰν ἐπ' αὐτὸν συναχθῶσιν ποιμένες πολλοὶ καὶ τῆς φωνῆς αὐτῶν οὐ μὴ φοβηθῇ καὶ ἀπὸ τῆς ταραχῆς αὐτῶν οὐ μὴ πτοηθῇ, οὕτως καταβήσεται κύριος παρατάξασθαι ἐπὶ τὸ ὄρος Σιὼν καὶ ἐπὶ τὸν βουνὸν αὐτοῦ. Ὡς πετόμενα ὄρνεα οὕτως ὑπερασπιεῖ κύριος τὴν Ἰερουσαλήμ· ὑπερασπιῶν καὶ ῥύσεται καὶ σώσει καὶ ἐξελεῖται. Ἐπιστράφητε πρὸς τὸν ὑψηλὸν ᾧ ἐβάθυναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπιστρέψαι. Ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπορρίψει ἄνθρωπος τὰ εἴδωλα τὰ ἀργυρᾶ αὐτοῦ καὶ τὰ χρυσᾶ αὐτοῦ, ἃ ἐποίησαν αὐτοῖς αἱ χεῖρες αὐτῶν ἁμαρτάνειν. Καὶ πεσεῖται Ἀσσὼρ ἐν μαχαίρᾳ οὐ νεανίου καὶ μάχαιρα οὐκ ἀνθρώπου κατέδεται αὐτόν· καὶ φεύξεται ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτοῦ ἔσονται εἰς φόρον. Καὶ παρελεύσεται ἀπὸ φόβου αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀπὸ σημείου φοβηθήσονται, λέγει κύριος, οὗ πῦρ ἐν Σιὼν καὶ κάμινος ἐν Ἰερουσαλήμ. Ἰδοὺ ἐν δικαιοσύνῃ βασιλεύσει βασιλεὺς καὶ ἄρχοντες ἐν κρίσει ἄρξουσιν. Καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος ὡς ἀποκρυπτόμενος ἀπὸ πνεύματος καὶ ὡς ἀποκρυπτόμενος ἀπὸ καταιγίδος, ὡς ποταμοὶ ὕδατος ἐν τόπῳ διψώδει καὶ ὡς σκιὰ πέτρας βαρείας ἐν γῇ διψώδει. Καὶ οὐκ ἐπιβλέψονται οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ὁρώντων καὶ τὰ ὦτα τῶν ἀκουόντων προσέξουσιν. Καὶ ἡ καρδία τῶν ἐκπεπτωκότων συνήσει γνῶναι καὶ γλῶσσα τραυλῶν ταχὺ λαλήσει δίκαια. Οὐ μὴ κληθῇ ἔτι ὁ ἄφρων δυνάστης οὐδὲ ὁ ἀσεβὴς λεγθήσεται ἐπὶ προσώπου. Ὁ γὰρ ἄφρων ἄφρονα λαλήσει καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ποιήσει ἀνομίαν τοῦ ἐργάζεσθαι ἀσέβειαν καὶ τοῦ λαλῆσαι πλάνην πρὸς κύριον τοῦ ἐκκενῶσαι ψυχὴν πεινῶσαν καὶ τὸν ποτίζοντα ὑστερεῖν ποιήσει. Καὶ τὰ σκεύη τοῦ ἀσεβοῦς πονηρὰ καὶ αὐτὸς λογιεῖται λογισμοὺς τοῦ ἀπολέσαι ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκοις καὶ λαλῆσαι κρίσιν πτωχοῦ. Ὁ δὲ ἀστεῖος ἐπὶ τοῖς ἀστείοις λογιεῖται καὶ αὐτὸς ὑπὲρ τῶν ἀστείων στήσεται. Γυναῖκες δυνάσται ἐγερθεῖσαι ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου· θυγατέρες πεποιθυῖαι ἐνωτίσασθε τοῦ λόγου μου. Ἐπ' ἐνιαυτὸν καὶ ἡμέρας ταραχθήσεσθε πεποιθυῖαι· ὅτι συντετέλεσται σταφυλή, οὐκ ἀναβήσεται ἄνθρωπος ἐπὶ σέ. Τρόμος ἐπὶ τὰς δυνάστιδας· ἐκδύσασθε καὶ γυμνώσασθε καὶ περίθεσθε σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας ὑμῶν· κόπτεσθε ἐπὶ τοῖς μαστοῖς ὑμῶν ἐπὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐπὶ τῷ ἀγρῷ τῷ καλῷ καὶ ἐπὶ τῇ ἀμπέλῳ τῇ καρποφόρῳ. Ἐπὶ τῇ γῇ τοῦ λαοῦ μου ἄκανθα καὶ τρίβολος ἀναβήσεται, ὅτι ἐπὶ πάσας οἰκίας ἀγαλλιάματος πόλεως ἐξαλλομένης· ὅτι ἐγκαταλελειμμένη ἔσται ἡ βασιλεία, πλῆθος οἰκητόρων οὐκ ἔσται, Ὀφὴλ καὶ Ἀγγαὶ ἔσονται εἰς τὸν αἰῶνα χαρὰ ὄνων καὶ νομὴ ποιμνίων· ἕως ἂν ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς πνεῦμα ἐξ ὕψους καὶ γένηται ἡ ἔρημος εἰς Καρμήλιον καὶ Καρμήλιος εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. Καὶ κατασκηνώσει ἐν τῇ ἐρήμῳ κρίμα καὶ δικαιοσύνη ἐν Καρμηλίῳ κατοικήσει· καὶ ἔργον δικαιοσύνης εἰρήνη καὶ θεραπεία καὶ ἀναπαύσεται ὁ λαός μου ἐν ἀναπαύσει εἰρήνης καὶ ἐν κατασκηνώσει πεποιθήσεως καὶ ἐν ἀναπαύσει ἀφόβου. Καὶ ἐν τῇ καταβάσει τοῦ δρυμοῦ ἐν ὑποστάσει ταπεινώσεως ἔσται ἡ πόλις. Μακάριοι οἱ σπείροντες ἐπὶ παντὸς ὕδατος ἀποστέλλοντες πόδας βοὸς καὶ ὄνου.

ἡδονὴν σὰρξ, τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐπιστήμη· ἐν δὲ τῷ βασιλεῖ Σολομῶντι πλήρης τῆς σοφίας φησίν· τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλαβεν αὐτήν; τίς κατεβίβασεν αὐτὴν ἐκ τῶν νεφελῶν; ἵνα τί πέρην θαλάσσης καὶ εὕρῃ αὐτήν, καὶ οἴσει αὐτὴν χρυσίου ἐκλεκτήν; οὐκ ἔστιν ὁ γνοὺς τὴν ὁδὸν αὐτῆς, οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς. ἀλλ' ὁ οἶδεν τὰ πάντα γινώσκει αὐτὴν ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ· ὁ τοίνυν ὑπερέχων καὶ ἐν τῇ γῇ ἐθεμελίωσεν, ὡς ὑπάρχων ἀγαθὸς καὶ ἐπιστήμων καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐστερέωσεν, οὗτος καὶ ἐν τῷ Ἰωάννῃ φησὶ τὴν ἐξουσίαν ἔδωκεν τοῦ γενέσθαι αὐτοὺς τέκνα θεοῦ, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ἔνδυμα τοῦ Ἰωάννου, ἡ ἁγία τοῦ θεοῦ. ἔμβυσε δὲ τὸ ξύλον τὸ ἄγιον καὶ ἀθάνατον καὶ ζωοποιὸν τοῦ κυρίου Ἰωάννου καλῶς ἡ σαρκώσασα τὸν ἀθάνατον, εἰ ἐνδύσαιτο ὁ θνητὸς φθορὰν ἀφθαρσίαν, εἰ ἐνδύσαιτο ὁ θνητὸς φθορὰν ἀφθαρσίαν· ἀλλὰ καὶ ὅτε ἡ ἔμφυτος τῶν ἁμαρτημάτων ἐπιθυμία ἐκ τοῦ σώματος ἐκδυσαμένου τὰ ἁμαρτήματα ἐκβληθήσεται ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐκ τῆς ψυχῆς, τότε ἐνδύσεται τὸ ἄφθαρτον καὶ τὸ ἀθάνατον καὶ τὸ ἅγιον καὶ τὸ ζωοποιὸν τοῦ κυρίου Ἰωάννου. καὶ

Non ignorauit autem Saluatorem gloriam humanæ
ei omnis Dæmonum sit subiicienda multitudo, una cum
illi subiicienda Patre, ipsud enim subinuuit, ut ipsi
quod Saluatorem illo non sit in eam quæ venera
Sanctæ est terram, & habitaturos nimium super
nas. Potest autem videri ei quidem de humana
natura, & pro fundamento illud quod Apostolus
cendum est: non relinquies animam meam in in-
ferno.

Psal. xv, 10.

Post septem annos in tempore anni vernalis in
Solennitate Scenopegiæ. Numerus septenarius lon-
gum tempus quod usque ad Saluatorem aduentum exti-
nebat significat. Secundum & absolute de nos-
merorum multitudine usurpatum in isto: Septies peccat
ri septem. Item in isto ne credas inimico huc in ab-
num septem enim malitiæ sunt in corde ejus. Item in

Ieu. xvi, 9.

Prov. xxvi, 25

Sto in proverbio: Septies cadit justus & resurget.

Prov. xxiv, 16

Ubi enim in scriptura numerus hic insignem malitiæ
dinem notat. Dato aduersum hoc Saluatoris quam-
uis legerendum lege, rendurendo tamen hominibus non inser-
uiebat, non enim prout decet & perfecte legem intel-
ligebant, sed . . . . . .
Postquam autem Christus aduenit, peccatorum
nostrorum remissionem nobis indulsit, & manu
missionem, [illegible] anno remissionis (in
quem & reuersionis tempus incidit, cujus hæc
festum tabernaculorum, cum in reuersione cor-
pora nobis & leuia tabernaculorum ipsius figu-
tum); Tum demum humanam naturam in spiri-
no statu restituens, ad discipulos dixit: accipite
Spiritum S. Eo tempore etiam aperti sunt oculi ma-

Io. xx, 22.

tis nostræ, ut intelligant legem, quæ obscura dum
erant, qui congregamur in eo quem nobis despondit
loco, nimirum in Galilæa. Ibi enim & cum apo-
Sacre Christi discipuli, dicente Paulo: & enim

Hebr. ix, 13

sanguis hircorum & taurorum & cinis vitulæ aspersa
quando magis sanguis Christi. Et rursum: lauacra
enim nostrum mandatum est Christi. Et rursus:

1 Cor. vi, 11.

Diuite mihi qui sub lege vultis esse, legem non legistis?

Gal. iv, 21

Scriptum est enim: Fecimus Abrahæ duos filios habuit &c.
Ecce in dormitio cum prædictis huic. Deinde obser-
bandum id est si quando in N. T. mons semper
spectatur. Sæpius vero intelligendi sunt qui respectu
spirituali cognationis tales existimant.
Scribitur verba Caiphæ hujus. Quum subinde

ἐλπίδῃ. ἐν ᾗ ἠγνόησε δὲ σωτῆρος τὸ βεβῆκος
τὴν δόξαν καὶ ὡς ὑποταγήσεται αὐτῷ πᾶσα
σαιμόνων πλῆθος, συννοσταλοῦσα ἀνθρώ
τοῦ πατρὸς, ταῦτα γὰρ ὑπαινίττεται καὶ ὡς
αὐτὸς ἡμᾶς ἐν τὴν ὄντως ἁγίαν εἰσκομίσει
μὴν τοῦ ἄνω σιονός. συνεσκήνωσε δὲ λέγεται πα
τοῦ πατρὸς διὰ τὸ ἀνθρώπινον, ὥσπερ καὶ
ἐκ σπερματικῆς τὴν ψυχὴν ὡς ἄνθρ.

Μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἐν καιρῷ ἑνιαυτῷ ἀβδίου » Ηλ. 10.
ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας. ὁ ἑπτὰ ἀριθμὸς δη »
πολὺν πρὸ τῆς ἐπιδημίας παρίστησι χρόνον
κατὰ τὸ σῶμα ἔτεκεν ἑπτά. καὶ τὸ μὴ πισεύειν
τῷ ἐλθεῖν δι᾽ ὡ τοῦ αἰῶνα, ἑπτὰ γὰρ ἡβὶ ποιη
βαι ἐν καρδίᾳ αὐτῶ. καὶ τὸ ἐν παροιμίαις ἑπτὰ
κις πιπτεται δίκαιος καὶ ἀνασταται· ὁ γὰρ ἀριθ
μὸς πανταχοῦ τοῦ χρόνου πλῆθος ἐμφαίνει.
πρὸ τῆς ὀν ἐπιδημίας, ᾗ καὶ ὁ νόμος ἀνήρι
κειτο, ἀλλ᾽ ὢν ὡ τὸ παιδίν, ὁ γὰρ ἔτι
νεύκον ὡς δεῖ καὶ τελείως τοὺ νόμου, ἀλλ᾽
. . . . . ὅτε
δὲ χριστὸς ἐπιδημῶν ἀρχιερεὺς ἡμῖν ὀφλη
μάτων δεδώκεται, καὶ τῆς δικαίας ἀπαλλα
γὴν ὡς ἐν ἴτῳ τῆ ἀρχιερεως, ὅτε καὶ τὸ ἀναπλ
ρωσεως ὁ καιρὸς, ἡνίκα τύπος ἡ βιωνοπηγία, πληρω
σεσιν ἡμῖν ἐν ὑμῖς τῶν βωμάτων. τότε τὴν
ἀνδρωπίαν ἀποκαδίσων ὡ ὅπερ ἡν ζύβιν
ζῆμα τοὺ σαβὶταὶ λέγετε πεῦσμα ἁγιον ὁ
τες ἡ ἀνεκλάβαν οἱ τῆς διανοίας ἡμῶν ὀ
φθαλμοὶ πρὸς τὸ νοῦβαι τοὺ νόμου πάλαι
λευδάνοντας, βυναγωγέσιν ὡς ὃν ἀπίδιζε λό
που τὴν ἐκκλησίαν. ἐκεῖ γὰρ ἀυτοὺ ἡ τὸ
χριστὸς διηρμήνευσεν σαβὶταὶ, παῦλα λέγοντος
ἡ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων, καὶ βυσσὸς
καθάπαξ ἐφαπλῶσα τοὺ κεκονιωμένου σῶμα
δει πρὸς τὴν τῆς βάρκου καθαρότητα, πόλ
λῶν τὸ αἷμα χριστοῦ. καὶ πάλιν· τὸ γὰρ πα
ρὰ νῶων ἐτυφλωμένον, καὶ πάλιν· λίθιστί σο
εἰ ὑπὸ νόμον δέλεντες εἶναι τοὺ νόμου ὦν
ἐναλγινοῦκετε γεγράπται γὰρ ἄβρακαμ δυο
υἱὸς ἔσχε ἡ τὰ ἑξῆς.

Τόδε δὲ κοιμᾶσθαι μετὰ τῶν πατέρων δηλοῖ » Ηλ. 16
σιλιαστὸν ἤτοι κατὰ τὴν παλαιὰν κοίμησιν
θάνατος λέγεται, πατέρας δὲ τοὺς κατὰ πίστιν
τικὸν νεκτέρων συγγενείας.
Τεθάψατε τὰ ἐνίματα τῆς ὠδῆς ταύτης. Τὸ » Ηλ. 19

Συνετικοῦ συναφθῆναι περὶ τὸ φιλόλογος εἶναι
ἐναγχολίαν· ὃς ἐν λύδοις μίαν τῶν ἑπτὰ σοφῶν
τῶν· εἰδὼς δὲ ἦσιν ἡ ἐν δόξαισιν ὀρθὴ δοξο-
λογία, ἡν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ τοῦ τελείου ψυ-
χὴ συγκράσεως ἀναπεφάνσιν τῷ θεῷ· ἡ γὰρ
ψυχὴ ἰσοκλινῶς ἀποδιδοῦσιν ἐναρμονίως τῷ
θείῳ συνηχήσιν ὀφθήναι· ὅθεν γὰρ δεωρίας ἥκει
ψυχικὸν ἡ θεολογία, φησὶν λέγεται.

Ψ26 a Λαβόντες τὸ ψαλτήριον τοῦτο διδάσκουσιν τὸ
a πολιτεύειν τῷ κυρίῳ· ἡ πολιτεία γὰρ ὁ νό-
μος τοῦ θεοῦ ὡς ὅδον ἄνω πορευομένων τῶν
νέων διὰ τέλειος ὁ νόμος, ἡ τῶν ἀποβλητος, πλὴν
ἐν ἐκκλησίαις ὁ νόμος, ἡ τῶν ἀποβλητος, πλὴν
τὰ ἐν πρώτῳ τίθηται τόπῳ.

Ψ28 cc Ἐκκλησιάσατε περὶ σε τὰ φυλάκτρα τῶν
c ὤμων· ἐνωτιεῖται γὰρ ἡ σεσωμένων τῶν ὁδοιπο-
δοκούντων αὐτοῖς ἀφεστὼς ἡ ἀλλοτριωθέν-
τες θεοῦ. πρώτως δὲ ἡ καθ' ἑαυτὸν λῆς πρὸς
ἀγόντες ἄξιοι βουλεῦσαι προβατικὸς ἀν-
τὰς τῶν λογικῶν ἀποστολῶν· τοὺς γὰρ
τοιούτων νεκρωθέν ἔχειν ἀκολουθίαν τὸ ὑπο-
κρίνον· ἡ προδιαμαρτύρεται ὡς τῶν θορύβων
αὐτοῦ κακῶν ἀναίτιος ὁ θεός, ἡ ὡς ἔσας
ταῦτα διὰ συντάγματος ἀποδυσίν.

Ψxxxii,1. a Περὶ σὲ φεύγει ἡ λαλιὰ ὑμῶν, ἡ ἀκούετε γὰρ
c ἔθνατα ἐν σώματος σου· ἐπὶ παιδιὰν ὑμῶν
ὑπὸ τὸ θεῖ λαλημάτων ὕφαινον ὑπικαιρίαν
τοῦ τὰς ἡδίας δυνάμεις ἀπειληφότα, ἡ γὰρ
τὸ τῶν ὄντων φαντασίαν, συνετικὰ γὰρ
ταῦτα τῶν τοῖν δυνάμεων· ἀλλ' ἐπείσεν
οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀκοῆς τιμιώτεροι ἡ ἀ-
κριβέστεροι, τὸ σαν περὶ βλέπειν τοῦ κριτοῦ
τοῦ δὲ ἀκούειν τοῖς ὄντοις ἀποδίδοται· ὥσπερ
γὰρ ὀφθαλμοὶ αἰνοῦσι δυνάμεις ἀντιλαμ-
βάνονται· ἡ ὑπαὶ τὰ ἀδιαιρέτα ἀναγκαῖοι
ὕστερον ἐξέβαινε χρόνου, τὸ ὄντον δὲ ὁλί-
χρόνιον, τὰς ἡδίας ἡ ἀδιαίρετος δυνάμεις ἡ
τὸ διαιωνίζοντα εἶδη τὸ κόσμῳ πρὸς σωτη-
ρίαν τῶν ὕστερον ἐφορμένων ἀνακαλῶν ἡ
ἄλλως· θεὸς διὰ Μωϋσέως λαλῶντος ἡ τοῦ
πάντων ὑπικαιρίαν πάντων ἡ τὴν κτίσιν
ἔχειν ἐν ὑπήκοον ἀρχῆ· μήποτε δὲ ἡ ὡς ἐν
τούτων φωνῶν καὶ ἡδαίων περιφερόντων
ὠρανὸς ἑκάστοις ἀναλλίτας ἡ γῆ, τὰ καθ'
ὅλης τῆς οἰκουμένης ἕνωμα συλλύτα ἡ τῆς
ἐν ὠράνῳ διατρίβοις ἀξίας.

vem hic fit adnexum, quemadmodum in Evangelio. Qui cap. 8 vers. V, 19.
caute fabulam unam de mandatis istis. Canticum au-
tem est, doctrina de Deo vere de illo sentiens, quae
hominis perfecti animae secum ipsa meditata est, ut
Deo illud canat. Vel etiam vox est quae musice di-
tur & harmonice, non comitantes cum musico in-
strumento. Ita enim appellatus est in speculatione
tantum & mysteriorum Deitatis considerationes versatus.

Dumenes librum hunc ponite illum claudere, arca- Dumenes
Sensim enim sensimque ipse subrepsit & media
quaedam nova nondum per Christum evecta asseren-
tur. Namque recipiuntur quidem etiam in Ecclesiis
leges, neque repudiandae, etiamsi paulo minus in eas obligent.

Convocate ad me vestros principes tribuum. ...
Vos enim divinae visionis habetis in unum cogendi
eos qui eadem videbitis & sectantur tenendos.
Primos autem & specialiter eos qui imperio eiusdem
praesunt vult congregari, efficiens ut discentes ipsi
attendant. Eorum enim nutui parere subditorum
multitudinem oportebat. Atque in antecessum hy-
monio suo eos docet, malorum ipsis obventurorum
Deum causam hanc fore, quo ab poenitentia qua
effugere ita eorum subditum esse potendale.

Attende Coelum & loquar, & audiat terra verba ex ore meo. Ubi eos quos a Deo prosperos evenire
audiunt coelum docuit, quod videlicet divinae sa-
gidos lambitu suo complectendos accepit, & terram
quae mortalium est domicilium, istius enim contrarie-
tas evectivas quibus est ea intelligendi facultas. Sed
nam autem oculi auribus praestantia & accuratio-
one praedant, verbum attendere de melioribus ora-
culis, verbum audire autem de mobilibus admit.
Visibiles enim intellectuales sh. e. angelici ita respe-
cipiant, ac si solos oculos esset unus. Vel etiam eo,
quod ea, quae hic fundebat oracula, multo post tem-
pore complementum esset nactura, mortales vero qui
sua tempore exstant superstites, divinas immobili
videbit, postea vero mundi duraturus, in testimo-
um evectarum discipuli docent. Altius ita
explicabit. Cum Deus per Mosen legum dator, ab lic
omnium novum invocavit creaturam, creaturam il
nuvo praestant edixit fore eam. Forte etiam prola
tis verbis Judaeos verbis istis coelum merito leva
dvocavit, habitantes per omnem terram, & omne
Sublimis in coelo dignas gentes significantias.

Expectatur ad pluvias eloquium nostrum. Dicit hac
similitudine ac si nubes essent Apostoli. Ideo enim nomi-
nantur nubes, quia pondus, dicit, & veritatis habent
Psal. xxxv, 6. nec sancti appellantur, nec gratiae. Quid enim nubibus
magis ad nubes? quamdo enim nubibus proprie fi-
dicitur veritatis possit esse alicujus forma? Caeterum
etiam nubes sunt gravibus praecipuae dicitur Deus
ne pluviam demittant in terram, percipiunt enim
praeceptum Dei, atque nonnulli illi pluviam dare de-
beant, vel non debeant. Addidit vero Sanctus Spi-
ritus in scripturis receptacula quasi quidam speciant,
Cyrilli Alex. ap. Corderium in Catenis p. 233. quibus excipiant dicendo: Spumabundum agricolae
facere solent qui sata servare properant, ut ne quid
aquae diffluat. Sic enim etiam placidam verborum
suorum lenitatem, qua rapidae minimae sint, sensim
sensimque in terram quasi fecundantium, ab he-
nevem & ad fructus evehendo magis idoneam, cor e
vadat efficacium, innuens, ravem ea appellat.
Psalm. cxxxiii, 3. Qualis vox etiam est qui juxta Davidem defcen-
dit super montes Dei, quemadmodum mandavit Domi-
nus benedictionem etiam usque in saeculum. Ipsi ita-
que etiam qui verba Dei tanquam rorem admi-
sent, benedictionem accipient. Allegoris autem
herbae speciem est in terra quasi vegetalis,
ab radicibus suis profunde demissis, pergram-
dentibus, multos & spissos tanquam cingulos gra-
dam terram circumligandis, ita ut ea inundatio-
nibus obsideros non transvoya non frandet, sed
radices semper magis magisque agat. Simili modo
spiritualem imbrem in profundum mentis demittere
Psal. cxlix. 18. dignatur, ne gravescant in desertis, & tanquam
gramen siccum vorentur ab igne Judaeae
gladium. Gramen autem, radicem quidem habet
in superficie terrae tantum haerentem, effert ipsa
autem nimbis confestim decidentibus pinguedinem.
Comparat igur Evelus [illegible] gramini eo quod exsecandi
facilitatem habeant, herbas vero quam aliquo
vocant propterea quod radicem agant, & locum pos-
sint eorum cingat, furculos in corditibus per plu-
vias divinas producendo; Si verba Dei admittant.
Jer. Cyrilli l. c. Forte autem etiam ea quae sterilitate laboriosa gra-
men & agrostis, ab incultis incultis pullulant
audacem steriles & incultas mores designat, quem
admodum etiam colligunt.

Vale magnificentiam Deo nostro: nihil hami-
[illegible] ita verba Basilii sunt ap. Corderium Catenam Graecam in Lucam p. 233. b.
[illegible] ac aut exercitatio conveniens de ea mente concipiendae: Dignus etiam Sanctus magnificatu Dominus in no-
bis cum, & gallemus nomen quod anas. Si enim magna fuit ea gallandae gratia,

προβοκάδως ὡς ὑετοὶ τὸ ἀποφθεγμα σου ὡς νεφέλαι μωϋσῆν ὑπαίχων ταῦλα φιλοῦ- 16.
ντας ἀ ἄγιοι χαρατίζειν, περὶ ὧν φιλοῦ-
μεν ἀλληγορία ἐστὶ τῶν νεφελῶν. πῶς γὰρ
ἀναίδητα νέφη τῆς ἀληθείας αἰδάνεται;
ταύταις ἐντελλεται λέγεται θεὸς τὸ σπεῖ-
ραι ὑετοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, αἰδάνονται γὰρ ἐν
τολὴν θεοῦ, μήποτε πάντε βεβαιτόν σπεί-
ρασκελεύεται δὲ πεισῆν ἐν ἑαυτοῖς δοχὴν
πρὸς τὴν τῶν λογισμῶν ὑποδοχὴν, ὥστε
γεωγῶν ἑτοιμαζόντων πρὸς τὸ τὴν γῆν,
πρὸς τὸ σπεῖν διαδύσειν τὸ ὕδατος. ἵνα
γὰρ τὸ ἀβεσπαῖον μὴ καταβύσσει τῶν ὑμε-
των σπερμάτων κατασφαχὴ δυνόντων, μὴ τὴν
καρδίαν ἐπαλωτίζει πρὸς καταποθείαν
ἐφυθοσύνων, μέσον τοῦτα καλῶ· ὅπως
μὴ καταβαίνοντα κατὰ καρδίαν ἐπὶ τὰ ὄρη
Ξιον, ὅτι ἐκεῖ ἐντέλλατο κύριος τὴν εὐλο-
γίαν ζωὴν ἕως τὸ αἰῶνος. ἡ αὐτὰ λοίπον ἐκ
χέδον δεχόμενα τοῦ λόγου εὐδοκιμοῦσαν,
ἡ δὲ ἄγρωσις πόα τις ἐστὶν ἐπιτερπόμενη
ἡ καθάπαξ ἔβαιος λεπταὶ τε ἡ πολλαὶ ἡ
πυκναὶ οἷον τινὶ ἰώναις τὰν ὑπὸ περιβλή-
ματα ὡς ἀντέχουσαι ταῖς ἐπομβρίαις σπαρ-
βύσεσθαι πλέον ἀπὶ εὐβοσίαν. ὅτως ἂν ἀξίως
τοῦ λογικοῦ ὄχλου τῷ τῆς διανοίας παρ-
πεφασθαι βάθει, σπόποτε ἡ ζηραυδῶσι σπ
δηρόσεται, ἡ ὡς ἄγρωσις ζηρὰ βρωδῶσιν ὑπὸ
πυρὸς κατὰ τὴν ἡδαίαν φλογα. ὁ δὲ χόρτος
ἐπιπολῆς μὲν ἔχει τὴν ῥίζαν, θᾶλλει δὲ τὰν
ἐλετοῦ πιανόσιμος. ἀπικαθεῖν δὲ διὰ σπεῖρο
ἐναγὶς χόρτος, διὰ δὲ τὸ ἐρεισθῆναι ἡ ὅλην
ὑδωρεσεῦσαν δεῖσθαι τὴν καρδίαν ἀρρώς ἡ
τὸ σέλλοντα ταῖς καρδίαις ὦν τῶν θείων ὀρ-
θρων γενέσθαι βλασήματα ὥστε τοῦ λόγου πρὸ-
βέβηνται κτοῖα δὲ ἡ διὰ τὸ ἄκαρπον τὸ χοῦ-
τε ἡ τῆς ἀγρώσιος, ἡ ὅτι ἐν ἀγρωμήτοις φύ-
ται χωρίοις, ὑπλαῖ τῶν ἀκαθοσίνων τὸ ἀ-
καρπόν τε ἡ ἀνημέρωτον διὰ ἡ ἐπιπαρθένεται:
Δότε σεβαλωδύνην τῶ θεῶ ἡμῶν. σπόνδυ
τασμὸν ἢ κτισοῦ περὶ αὐτὸ φαντάζοντες
ἔθη δὲ ἡ δαβὶδ σεβαλύματε τοῦ κυρίου βου
ἡμοὶ ἡ ὑψώσωτε τὸ ὄναρ αὐλῆ ἐπιτοαυλο-

καὶ γῆς ἐστερέωσεν τὰ ἔργα αὐτῶν, πόσῳ μᾶλλον αὐτὸς ὁ τῶν ὅλων δημιουργὸς ἐκ σοφίας θεὶς καὶ καταλλήλων κτισμάτων ἀναλόγως ὅλῃ ὑπάρχει τῶν ὄντων θεωρεῖται. καὶ ὁσίας δὲ ἕνεκα τοῦ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ ὦτα τὰ κατίδιζε ταῦτα; σοφὸς δὲ αὐτῷ ὁ βωμητικὸς, κατὰ δὲ τὰς ἀπλείας ἐνεργείας καὶ συνάμεως· ἐπεὶ καὶ χειρὸς ἀνθ' ὧν βάσεως, μέγας κατὰ βοῆλαν ἐπιφαίνεται.

Ps 4 καὶ παῦσαι αἱ ὁδοὶ αὐτῶν κύριε, τοῦτ' ἔστι βοήθειας καὶ κήδους οἱ περὶ περιοδίας ἀπεκδέξῃ καὶ τὸ τούτων ἔθνη σὺν φαίνεται δίκαιοι, διὰ τῶν παῦλων ὥσπερ διαπορεύεται κτίσιν βάθος πάντα καὶ βοήθειας ἔργων, καὶ κτίσματα κατὰ παῦλον ἀνιχνεύοντας.

16. " Θεὸς πιστὸς καὶ ὢν ἔστιν ἀδικία, ἵνα τῷ δικαίῳ πιστὸς, σὺν τὴν ἀθῶν κρίσιν ψευδόμενος, καὶ ὁ λαὸς ἐπαγγελόμενος, ὃς ἀδίκων τὴν ὑπόκρισιν. τὸ δὲ πιστὸν δίτιον κατὰ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν· καὶ τὸ ἀξιόπιστον ὡς νῦν, ὅπερ κυρίως ἐπὶ μόνου θεοῦ, ὡς τὸ πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος, ἀλλ' οὐ καὶ τὸ παρὰ πίστεως· ὥστε καὶ ἀπαράπιστος κατὰ τὸ ἰδίωμα τῆ θεῷ πιστῷ κτίσῃ παραπεδίδωσιν ταῦ ἑαυτῶν ψυχὰς. πιστὸς αἱ καὶ ὁ πιστώσων, ὡς Ἀβραὰμ πιστὸς ὅτι ὧν ἀλλόντι πεπίστευκεν. καὶ ὁ καὶ ἡμεῖς πιστοὶ λεγόμεθα. θεοῦ δὲ ψευδώνυμος ἄπιστος καὶ ὧν γὰρ καὶ τῷ ἐπαγγειλαμένῳ, περὶ ὧν ἤλπισαι πίστιν ἐν ἡμῖν ἐν αὐτοῖς, καὶ ὕλως ψευδὴς ἦσιν.

6. " Δίκαιος καὶ ὅσιος ὁ κύριος· ὡς πολὺ δικαιοδοσίας ὁδιότητος, τὰ γὰρ κτίσματα κατὰ σπίθην παῦλος οἷς τὸ παῦλον καὶ ὕπλον.

Ps 5. " Ἠσαΐου ὅτι αὐτῷ τέκνα σωσάντα· Ἀκύλας ἐξέδωκε, διεβάλλεται αὐτῶν ἐξ ἡμῶν αὐλῶν. Σύμμαχος δὲ διεβάλλεται πρὸς αὐτοὺ ἐξ ἡμῶν αὐτῷ τὸ βουλόμενον· σωματικῶς μὲν ὅτι ἐκ τῶν ἡμῶν ἠρνήσαντο· σωματικῶς μὲν ὅτι ἐκ τῶν σὺν ἤντος παροξύνοντες κατ' εἰκόνα τῶν κλίβανος ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τοῦ κλίβανος τα· καὶ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρου σωφρονήσαντες καὶ τελειόντες αὐδὶς τῷ βαπτίσματος· νοοῦσι δὲ ὅτι πᾶς ἀφιστάμενος ὡς ἡμῶν ὁ διωτὸς τοῦ ἰσραὴλ ἀναβόλλ κρίνονται· ὡς ὁ τὸ δίον θεοῦ τε καὶ δίκαιον ἀναστοχάζεται κατὰ θεόν, ὁμοίως παῦλος τὰς ἐπερεβόντας ὡδίνων ἐλάβει ἐξ

quanto magis pro[pe]r[ha]ldendus est[?] eorum creator?
& magnitudine enim & formositate creaturarum
analogice autor & gaverno eorum cognoscitur.
Is. XL, 26. Leuate oculos vestros & videte
quis ostendit haec? Magnitudo autem non solis et cae-
teris sed infinita efficacia & virtutis. Siquidem &
pro absentia digitus, respectu sapientiae eius magnus, ap-
pellari solet.

Et omnes viae eius iudicia. H. e. Sapientia & p[ro]-
videntia & iustitia respectu est [illegible] quam
providentiae eius dicere-
mus vel verbo, sed iustitia eius oculis nostris non
patent. Per quam etiam omnes quasi permeat
creaturas, altitudinem divitiarum & sapientiae, p[ro]
Rom. XI, 33. fundum Paulum, & inscrutabilia iudicia habens.

Deus fidelis & non est iniquitas. Praeterquam
quod pudore sit fidelis etiam ut, quotum iudicium
neutiquam perverterem, & vere in promissis, non
secus faciens ac solliciti fuerint. Fidelitas autem
duplicem in S. litteris significatum habet. Vel enim
notat fidei alterum signum esse dei in praesentibus,
quo sensu proprie & primario de deo dicitur fi-
Hebr. X, 23. le. Sic in isto: fidelis enim est qui promisit,
Phil. IV, 19. & eo etiam illud Petri pertinet: ille & hi qui patien-
tur secundum voluntatem dei, fideli creatori com-
mendent animas suas. Deinde fidelis etiam
Gal. III, 9 dicitur qui credit, sicuti Abraham fidelis vo-
catur quoniam credidit ei, qui locutus est ad illo.
Hoc sensu non quasi fideos dicimus. Falsi autem
dei infideles sunt tam ad expectandum quam ad pro
Ier. XV, 18. missiones eorum habito respectu. Ideo patres
dicuntur: fides vires in illorum habuit, & quae mendax
fuit.

Iustus & sanctus Dominus. Apostoli qui sunt
Iustitiae & sanctitatis sit, creaturas enim talem
per participationem sunt, ab proinde magis velim
nas talem esse prosperi.

Peccaverunt non ei filii vituperabiles. Apri-
los vertit: corruperunt ei non filii: quos Sym
machus vero: corruperunt adversum eum non fi-
lii eius omnino, ubivis autem eorum versionis
ignorat: filiationem abnegaverunt. Corporaliter pri-
orem eo quod e nihilo ad imaginem creatoris pro-
ducti, creaturae magis quam creatori servientes,
& Aegyptiorum more vitulum fecerunt, eumque

Ps. III, 9. superstitiose Baal phegorio sacris initiati sunt. Spiritualiter autem, eo, quod ab Salvatore ait, omnes qui
fuit peccatum & Diabolo est, praemissum ita qui id quod recte & in ordine & ut habet, Deo conformia et
Ed. IV, 19. vadit. Cognomen hominis & ideo Adae dixerit Se parturire ut pii verum fraudi dicit Eccl.

Ingressum autem in vitam denotat ipsius: Hic est liber generationis hominum.

Generatio prava & peruersa. Praui enim uias recta non incedentes fuerunt, utpote qui & serpente Satana ceciderit genitis. De quibus in prouerbiis dicitur: O qui deseruit gressus uitae rectae ambulare in uias tenebrarum, qui laetantur in malis, & gaudent in euersione malorum semitas pravas, & tortuosas uias eorum. Generatio autem rectorum ipsius Dauidem benedictionem accipiet. Talem itaque praeuentum coniugationem repudiantes Iudei gentiles.

Hac domino reddito, Qui creauit, qui elegit, qui & Apostolo uos liberauit, & per mare rubrum deiecit in quo inimicos uestros submersit, ab alia quoq; benefitia & miracula edidit.

Et populus stultus & non sapiens? Deo & ab ingentem beneficentiam suam, nec exhibitam nec quo beneficialiter affecit, atq; istorum & amore efficientia sensum habuerit. Cum tamen hos cognouerit praedestinatorem suum, & astipulatorem Domini sui, ipsius prophetae ignorum.

Nonne hic ipse pater possedit te, & fecit te, & creauit te. Omnia enim tanquam possessionem sibi liberorum, qui maxime hodium eum exiguit. Atqui ille a Deo fecitus te liberauit. Attamen non ac si seruus Israelitarum Dominum illum norat, sed ac si filij erga patrem, unde & primogenitus dicitur, patrem inprimis, filij primogenitum nouum Israel. Subiungit autem & quod magis est, fecit te, & creauit te, quo ipso officium suo denotat, cujus respectu patrem iterum appellari postulat: addens & gratiam non naturae patrem illum esse. In sequentibus vero Deum ex quo generauerit praedicans non Sabis stolo premium tamen, reliquit, impiens, Num qui genuit eum, ne scilicet generatio naturalis filiationis opinionem faciat. Sic & Ioannes ante non dixit genitis sed quam secundum gradum promissionis, dicens: Dedit eis potestatem filios Dei fieri, qui non ex sanguinibus, neq; ex voluntate

ὑιοθέσιαν. τὴν δὲ τοῦ βίου δὲ πορεύσιν δικαίοι τὸ αὐτὸ ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων.

Γενεὰ διεστραμμένη. ὡς γὰρ ἐξ ἀρχῆς γεννήσαντες τὸ σατανᾶ τὴ πρὸς αὐτὸν ὁμοιώσει κεκράνασι δικαίοι τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν σκολιζοντες. περὶ ὧν ἡ παροιμία φησίν ὦ οἱ ἐγκαταλιπόντες ὁδὸς εὐθὺς τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς σκότους, οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῶν αἱ τρίβοι δικαίων, αἱ κατευθύναι αἱ ὁδοὶ αὐτῶν, κατὰ δὲ τὸν μακάριον Δαβὶδ γενεὰ εὐδόκων εὐλογηθήσεται. τὴν δὲ τοιαύτην τῶν πατέρων βαρρέσιναν ἀποδεδεγμένη τοιοῦτοι φησάντων.

ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε; τῷ παροξύνοντι, τῷ ἐκδιηγησαμένῳ, τῷ ἐξαγαγόντι ἐκ Αἰγύπτου, ἐξαγαγόντι διὰ θαλάσσης ἐρυθρᾶς καὶ διαφθείροντι διὰ θαλάσσης ἐν τῷ ἐχθρὸς κατεπόντισεν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἐυσεβείαν ἡ δικαίων.

Οὗτος λαὸς σοφὸς καὶ οὐκ ἔσοφος. ὡς δὲ ἄλλως ὑπερβολὴν ἐπὶ δυναιδαίνειν, ἐπὶ παιδεύσεως ἐπὶ ἐυεξεπιδέντας τὸ ποιῆντος διὰ διαλαμβάνειν ἐκάτερον. καὶ τοι θεὸς ἔγραψεν κτιβάσεων, καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατὰ τοῦ περιφῶντων.

ἐκ αὐτοῦ ὅτος ὁ πατὴς ἐκλήθη δι, καὶ ἐποίησεν δι, καὶ ἐκτίσεν δι. ὁ γὰρ ἐκ πολεσιῶν ἐλευθερώσας κτῆσιν δικαίως ἂν ἔχει τοῦ λυτρωθέντα. τῶν δὲ θεῶν δι τῶν φυλασσόμενων ἐξεύρατο. καὶ ὅσπερ ἐκ ὡς δίκλα δίδυμα τὴν ἀλλ' ὡς ἡ πατὴρ καὶ, οἱ διὰ ἡ καὶ πρωτόλοκος ὀνομάζεται, λέγοντος δι πατρὸς, υἱὸς πρωτότοκος σου ἰβραὴλ. τὸ δὲ σῶμα ἐπηνέγκε τὸ ἐποίησεν καὶ ἐκτίσεν δι, ὅ ἐστὶ τὴν αὐτὴν δημιουργίαν δηλοῖ, καὶ πάλιν ἀξιοῖ καὶ ἡ πατὴς. ὅσπερ καὶ διαστέλλει φύσει υἱὸν τὸ ἐποίησεν δι καὶ ἐκτίσεν δι, προδηλοῖ ὡς ἂν κατὰ χάριν ἄλλα σὺ φύσει νοῶνται πατὴς. περὶοὐ δὲ τὸ ἐγέννησεν καὶ πάντων ἐ τὸ πατὴς ἄλλα τὸ θεὸς περιλαβὲν ὄνομα λέγων. θεὸν τὸν γεννήσαντα δε εἶπε κατελίπετες, ἵνα σὺ δηλώσῃ φυσικὴν ἡ γένυσιν τὴν υἱότητα. καὶ ἰωάννης δὲ ὁ πρότερον τὸ ἐγεννήσθαι φησί, περὶ τοῦ καλὰ χάριν προτάξειν ἡμῶν. ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ

Ps. cxl, 14

Sic fere ad quod Caesum in collat. p. 234 a.

His quae non multo consequentia Caesarius l. c.

Gn. 1, 2.

His & similia l. c. & Caesar. hom.

Ps. xxxv, 11 xxxvi

Jo. 1, 12

Ps. xxxv, 11 xxxvi

Ps. cxl, 14

Ps. lxxvii, 49

Ps. lxxvii, 15.

+ unum hic ipsius deus ling. 3 mihi deo unde

οὐδὲ ἐν διηλλάγματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ ἐ-
γεννήθησαν. ὅτε γὰρ σοφιζόμενοι εἰς τὴν
πρὸς ἴδιον ἔρωτας τῆ πανθυ καὶ κτίσιν τὴν ὑ-
πηόιν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἑβδη κτίσμα δοξάζοντες.
πολλὴς δὲ καὶ κτίσις ἡ ἐπὶ σεισμοποιήσεως ἀλ-
γεινὰ χαρίς τοῦ ἐξ ἀρχῆς ὑβιώσεως, κατὰ τὸ
ἐν ψαλμοῖ καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει τὸν κ-
ύριον. καὶ πάλιν· καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ
ὁ θεός. καὶ πάλιν ὁ παῦλος περὶ ἐφεσίων φησὶ
τοῦ νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσ-
ας τὸν δύο κτίσῃ ἐν αὐτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρ-
ωπον τοῦ κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁ-
σιότητι τῆς ἀληθείας. καὶ ἰδοὺ δὲ φησὶ· τῶν ἄ-
ρα ἰδὼ εὐρίσκω αὐτοὺς ἐποιηκότας· ἐγκαὶ δὲ ἀ-
μαρτάνω τὸ στερεοποιῆσαι καὶ στῆσαι χερσαῖαν θεὸς
κατὰ τὸ πρὸς ὑβριᾶμ· εἰμὶ ὁ θεὸς ὁ ὢν ἐλθὼν
ἐποίησα

Μὴ δῆτα κύριος ἀλλὰ ἐλέγχου οὖν τὰς ὧ
ἀνομουμένας καὶ ἀνταποδιδούσας κακὰ ἀντὶ ἀ-
γαθῶν ὡς φησὶν ὁ δαβὶδ ἐλέησόν αὐτούς, καὶ ἀπὸ
τῶν ἐκλογῶν αὐτῶν τῶν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐθνῶν
βεοπῶτι φησὶ δυὸν ἀρ' ὧν ὑψόνειν ἀνθρώπος
καὶ γήγονεν ὅτων πάντι ἔθνει, καὶ υἱὸς ἐγκεκαλέ-
σεται θεὸς, καὶ λαὸς αὐτῶ, καὶ πρόβατα νομὴς αὐ-
τῶ, ἐθολαγμὸς καὶ φωνὴ ἡχιωθη θεὸ· ἐβδι
εἰσὶ ὄντες προβατοῦσι τὴν ἄγναν, ἵνα βα
πατῆς ὡς ἄρχων πολιτείας ἡγιωσμένος ἐν
βίτνω ὑῶν καὶ θεῶ, γνῶ ὡς ἐξαρτῆ τοῖς βα
σὶν τὸ παῦ· ὡς δὲ ἀδηλὸν ἡ γνῶσις διὰ τοῦ
σεισμοῦ ἐδιέστειλε, πολλάκις δὲ ἡ προσωπικὸν δὴ
πάσεων, ἐκβαλὼν τὸν τῶν ἔθνων ἐκλεβίαν
ἐμὸν τοίνυν ἡ γνῶσις· παρίδι ἡ πεβδιζῆσ
δὴ πλήρωμα πνεύματος, λοιπὸν ἐπιδείκνυ
τῶν ἰβραὴλ ἐξ ἀρχῆς πεντεκαίδεκατει·

ὅτι διεσείσθην ὁ ὕψιστος ἔθνη. καβὼ τὸ
σεισβῶν τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆ διαπορᾶ τῶν ἡ
ὧν ἀλαὸ γνωσείνη κατὰ ἀρίδιον ἀρχαίων θι
ὧν πεφαβὶν ἐμκείναι δοκῆ, τὴν ἐπὶ τὴ πάντε
ῶν σκολοσιᾶς τῶν διαλεκτῶν βυβλυβίν· ὅτι
γὰρ ἐπαγεν ὁ καταλοιπὸς ἀνθρώπεσθαι τῶν κ
ῶν ἐκ νίνευη καὶ ἐλθρόνων τὸ νῶτ πιεσθῆναι
λόγως τῶν ἐθνῶν ὄντων τῶν ἀρίδιον ἐβδομήκο
τα. ἀλλὰ γὰρ οἱ υἱοὶ ἰακωβ, καὶ ὁ ἰωνὴ βυνάγον
ται εἰς τὸν ὁ ἀρίδμος ὃ κατεβάντες εἰς ἀλῆ
πτον καθὰ γέγραπται ἐν τῷ πεφητῆ Σιβυλίμ.
ἡ ὁ ψυχαὶ κατεβήσαν ἡ πατέρες ὡσαὶ γὰ

Qui; sed & Deo genuit filii. Desinant nos argutari
hæretici qui creationi & factioni generationem æquipa-
rare decuit, naturalem filium creaturam esse opinati.
Creatio autem & factio de restauratione quæ apud
Isaiam, & Malachiam in Psalmis: populus qui creatus
laudabit Dominum: & rursum: Cor purum
crea in me Deus. Et denuo ad Ephesios Paulus
scribit: legem mandatorum decretis euacuans, ut duos
condat in semetipso in unum novum hominem, qui
secundum Deum creatus est in justitia & sanctitate
veritatis. Et ad Isaiam Isaac dicit: Ecce Domi-
num cum tuum feci. Deus autem præcipit nostris di-
ebus est, ut transformemur, Nisi propositio sabbati,
Justa illud Isaiæ: Domine Deus noster propitiabere nos.

Memento dierum seculi: Recordare ipsos an-
tiquos, in eos qui animadvertit ægri-
monia ab electione eorum & religione gentium dubi-
tio. Dispicite enim impii, & admiramini, quia opus operatus est in diebus vestris, quod nemo
credidit fore, an similis quid evenerit genti cuipiam,
& an filius Dei appellatus fuerit, populusve ejus,
& substantia ejus, & an sacerdos & apparitionis divinæ
dignus habitus fuerit ante fores. Si autem, aspicite ju-
venes sine, ignorantiam vestram prædicabilis, eodem
& juventus loco vobis sum, aspicite qui prius inte-
rii fuerim prophetæ, mediatorio inter Deum & nos
honore dignus habitus, atque adeo scientia quia rationis
in principio omnia hæc evenire fuerint. Verum ad
lem illam universitatem esse miraculis confirmatum est,
ab futura etiam sæpissime prædicens non fefelli, re-
rum eventu prædictionem confirmante. Interrogai
ipsius & cognosces. Adsunt quæ seniores divino
repleti spiritu. Ipsi quos ita testimonium perhibuere quo
modi. Nisi Isaiæ ait Jovadem ab initio relicti ju-
dæi esse prædatæ.

Quando dividebat altissimus gentes. Justum divi-
sionis gentium, indispositione filiorum Adami, juxta nu-
merum angelorum. Dei facta, videlicet occasionem debi-
lingvarum in turris subversione confusæ. Septu-
ginta & non longe inde catalogus filiorum reperitur
& gentium, Noe filiorum, gentium completa

Gen. XXVII, 37.

Ps. XVI, 13.

Ps. 7. 11

Ps. 118

tionem completens, qua septuagenarium numerum implent. Zebulanem deinde eam filii ab negotiatione Deut. X, 22
navio ita numero completum, pronuntiatum in libro proximi scripsimus est: in LXX animalia discendunt patres,

Ps. 1, 12.

Eph. II, 15.

Eph. IV, 24

1 pro terram quod primum abundius lucubrationem notat Ps. CI, 19.

1 rectam apud Lactantium pag. 238.

1 verbotenus ipsum, ut apud Lactantium pag. 238.

vnxit in Aegyptum. Diesp etiam veli pri vertevnt Israelitespectes, secundum numerum filiorum Israel. Ab
primodo Israel fuit pars clade. Ab Adama usq ad
Noam; pri decimy fuit ab ille, vbi pcc xxii annos
nemo commemoratur, pri d errorem de pluvity qua
ano Deo fuevit diapsos: sed et alia crimina in Adamo
in eos invasevit, pervenit. Hoc autem prodevit, quia
per omnes orientis partes dispergebatur. post
Dccc xxii annos in Assyriorum terra primus
imperavit Adelbo vir superbus, pri Dei nomen ac
Sabbatic sibi dari pabus est primus, cui & Adonis
sacrificia exhibuerunt. & pro gentilos est Ninus, cu
jus Ninyas filius erat a pro Ninive vbe nomen
sortita est, pam maxime infractio civitatedit in
Syria est, pam maxime infractio civitatedit in
Syria est, pam maxime infractio civitatedit in
Syria

πίστεαν τοῦ κυρίου.

49 " Καὶ ἐγενήθη ὅτε εἶδε κύριος λαὸς αὐτοῦ Ἰακὼβ ὅτι
ἐγίνετο τὸ θεῖον, τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ἄγιον
ἐδόξασεν, καὶ στὰς Δαβὶδ διὰ τέτοβους στε-
βὸς ὅτι ὁ κύριος. κατὰ γὰρ τὴν ἐκλογὴν ἔφανε-
τοι διὰ τοὺς πατέρας ἐγένοντο. φυβὶ γὰρ δι' ἑ-
νὸς τῶν προφητῶν ὁ θεός, ὡς σαφῶς ἐν ἐρη-
μῳ τόπῳ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ὡς βοτανὴν ἐν ὄρει
πρῶτον εἶδον πατέρας αὐτῶν· τὸ παῖδάριόν
μου Ἰακὼβ καὶ τὸ τῶν ἐκλεκτῶν περιποίη-
σιν πάντων ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ μου· οὐδὲ
τοῦ δαίμονος σκῆπτρα στερῆσαι ἀλωνικῶν ἰσχύ-
σαι ἐν ψαλμοῖς. φοινίσσα δὲ φυβὶ κλῆρος
σίας στεφανίσεως· φοινίσσει γὰρ ἐποίησεν τὸν
κατεστεμμένον τῷ θεῷ, ὡς ἡ ἅγια τῶν ἁγίων
μετὰ τὸν υἱὸν Ἰσραήλ.

Αὐτὸς κενθιν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Δεύλας
10 " καὶ θεοδοτίων εὗρεν αὐτοὺ ἐν διδάσκαλι. κατὰ τὸ
ὡς σαφῶς ἐν ἐρήμῳ εὗρεν τὸν Ἰσραήλ· ἐν τ
ἐρήμῳ δὲ θεοπνευσίας καὶ ἐν ὕδατι καύματος ἐν αὐ
λῇ. ὁ γὰρ εἶπεν ἡ ἔρημος ἐκεῖνη τὸν ποτα-
μὸν τὸν εὐφρεινοῦντα τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ, ὁ
δὲ τὴν πηγὴν τοῦ ζωοῦ, φῶς τὸν χριστὸν λέγ
τευθῶ. εὗρεν ὧν αὐτοὺ ἐρημίαν ἀνύδρῳ· ὡδὲ
γὰρ οὐ ἔτρεφε ἱκανὸς ἡ αὐτοκρατεία καὶ ἡ πίστις
κατηχθεισμένος· ὁ δὲ ζωοτρόφος ἐξέδωκεν εἰς
ἐκθέτιμον· καὶ ἐν ἀτάκτῳ, ἀσκεύῳ, ἀφανιζομένῳ.
ποίᾳ γὰρ τάξις παρὰ τῷ κλίβῃ παρὰ τοῖς εἰ-
σην λατρεύουσιν ἤπερ ἀσκήτου τοῦ ὄρους ἅγια
δος; ὁ γὰρ κατασκευὴν ἐν βιώσασι καταχεῖν ἔρημ
τίας, ἐν ἀνδρὶ ποιῷ ποιῶν παρανομίαν· ἡ δὲ
ἔρημος ὁ φῦβι τοιαύτη, ἀλλ' ἡδρίνεται ὑπὸ τῆς
ἀντικειμένης δυνάμεως. νοεῖτο δ' ἂν καὶ ὅτι
τὸ ἀνατρέφειν· ἀνατρέφει γὰρ αὐτὸν πτοίησις
σμηνικὸς ὑστερῶν παραβεκναβας, ἐν ἐρήμῳ πα
των νοββῶν τὴν ἔνδυσιν.

ib. " Ἐκύκλωσεν αὐτὸν καὶ παιδεύσεν αὐτόν. διὰ
πολλῶν γὰρ τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐδοκίμασε διὰ
ψεων, στρατεύσας ἐν Ἀμαλεκίτῃ ἐν Χαναναίοις κα
κεῖθεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ πάλιν εἰς Χαναναίους πα
σῶσαι βασιλέως, ὡς καὶ τὸν Ἰακὼβ ἐξαίρετον
παιδίαν καστιγικὸς πρὸς διόρθωσιν τρόπων. ἀλλὰ
καὶ διεφύλαξεν αὐτοὺ ὡς κόρην ὀφθαλμῶν· ὡς δὲ
γὰν τὸν Ἰακὼβ ὁ ἄγγελος ὁ ἐξαίρετος σε ἐκ παν
των τῶν κακῶν σε· καὶ πόλιν ἡ σὴ ὁ θεὸς ἵλε
πάσος σε. Ἀβραὰμ ἦν σοι καὶ ὁ φόβος Ἰσαάκ, ἦν

per pelves.

Et Iudeo est pero Domini populus israel Iacob. Et
puro aliquo evadit, electione sit facienda signum, propterea
p eum Dauide gelamans Dominus est portio mea. Ni-
mium Israelis secundum electionem charissimi fu-
erunt propter Patres. Dicit enim per prophetarum
nominem Deus: Sicut uvam in deserto inveni Israel
& sicut scopum in fico temporaneum vidi patres eorum
prater eum in principio. Iudeum esse, simul quam desiderabile
& acceptum ei fecit invenisse illos invenis, cum dom
latoria vacarent omnes in Assyria. Et vero qui Damas
bus conjuncti sunt patres vulgium in Psalmis dicun-
tur. Funiculum vero hereditatis metaphorice dicit.
mensurabant enim terram funiculo, qua ratione ebria
Felix Israel terram promissionis admensurabit sunt.

Necessarius tribuit ei in deserto. Apellas & Theo
dotion interpretati sunt invenit eum, qui interpretati
sunt consonat ipsud sicut uvam in deserto inveni Is-
rael. Nimium in deserto cognitionis Dei, in siti affa
in terra aquis destitutas. Non enim habuit defectum il-
lud fluvium, qui exhilarat civitatem dei, nec fontem
vitae, nec torrentem deliciarum. Cum ergo invenit ne
cessaria tributa sunt ei. Neq enim alij erant donec
ti satisfacerent ire, filiis ejus eorum accommodatis. Quij
autem adhuc ipsa exhaurit Symmachus in incultu
inhabitabili, desolatio. Quo enim cultura apud eos
qui creaturae magis servierunt quam creatori, & quam
S. trinitati non inhabitat? Non enim habitat ipse
in corpore peccato obnoxio, in hominibus faciendis
iniquitatem. Deserta autem hujusmodi terra non na
tura sua talis est, sed ab diversa potestate est e-
vacuata. Ita autem etiam accipi potest ipsius neces
sarie tributi: specie nimirum ut omnia necessaria
illis suppeterent, ut nulla re, in deserto omnium rerum
indigentia laborantes, destituerentur facjamo.

Circumdavit eum & erudivit eum. Pulvis enim
eorum multis peccavit tribulationibus; & Assyrie in
Chananeam, inde vero in Egyptum, & rursus in Chan
naneam eos deduxens, instituere eos cupiens ipsum
admodum & Jacobum in Mesopotamiam fedyit, ami-
mum eorum & soledem observans. Sed custodivit eos
pe eum sicut pupillam oculi, ita ut dicerit Iacob
Angelus qui eruit me ex omnib. malis me benedic
ti Deus patruum mei Abraham & timor Isaac fuisse

Lxx. ubi hebr. habet apud Lxx. ipsum i.e. calcem

Os. IX, 10.

Sap. I, 4.

nunc aliqa verbum mea dimittebat. Et etiam ab principio
ad sensis sermonis eveni additivos per xl annos in deserto
Deut. 11,1 to observare permisit, dicens ad dicat dicens: Diligebas
vos omnem viam, qua ingressi sis Dominy Deus tuus in deserto
per quadraginta hos annos, ut affligeret te, & tentaret te,
& cognita fierent qua in corde tuo essent, si observabis man-
Deut 1,31 data ejus an non. & rursum: Sicuti si quis homo instituit
filium suum, ita Dominy Deus tuus instituit te.

Sicut aquila tegens nidum suum. Est aquila animal
pullorum suorum valde amans & ad maximam pili-
tudinem exhortans eos. Volare autem eos & agentes cibi
in eodem instruere docet. Et si alterutrum horum fiere
non possit pullorum suo tempore quovium cum re-
gredi. Pari modo verbo adorationes ad sublimitas
Hoc quod sen- tem spiritualis contemplationis exhibit Deus, de pri-
sum representat Carafa- bus Isaiae ait: ascendent alas tanquam aquile, cur-
lius p. 23 & 4. rent & non laborabunt. Hic autem currendi & re-
Psal. 31,5 sponsi Salvatoris: ubi exaudiet ibi aquile. Quorum ju-
Matth. XXIV, 28 ventus per S. baptismum juventutis aquile instar re-
novabitur. Ab primis vero coelestis civitatis fuerit
civico, ille interiority hoc audiet inhibit: Inter singulas
Is. XL, 4 loca abundabit tibi, & sub alis quo speravit. Istas
Prophetia enim effectum super humeros portabuntur
& super brachia adumentur. Tali autem in eo ufs
tum facile benignitate Salvator qui innuit, in ea
quam de Nineuytarum peroptavit parabola: Quoties
Luc. XIII, 34. volui congregare filios tuos, quemadmodum avis pullos
suos congregat sub pennis suis, & noluisti?
Hic verbotenus, li. 1 Et non exit cum eis Deus aliqa. Quo enim, pulsa
Carafa 2 Cor. VI, 14 Psalum, participatio justitiae cum iniquitate? aut quae
19. conventio Christi ad Belial.

Et descendere fecit eos super festivitatem terre. &
Et haec hactenus. c. Fecit ut terrenis superiores evadarent. Sic & Ja-
pitas egerit: Super celsitudinem terre eos evexit. Sen-
sum autem litterali dorum promissionis intelligit, de
fulvis ac si praelatis esset locus, quamvis &
partem ejus jam tum occupaverint. Consona vero
huic interpretationi sequentia sunt: cibauit eos fructibus
agrorum. Non enim contenderunt de fructibus terre, ut
Joannes fructuarios antequam Jordanem ingrederent.
Vivi & mel mandarum nondum decerpserant, necdum
oleum quo petris & montis gaudent. Bermal

αὐτοὺς ἐπ' ἐκείνοις ἐπιστρέψαι. ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπὲρ
κόντας ἐπιδείξαι ἐπὶ τῆς τῶν ἔργων, ὡς δὴ
τὴν λοιπὴν βίαν καὶ συνήθειαν πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν
ἡγεῖτο δὲ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦτο τεσσαρα-
κοστὸν ἔτος ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅπως ἂν κακωθῇ
σε καὶ ἐκπειράσθῃ σε, καὶ διαγνωσθῇ τὰ ἐν τῇ καρ-
δίᾳ σου, εἰ φυλάξεις τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἢ οὔ. καὶ
ὅτι οὕτως παιδεύσει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν
αὐτοῦ, ὅτως κύριος ὁ θεός σου παιδεύσει σε.

Ὡς ἔστοὺς ἐκπέτεται νοσσιὰν αὐτοῦ. ἐπιθάλπουσαν ψαλ.
τὸ ᾠὸν καὶ πρὸς ὕψος ἀναγον ὑπερφυές, ἐ
πλαδῆτε δὲ δύσει καὶ ἀντωπῖν ἀναπεπλαμ-
νοις ἀβλαβοποιὸς πρὸς τὸν ἥλιον. ἐ δεῖ καὶ
φῆσι τῶν ἑκάτερον τόδον εἶναι δοκῶν ἀπο
κρίνεται. ὅτως τὰς ψυχὰς προσκυνητὰς ὁ
θεὸς πρὸς ὕψος ἀναγη πνευματικὴν δικαίας
πρὸς ὧν ἠβαίας φησί· πτεροφυήσουσιν ὡς ἀ-
ετοί. ὧν διὰ τοῦ διὰ βαπτίσματος ἀνακει-
νιδοῦται ὡς ἀετὸς ἡ νεότης. γεγονὼς δὲ τῆς
θρανοπολίτης ἀκούσεται ἐντεῦθεν πιστάζοντος
αὐτὸ ἐπιβιάζεσθαι, καὶ ὅσοι τὰς πλεύρας αὐ-
τοῦ ἐλπιοῦσι. ἐπ' ὤμων γὰρ ἀραθήσονται καὶ
τὴν τοῦ προφήτου φωνήν, καὶ ἐπὶ θρασίονος
ἀναληφθήσονται· ὅτι δὲ τοῦτον πρὸς αὐτὸν
ἐπιδείκνυται τὴν φιλίαν καὶ ὁ βοτὴς ἐδήλω-
σεν ἐν τῇ πρὸ τῆς ἱερουσαλὴμ παροδεύσει
πωλάριον ὑδέλιθον συναφαιρῶν τὰ τέκνα βοᾷ
τοῦ ὄρους συναγίστε νοσσιὰς ἑαυτῶν, ὅπο
τὰς πλευρὰς ἑαυτῶν καὶ ὧν ὑδελήσατε.

Κἂν ὦν μετ' αὐτὸ θεοῦ ἀλλότριος. πόθ' ψαλ. 12
γὰρ κατὰ παῦλον κοινωνία φωτὶ πρὸς σκο-
τος; ἢ τίς συμφώνησις χριστῷ πρὸς βελίαρ;
Ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ὑψηλὴν γῆν. ψαλ. 13,
ὑψηλοτέρους αὐτοὺς τῶν γηΐνων ἐπαίνθεν
ὅτως καὶ ἀκύλους φησίν, ἐπὶ τὸ ὕφωμα τῶν
γῶν αὐτοὺς ἀνεβίβασεν. κατὰ δὲ τὴν ἰσο-
γείαν τὴν γῆν φησὶ τῆς ἐπαγγελίας, ὡς
γεγονότα λαοβάτων τὰ σπέλεοντα, εἰ μὴ
τὰ σπάδικα ἐπεσθεν, ἤδη σιτῶν αὐτῆς.
συμφωνεῖ δὲ τὸ ἐπαγόμενον ὑφωμιδεν αὐ-
τοὺς γενήματα ἀγρῶν. ὅτως γὰρ ἐβαφον ἂν
γενημάτων τῆς γῆς, τῷ δὲ σπάνια περὶ δια-
περαιῶσθαι τοῦ λοιδόνου ὑπεγέφοντο. ἀλλ'
ὁδὲ σπάδι ὄρεσιν ὅτως ἤδαν δεσφάτευσι, ὁδὲ
τῶν ἐλαιῶν αἱ φιλαυδεῖαι πάτερσι καὶ ὄρεσι. διὰ
δὲ τοῦ σπιδίτος φαδίτητος τὸ ὕδωρ σημαίνει

ὁ δι᾽ ὑφῶν αὐτοῖς ἐν ἐρήμῳ στάδιτος ἄρχειν ἐ-
δώκει ποιότητα· ἢ ποιὸς δ᾽ ἂν ἄλλος ἀγρῶν
αὐτοῦ ἐφοσιώσατο γενήματα τῶν πεπλανη-
μένων ἐνωδίας πνευματικῆς ὃς ἡνάγκασε
χύσιος. τοιοῦτο ἢ τὸ ἔπινον ἐκ πνευματικῆς
ἀκολουθίας πέτρας, ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός.
ἐμοὶ δὲ ἐν παροιμίαις κεκλῆσθαι στάδιτος λόγος
καλεῖ, ἀπὸ στάδιος διηρμένα· ἵνα τοῦ πόνου
βαθμοὺς ἢ ἰδιώται πρὸς ὕψος ἀγάγῃ προβιβάζον-
ται. πρὸς δὲ τοῦ νυσσόμενον ὁ νυσσόμενος λόγος φη-
σί, κεκμὸν ἀποσβῆσαι χάλκεον νύσσῃ· ἢ ὁκέ-
τεως ἡμῶν ἰδιωτικὸς ἢ ἐπιθυμητὸς, ἢ ὑφ᾽ ἁ-
γιάζοντα ἰδιωτικοῦ ἢ ὅλος ἐπιθυμίας. ἵνα
δὲ ὕπνος ὁλοψυχίαν ἢ τὸ πρόθυμον ἴδιο-
ρυσσεται ἐν ἰδίαις φιλοτιμίαις τὴν διδαχὴν
τοῦ πνεύματος.

Ps.14 cc Βότρυσι θοῶν ἢ γάλα πεφθέντων· ἢ πο-
δος φθεῖρ ὡς ὑπηκόῳ ἐν χριστῷ γάλα ὑμᾶς ἐ-
πότισα· ὃς ἢ τοὺ θεοῦ φίτυος εἶναι πρόσκο-
μιδίου ἐθιλόσοφε λόγων· ἐπὶ τῶν θοῶν ἐμέλη
τῷ θεῷ; ἢ οἱ δικαίῳ πάντως λέγει; ὅτι γὰρ
ἀφορτεμῶν ἢ ὁ ἀλοῶν ἐπ᾽ ἐλπίδι τῷ μετέχειν
ἢ ὀφωνεῖ δὲ τοῦ σαθυκτοῦ ἀποσέλλει ὡσπερ
βατα ἐν σταθεῖ λύκων. βότρυν τὸ γάλα ἐθη-
δομου οἱ υἱοὶ ἰθεαπὸ σκωθύβιος ἢ τῶν ἰσ-
ἡσεῖον τε ἢ περιβυτέρων ἀφέντων ἀνδρῶν
τοῦ ψυχαῖ· ἡν δὲ ἢ πεφθάτον σκωθύβιος ἢ
ὡς ὑπαεχόντων παρὰ πάντας τοὺ ἀνθρώπους
ὧν δὴ ἢ τῆς κατὰ τὴν διδαχαδίαν δυνήσας
ἀπέλαυον· ὁ δὲν ἐπανέγκει στατὰ στάτος ἀ-
νοῦ ἢ κεφάλ, ἀλλως βαίσας ἐδίκιν ἀπεί-
στατο, θεῶ βαίς ὁ νόμος ἀυτὸ περβάζειν ἐκ-
λευεν· οἱ δὲ αὐτοὶ ἢ ἄγγος διὰ τὴν εὐχρεῖαν
νητιότητα ἢ κεφὴ ἢ τεφροὶ τῆς ποίσεως
ἡγήσαινοι ἢ νῆσι ταύρων ἢ δασκάλης βαβὴν
ὄντες, κ᾽ τῷ θεῷ ὑπέχοντες τοὺ αὐχένα,
ἢ ὁπισθάπεινον πρὸς τὴς ἐν χριστῷ διδαχὰ-
λους κεχτισμένη.

b. cc Μετὰ στάτος νεφρῶν πυρὸς· ἢ αἵματα σα-
φυλῆς οἴνου· ἡ βαίς σπόνου τῆς χρῆσ
διδαχαδίας ὡς ἐν τύποις ἀπέλαυον, ἢ πνευ-
ματικῆς πίτρας, ἀλλὰ ἢ τῆς φυσικῆς ἐν-
λογίας. ἐκαῖο βαίς νεφρῶν πυρὸς τάτος ἐστὶν
ὁ πνευματικὸς ὁ σκιζῶν καρδίαν ἀνθρώπ
ἢ αἷμα σαφυλῆς ἄγιος ὁ ἐν τῆς ἀληθείας ἁγ-

autem agnam narrauit intelligi dicunt, quòd ipsis
deserto sitientibus multis instar dulcis erat. Allegoricas
autem istis explicando fuisse dicas fructibus agrorum illo-
rum ebriosis, Spiritualis suauedolentia repletorum,
benedicti Dominj. Hoc pertinere istud: Bibebant de spiri- 1 Cor. x, 4.
tali consequente petra: petra autem erat Christus. Hoc in
Proverbijs Salomon ait: Tanti mellis sermones boni Prov. xvi, 24
ab ore fidi, cujus laboribus & vegetis & plebeji adsa-
militer eluditur. Ad operam autem spiritus Verbum
Spiritus aeterni fidi: fauum dentibus labia tua, sponsa Cant
Sponsa Domini dulcis & desiderabilis, gratiae eyes Cant. v, 16.
dulcedinem & totus desiderium. Eorum autem qui ita
procedunt facies exhilarabit deus, Spiritu nimium
Sancto facem ferentes illuminationum.

Botryum boum & lac ovium. Paulus etiam ait 1 Hoc quoad
tanquam parvulos in Christo lacte vos potavi. Sui- 1 Cor. iii, 2 sensum
etiam quod Bovis significet in epistolis Gentilibus ex- 1 refert Ca-
plicavit, inquiens: num boum cura est Deo? an propter Mor. xxix, 19. p. 2981 tallensis
plen nos utique hoc dicit? nam & illic propriae 1
tutionis in fide fructus percipiendi id facit. Et sal- 1
vator discipulos suos misit tanquam oves in me- Luc. x, 3.
dium luporum. Mavum lac Sycorum Israelita- 1
chose sacerdotibus & presbyteris tum existentibus 1
animae eorum avaritiae, Petri autem ipse pro de- 1
bo eos, eo quod qui mitis esset magis quam alios
despiceret,) eorum in doctrinis praelantia ipsi 1
etiam fuerabantur. Tandem subjungit: cum adipe agno- 1 idola quae
rum & arietum, alias enim prohibitum erat adipe 1 l. c. Exempla
vesci, nam Deo illum offerendum esse by Sanyerist. 1 addunt.
Idem autem generosus & agni fuit ob insaniam in- 1
Christo, & arietes, & hirci gregis ductores: & fi- 1
nemorum and juvenile gregis, ubi quod opulentes, ab 1
Deo colum submittendo, sive quod praestat, ductores 1
qui in Christo fuit annumerati.

Cum adipe renum tritici: & sanguinem uvae bibes 1
meum vinum. Non enim doctrina Christi tantum fue- 1
rantum quidem in typis proponebatur, & spiritualis 1
pelra; sed mystica quae benedictionis. Adipe enim 1
renum tritici pinguis est spiritualis, firmans cor ho- Ps. civ, 17.
minis; & sanguis uvae vinum est & vitis Vera & Jo. xv, 1.

prouidum & latitiam efficiens.

Et reuertit Iacob & seruiuit & recalcitrauit dilectus. Impleta Salomonem anim. animus quas in saluti-
Prou. xxvii, 7 fatos est fauos calamitt. Et alibi ait: Mel inueni-sti
Habet ista Caraffa in latina p. 238b. Prou. xxv, 16 quid superfluit ne forte vomas eum. Non enim
attenuarunt & commoderunt in spiritu eam doctrinam
tanquam cibum & spiritualiter concepti pauli, sed
carnales & obtusi corde facti sunt, audo ab angelus
uia non intendentes, sed ea quæ ad gentium ductu.

Iudæi recalcitrauerunt tanquam pecci pulcros magnitudo procalcantes, & eorum instar spanum gaudentes, dodores suos spiritu relinere eos videbant
reprehendentes recalcitrauerunt, iuxta illum propheti-
Ier. II, 27. cum: Obuertebant mihi terga & non faciem suam.

Et nimium desæuerunt Deum creatorem suum, non agnoscentes eum tanquam creatorem, nec eum tanquam redemptorem reuerebi.

Irritauerunt me in alienis. Quinem alienis fabulatum Subdit impios: Sacrificauerunt Dæmoniis & non
Iulius hujus Cæsaris sententiam & præsto inuenies apud Caraffam p. 234. Deo. Illa enim si quis existimet & creationis eorum habeatur ratio propria & familiaris Deo fuit, si autem ad voluntatem [peruersam] impiissimam eorum
fuit respecti aliena ab eo sunt. Cultus quippe
defecto vitæ fonte adhærent, & idolum pro eam
Deum prouocant, quæ humano ingenio more iuramenti
adhuc. Ex enim peruersitatem cum diis bodie & nudiustertij fabricati, quos nec Abraham nec eius
magnates nouerunt.

Et vidit Deus & zelauit. Humano nimirum affectu
repræsentatur bonitas Dei naturalis, qua omnes
1 Tim. II, 4. saluos fieri & ad veritatis cognitionem peruenire
cupit, non autem damnum pœnæ eorum, Quæ impiis
ac eos pertinet euenit justa pœna in viam reducendos
[decidentes].

Et exacerbatus est propter iram filiorum suorum & filiarum. Vbi enim respectu filii filiæ Dei
dicuntur, non respectu creationis nimirum, sed respectu specialis quæ religionis gentibus cum Deo communionis. In priori dam eadem codicibus ita quæ
ista repræsentantur: in filiorum eorum & filiarum, quoniam nimirum his quæ de similem errorem pertinent. Vel eham præsentia ista est de eis, qui Christum postea crucifixerunt, de quibus propheta ait:
Ps. 1 Manus vestræ sanguine plenæ. qui & patribus

πάλιν μνησόμενος ἐυλογούντων περὶ αὐτῶν.

Καὶ ἔφαγεν Ἰακὼβ καὶ ἐνεπλήσθη καὶ ἀπελάκτι- Ps. 105.
σεν ὁ ἠγαπημένος. κατὰ γὰρ Σολομῶντα ψυ-
χὴ ἐμπιπλασένη κηρίου ἐσπαλίζει. καὶ τὸ φι-
λεῖν εὑρὼν φάγε τὸ ἱκανόν, μήποτε πλησθεὶς
ἐξεμέσῃς. ἀγαθὸν ἐλπίσαντων ἑαυτοῖς τὴν δι-
δασκαλίαν τὸ πίειν πνευματικὴν, βαρεῶδες
δὲ καὶ παχὺ ἐρεύγονται τῇ καρδίᾳ σὺν τὴν σύνε-
σιν καὶ τὴν διάνοιαν οὐδὲν ὄντες, ἀλλὰ τὴν ἑαυτῶν
ἀπώλειαν. ὅθεν ἀπελάκτισαν ὡς βό-
σκοντες καλὸν ποιμένα ποιμένων, καὶ ὡς
ἵππος τὸν χαλινὸν ἀποβίπτοντες, τὸν καλλίχειν
ἐβίλοντα διδάσκαλον ἀποσοβοῦντες ἐλάκ-
σαν κατὰ τὸ προφητικὸν, ἴτσεψαν τὸν ἐρεί νῶ-
τα αὐτῶν καὶ οὐ πρόσωπα, ὅτων θεὸν ἐγκατέ-
λιπον τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, καὶ ὑπερόψαν
ὡς ποιητὴν, ἠχθῶ λυτρωτὴν αἰσθάνεται.
παροξύναντες αὐτὸν ἀλλοτρίοις. ὑπέρχει τοὺς ἀ- Ps. 16
λοτρίους τῶν ἐθνῶν δαιμονίους καὶ οὐ θεῶ. ἰδοὺ
τὰ γὰρ ὑπαρξει σεν καὶ ἐνεργείᾳ σὰκτα θεῖρα
αἰσθει δὲ τοῦ ἀθεότητος ἀλλοτρίας, οἷς οὐ προ-
εκίνησεν τὴν πλὴν ἐκκαταλιπόντες τὴν ζωὴν
τὴν δικαίαν πορείαν ἐκίνησαν τὸν βιόν, ἀνθρω-
πίνως ἠρεμοῦσην ὁρμήν. ἀντηλλάξαντο γὰρ
αὐτὸν τοὺς χθὲς καὶ πρώην ἡδειαδίντας θεούς,
οὓς ἐνεπλήσθαν ὧν ἔβρασε ἔχοι πρὸ ἰδιαίτω-
σεινοι.

Καὶ ὠδὶ κύριος καὶ ἐβδελύσθη. ἀνθρωπίνω πά- Ps. 19
λιν ὑποκείσεται πάθει ἡ κατὰ φύσιν ἀγαθότης
θεῖ καθ᾽ ἣν ἐθέλει πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐ-
πίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, εἰ μὴ πλάνοις ὑπ
σρόνων εἰλᾶ ταῦτα παρέχειν τοὺς δίκαιο τὸ
παδόντας δικαίᾳ τιμωρίᾳ πάλιν ἀνακαλεῖν.

Καὶ παρωξύνθη δὶ ὀργὴ υἱῶν αὐτὸ καὶ θυ- Ps. 16.
γατέρων. κατ᾽ ἄμφω γὰρ υἱοὶ καὶ θυγατέρες
οἱ ἐξ ὑβρεικὴ, κατὰ δημιουργίαν τι καὶ σο-
τιώβιν τὴν παρ᾽ τὰ λοιπὰ ἔθνη. Ἀναβίβα
καὶ ἔτως υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων οὓς καὶ
τὸ τοὺς περὶ τὴν ὁσίαν καθηκόντο πλά-
νην. ἢ γὰν προαναφωνῶ τοὺς ὕστερον ἐσαυ-
ριωτὰς χριστοῦ, περὶ οὗ ὁ προφήτης φησὶν
αἱ χάρες ὑμῶν αἷματος πλήρεις. οἱ καὶ τῶν
πατέρων γεγονασι πονηρότεροι, καὶ δίκην ὕβρι-
σαν τὴν περοβόκλασαν.

Ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστὶν. υἱοὶ οἷς οὐκ εἰσὶ Ps. 20
πίστις ἐν αὐτοῖς. τοιοῦτον τὸ ὑπὸ τῶ ἐωλικῶς
ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως ποτὲ

Mal. xxxvii. Manifestum Cubitum in lyra Ezechielis & Caraffa p. 240. b.

foueo beneficiorum, & poenas sibi debitas sustinuere.

Quoniam generatio peruersa est filii, quibus non est fides in eis. Similes est illis Saluatoris: Generatio incredula &

ομὸ ὑμῶν ἔσομαι; συνάσει γὰρ φιλεῖ τὸ ἀποσεῖ-
φῶ τὸ πεῖθανόν σοι ἀπ' ἀντοῦ ὡς σοι ἐχόντων
πίστιν ἢ τῶ ἀληθείας ἐχέσεσεσμένων. ἡσεῖς δὲ
φιλόσοφον· σοι ἀποσέψης τὸ πεῖθανὸν ἀπ'
σῶ, ἢ σοι ἐκκλίνης ἐν ὁδῷ ἀπὸ τῶ δίκαιο βι-
ὁβλαθοι γὰρ εὐσεβεῖ σοι δικαίω.

ψ 21 α κἀγὼ παρεβαλόμην αὐτοὺς σοι· ἵνα ὦσιν ἐν ὑμῖν
α ἀβυσσῶ παρεσῆς αὐτοῦ· ἢ γὰρ τοῦτον ἀλλότ-
λαλύοντες ἢ λεβασεῖνοι ἢ τὸν ναὸν ἀποδωμ-
κότες, ὅδον διὰ τὴν τῶν ἰδιῶν ἐυδεβειᾶν ἢ
περιφάνιαν τῶ πεῖτερον ἀδυνάτων, ἢ ὅδε ἰῶ
ἔθνος ἅγιον καταδοῆζεθ. κατὰ γὰρ τὸν ἀποσό-
λον ἦσιν ποτε ἢ ἡμῖς ἄνοητα ἀπιδεῖς ἢ ἀλλ-
πά· μᾶλλον δὲ ἐκ ἔθνος ἡμῶν καλεῖ, διὰ τὸ βυλ-
λοῆθῆ ἐκ πάντων γεγονέναι τῶν ἰδιωῶν τῶν
πιστῶν, ἢ σοι ἕνα ἔθνος ἀφωεβεῖαν ἔναι τὸ
πεῖτερικὸν τῶ Χεισῶ. ἔθνος ὧν κατὰ τὸν
λογισμὸν ὁπόβλυδον, ἀ κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὧν
ἰδιωῶν διαίρεβιν.

ψ 22 α ὅτι πυῦ ἐκκέκαυται ἐν τῶ θυμῶ σου καὶ βλ-
βται ὡσ· ἄβυσ κατωτάτω. πῦ γὰρ καταναλί-
κων ὁ θεὸς τοὺς ἀβιβῆ πεισαζόντας, ἢ ὅλην
ἐν ἅβυ παρεπιπόνων ἐδίκβιν, ὅταν ὦ ὑμῖς
ὀνομὸ τῶ θεῶ ἐπισεζῆται σοι βλαβῶβιν, θη-
βωεζόντες ἑαυτοῖς ὀζὺν ἐν ἡμέρᾳ ὀζῦς.
ποεζῶβιν γὰρ φιλεῖ τῶ φωτὶ τὰ πεβόντα φῶς
ἢ τῆ φλογὶ ἢ ἐξικαύβατε. νονδεῖν δ' αὖ ἢ
ἐχάτη τὰ ἔθνος ὑπὸ τῶν ῥωμαίων ἀπώλια
καὶ· ηὖ ἐδιώδη τούτων ὧν ἢ πυεῖκαυσος
ῥίγονε ἢ τὰ τῶν ὀζῶν κατεφλέχθη δρυμία
ἢ θεῖρια καταφρόντων ὑψηλά τι ἢ ὀχυρ-
τατα ἢ ὡ ἀντεῖβλυς σκυρεῖ. ἢ ταῦτα σεῖν δὲ
ἰσοζίας. τὸ δὲ ἦσιν πυῦ ἅπαν τὸ γνῶβες ἐπι-
νίσεται ἀεῖσιμα, ὃ γενήσεται ποεῖγμα, σοι
χεῖα, ἰῶλολατρεία ἢ τὰ ἔβνη· ὁρῶν δὲ ἰδοσί-
λια τῶν ἐπαιρεζόντων κατὰ τῆς γνῶβεως τοῦ
Χεισῶ· καταβλέξη γὰρ τὸν ἀεῖοντα τὰ ὠ-
νος τούτῳ εἶτα· ὧν ἐκείνῳ δυνάμεων· τοιῶ-
τον γὰρ τι δηλοῖ ἢ ὁ ὠτὴς λέγων· ἐρεῖς ἐῶ
ὄβιλ τάδε σιοτάβθαι ἢ σεταβήβεται.

ψ 23 α Συνάξω ὡς ἀντοὺς κατὰ, ἢ τὰ βέλη σοι βυ-
α τελῶω εἰς αὐτούς. τῶ ἐκκαυβῆναι βυνάβ-
λεται κατὰ τῶν ἀνθρώπων κακὰ, εἰ ἐωρί-
ως καὶ ἑαυτοῖς σ' σοι πεισθέντες βυνάγοβιν.
ὅλον σοι τέλει καὶ ἑαυτῶν ἐκκενβέντες ἢ
τῶ ἀχράτο ποτηρίου, παλιν ἵνα ἄνλεσ τιμω-

perverse, prorsus evo vobiscum. Vitiositas enim nihil
aliud dicit quam avertam faciem meam ab iis ubi fides
in fidem non habeatur, & a veritate declinaverint. Nos,
vero ego caneam: ne avertas faciem tuam a me, ne
recedas in ira a servo tuo, beati enim Domini Regis
Judæi.

Elegi provocabo eos ad Jelum in non gente, in gente
stulta invitabo illos. Non enim tandem ipsum debuerunt
scire Servitus & dispersio eorum, templi perditum,
quantum gentium pietas & splendor, quæ imprudentes
antea erant, & ne pro populo quidem censendi digne.
secundum Apostolum enim aliquando filios, Adelphi,
immorigeri &c. imo potius non gentem nos appel-
lat, quoniam fideles collectio, & omnis gentis ad
Christ, nec peculiaris alia gens quidquam quæ fidem
in Christum amplexa sit. Imo ita, tandem est de fide
cognationem, non vero respectu ad eam quæ ab initio
fuit ad gentium divisionem.

Quoniam ignis accensus est in furore meo, ardebit
usq; ad inferorum infimum. Devorabit enim Deus impia
& pœna afficiens ignis consumens, ab infernalibus sup-
pliciis addicens, & longanimitatem Dei male notati con-
vertit, sibi ipsis thesaurizantes iram in die iræ. Ardebit
enim ignis in luminis faciei vestræ, & in flamma
quam accendistis. Sola autem intelligendus est ultionis | ht hæc Cavalca
huic genti per Romanos illatum supplicium, quo Ju- | in Catena p. 791.
daorum terra quadrata est, et qui finis obsessi est, & | b.
montium evertenda fuit fundamenta, fugientibus ipsis
in arces & muros, ab in Speluncas cavernosas.
Et hæc quidem secundum literam dicta fuisse. Nostris | Hæc Cavalca ibi
autem ignis omnem sensum torrens anhelantem Spiritui | mi Catena p. 791
cujus germina Scelestia, Dulcedinem, Idolatrias | b.
& caetera sunt. Montium autem fundamenta intelli- |
dus qui gloriantur se contra cognitionem Christi. |
Consumabit enim spiritu ejus sui hujus cum glorio- |
sitate S. angeli ejus. Tale quid n. salvator etiam innuit | Matth. XVII, 19
cum dicebat montibus hinc huc ire, & transire.

Congregabo in eos mala, & tela mea consumabo
in eos. Dum longanimitatem quærunt congregare
contra immorigeros mala dicitur, quæ propria hujus
de contra reipsa immorigeri congregant. Idem
quoq; contra reipsa evacuantes meroci poculum, omni

nimirum poena in ipsis consumata, quæ tota Dei vehe-
conversa dicuntur, nec pribus dolus dicit: Tota Domini
Iob. VI, 4 enim in compositione mea sunt, quorum furor eorum bibit spi-
Ier. VI, 7 ritum meum: Love enim & sanguis regnum Dei
non hæreditabunt.

Lipposentes fames & comestiones animæ, & opitho-
tonus insanabilis. Sedentur sui fames ubi in sedinem
da in bello contra Nabuzardanos eorum: de qua Lugu-
Thren. II, 11 rantes in psal Ieremias: Defecerunt in lacrymis
oculi mei, conturbatum est cor meum, effusa est in ter-
ram gloria mea, super contritionem filiæ populi mei,
cum deficeret parvulus & lactens in plateis civitatis. Ma-
tribus suis dicebant ubi est triticum & vinum? &c. Ma-
xima autem deinceps etiam fames gravis est, cum &
mani eos oppugnarent, de qua Ioseph memorias prodi-
dit. In tali autem rerum statu probabile est animam
se occupare vix ea quæ illi suppeditant victui tolos
esse. Sed famem vero talem gravissimam alia scrip
tolent quæ per apocalypsin denuntiatam. Forte aute
aliquis putabit, eo ut vehiculum memoriæ in descriptu
rum hic addi comestiones animæ, cum in ecclesiam
ipsis comedentibus [carnes] redeuntes. Ed
autem apocalypsin declarato musculorum ipsius
corpori totum corpus voluntatem trahens, & animi in
tenso similes id efficient. Verum literalem sensum mi
hantes, famem intelligent qua non amplius assistit ea
quæ eos pri dicit, hac legentes Dominy. Comestio-
nem animæ vero interpretabimur sermones inanes,
& properam in aevum amicitias, inanitas & dissipa
sacras scripturas hodiernas, quæ in Paradisum ingre
psal: meditati sunt vana. Apocalypsin autem
Luc. 9, 62 noluit quod volvo semper redeant in viam se vehi
non pudiantes. Nemo enim mittens manum suam
ad aratrum, & respiciens retro aptus est regno Dei. Id
quod sibi cum evenirent quori, satis idumna evasit,
monumentum conversionis ad malum constituens.

Rentes bestiarum immittam in eos. Vel [illegible]
pro prudentia pœnitus, [illegible] rursum innuit eos pri
Hom. 37 in Ezech. prop. secum Gr. in
tafal. l. 1. reprehen. 2. decessu fuerunt, in quo bestes bestiarum in Mar incen
impetum faciebe notat. Vel Dei, deserti mem significat,
ab quem possidentibus suis relicti, ac bestiis spiritualiby
devorabantur.

γίας συντελεσθήναι, αἵτινες ἐπισχεθήσονται λέγον
ται βέλη θεοῦ, περὶ ὧν ἴσως λέγει βέλη κακῶν
ἐν τῷ βάματί σου ἡβιῶ, ὧν ὁ θυμὸς ἀφίων
ἐκπίνει σου τὸ αἷμα, αἷμα γοῦν ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ ἐ σὰ κληρονομήσουσιν.

τικόσινοι λιμοὶ ἡ θεσμοὶ ὀργίων. ἡ ὁπισθο- Ps 24
τονος ἀνίατος. λιμοὶ τὸ πολίσαι τὸ κατὰ
Ναβεχοδονόσορ πεοπηθέντο. περὶ ὧ θρηνῶν
ἱερεμίας φησὶν· ἐξέλειπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλ
μοί μου, ἐτεταράχθη ἡ κοιλία μου, ἐξεχύθη εἰς γῆν
ἡ δόξα μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς
τοῦ λαοῦ μου· ἐν τῷ ἐκλύεσθαι νήπια ἡ θηλάζον
τα ἐν πλατείαις πόλεων· ταῖς μητράσιν αὐ
τῶν ἔπον πᾶ σῖτος ἡ οἶνος ἡ τὰ λοιπά;
γίνονται δὲ ἡ τῶν Ῥωμαίων ὕστερον πολιορ
κοντων δεινότατοι, ὧν ἰσοφαρισαίως ἐβλήθησαν
ἐν δὲ τοῦ τοιούτου εἶδος ἀγενόντας ὄρεσι,
σπόλις ἐπανίχειν ταῖς τῶν τειχῶν· ὅτι ἐρ
τὰ τῶν λιμοῦ ἀκολουθῆ ἡ παθη δεινότατα
διὰ τὸ ὁμοδοτονος δηλοῦσθαι. ἡποι διὰν
τις ἡ κατὰ ἀναλογαῦ τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ γραφῇ
τὸ θεσμοὶ ὀργίων, ὁπότε μὲν εἰς χολέραν ἀν
τοὺς ἐπιτελῶν φαβῆσιν. ὁ δὲ ὁμοδοτονος
δηαθρὸς ἐστι τῶν ἐν ἕξει νεκρῶν, ὅλον τὸ
τρόπιβον εἶδος τὸ βῶσμα, ἡ ὡς ἐυλεπτότατον
τόξον ἀπεμφαίνοντος. ἀλλὰ γοῦν τὸ ἰσοφαρ
ἀθέτεις νοήσωσιν λιμοὶ σοῦ κατ· ὃν ἀκίτι πα
ὐτοῦ ὁ λόγων τάδε λέγει κύριος. θεσμοῦσι δὲ
ὀργίοις τοὺς κινεῖ λοιμοὺς, ἡ σάτην τὸ ἄγρα λι
μοὶνες, ἀφ᾽ ὧν ἀνοιοὺς ἐμείς τοσοῦτος ἐπὶ τῆς
γραφῆς κατὰ λοβιὸ ἡπόντα ἐπολέτησαν κενα
ὁμοδοτονον δὲ τὸ ἐν τρόπιβον χωρεῖν ἀπε
τασχεῖ. ὅλοι γοῦν βαλεῖν τοὺ χῆρα ἐπ᾽
ἄρτεον ἡ σχαλεῖ ἐν τὰ ὀπίβω ὠθεῖσθαι ἐσιν
ἐν τὴν βασιλείαν τῶν θρανῶν· ὁ δὲ παθὼν
ἡ τὸ λωΐ γνοὺς, σπάν γέγονεν αὐτὸ τὴν ἐν
τοῦ κακοῦ ἐπισκοπὴν θεμαθεῖν.

ὁδόντας θηρίων ἀποστελῶ ἐν αὐτοῖς. πᾶν Ps 24
τι τὸ ἀπέσπασε ἵνα πάλιν τῆς ἐν ἡδονῇ
δηλοῦσθαι, ἐν ᾗ πολισθεὶς δηλοῖ δέκνυσθαι θηρίων
αὐτοῦ ἐπιλεχόντας. ἡ τὴν τῷ θεᾷ παρέσ
βιν ἐγκαταλείψιν, δι᾽ ἣν τοῖς ἑαυτῶν παρα
δίδοσθαι παθεῖν ὑπὸ τῶν θηρίων τῶν νο
ητῶν κατωδίουτο.